

**TEXT CROSS
WITHIN THE
BOOK ONLY**

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198511

UNIVERSAL
LIBRARY

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಪದ್ಧಿಪದನೆಯ ಕುಸುಮ

ಕುರಿಹಿಂದು

(ವಿಜಯನಗರ ಕ ಏಳು ಸಮಾಜ ಚಿತ್ರಗಳು)

ಬರೆದವರು

ಪರಶುರಾಮ

ಅನುವಾದಕರು

ಜಲಧರ

ಚಿತ್ರಕಾರರು

ಯತಿೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ ಸೇನ

[ಡಿಶಂಬರ ೧೯೩೫]

[ಬೆಲೆ ೧-೦-೦]

ಸಂಪಾದಕರು:—

ಜಿ. ಬಿ. ಜೋಶಿ

ಜಿ. ಎಸ್. ಚುಳಕಿ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು:—

ದ. ಕಾ. ಬೇಂದ್ರೆ ಎಂ. ಎ.

ರಂ. ಶ್ರೀ. ಮುಗಲಿ ಎಂ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.

ಎ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಎಂ. ಎ.

ಪ್ರಕಟಣೆ:—

ಬಿ. ಎನ್. ಬಾಗಲನಾಡಿ

ಪ್ರಕಟಣೆ ಮುದ್ರಣಾಲಯ

ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಟಣೆ:—

ಜಿ. ಬಿ. ಜೋಶಿ

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ

ಸಾಧನಕೆರೆ, ಧಾರವಾಡ

ನಮ್ಮ ಮಾತು

ನಮ್ಮ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮಾಲೆಯ ಮೂರನೆಯ ವರುಷದ ಮೂರನೆಯ ಕುಸುಮವು. ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ೩-೮-೦ ದುಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು ೧೫೦ ಪುಟ; ಆದರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ೧೮೦ ಪುಟ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾತೆಂದರೆ, ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ಸವತ್ತಾದ ೩೫ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಾಕುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾದರಿಯ ಪುಸ್ತಕವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಸದು. ಪುಸ್ತಕದ ಬಾಹ್ಯಸೌಂದರ್ಯವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಲೆಂದು ಒಂದು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಚಂದಾದಾರರನ್ನು ನಂಬಿ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಈ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರನ್ನೂ ಚಂದಾದಾರರನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ.

ತಮ್ಮ ಈ ಸಚಿತ್ರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. 'ಪರಶುರಾಮ'ಗೂ, ಅವರ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. 'ಜಲಧರ'ರಿಗೂ ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದ. ರಾ. ಜೀಂದ್ರ ಎಂ. ಎ. ಇವರಿಗೂ ನಾವು ಉಪಕೃತರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರೊ. ಎ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಎಂ. ಎ. ಇವರು ೩೫-೦-೦ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಮಾಲೆಯ ಆಜೀವ ಚಂದಾದಾರರಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಚಿರಮುಣಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕರು.

ಅರಿಕೆ

ವಂಗೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪರಶುರಾಮರು ಅದ್ವಿತೀಯ ಹಾಸ್ಯ-ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕಥಾಲೇಖಕರೆಂದು ವಿಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಥೆಗಳು ಆತ್ಮಂತ ಲೋಕಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಕೆಲ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಪರಿವರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರು ಅಸಾಧಾರಣ ಪ್ರತಿಭಾಶಾಲಿಗಳು. ಅವರ ಕಥೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮೈತಿಷ್ಠ್ಯವಿದೆ; ಭಾವದಲ್ಲಿ ಮೈತಿಷ್ಠ್ಯವಿದೆ; ರಸದಲ್ಲಿ ಮೈತಿಷ್ಠ್ಯವಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದು ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸವೇ ಸರಿ. ಆದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚಾಸಲ್ಯದ ಮೂಲಕ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿರುವೆನೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಪ್ರವೀಣರ ಕೆಲಸ.

'ಪರಶುರಾಮ' ಇದು, ಶ್ರೀ. ರಾಜಶೇಖರ ಬೋಸ ಇವರ ಉಪನಾಮ. ಶ್ರೀ. ಬೋಸ ಇವರು ಚತುರ ಕಥಾಲೇಖಕರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ರಚಿಸಿದ 'ಜಲಂತಿಕಾ' ಎಂಬ ಬಂಗಾಲೀ ಭಾಷೆಯ ಕೋಶವು ತೀರಾ ಹೊಸ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಎದ್ದಾಂಸರು ಅದರಲ್ಲಿಯ ರಚನಾಸೃಷ್ಟಿವ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಚ್ಚಾನ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹ ಶ್ರೀ. ಬೋಸರು ಸುಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಚ್ಛಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ Bengal chemical & Pharmaceutical works ದ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಾಯರೆಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

'ಪರಶುರಾಮ' ಈ ಹೆಸರಾದರೂ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಅವರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಓದಿದವರಿಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅಂಧಾಚಾರ ಅನಾಚಾರ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ, ಸ್ವಾರ್ಥ ಅಹಂಕಾರಗಳ ಮೇಲೆ, ಬಾಹ್ಯ ಆಡುಬರ ಆಂತರಿಕ ಹೀನಕೆಗಳ

ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಪರಶುವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ರಭಸವೂ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಓದಿದೆನು. ಆ ಕಥೆಗಳ ಅಭಿನವ ಶೈಲಿಯೂ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಚಮತ್ಕೃತಿಯೂ ಪಾತ್ರಗಳ ಸಜೀವತೆಯೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವ ನಗೆಯೂ ಮನುಗುವ ಎಡಂಬನವೂ ನನ್ನ ಮನನನ್ನು ಸೂರೆಗೊಂಡವು. ಆಗಲೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಅದೀಗ ದೃಶ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿಯೆಂದು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೇವಲ ಅನುವಾದ ಮಾತ್ರದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದರೆ ಜಿನ್ನಾ ಗುತ್ತಿತ್ತೆಂದು ಕೆಲಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಚಾರ: ಬಂಗಾಲವು ನಮಗೆ ಪರಕೀಯವೆಂದೇಕೆ ಅನಿಸಬೇಕು? ಅದಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಅಪರಿಚಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕು? ಬಂಗಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಅದರ ಜೀವನವು ಹೇಗಿದೆ? ಬಂಗಾಲದ ಜನರ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳೇನು? ಆಶೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳೇನು? ಸ್ಥಿತಿ-ಗತಿಗಳೇನು? ಸುಖ-ದುಃಖಗಳೇನು? ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಲ್ಲವೆ? ಏಕರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ದಿನಗಳಿವು. ಅಂತರ್ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಾಂಧವ್ಯವು ಬೆಳೆದಷ್ಟೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ದೃಢ ಪಡುವದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಚಯವು ಅವಶ್ಯಕ. ಇಂತಹ ಪರಿಚಯಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದ ಸಾಧನವಾವುದು ?

ಈಜೆಗೆ ರಶಿಯನ್ ಫ್ರಂಚ್ ಮೊದಲಾದ ಪರದೇಶೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪರಿಪಾಠವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂಬುದೂ ಅದು ಎದ್ದಾಂಸರಿಂದ ಅನುಮೋದಿತವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದೂ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅರಿಯದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಅದರ ಕಾರಣ ಮೊದಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಇದು ಸ್ಥಳವಲ್ಲ.

ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಗು. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ನನ್ನ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಈ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ

ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯವರು ನನ್ನ ಅನುವಾದವನ್ನು ಇಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಉಪಕೃತನಾಗಿರುವೆನೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ?

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬಂಗಾಲದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಚಿತ್ರಕಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಯತೀಂದ್ರಕುಮಾರ ಸೇನರು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಅದ್ಭುತ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಶುರಾಮರ ವ್ಯಂಗ್ಯವನ್ನು ಕುಂಚದ ಕೆಲ ರೇಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸೊಗಸಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಅವೂರ್ವವಾದ ಸೊಬಗು ಬಂದಿವೆ.

ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳುವವಿಷ್ಟೆ: ಈ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿಯ ಗುಣಾಂಶವು ಶ್ರೀ. ಪರಶುರಾಮರದು; ದೋಷಾಂಶವು ನನ್ನದು.

ವಿನೀತ,

ಜಲಧರ.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಈ 'ಕುರಿಹಿಂಡ'ನ್ನು ಕನ್ನಡ ಓದುಗರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಿದ ನನ್ನ ತರುಣ ಮಿತ್ರರಾದ ಕಲಘಟಗಿಯ ಹಳಿಪ್ಪನವರ ಬಾಬೂರಾಯರು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅರಿಕೆಯು ಈ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸಾಕಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನೊಂಥು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದು ಆವರಾಸೆ. ಒಮ್ಮಾನೊಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ನಿಮಿತ್ತಮಾತ್ರವಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಶಿಷ್ಯ-ಶಿಕ್ಷಕ ಸಂಬಂಧವೂ ಈ ಆಸೆಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಿರಬೇಕು. ಅದಲ್ಲದೆ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮುನ್ನುಡಿಗಳನ್ನು ಬರೆದದ್ದರಿಂದ ನನಗೂ ಮುನ್ನುಡಿಗೂ ಬೇಗ ಬಿಡದ ಹತ್ತುಗಡೆಯುಂಟಾಗಿ ದೆಯೋ ಎನ್ನೋ! ಅದೇನಿದ್ದರೂ ಹೌದೆನ್ನಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೌದೆಂದು ಹೇಳುವವರಿಗೆ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿರುವವಷ್ಟೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವ ನಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಹುರುಪು. ಈ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ಈ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ. ಹಳಿಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಎದ್ಯಾವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕಾಗಿ ಪುಣೆ, ಕಾಶಿ, ಶಾಂತಿನಿಕೇತನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅನೇಕ ಭಾಷಾವಿದರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಎನೋದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಸಂಸ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದುಂಟು. ತಮಗೆ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಶ್ರೀಯುತ 'ಪರಶುರಾಮ'ರ ಕೃತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಸಂಗದ ಉತ್ಕಟತೆಯೊಡನೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನೂ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಲೇಖಕರ ಬಂಗಾಲೀ ಸಮಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸುಸರಿಸಿಯೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಳುಗಡದಂತೆ ಹಾಸ್ಯವಾಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೇಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ತೊಡಕುಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಬಂದಿವೆ. ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕದ ರೂಢಿಪ್ರಯೋಗಗಳು ಎಲ್ಲೆ ಮೂರಲ್ಲ. ತೀರ ಬಂಗಾಲಿ ಯಾಗಗೊಡದೆ ಮೂಲ ಹಾಸ್ಯಕಾರಕ ಶೈಲಿಯ ಒಸಪು ಒಯ್ಯಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಲೇಖಕರು ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಬರೆವಣಿಗೆಯು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಪುಸ್ತಕರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ. 'ನಮ್ಮೂರಿನ ರಸಿಕರು,' 'ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು' 'ಜೀವನದ ಸೊಗಸು' 'ಗ್ಲಾಸ' ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವು ವಿವಿಧ ಹಾಸ್ಯಕೋನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವವು. 'ಎಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿ' 'ಇಜ್ಜೋಡು' ಈ ಬಗೆಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಶ್ರೀ ಕೈಲಾಸಂ, ಕಾರಂತ, ಜಹಗಿರದಾರ ಇವರುಗಳ ಉಪರೂಪಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕಹಾಸ್ಯದ ವಿವಿಧವಿಲಾಸವು ಕನ್ನಡ ವಾಚಕರ ಪರಿಚಯದ್ದಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಇದೊಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಬದಗಿಸಿದ್ದು ನವಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಾತೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಕವೂ ಉಪಕಾರಕವೂ ಆಗುವಂತಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖಕನ ಒಳ್ಳೆಯ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಉಚಿತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಾನವ ಸ್ವಭಾವವೊಂದು ನಗೆಯ ಹುತ್ತ. ಜ್ಞಾನಿ ಅಜ್ಞಾನಿಯ ಕೆಂಡು ನಗುವಂತೆ ತನ್ನ ಹುಚ್ಚುತನದ ಅರಿವಾದಾಗ ತಾನಾಗಿ ಚಿಮ್ಮಿ ಬರುವ ರಸನಗೆಯ ಉಟಿಯೊಂದು ಮಾನವನ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿದೆ. ಆ ರಸದಲ್ಲಿ ಜಳಕ ಹೊಂದಿ ಮಾಸಿದ ಮನವು ಮಡಿಯಾಗುವದು. ನಗೆಯೊಂದು ಬೆಳಕು. ವೈಯಕ್ತಿಕಹಾಸ್ಯದ ವಕ್ರಕಿರಣಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಮೋಹ ಮೋಸಗಳ ಮೈಪರೀತ್ಯವು ಎವರವಿವರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವದು. ನಗೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ಕೀರ್ತಿಯ ಆಸೆಯೂ ಅಪಕೀರ್ತಿಯ ಅಂಜಿಕೆಯೂ ಎಂಥೆಂಥ ಉದಾತ್ತ ಚರಿತರಿಗೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವದು. ನಗೆಯೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಕ್ಷುದ್ರ ಜೇಷ್ಠ. ಅದರೂ ನಾಲ್ಕು ಜನರು ನಕ್ಕಾರು ಎಂಬ ಭೀತಿಗಿಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭೀತಿ ಬೇರೆಯಿದೆಯೇ ? ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕೂಡ ನಗಬೇಕು, ತಮ್ಮ ಕಂಡು ನಗಬಾರದು ಎಂದು ಜನರು ಎಚ್ಚರದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಹೂವಿಗಿಂತ ಹಗುರಾದರೂ ನಗೆಯು ವಜ್ರಾಯುಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬಿರಸು. ಇದರ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಮಾನಗಳು ಮಣ್ಣುಗೂಡಿವೆ. ಸಮಾಜದೊಳಗಿನ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತರು, ಕರ್ಮಠರೊಳಗಿನ ಶಿಷ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರಮದದಲ್ಲಿದ್ದ ಆಡ್ಯರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳೆನಿಸುವ ಅಹಂ ಮನ್ಯರೂ, ಹತ್ತರ ಕೂಡ ಹನ್ನೊಂದೆನ್ನುವ ಕುರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ

ಹಾಸ್ಯದ ಎಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಬೆದರುವರು. ಜನಸಾಮಾನ್ಯಕ್ಕೂ ಈ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡುವದೇ ಈ ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶಕ್ತಿ.

ಹಾದಿ ತೋರಿಸುವ ಬೆಳಕು ಹರಡಬಲ್ಲ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಹಾಸ್ಯಕಾರನಿಗೂ, ತಮಾಷೆಗಾಗಿ ಗೇಲಿ ಮಾಡುವ ಕುಚೇಷ್ಟೆಗಾರನಿಗೂ ಅಂತರವಿದೆ. ಎಲ್ಲ ದರ ಬೆಲೆತಪ್ಪಿ ಹೋದ ಸಮಾಜಕ್ರಾಂತಿಯ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಗೆಚೇಷ್ಟೆಯೂ ವ್ಯದು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಾವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವದು ಬಿಗಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಭೇದವು ಲೇಖಕರ ಮನಃಸಂಸ್ಕಾರದ ಫಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಲೇಖನ ದಿಂದಾಗುವ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಲೂ ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ಗುಣನಿರ್ಣಯವಾಗ ಬಹುದು. 'ಪರಶುರಾಮ'ರು ತಮ್ಮ ಚಸ್ಪಕೋಡಲಿಯ ಕಾದಬಾಯನ್ನು ನಗೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಕಥನಗಳನ್ನು (ಕೊನೆಯವೆರಡು ಬಿಟ್ಟು) ಕಾಮಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದು ಕಥೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವರ್ಣನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಕ ಶಕ್ತಿಯಷ್ಟೆ, ಸರಸದ ಬಣ್ಣ ಗಾರಿಕೆಯಿದೆ. ಅವರ ಮಾತು ಗಾರಿ ಕೆಯನ್ನೇ ಧ್ವನಿ-ಸರಸ-ವ್ಯಂಗ್ಯ-ಕಟುಕಿ-ಕೊಂಕುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬೆರೆತುಕೊಂಡಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ದೋಷದೌರ್ಬಲ್ಯ, ಕೊಂಕುಕೊರತೆ, ಅಂಧವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಢರೂಢಿ, ಆತ್ಮವಂಚನೆ ಪರಮಂಶನೆ; ನೀತಿನಡಾವಳಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಗೆಯ ನೆರಳು ಬೆಳಕಾಟದಲ್ಲಿ ಎನೋದಕ್ಕೂ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶಕೊಡುವಂತಾ ಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ರಸದಲ್ಲಿ ನಾವು ತೇಲುವಾಗ ಮೂಲ ಚಿತ್ರಗಳು ಬಂಗಾಲೀ ಸಮಾಜದವೆಂದಾಗಲಿ, ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಭಾಷಾಂತರವೆಂಬುದಾಗಲಿ ನೆನೆಪೇ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಇದು ಮೂಲದೊಳಗಿನ ರಸದ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದೊಳಗಿನ ಶೈಲಿಯ ಗುಣವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ದ. ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ.

ಕುರಿಹಿಂಡು

.....ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಇದರ ಅಸಾಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಬೆರಗಾದೆನು.....ಪುಸ್ತಕವು ಚರಿತ್ರ-ಚಿತ್ರಶಾಲೆಯಾಗಿದೆ....ಲೇಖಕನು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಎರಕಹೊಯ್ದು ತೆಗೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿ, ನಾವು ಇವರನ್ನು ಎಂದಿಸಿದಲೂ ಬಲ್ಲೆವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹಳವೇನು, ದೆವ್ವಗಳ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿಯ ಭೂತಪ್ರೇತಗಳ ಸ್ಥಳವು ಸಸ್ತು 'ಶ್ರಮಣ-ವಿವರಣ'ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಬರೆದಂತಿದೆ.....ಬರೆಹದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ನನಗೆ ವಿಸ್ಮಯಕರವೆನಿಸಿದಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಸ್ಮಯದ ವಿಷಯವಿದೆ. ಅದು, ಯತೀಂದ್ರಕುಮಾರ ಸೇನರ ಚಿತ್ರಾವಲಿ. ಲೇಖನಿಯ ಕೂಡ ಕುಂಚದ ಎಂತಹ ಸೊಗಸಾದ ಜತೆಯಿದೆ! ಲೇಖನದ ಧಾರೆಯೂ ರೇಖೆಯ ಧಾರೆಯೂ ಸಮಾನ ತಾಲದಲ್ಲ ಸಾಗಿದೆ; ಯಾವುದೂ ಹಿಂದುಮುಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರಗಳು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರೂಪದಲ್ಲಿ, ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಹೆಣೆದುಬಿಟ್ಟಿವೆ; ಓಡಿದೋಗಲು ಅವಕಾಶವೇ ಇಲ್ಲ.

—ಶ್ರೀ ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಕೂರ.

ಕುರಿಹಿಂಡು

೧	ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜ	೧
೨	ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಂಕಟ	೩೮
೩	ದವ್ವಗಳ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ	೬೧
೪	ಜಾಬಾಲಿ	೮೧
೫	ಸ್ವಯಂವರಾ	೧೦೫
೬	ತಿರುವುಮುರುವು	೧೨೭
೭	ಶ್ರೀ. ಶಿರೋಶ್ವರೀ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಟಿಪ್ಪಣಿ	೧೪೭-೧೭೫

ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಪುಟಗಳುಳ್ಳ ಆರು ಸರಸ ಗ್ರಂಥಗಳು

ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ಅಂಚೆನೆಟ್ಟ ಸೇರಿ ೩-೮-೦ ಮಾತ್ರ.

ಮುಂದಿನ ಕುಸುಮ

ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೬ನೆಯ ಕುಸುಮ

ಧೂಮಕೇತು

(ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ)

ಬರೆದವರು:

ಶ್ರೀ. ಕಡೆಂಗೊಡ್ಲ ಶಂಕರಭಟ್ಟ

ನಂಬರ ಒಂಬತ್ತು ಹಾಬಶೀಬಾಗಾನ ಲೇನಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೆಸ್ (ಊಟದ ಮನೆ) ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಜೊಕ್ಕುಟವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅದರ ಮ್ಯಾನೇಜರಾದ ನಿವಾರಣ ಮಾವ್ವರರು ಒಳ್ಳೆ ಎನ್ನೋದಪ್ಪಿಯರಾದರೂ ಎಲ್ಲದರ ಮೇಲೆ ಅವರದು ಬಲು ತೀಕ್ಷ್ಣದೃಷ್ಟಿ. ಮೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವವರೇನೂ ಎದಾರೆ ಜನ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನೆತನದಿಂದ ಶ್ರೀಮಂತರು. ಕೂಡೇಳುವ ದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ಕೋಣೆಯಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೇಲಾದ ಜಮಖಾನಿಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದಾರೆ. ಎನಿಧ ವಾದ್ಯಗಳು, ಪಗಡಿ, ಇಷ್ಟೇಟು, ಚದುರಂಗ, ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಬ್ಯಾಟ್ ಟೆನಿಸ್‌ರಫ್‌ಕೆಟ್ ಮೊದಲಾದ ಆಟದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಸಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಕೆಲ ಪತ್ರ-ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಚಿತ್ತರಂಜನೆಯ ಅನೇಕ ಉಪಕರಣಗಳೂ ತಂತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿವೆ. ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ದುರ್ಗಾವೂಜಿಯ ರಜೆ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಬಹುತರವಾಗಿ ಮೆಸ್ಸಿನ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಊರಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದವರೆಂದರೆ ನಿವಾರಣ ಹಾಗೂ ಪರಮಾರ್ಥ ಇವರಿಬ್ಬರೇ. ಇವರೆಲ್ಲಿಗೂ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರ ಮಾವಂದಿರ ಮನೆಯವರೇ ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ನಿವಾರಣರು ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೌಢೇಶ್ವರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರಮಾರ್ಥರು, ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರೂಕ್ಟರ್‌ನ ದಲಾಲಿಯನ್ನೂ ಹರೆಯೋಗ ಮತ್ತು ಥಿಯಾಸಫಿಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನೆರೆಮನೆಯ ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮೆಸ್ಸಿನ ಮೊಗಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ. ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳು ದಿನಾಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಹರಟೆ ಕೊಡುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತುಸು ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಮೆಸ್ಸಿನ ಹುಡುಗರು ಅವರಿಗಷ್ಟು ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಅವರ ಬೆನ್ನಹಿಂದೆ ಸಿಗರೇಟು ಸೇಡುತ್ತಾರೆ.

ನಿತಾಯಿಬಾಬೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. " ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೊಗಸು ಇಲ್ಲ ವಯ್ಯಾ. ಒಕ್ಕಲಗಿತ್ತಿ ಓಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಕೂಸಿಗೆ ಜ್ವರ, ಹೆಂಡತಿಯ ಕಿಟಿಪಿಟಿ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿದೆ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನೋ ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆ ಹೊಸ ಸಾಕವನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದಿರುವನಲ್ಲ- ದೆವ್ವ ನಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ ಮಗ ! "

ಪರಮಾರ್ಥ:—ಅದೇಕೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ ?

ನಿತಾಯಿ:— ಆ ದಿನಗಳು ಹೋದವಯ್ಯಾ, ಹೋದವು. ಇತ್ತೊಂದು ಕಾಲ, ಆ ಮೆಕೆಂರಿಯ ಸಾಹೇಬನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ. ಪರಬಾ ಮುಕರ್ಜಿಯವರು ಗೊತ್ತುಂಟೋ ? ಶಾಮನಗರದವರು. ರಾಯರು ಎರಡುಗಂಟೆಗೆ ಆಫ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡುವರೆಯಿಂದ ನಾಲ್ಕುವರೆ ವರೆಗೆ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಡುವೆ ಎದ್ದು ಟಿಫಿನ್‌ರೂಮಿನ ಕಡೆಗಾದರೂ ಹಾಡು ಬರುತ್ತೇವೆ: ಆದರೆ ರಾಯರು ಮುರ್ಜಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏಳುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ಹೀಗಾಯಿತು: 'ಲೇಜರ್'ದ ಬೇರೀಜು ಮಾಡಮಾಡುತ್ತ ಕಾಗದದ ತುದಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ್ದರು; ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜರವು ಬಂತು. ಅಲುಗಾಟವಲ್ಲ, ಗೊರಕೆಯಿಲ್ಲ, ಕೊರಳು ಸಹ ಬಾಗಿಲ್ಲ. ಟೋಟಲಿನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಸಾಧಾರಣ ಕ್ಷಮತೆಯದು? ದೂರದಿಂದ ನೋಡಿ ರಾಯರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವದು ಯಾರಿಗಾದೀತು ! ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೆಕೆಂರಿಯ ಸಾಹೇಬರು

ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೋರೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಲೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಸಾಹೇಬರು ವರದಾಬಾಬುಗಳ ಹತ್ತರ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ನೋಡಿದರು. ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆ ಚುಟಿಕೆ ಹೊಡೆದರು. ರಾಯರು ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದು ಪಿಳಿಪಿಳಿ ಕಣ್ಣುಬಿಡುತ್ತ ಬಡ ಒಡಿಸತೊಡಗಿದರು. 'ಮೂವತ್ತೇಳಲಿ ಏಳು, ಕೈಲಿ ಮೂರು.' ಸಾಹೇಬರು

'ಮೂವತ್ತೇಳಲಿ ಏಳು, ಕೈಲಿ ಮೂರು'

ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು "ಹ್ಯಾವ್ ಎ ಕಪ್ ಆಫ್ ಟೀ, ಬಾಬೂ" (ರಾಯರೆ, ಒಂದು ಕಪ್ ಚಹಾ ಕುಡಿಯಿರಿ). ಹೀಗಿತ್ತು ಆಗ. ಈಗ ಆ ರಾಮನೂ ಇಲ್ಲ, ಆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸಾರವಂತೂ ನನಗೆ ತಲೆಚಟ್ಟು ಹಿಡಿದಿದೆ. ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧು ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಗಂಟುಬಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಜೊರಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ.

ಪರಮಾರ್ಥ:— ಜಗನ್ನಾಥ ಘಾಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಟ್ಟು ಸಾಧು ವನ್ನು ನೋಡಿದೆ,- ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಜನರು ಅವನಿಗೆ ಮುರೇಚ್ಛಾನಂದರೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ತಿನ್ನುವದು ಬರೀ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ! ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ಬೀಳೆಯಿಲ್ಲ, ರೊಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲ- ಬರೀ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧುವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಮಂತ್ರಿಸಿದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳೂ ಓಡುತ್ತವೆ. ಆತನ ಗುರುಗಳ ಸಾಧನೆ ಯಂತೂ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿದೆಯಂತೆ! ಅವರು ತಿನ್ನುವದು ಬರೀ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪುಡಿ- ಕೊರೆಯುವಾಗ ಉದರುತ್ತದೆಯಲ್ಲ, ಅದು!

ನಿತಾಯಿ:—ಎನಯ್ಯಾ ಮಾಷ್ಟರ, ನೀನಂತೂ ಫಲಾಸಫಿಯಲ್ಲಿ (ತತ್ವಜ್ಞಾನ) ಎಮ್. ಎ. ಪಾಸಾಗಿದ್ದು. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪುಡಿ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಲ್ಲೆಯಾ?...ಮಹಾರಾಯಾ, ಸಾಕುಮಾಡು ನಿನ್ನ ಬಾರಿಸುವಿಕೆ; ಕೀಸ ರಿಟ್ಟು.

ನಿವಾರಣ ಮಾಷ್ಟರರು ಮೊದಲು ಒಂದು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಪಾನುಗಳನ್ನು ತಿರುವಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಬಳ್ಳಿ ಕತೆಗಳು ಅಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ಒಂದೊಂದರ ನಾಯಕಿಯು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸತೀ-ಸಾಧ್ವೀ ವಾರಾಂಗನೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ತಬಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದಪದಪ ಬಡೆಯತೊಡಗಿದರು. ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬಾರಿಸುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ನುಡಿದರು.

“ರಾಯರೆ, ಅವೆಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಸಾಧನೆಯ ಮಾರ್ಗಗಳು. ಹೇಗೆ ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗ ಕರ್ಮಮಾರ್ಗ, ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗಗಳೋ ಹಾಗೆಯೇ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮಾರ್ಗ, ಕಟ್ಟಿಗೆಪುಡಿ ಮಾರ್ಗ, ಲವಣ ಮಾರ್ಗ, ಎಕಾದಶೀ ಮಾರ್ಗ, ಗಾಂಜೀ-ಮಾರ್ಗ, ಚಂಡಿಕೆ-ಮಾರ್ಗ, ಗಡ್ಡದ-ಮಾರ್ಗ ಕಾಕ ಮಾರ್ಗ—”

ನಿತಾಯಿ:—ಕಾಕಮಾರ್ಗ ಎಂತಹದು?

ನಿನಾರಣ:—ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ? ಹೋದವರ್ಷ ಹರಿಹರ ಭತ್ರದ ಚಾತ್ರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನೋಡಿದೆ, ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಬುದರಿನ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಕಾಗೆಗಳು ಕಾಕಾ ಎನ್ನುತ್ತಿವೆ. ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. "ಎರಡಾಣೆ ಕಾಗೆ, ಎರಡೆರಡಾಣೆ." ನಾ ತಿಳಿದೆ, ಇವು ಪೇಶಾವರ ಆಧವಾ ಮುಲ್ತಾನದ ಕಾಗೆ ಗಳಾಗಿರಬಹುದು; ಸಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರಬಹುದು. ಮುಂದಿ ಯಾಗಿ ಕಾಣುವಂತಹ ಒಂದು ಕಾಗೆಯ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಸಿಳ್ಳು ಹೊಡೆದು ಅಂದೆ, "ಅನ್ನೋ, ಸೀತಾರಾಮ, ರಾಧಾಕಿಸನ." ಆದರೆ ಅದು ಕುಕ್ಕು ಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಕಾಗೆಯವನೆಂದ, "ರಾಯರೆ ಕಾಗೆ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ." "ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಕಾಗೆಯ ಮಾಂಸವಂತೂ ಕಹಿಯಾಗಿರು ತ್ತದೆಯಂತೆ. 'ಸುಕ್ತ' ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವ ಹೇಳಿದ. "ಇಲ್ಲ, ಹಾಗಲ್ಲ. ಈ ಕಾಗೆಗಳು ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವೆಯಷ್ಟೆ? ಎರಡೆರಡಾಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಜೀಕಷ್ಟು ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಜೀವಗಳನ್ನು ಬಂಧನದಶೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಬಹುದು. ನಿಮ ಗಾದರೂ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವದು." ಆಗ ವಿಚಾರ ಬಂದಿತು, ಮೋಕ್ಷದ ಮಾರ್ಗವು ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ! ಎರಡನೆಯವರು ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯ ಲೆಂದು ವಾಪ ಈ ಕಾಗೆಯವನು ತನ್ನ ಪರಲೋಕವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇದಕ್ಕೇ ಅನ್ನುವದು Conservation of virtue; ಒಬ್ಬನು ವಾಪ ಮಾಡದೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ವುಣ್ಣು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆದಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹ್ಯಾಟ್-ಕೋಟ-ಧಾರೀ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಇಪ್ಪತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಬಂದು ಸುಗ್ಗಿದ. ಹಾಗು ಬೀಸಣಿಕೆಯ ರೆಗ್ಯುಲೇಟರನ್ನು ತುದಿಯವರೆಗೆ ಜಗ್ಗಿ ಹ್ಯಾಟ್ ಒಕ್ಕೊಟ್ಟು ನೆಲದಮೇಲೆ ದೊಪ್ಪನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ಈತನ ಹೆಸರು ಸತ್ಯವ್ರತ. ಈಡೆಗೆ ಓದು-ಬರೆಹಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾನೆ. ಸತ್ಯವ್ರತ ತೇಕುತ್ತ ಅಂದ. "ಉಶ್ | ಎಂಥ ತೊಳಲಾಟ ಎದು....!"

ಸತ್ಯವ್ರತನು ಯಾವಾಗಲೂ ತೋಳಲಾಟದಲ್ಲಿ ಸಿಗಿಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಯಾರೂ ಉತ್ಕಂಠೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕೇನು ವಾಪ, ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. "ಇಡೀ ದಿನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮೈಮುರಿ ದುಡಿದು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಏನೋ ಅಷ್ಟು ಬೇಸರ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಮ್ಯಾಟಿನಿಯಲ್ಲಿ 'ಸೀತಾ' ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ರಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಬಂದು, "ಸತೂ, ನೀನು ಅಡ್ಡಹಾದೀ ಹಿಡಿದಿರುವೆ; ನಡೆ ನನ್ನ ಕೂಡ, ಹರಿದಾಸರ ಕೀರ್ತನ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ" ಎಂದು ಜಿಟ್ಟು. ಮಾಡಲೇನು, ಹೋಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳು. ಹರಿದಾಸರೇನೋ ಧರ್ಮಜೀವನದ ಮಾಧುರಿಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನನ್ನ ತಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜೊಂಡಿಂಗ...."

ನಿತಾಯಿ:— ಜೊಂಡಿಂಗ !

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಅಹುದು, ಮೂರು ಟನ್ ಜೊಂಡಿಂಗ ! ಫಾರ್ಮರ್ಡ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು, ನಸಂಬರ ದಿಸೆಂಬರ ಶಿವಮೆಂಟು, ಸಲವತ್ತು ಪೌಂಡ್ ಹದಿ ನೈದು ಶಿಲಿಂಗ ಟನ್ನೂ, ಸಿ-ಆಯ್-ಎಫ್ ಹಾಂಗಕಾಂಗ. ಚಾಯನಾದಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಆರಂಭವಾಗುವದಿದೆಯಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.* ಒಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಮಾಲನ್ನು ಪಿಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿ ಇಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಡಾಸಾಹೇಬರ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗಬೇಕೂ ೨ ೨ ಹೇಳಿರ? ಒಳ್ಳೆ ಸಂಕಟ ಬಂದಿದೆ !

ನಿತಾಯಿ:— ಏನಯ್ಯಾ ಸತ್ಯವ್ರತ, ನೀನಂತೂ ಬ್ರಹ್ಮೋಸಮಾಜದವ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುವದು ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲವೆ ?

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಅದೇಕೆ ಹೇಳಬಾರದು ? ಅತ್ತಿಗೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಆಯಿತು.

ನಿನಾರಣ:— ಸತ್ಯವ್ರತ, ನಿನಗೇನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಸಾಧೂ-ಗಿಧೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರುವರೇನೋ ?

* ಚೀನದೇಶದವರು ಜೊಂಡಿಂಗ ಶಿನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು ಅನೇಕರು ಕೇಳಿರಬಹುದು.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ?

ನಿತಾಯಿ:— ಸಾಕು ಬಿಡೋ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ಮಾಡಬೇಡ.....
ಮಂತ್ರತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೆ ಮೊದಲು ನಿಮಗೆ ಎಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ; ಸಾಧುಗಳ
ಮಾತಂತೂ ದೂರ ಉಳಿಯಿತು.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಅದೇಕೆ ಇಲ್ಲ ?.... ಆ ದಿನ ಅತ್ತಿಗೆಗೆ ಹಲ್ಲು ನೋವು
ಎದ್ದಿತು. ಊಟ ನಿಂತಿತು. ನಿದ್ರೆ ಹಾರಿತು. ಮಾತಾಡುವದು ಗುಡ್ಡ ಹೊರೂ
ವಂತೆಸಿತು....ಮಾವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗದರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ
ಹೌಹಾರಿ ಕುಳಿತರು. ಪೆಪರಮಿಂಟ್, ಆಸ್ಟಿರಿನ್, ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ
ಎನು ಮಾಡಿದರೂ ಗುಣವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾವನು ಜೋರಿನಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥ
ನೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಮೂರುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತಿಬಿತ್ತು.

ಪರಮಾರ್ಥನಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ಆತನಿಂದ. " ನೋಡು ಸತ್ಯವ್ರತ,
ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದ ವಷಯವನ್ನು ಹೀಗೆ ಅವಹಾಸ್ಯಮಾಡಿ ಮಾತಾಡುವದು
ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಸಾಧನೆಯನ್ನು, ಎರಡೂ
ಒಂದೆ. ಮಂತ್ರಸಾಧನೆಯಿಂದ ಪ್ರಚಂಡ 'ಎನರ್ಜಿ' (ಶಕ್ತಿ)ಯು ಉತ್ಪನ್ನ
ವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಒಪ್ಪುವಿಯಷ್ಟೆ ?

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ! ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಸಾಕ್ಷೀ,ರಾಜ
ಶಾಹಿಯ ತಡಿತಾನಂದ ಮಹಾರಾಜರು—ಕಾಲೇಜಿನ ಹುಡುಗರು ರೇಡಿಯೋ
ಯೋಗಿ ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ ! ಮಹಾರಾಜರಿಗೆ ಎರಡು ಚಂಡಿಕೆಗಳು. ಒಂದು
ಪಾಠ್ಯಪಿಪ್ಪ, ಮತ್ತೊಂದು ನೆಗೆಟಿವ್. ಆಕಾಶದಿಂದ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯನ್ನು
ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸ್ವಾರ್ಕ್ ಎಸೆದರೆ ಹದಿನೆಂಟು ಹದಿನೆಂಟು
ಇಂಚು ಉದ್ದ ! ಹತ್ತರ ಹೋಗುವ ಎದೆ ಯಾರಿಗಾದೀತು,....ರೇಶ್ಮೆಯ
ಮಡಿ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ದರ್ಶನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿವಾರಣ:— ಊಹೂಂ. ಮೆಣಶಿನಕಾಯಿ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಪುಡಿ,
ವೇದಾಂತ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳಿಗೆ
ಒಗ್ಗುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವನಾದರೊಬ್ಬ ಸಾದಾ ಸಾಧುವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರೆ
ಹೇಳು. ಆದರೆ ಒಂದಿಷ್ಟು 'ಕರಾಮತಿ' ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯ ಬೇಕು. ಕೇವಲ
ಭಕ್ತಿತತ್ತ್ವದಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಾಗದು. ಏನಂದಿರಿ ನಿತಾಯಿಬಾಬು ?

ಪರಮಾರ್ಥ:— ಹಾಗಾದರೆ ದಮ್‌ದಮಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿರಿ, ಗುರುಪದ ಬಾಬುಗಳ ತೋಟಕ್ಕೆ— ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ.

ನಿನಾರಣ:— ಯಾರು, ಅಲೀಪುರ ಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲ ಗುರುದಾಸ ಬಾಬುಗಳು? ನಮ್ಮ ಪ್ರೋಫೆಸರ ನನಿಯ ಮಾವಂದಿರು? ಅವರಿಗೆ ಈ ಮಹಾರಾಜರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಗಂಟುಬಿದ್ದರು? ಸತ್ಯವ್ರತ, ನನಗೇನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇನು?

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ನನಿಯ ಬಾಯಿಂದೇನೋ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಯಾವುದೋ ಗುರುವಿನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆಂದು. ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿದಂದಿನಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನ ಮನಸ್ಸು ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಮೊದಲಂತೂ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಂಬುಟ್ಟಿ ದಿಲ್ಲ.

ನಿನಾರಣ:— ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಇದ್ದಾಳಲ್ಲವೆ, ಮದುವೆಯಾಗದವಳು?

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಅಹುದು! — ಬುಚಕೇ, ನನಿದಾದಾಸ ಹೆಂಡತಿಯ ತಂಗಿ.

ನಿನಾರಣ:— ಒಳ್ಳೇದು ಪರಮಾರ್ಥ, ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಗಿ ದ್ವಾರಿ ಹೇಳು ನೋಡುವ?

ಪರಮಾರ್ಥ:— ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ! ಒಬ್ಬನು ಅವರ ವಯಸ್ಸು ಐದುನೂರು ವರ್ಷ ಎಂದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಐದುಸಾವಿರ ವರ್ಷ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ನೋಡಲು ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ನಸುನಕ್ಕು - "ವಯಸ್ಸೆಂಬ ವಸ್ತುವೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಾಲ, - ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಕಾಲ; ಸ್ಥಾನ - ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಾನ; ಯಾರು ಸಿದ್ಧಪುರುಷರೋ ಅವರು ತ್ರಿಕಾಲ ತ್ರಿಲೋಕಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಯೆ ಭೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ." ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತಿಳಿಯಿರಿ-ಈಗ ಸಪ್ತಂಬರ ೧೯೨೫ ಇದೆ; ನೀವು ಹಾಬಶೀಬಾಗಾಸ ದಲ್ಲಿರುತ್ತೀರಿ. ಎರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜರು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಕಬರನ

ಕಾಲದ ಆಗ್ರಾಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪೋರ್ಥ್ ಸೆಂಚರೀ ಬಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿಯ (ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೪೦೦ ವರ್ಷ) ಪಾಟಲೀಪುತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಸ್ತುತಃ ಎಲ್ಲ ಎಷಯಗಳು ಸಾವೇಕ್ಷೆವಾಗಿವೆ.

ನಿವಾರಣ:— ಹಾಗಾದರೆ ಐನಸ್ಪೈನಿನ ಒಗಟಿ ಎನ್ನು ?

ಪರಮಾರ್ಥ:— ಎಲ, ಆ ಐನಸ್ಪೈನಿನದೇನು ಬಿಡಾತು ? ಆತ ಕಲಿತಿ ದ್ದಲ್ಲಿ ?— ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ವಿರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜರು ಝೆಕೋಸ್ಲೋವಾಕಿ ಯಾದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಐನಸ್ಪೈನ್ ಅಲ್ಲಿ ಎಡತಾಕುತ್ತಿದ್ದ ನಂತೆ. ಆದರೆ ಆತನ ಎಷ್ಟೆಯು ರಿಲೇಟಿವ್ ಟಿಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ನಿತಾಯಿಬಾಬು ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. "ಹಾಗಾ ದರೆ ಐನಸ್ಪೈನಿನ ಥೇರಿಯಾದರೂ ಏನಿದೆ, ಹೇಳಿರಷ್ಟು?" ಎಂದರು ಅವರು.

ಪರಮಾರ್ಥ:— ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆ ?— ಸ್ಥಾನ ಕಾಲ ಪಾತ್ರ ಇವು ಮೂರೂ ಪರಸ್ಪರ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ನಿರ್ಭರವಾಗಿವೆ. ಸ್ಥಾನವು ಬದಲಾದರೆ ಪಾತ್ರವೂ ಬದಲಾಗುವದು.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಹೆ, ನಿಮಗೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ. ತಿಳಿಯಿರಿ, ನಿಮ್ಮ ತೂಕ ಒಂದು ಮಣ ಇದೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಶಿಯೇಶನ್ ಗೆ ಹೋದಿರಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತೂಕ ಎರಡು ಮಣ ಹತ್ತು ಸೇರು ಆಯಿತು; ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀವು ಗೆಂಡಾ ತಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋದಿರಿ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತೂಕ ಮುಕ್ಕಾಲು ಸೇರು ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಉಃಘ್ ಎಂದ ಕೂಡಲೆ ಹಾರಿಹೋದಿರಿ !

ನಿವಾರಣ:— ಸರಿ ಸರಿ ! ನಮ್ಮ ಆಳುಮನುಷ್ಯ ಪೇಟಿಯಿಂದ ಬಟಾಟಿ ತರುವದು ಮೂರು ಸೇರು, ಮೆಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತೂಗಿದರೆ ಎರಡುವರೆ ಸೇರು !

ನಿತಾಯಿ:— ಒಳ್ಳೇದು ಪರಮಾರ್ಥ, ಒಂದು ಎಷಯ ಕೇಳಬೇಕಾ ಗಿದೆ. ವಿರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜರು ತಾವೇನೋ ತ್ರಿಕಾಲೀ ಸಿದ್ಧವುರುಷರು. ಅವರ ಮಾತು ಬಿಡು. ಭಕ್ತರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಾ ರೇನು ?

ಪರಮಾರ್ಥ:—ಅದೇಕಿಲ್ಲ? ಆದರೆ ಅಂಥ ಇಂಥಸರಿಗಲ್ಲ—ಬೇಕು ಅದಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಾತ್ಮ! ಆ ದಿನವಂತೂ ಮೇಕೀರಾಮ ಅಗರವಾಲಾನ ದೈವವನ್ನೆ ತಿರುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಹಾರಾಜರು ಅವನನ್ನು ಮೂರುದಿನ ನಾಯಿಂಟೀನ ಫೋರ್ಟಿನ (೧೯೧೪)ದಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು - ಸರಿಯಾಗಿ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಮೊದಲು. ಮೇಕೀರಾಮನು ಐದುಸಾವಿರ ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಗಾರ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡನು, ಆರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹಂಡ್ರೆಡ್ ವೇಟಿನಂತೆ. ಆಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಜರು ಅವನನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ನಾಯಿಂಟೀನ ನಾಯಿಂಟೀನದಲ್ಲಿ (೧೯೧೯) ಇಟ್ಟರು. ಮೇಕೀರಾಮನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ದರದಂತೆ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟನು. ಅನಂತರ ಅವನನ್ನು ಮತ್ತೆ ವರ್ತಮಾನಕಾಲಕ್ಕೆ ಎಳೆತಂದರು. ಮೇಕೀರಾಮನಿಗೆ ಹದಿನೈದು ಲಕ್ಷದ 'ಆಸಾಮಿ.' ಬೇಕಾದರೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಿರಿ.

ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳಿಗೆ ತಡೆಯದಾಯಿತು. ಪರಮಾರ್ಥನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗದ್‌ಗದ ಸ್ವರದಿಂದ ಅಂದರು.

"ಅಪಾ ಪರಮಾರ್ಥ, ನನ್ನನ್ನು ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಮಹಾರಾಯಾ! ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲಲ್ಲಿಯೆ ಬಿದ್ದುಕೊಳ್ಳುವೆ. ವೆಚ್ಚ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಂಬಿಗೆ ಥಾಲಿ ಮಾರಿ, ಅವಳ ಕೈಕಾಲುಬಿದ್ದು ಹೇಗಾದರೂ ಮೂಡಿ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಹತ್ತು ತೊಲೆಯ ಬಿಲಾವರ ಇಸಿದುಕೊಂಡು ಒತ್ತಿ ಇಡುತ್ತೇನೆ - ಮಹಾರಾಜರ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಒಂದು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ನಾಯಿಂಟೀನ ಫೋರ್ಟಿನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಬಂದೆನೆಂದರೆ, ಪರಮಾರ್ಥ, ನಿನ್ನನ್ನು ಎರಡಿಗೂ ಮರೆಯುವದಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಟಿನ್ ಪರ್ಸಂಟ, - ತಿಳಿಯಿತೆ? ಹಾಯ್ ದೇವಾ, ಹಾಯ್ ಕಬ್ಬಿಣವೇ!"

ನಿವಾರಣ:— ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳೇನಾದರೂ ಇದೇ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಳಕೊಂಡಿರುವರೇನು?

ಪರಮಾರ್ಥ:— ಅವರಿಗೆ ಇಹಲೋಕದ ಚಿಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲ - ಪರಲೋಕದ ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿದೆ. ದುಡ್ಡು, ಹೊಲ, ಮನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವರಂತೆ!

ನಿವಾರಣ:— ಓಹೋ ! ಇಷ್ಟು ಕೈ ಸಡಿಲು ಬಿಟ್ಟಿರುವರೇನು ?—
 ಏನಯ್ಯಾ ಸತ್ಯವ್ರತ, ನಿಮ್ಮ ನನ್ನಾ, ನಿಮ್ಮ ಅತ್ತಿಗೆ ಯಾರೂ ಏನೂ
 ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವೆ ?

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ನನ್ನಾ ನ ಸ್ಥಿತಿಯು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ, ಲಹರೀ
 ಮನುಷ್ಯ. ಇಷ್ಟತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಾಸು - ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಮೆಂಟು - ಆದರಲ್ಲಿಯೇ
 ಗುಂಗಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅತ್ತಿಗೆಯಂತೂ ವಾಪಸ್ ಧೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದವಳು.
 ಅವಳು ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವಳಲ್ಲ-ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ
 ನೀಗದ ಮಾತು. ಏನೋ ನಾವು ಕೈ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಆಗಬೇಕು. ಆದರೆ ತಡ
 ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ನಿವಾರಣ:— ಹಾಗಾದರೆ ಈಗಲೇ ವೈಫೇಸರನ ಕಡೆಗೆ ನಡೆ. ಅಲ್ಲಿ
 ಎಲ್ಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ದಮ್‌ದಮಕ್ಕೆ
 ಹೋಗೋಣವಂತೆ.

ನಿತಾಯಿಬಾಬೂ ಕಾಗದ ಪೆನ್ನಿಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಬ್ಬಿಣದ ಲೆಕ್ಕ
 ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ದಮ್‌ದಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಾತುಕೇಳಿ ಅವರೆಂದರು.
 " ನೀವೂ ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವಿರಾ ? ಆದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ
 ಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಸರಿಯಾದೀತೆ ? ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಹುಡು
 ಗಾಟಿಕೆ ಮಾಡುವಿರಿ, - ಮಹಾರಾಜರು ಸಿಟ್ಟಾಗುವರು. ಎಲ್ಲವೂ ಹಸಗೆಟ್ಟು
 ಹೋಗುವದು. ಈ ಸತ್ಯವ್ರತನಂತೂ ಮೊದಲೇ ಸಮಾಜೀ ಮನುಷ್ಯ,
 ಇದಲ್ಲದೆ ಮಹಾ ಉಪದ್ರಾಪಿ. ಅವನು ಹೋಗುವದರಲ್ಲಿಯಂತೂ ಏನೂ
 ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ....ಎಲ, ನಿಮ್ಮಂತೂ ಆ ಭವ್ಯ ದಿವ್ಯ ವಂದಿರಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೇ
 ಹೋಗಿ ಏಕೆ ಗಂಟಲ ಹರಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ? ನಮ್ಮ ದೇವತೆಗಳ ಮೇಲೇಕೆ
 ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ? ನನಗಂತೂ ನಾನು ಮತ್ತು ಪರಮಾರ್ಥ ಮೊದಲು
 ಹೋಗುವದು ನೆಟ್ಟಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆನಂತರ ನಿವಾರಣನು ಮತ್ತೊಂದು
 ದಿನ ಹೋಗಿ ಬರಲಿ. "

ನಿವಾರಣ:— ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ತಾವು ಹೆದರಬೇಡಿರಿ. ನಾವೇನೂ
 ಗೊಂದಲ ಪಾಕುವದಿಲ್ಲ. ಏನೋ ತುಸು ಶಾಸ್ತ್ರಾಲಾಪ ಮಾಡುವೆವು,
 ಇಷ್ಟೆ. ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ನಾಳೆ ಸಂಜೆಗೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಹೋಗೋಣ.

ಪ್ರೌಢಸರ ಸನೀ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರೌಢಸರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಹಳಷ್ಟು ದೊರಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅನೇಕ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶೋಧಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಗೆಳೆಯರು ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೌಢಸರ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಗಳಿಸುವ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸನೀ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳ ಆಳಿಯಂದಿರು; ದೂರದ ಆಪ್ತತ್ವದಿಂದ ಸತ್ಯವ್ರತನ ಆಣ್ವ; ನಿವಾರಣರ ಕ್ಲಾಸ್‌ಮೇಟಿ.

ನಿವಾರಣ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯವ್ರತರು ಸನಿಯ ಮನೆ ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯಾಗಿತ್ತು. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆಳು 'ಅಪ ನವರೂ ಅವ್ವನವರೂ ಒಳಗೆ ಆಂಗಳದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು' ಹೇಳಿದ.

ನಿವಾರಣ ಸತ್ಯವ್ರತರು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರು. ಆಂಗಳದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡದಾದ ಪಾತೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ಯಾವುದೋ ಪದಾರ್ಥವು ಕುದಿಯುತ್ತಿದೆ. ಸನಿಯ ಹೆಂಡತಿ ನಿರುಪಮಾ ಅದನ್ನು ಕೋಲಿನಿಂದ ತಿರುವುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಕಟ್ಟಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಪೋರ್ನಿಯಂ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಅದರೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ರಬ್ಬರದ ಸಳಿಯು ಹೊರಟು ಪಾತೇಲಿಯ ಒಳತನಕ ಹೋಗಿದೆ. ಪ್ರೌಢಸರ ಸನೀ ಗಂಡುಗಚ್ಚ ಹಾಕಿ ಬೊಂಕದಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.

ನಿವಾರಣನಂದ. "ಅತ್ತಿಗೀ ಇದೇನು! ಇಷ್ಟು ಪಲ್ಟಿ ಯಾರಿ ಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ?"

ನಿರುಪಮಾ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಳು. "ಪಲ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲು. ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲೊಂದು ಹೊಕ್ಕಿದೆಯಲ್ಲ, ಎನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ಕುಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ."

ನಿವಾರಣ:— ಆದೇಕೆ ನಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು ಪಚನ ವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನು?

ಸನೀ:— ನಿವಾರಣ, ಹುಡುಗಾಟಿಕೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಇನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನದ ಕೊರತೆಯಾಗದು.

ನಿವಾರಣ:— ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೌಢಸರ ಸನೀ ಅಥವಾ ಮಲಕಾಡಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂತೆ ಹುಲ್ಲು ತಿಂದು ಬದುಕುವವರಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ನನೀ:— ಎಲೋ ಮೂರ್ಖ, ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಇದು ಹುಲ್ಲಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವದೆ? ಪ್ರೋಟೀನ ಸಿಂಥೆಸಿಸ್ ಸಡಿಲಿದೆ. ಹುಲ್ಲು ಹಾಯಡ್ಲೋ ಲಾಯಿಜ ಆಗಿ ಕಾರ್ಬೋ ಹಾಯಡ್ಲೇಟ ಆಗಿಬಿಡುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಮಿನೋ ಗ್ರೂಪ್ ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು, ಹೆಕ್ಸಾ-ಹಾಯಡ್ರಾಕ್ಸ್ ಡಾಯ್-ಎಮಿನೋ.....

‘ಕೋಲಿನಿಂದ ಶಿಶುವುತ್ಪದ್ಧತಿ’

ನಿವಾರಣ:— ಸಾಕು ಸಾಕು - ಒಳ್ಳೇದು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ ಎಕೆ ಇಟ್ಟಿದೆ?

ನನೀ:— ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆ? ಆಕ್ಸಿಡಾಯಿಜ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ನಿರೂಪ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ತುಸು ಬಾರಿಸು.

ನಿರುಪಮಾ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್ಮನ ಪೆಡಲ್ ಸಡೆಸಿದಳು. ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಹವೆಯು ರಬ್ಬರದ ಸಳಕೆಯೊಳಗಿಂದ ಸರಳವಾಗಿ ಪಾತೇಲಿ ಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಪಳಕ್ ಪಳಕ್ ಮಾಡತೊಡಗಿತು.

ನಿವಾರಣ:— ಎಲ, ಇವಂತೂ ಬರೀ ಗುಳ್ಳಿಗಳೇ ಎದ್ದವಲ್ಲ! ನಾ ತೀದಿದ್ದೆ, ಸಂಗೀತ ರಸವು ಹಾರ್ಮೋನಿಯಮ್‌ದೊಳಗಿಂದ ಹೊರಟು ಪಾತೇಲಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹಸಿರು ಅಮೃತದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ದೆಂದು! ಇರಲಿ, ಅತ್ತಿಗೀ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ಈಚೆಗೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ನಿರುಪಮಾ ಮ್ಲಾನಮುಖದಿಂದ ಹೇಳಿದಳು. "ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ ನೀವು? ಅವ್ವ ತೀರಿಕೊಂಡಂದಿಸಿಂದ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಯು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಗಣೇಶ ಮಾಮಾ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಒಬ್ಬ ಗುರುವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ; ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ತಾಸು ಆ ಗುರುವಿನ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರು ತ್ತಾನೆ. ಬಾಹ್ಯಜ್ಞಾನವು ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಸದಾ ಗುರು ಗುರು ಗುರು. ಆತ್ತೆ, ಕರೆದೆ; ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುವಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿಬಿಡುವನಂತೆ. ಸನಗೆ ಚಿಂತೆಯಿರುವದು ಬುಚಕಿಯದು. ಅಲ್ಲಿಯೆ ಹೋಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆಯವರಿಗೆ ಜಡ್ಡಾಗಿದೆ; ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ."

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಸನೀದಾದಾ, ನೀನಾದರೂ ಅವರಿಗೇಕೆ ತಿಳಿಹೇಳ ಬಾರದು? ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಸಡೆಸದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ನನಿ:— ಆದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಅಳಿಯ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಾಕುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವನೆಂದು ಮಾನವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಹಾಗಾದರೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು, 'ಪ್ರಹಾರೇಣ ಧನಂಜಯ' ಮಾಡಿಬಿಡುವೆನು.

ನಿರುಪಮಾ:— ಬೇಡ ಬೇಡ. ಬಲುಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪನನ್ನು ಪೀಡಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಅಪ್ಪನ ಮನಸ್ಸು

ನೋಯದಂತೆ ಆ ಗುರು ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದ್ದರೆ ನೋಡಿರಿ.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾದ ಕೆಲಸ. ಒಳ್ಳೆದು, ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಪ್ರಕರಣವಾದರೂ ಏನದು ಹೇಳು.

ನಿರುಪಮಾ:— ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ದಮ್ ದಮದ ತೋಟದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಗಡ ಅವರ ಶಿಷ್ಯನಾದ ಕಿರಿಮಹಾರಾಜ ಕೇವಲಾಸಂದನಿದ್ದಾನೆ. ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಆದರಾತಿಥ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅವು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ದಿನಾಲು ಇನ್ನೂರು ಮುನ್ನೂರು ಭಕ್ತರು ಬಂದು ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಅದ್ಭುತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಹೋಮವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂಳಗಿಂದ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ದೇವರನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿನ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಇನ್ನೊಂದು ದಿನ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತೊಂದು ದಿನ ಚೈತನ್ಯ; ಯೇಸೂಕ್ರಿಸ್ತ ಹೀಗೆಯೆ! ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕವರನ್ನು ಒಳಗೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಕ್ತರಿಗಷ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶವಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮ ಹೊರಟ ದಿನ ನಾನು ಅಲ್ಲಿದ್ದೆ.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಹೀಗೋ! ಹಾಗಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನೋಡಿದಿ?

ನಿರುಪಮಾ:— ನನಗೇನು ಕಾಣಬೇಕು ಮಣ್ಣು? ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಮಕುಂಡದ ಹಿಂದೆ ನೆರಳಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು, -ನಾಲ್ಕು ಮುಖ, ಉದ್ದುದ್ದ ಗಡ್ಡ; ನೋಡಿ ಕೈಕಾಲು ತಣ್ಣಗಾದವು. ಎಚ್ಚರ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದೆ. ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಹೊರಗೆ ಕರೆತಂದ. ಬುಚಕಿ ಧಿಟ್ಟಳು; ಯಾವಾಗಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಇರಲಿ, ನಾಳೆ ಮಹಾದೇವ ಹೊರಡುವನಂತೆ!

ನಿವಾರಣ:— ನಡೆಯಿರಿ ನಾಳೆಯೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಚರಣಾರ್ಪಣಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. ಏನೋ ಮಹಾರಾಜರ ಕೃಪೆಯಾದರೆ ಮಹಾದೇವನ ದರ್ಶನವಾದರೂ ದೈವದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸಿತು !

ನಿರುಪಮಾ:— ಮೊದಲು ಗಣೇಶಮಾಮಾನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅವನ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಗೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ನಿವಾರಣ:— ಆದಿಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಆದರೆ

ಸತ್ಯವ್ರತ.- ಸತ್ಯವ್ರತನನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಧೈರ್ಯ ಸಾಲು ವದಿಲ್ಲ - ನೋಡು, ನೀನು ತೆರೆಬಾಯಿ ಮನುಷ್ಯ; ಪಿಸಕ್ಕನೆ ನಕ್ಕು ಬಿಡುವಿ.

ಸತ್ಯವ್ರತನು ತನ್ನ ಇಡೀ ದೇಹವನ್ನು ನಡುಗಿಸಿ ನುಡಿದ. " ಇಲ್ಲ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀನೇ ನೋಡು. ಯಾರಾದರೂ ನಕ್ಕು ಗಕ್ಕರೆ ಆ ಮ..... ಅಲ್ಲಲ್ಲ.....

ನಿವಾರಣ:- ಸಾಕು, ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾಲಿಗೆ ಏಕೆ ತೆಗೆಯುವಿ ?

ಸತ್ಯವ್ರತ:- 'ಜಿಗ್' ಯೂವರ ಪಾರ್ಡನ್, ಅತ್ತಿಗೀ ಒಳ್ಳೇ ಪಾಠವೇ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವರ ಮುಂದೆ ಅಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ 'ಪಂಚೆತಿ' ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ನಿವಾರಣ:- ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ. ಓಹೋ, ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳುವದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರೀತಿಯ, ಬಹಳ ಹೊಗೆಯ ನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೇಳುವಿಯಾ ?

ನನೀ:- ಎಂತಹ ಹೊಗೆ ಬೇಕು ? ಕೆಂಪು ಬೇಕಾದರೆ ಸೈಟ್ರಿಕ್ ಆಸಿಡ್ ಅಥವಾ ತಾಮ್ರ, ಬದನೆಯ ಬಣ್ಣ ಬೇಕಾದರೆ ಅಯೋಡಿನ್ ವೈಪರ, ಹಸಿರು ಬೇಕಾದರೆ.....

ನಿವಾರಣ:- ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ. ಪ್ಲೇಸ ಹೊಗೆ ಬೇಕು.

ನನೀ:- ಹಾಗಾದರೆ ಟ್ರಾಯ್ - ಸೈಟ್ರೋ - ಡಾಯ್ ಮಿಥಾ ಯಿಲ್.....

ನಿವಾರಣ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂದ. " ಮತ್ತೆ ಆರಂಭ ಮಾಡಿದೆಯಾ ಮಹಾರಾಯಾ ! ಅತ್ತಿಗೀ ಇವನ ಕೂಡ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಬಗೆ ಹರಿಯುವದು ? "

ನಿರೂಪಮಾ ನಕ್ಕು ನುಡಿದಳು. " ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ದ್ದೇನೆ, ದನದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು ಹೊತ್ತಿಸಿದರೆ ಭಯಂಕರ ಹೊಗೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. "

ನಿವಾರಣ:- ಯುರೇಕಾ ! ಅತ್ತಿಗೀ. ಈ ಸಾರೆ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಾಯಿಡು ನಿನಗೇ ಸಿಗುವದು. ನನೀದಾದಾ ಬರೀಗೈಲೆ ಕೂಡಬೇಕಾಗು ವದು.

ನಿರುಪಮಾ:— ಹೊಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುವಿರಿ ?

ನಿವಾರಣ:— ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಟ್ಟಿಲಿಗಳ ಉಪದ್ರವವು ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಅವು ಓಡುವವೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

* * * * *

ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳ ದಮ್‌ದಮದಲ್ಲಿಯ ತೋಟದೊಳಗಿನ ಬಂಗಲೆಯು ಮೊದಲು ಬಹಳ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯು ತೀರಿದಂದಿನಿಂದ ಅದರ ಸೊಬಗು ಕುಂದಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಅಧಿಷ್ಠಾಸದ ಮೂಲಕ ತೋಟದ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕಸಕಂಟಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವೂರ್ವದ ಗೌರವವು ತಿರುಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳು ಸಾಂಸಾರಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಉದಾಸೀನರಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬೀಗರಾದ ಗಣೇಶರೇ ಅಲ್ಲಿ ಸಪರಿವಾರ ಆಧಿಪತ್ಯ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಜೆಯ ಐದರ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ನಿವಾರಣ, ಸತ್ಯವ್ರತ, ಪರಮಾರ್ಥ ಮತ್ತು ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳು ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಡಾರವನ್ನು ಹಾಸಿ ಭಕ್ತವೃಂದಕ್ಕೆ ಕೂಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂಚ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಾಡೆ. ಗಾಡೆಯ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಘ್ರಚಿತ್ರದ ಚಾದರ ಹಾಸಿದೆ. ಇದೇ ಮಹಾರಾಜರ ಆಸನ. ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಳ. ಮಹಾರಾಜರು ಅಟ್ಟದ ಮೇಲಿರುವ ಸಾಧನಕಕ್ಷದಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತರು ಗೋಣು ಚಾಚಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಜರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹೇಬೀ ಪೋಷಾಕು ತೊಟ್ಟ ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥರು ಎಪರಿತ ತೊಂದರೆ ಸಹಿಸುತ್ತ ಕಾಲು ಮಡಿಚಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅಧೀರರಾಗಿ ನಡುನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಬೋಳು ಮಾಸೆಗಳನ್ನು ಹುರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಿ. ಓ. ಕೆ. ಸೇನ. ಬಾರ್-ಎಟ್-ಲಾ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಯ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಾನಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈಚೆಗೆ ಧರ್ಮಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಪರಮಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಸಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ನಿವಾರಣಾ ಸತ್ಯವ್ರತರು ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಆಮೇಲೆ ತೋಟವನ್ನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿಹಾಕಿ ಗೇಟಿನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು. ಗೇಟಿನ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೆ ಸಾಲು ಸಾಲಾಗಿ ಕೋಚಮನ್, ದರವಾಸ, ತೋಟಿಗ ಇವರ ಮನೆಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಗಾಡಿಯನ್ನಿಡುವ ಮನೆ, ಕುದುರೆಯ ಲಾಯ ಮುಂತಾದವುಗಳು.

ಲಾಯದ ಎದುರಿಗೆ ಮೌಲವೀ ಬಸಿರುದ್ದೀನರು ಒಂದು ಮುರುಕು ಬಾಕಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೋಚಮನ್ ಝೋಂಟಿಮಿಯಾ ಮತ್ತು ದರವಾಸ ಫೇಂಕೂ ಪಾಂಡೆಯ ಕೂಡ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೌಲವೀ ಸಾಹೇಬರ ಊರು ಫರೀದಪುರ. ಇವರು ಗುರುಪದ ಬಾಬುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಕೂಸರು. ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳು ವಕೀಲಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇವರ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ತಿಂಗಳಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಸಿಗುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಕ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಸಲಾಮು ಸಲ್ಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೌಲವೀ ಸಾಹೇಬರು ಫರೀದಪುರೀ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತಿನ ಸದ್ಭದ್ರ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೋಚಮನ್‌ನೂ ದರವಾಸನೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಲೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯಾಳು ಕುದುರೆಯ ಮೈ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ; ಮತ್ತು ನಡುನಡುವೆ ಸರಿದಾಡುವ ಕುದುರೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದುತ್ತ 'ಎಲಾ ಇದರ, ನಿಲ್ ನಿಲ್ಲು' ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಎದುರಿನ ಬೈಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಬಗ ಬೆಕ್ಕು ಗೋಣು ಆಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ವಿರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜರ ಭುಕ್ತಾವಶಿಷ್ಟ ಮೀನಗಳನ್ನು ತಿಂದು ತಿಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜೀವಾಗಿದೆ.

ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದ. " ಸಲಾಮು ಮೌಲವೀ ಸಾಹೇಬ ! ಮಿಜಾಜ ಶರೀಫ ? ನಮಸ್ಕಾರ ಪಾಂಡೇಜಿ. ಕೋಚಮನ್‌ಜೀ ಅಚ್ಛಾ ಹೈ ತೋ ? ಇವರಾರು ಗೊತ್ತಿರುವದೋ ? ಇವರು ನಿವಾರಣಾಬಾಬುಗಳು. ಅಳಿಯಂದಿರ ಗೆಳೆಯರು. ಪೂಜಾ ಉತ್ಸವದ ಸಲುವಾಗಿ 'ಖುಷಿ' ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎನೂ ತಿಳಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ, ಆಂ! ಮೌಲವೀ ಸಾಹೇಬ

ನಿಮಗಾಗಿ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ, ಪಾಂಡೇಜಿ ಮತ್ತು ಕೋಚಮನ್ನರಿಗಾಗಿ ಐದೈದು ರೂಪಾಯಿ, ತೋಟಿಗ ಆಳು ಮೊದಲಾದವರಿಗಾಗಿ ಈ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಮೇಲೆ.

ಈ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಬಸಿರುದ್ದೀನ, ಫೇರಕೂ ಹಾಗೂ ಝೋರಟಿ, ಹಲ್ಲು ತೆಗೆದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಲಾಮು ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಖುದಾ ಹಾಗೂ ಕಾಲೀ ಮಾತೆಗೆ ರಾಯರ ಪೆಚ್ಚಳಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಮೌಲವಿಯವರೆಂದರು. "ಅಜೀ ಬಾಬೂಜಿ ಸಾಬ, ಆ ದಿನ ಹೇಗೆ ಹೋದವೋ ಎನೋ ಆಲ್ತಾನೇ ಬಲ್ಲ. ಮಾ ಸಾದೇಬರು ತೀರಿಕೊಂಡ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಒಡೆಯರ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹೇಳಿದೆ, 'ಹುಜೂರ ಇಂತಹ ಚಲತೀ ವಕೀಲಿ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ' ಎಂದು. ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಖುದಾಕೀ ಮರ್ಜೀ !"

ನಿವಾರಣನೆಂದ. "ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಮಹಾರಾಜನ ತಂತ್ರ. ಎಲ್ಲದರ ಬೇರು ಆವ !"

ಫೇರಕೂಸಿಗೂ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದ.

"ಆ ವಿರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜನು ಎಂತಹ ಸಾಧು ! ಅವನಿಗೇನು ಜುಟ್ಟ ಎಲ್ಲ, ಜನಿವಾರವಿಲ್ಲ ! ಮೀನ ಮಾರನ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಇಹಾ ಬಿಸ್ಕೀಟು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಬಾಬೂಜಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ಬಂಗಾಲೀ ಸಾಧುಗಳು ಮಹಾ ಲಘಂಗರು. ಮತ್ತೆ ಆ ಕಿರಿ ಮಹಾರಾಜನಂತೂ ಚೇಳಿನಂತಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿರಲ್ಲ ಮಗಾ, ಫೇರಕೂ ಪಾಂಡೇನ ಮೇಲೆ ಡಂಕಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ !"

ಫೇರಕೂನ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಆನೇಶತುಂಬಿದಂತಾಯಿತು. ತನ್ನ ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಹೇಳತೊಡಗಿದ.

"....ಆ ಮಗನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಫೇರಕೂ ಪಾಂಡೆ ಮ್ಯುಟಿ ನಿಯ ಬರಿಕಾಯದಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿ ತಿರುವದ್ದು. (ಆಗಿನ್ನೂ ಫೇರಕೂ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಿಲ್ಲ!) ಒಡೆಯರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದೇ ಎಟಿಗೆ ಆ ಮಹಾರಾಜ-ಗಿಹರಾಜರ ಎಲುವು ಚೂರುಚೂರು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೀನು !"

ವೆಂಠಲವೀಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದರು. " ನಮಗಾದರೂ ಬಹಳ ಆಪಮಾನ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಣೇಶಮಾಮಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವಡು ನಮಗೆ ಸವನವಾಗದು. ನಾವು 'ಖಾನದಾನೀ' ಮನುಷ್ಯರು. ನಮ್ಮ ಧರ್ಮನಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಗಲರತ್ತವು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ನಮಗೆ ಜನರು ಬಸಿರುದ್ದೀನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ 'ಅಸಲೀ ನಾಸು' ಎಂದರೆ ಮದೂರಮಖಾ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಹೆಸರು ಜಹಾಂಬಾಜಖಾ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಹೆಸರು ಅಬ್ದುಲ್‌ಜಬ್ಬಾರ್. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಊರು ಫರೀದಪುರ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅರಬ್‌ಸ್ಥಾನ-ತುರ್ಕಿ ಅಂತ ಅಂತಾರಲ್ಲ ಅದು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಲುಂಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಫಾರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ನಾವು ಈ 'ಜಂಗಲೀ' ಬಂಗಾಲೀ ಭಾಷಾ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅರಬದೇಶದ ನಟ್ಟನಡುವೆ ಇಸ್ತಂಬೂಲ ಇದೆ ಅದರ ಎಡಕ್ಕೆ ಬಗದಾದ ಶಹರ. ಈ ಕಲಕತ್ತಾ ಶಹರ ಅದರ ಮುಂದೆ ಹಳ್ಳಿ. ಬಗದಾದದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಾಶರೀಫ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪವಿತ್ರ ಭಾವೆಯ ನೀರು ಆಬ್-ಎ-ಜವ್‌ಜವ್, ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಬಾಟಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮೂಲಕರು ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಮಾನಾ, ಮಹಾರಾಜ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಳು ಸಮುದ್ರದ ಆಚೆಗೆ ಜಹಾನ್ನಮ (ನರಕ) ದೊಳಗೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಹಾರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು. "

ನಿವಾರಣನೆಂದ. " ವೆಂಠಲವೀಸಾಹೇಬ, ನಾವು ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಓಡಿಸುವದಂತೂ ನಿಶ್ಚಯವೆ. ಅನುಕೂಲವಾದರೆ ಇವತ್ತೆ. ಅದರೆ ಒಬ್ಬರಿಂದಲೇ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ನೀವು ದರವಾಸಜೀ ಸಂಗಡ ಬೇಕು. "

ಫೇಂಕೂ:— ಹೊಡೆದಾಟವಾಗುವದೇನು ?

ನಿವಾರಣ:— ಛೇ, ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ನೀವೇನೂ ಹೆದರಬೇಡಿರಿ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಗಲಾಟೆಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಅದೀತಷ್ಟೆ ?

ಬಸಿರುದ್ದೀನ:— ಅಲಬತ್; ಕಬೂಲ. ಅದರೆ ಒಡೆಯರು ಸಿಟ್ಟಾಕರೆ ಹೇಗೆ ?

ನಿವಾರಣ:— ಒಡೆಯರು ಸಿಟ್ಟಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗವೇನೂ ಬರುವ

ದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ತುಸುಹೊತ್ತು ನಿಂತು ನಾನು ಬಂದು ಏನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವೆನು.

ನಿವಾರಣ ಸತ್ಯವ್ರತರು ವಿರಿಂಚಿಮಹಾರಾಜರ ಒಲಗದ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದರು, ಬಹು ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು; ಹೋಮದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ನಿವಾರಣ ಸತ್ಯವ್ರತರನ್ನು ನೋಡಿ ನುಡಿದರು. "ಓಹೋ, ನೀವು ಬಂದಿರಾ? ನೆಟ್ಟಗಾಯಿತು.ಹೇ: ಹೇ: ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದಾರಷ್ಟೆ? ನಿವಾರಣ, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇ: ಹೇ: ? ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ಈಗ ತುಸು ಹೇ: ಹೇ: ನಿನ್ನ ತಂಗಿ ಹೇ: ಹೇ: ? ಸತ್ಯವ್ರತ, ನಿಮ್ಮ ಮಾವ ಅತ್ತಿಗೆ ಯವರೆಲ್ಲರೂ....."

ನಿವಾರಣನ ಮನೆಯವರೆಲ್ಲರೂ ಹೇ: ಹೇ: ಸತ್ಯವ್ರತನ ಮನೆಯವರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಎಲ್ಲವೂ ಗಣೇಶಮಾಮಾಸ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಫಲ. ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಮಾನುನಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಹತ್ತುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈಗ ತುಸು ನಿದ್ರಾಂತರಾದರು.

ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದ. "ಮಾಮಾ, ನಿಮ್ಮ ಚೆಕ್ಕು ಅಳಿಯನಿಗೆ ಕೆಲಸ ದೊರೆತಿದೆಯೇನು? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಜೆ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿ ಗೊಮ್ಮೆ ಕಳಿಸಿರಿ ಒಂದು ವೆಕನ್ನೀ ಇದೆ.

ಗಣೇಶ:— ಅಪಾ, ನೀವೆಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮವರು. ನೀವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡದೆ ಹೇಗಾಗಬೇಕು? ಅಫೀಸಿನ ತೆರೆದ ಕೂಡಲೆ ಅತನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣುವನು.

ನಿವಾರಣ:— ಮಾಮಾ, ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ - ದೇವ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಗಣೇಶ:— ಇಷ್ಟೆಯೋ? ಹಾಗಾದರೆ ಹೋಗಿರಲ್ಲ, ಮಹಾರಾಜರ ಕಡೆಗೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ನಿವಾರಣ:— ಆ ದೇವರನ್ನಂತೂ ನೋಡಿಯೇ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಅಷ್ಟ ದೇವರನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಹೋಮಗೃಹದಲ್ಲಿ.

ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಭಯದಿಂದ ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿ ಅಂದರು. - "ಮಹಾ ರಾಯಾ, ಅದು ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕು? ಎಷ್ಟೋ ಸಾಧ್ಯ-ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ

ನಂತರ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ! ಮೇಲಾಗಿ ಈ ನಿಮ್ಮ ಸತ್ಯವ್ರತ ಸಂತೂ ಆ- ಏನಾ ಹೆಸರು? - ಅದೇನೋ ಅಂತಾರಲ್ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ? "

ನಿವಾರಣ:— ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನೀ-ಸಮಾಜೀ. ಆದರೆ ಅವನಿಗಿನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದರೆ ದೈತ್ಯಕುಲದಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದ. ಸನಾತಸತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ಗೀತಾ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೃಷ್ಣಲೀಲಾ ನಾಟಕ ನೋಡುತ್ತಾನೆ; ಸತ್ಯ ನಾರಾಯಣನ ಪ್ರಸಾದ, ಮದಸಮೋಹನನ ಭೋಗ, ಕಾಲೀಘಾಟದ ಕಾಲಿಯಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಮಾಮಾ, ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳ ಬಾರದು. ನೀವು ಹಿರಿಯರು - ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವನ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು; ಅವನ ಮುಂದೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಸನಾತನಿಗಳು ಮೂಗು ತಿಕ್ಕಬೇಕು !

ಗಣೇಶ:— ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ಒಮ್ಮೆ ಜಾತಿ ಹೋಯಿತೆಂದರೆ ತಿರುಗಿ ಬಾರದು. ನೀನಾದರೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ನಿವಾರಣ:— ಅದೇನು, ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗುರುಪದ ಬಾಬುಗಳೇನಾದರೂ ಕಡೆಮೆ ಮಾಡಿರುವರೇನು ? ಹಾಗಾದರೆ ದೇವದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ ? ನಮ್ಮನ್ನು ನಿರಾಶಗೊಳಿಸುವರಾ ? ಒಳ್ಳೆಯದು ಹೊರಟಿ ಎನ್ನು.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಮಾ..... ಹಾಂ, ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳುವದಿದೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯನು ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳ ಟಾಯಿಪ ರಾಯಿಟಿಂಗ ಕಲಿಯಲಿ. ಆತನಿನ್ನೂ ಹಸಿಬಿಳಿ. ಈಗಲೇ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರೆ ನಾಳೆ ನಾನು ಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುವದು. ನೆಕ್ಸ್ಟ್ ವೈಕನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಯ್ ಮಾಡುವೆನು.

ಗಣೇಶ:— ಎಲ, ಹಾಗಲ್ಲೋ. ಕೆಲಸ ಒಮ್ಮೆ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿತೆಂದರೆ ತಿರುಗಿ ಸಿಕ್ಕೀತೇನೋ ? ಇಲ್ಲ. ಸತ್ಯವ್ರತ ಈ ಸಂಧಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಡ. ಹಾಂ.....ನೀನೇನು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿ ? ಈಗ ನೀನು ಗೀತಾ-ಪಾಠಾ ಓದುತ್ತಿದ್ದೀಯಾ ? ಬಹಳ ಚೆಲೋ. ಹಾಗಾದರೆ, ಹೋಮಗೃಹದಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಅಂಥ ದೋಷವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಹನಿ ಗಂಗಾಜಲವನ್ನು ತಲೆಯ

ಮೇಲೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು. ನೀವೆಲ್ಲರೂ. ಒಳ್ಳೇದು, -ಹಾಗಾ ದರೆ ಕೆಲಸದ ವಿಷಯ ಮರೆಯಬೇಡ' ಆಂ !

ಗಣೇಶಮಾಮಾ ದೂರ ಹೋದನಂತರ ನಿವಾರಣನೆಂದ. " ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗಂತೂ ಕೆಲಸ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತ ಸಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಷ್ಟಾದರೆ ಆಯಿತು! ಅಮೋಲಾ ಹಾಬೆಲಾ ವೊದಲಾದವರೆಲ್ಲರೂ ಬಂದಿರುವರೇ?"

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಓಲಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವೇಳೆಗೆ ಬದಗುವರು. ಇರಲಿ, ನಿವಾರಣದಾದಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಮಾಸ ಪಾಲೂ ಇರಬಹುದೇನು ?

ನಿವಾರಣ:— ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳು ಸಂಸಾರದಿಂದ ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಮಾಮಾಸ ಚಲ್ಲಾಟವಿದೆ.

* * * * *

ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಸಭೆಯನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಡಿದಾದ ದೇಹ. ಗೌರವರ್ಣದ ಮುಂಡಿತ ಮುಖ. ಉಬ್ಬುಗಲ್ಲಗಳ ಮರೆ ಯೊಳಗಿಂದ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು ಹಣೆಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿವೆ. ಗಜ್ಜರಿಯಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮೂಗು. ಮೃದುಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಸೂಸುವ ಪ್ರಶಸ್ತ ತುಬ್ಬಿಗಳು. ಅವುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಚೂಪಾದ ಗದ್ದು ಇಳಿದಿದೆ. ಮಹಾರಾಜತನಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವ ಮೂರ್ತಿ. ಮೈಮೇಲೆ ಕಾವೇ ಬಣ್ಣದ ಕಪನಿ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿವಿ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ. ವಯಸ್ಸು ಎದುಸಾವಿರ ವರ್ಷವೆಂದೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಎನ್ನೋ ಐವತ್ತು ಐವತ್ತೈದು ಆಗಬಹುದು. ಮಹಾರಾಜರ ವೇದಿಯ ಎಡಬದಿಗೆ ಕಿರಿಮಹಾರಾಜ ಕೇವಲಾನಂದರು ಎರಾಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟು ಶತಾಬ್ದಿಗಳೆಂಬುದರ ನೆಲೆ ಭಕ್ತರಿಗಿನ್ನೂ ಹತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ನೋಡಲು ಹರೆಯದವರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಇವರಾದರೂ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಅನುರೂಪವಾದ ವೇಷ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅರಿವೆ ಕಡಿಮೆ ದರದ್ದು. ವೇದಿಯ ಕೆಳಗೆ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶೀರ್ಣಕಾಯರಾದ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳು ವೇದಿಗೆ ತಲೆಹಚ್ಚಿ ಅರ್ಧಶಾಯಿತ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗ್ರತರೋ ನಿದ್ರಿತರೋ ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಬದಿಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ನೊಡಲ ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳು ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಕೆಂಪು

ಸೀರಿಯನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂದಲ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿಸಿ ದ್ದಾಳೆ. ಮತ್ತು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳ ಕಡೆಗೆ ಕರುಣ ನಯನಗಳಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳು ಬುಚಕೀ ಗುರುಪದ ಬಾಬು ಗಳ ಕಿರಿಯ ಮಗಳು. ಭಕ್ತವೃಂದದಲ್ಲಿನೇಕರು ಕೈಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯದೆ ಈಸುತ್ತಿದ್ದಾ ರೆಂಬಂತೆ. ಉಳಿದವರು ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಕೈ ಬೋಡಿಸಿ ಕಾಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಹಾರಾಜರ ವಚನಾಮೃತವನ್ನು ಸವಿಯಲು ಉದ್ಗ್ರೀವರಾಗಿ ಕುಳಿತಿ ದ್ದಾರೆ.

ಸತ್ಯವ್ರತನು ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿ ಭಕ್ತಮಂಡಲಿಯೊಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ನಿವಾರಣನು ಕಿರಿಮಹಾರಾಜರ ತಡೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋಗಿ ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿ ದುಕೊಂಡನು. ಮಹಾರಾಜರು ಪ್ರಸನ್ನಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದರು. 'ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯೋ ನೋಡಿದಂತಿದೆಯಲ್ಲ ?'

ನಿವಾರಣ:— ಮಹಾರಾಜ, ಈ ಅಧಮನ ಹೆಸರು ನಿವಾರಣ ಚಂದ್ರ.

ಎರಿಂಚಿ:— ನಿವಾರಣ? ಓಹೋ, ಇದೋ ಈಗ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ? ನಿನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ?—ನೇವಾಳದಲ್ಲಿಯೋ?—ಅಲ್ಲ. ಮುರ್ತಿದಾಬಾದ ದಲ್ಲಿ. ನಿನಗೆ ನೆನಪಿರುವ ಸಂಭವವಲ್ಲ. ಜಗತ್ ಶೇತನ ಮಹಲಿನಲ್ಲಿ; ಆತನ ತಾಯಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧದ ದಿನ. ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ನೆರೆದಿದ್ದರು. ರಾಜಾ ಕೃಷ್ಣಚಂದ್ರ, ರಾಯ ರಾಯನ್ ಜಾನಕೀ ಪ್ರಸಾದ, ಸವಾಬನ ಸೊನಾಪತಿ ಖಾನ ಖಾನನ್ ಮಹಬ್ಬತ ಜಂಗ, ಸುತಾನುಬಿಯ ಅಮೀರ ಚಂದ — ಹಿಪ್ಪೀಯಲ್ಲಿ ಓಮಾಚಂದನೆಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಅವ. ನೀನು ಶೇತನ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದಿ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರೂ ೨೨೨, ಸರಿ, ಮೋತೀ ರಾಮ ಎಂದಿತ್ತು. ಓ ಶೇಟಿಡಿಯು ಹಾಲೂತುಪ್ಪದ ಕಾವಲಿಯನ್ನೇ ಹರಿಸಿದ. ಉಂಡಿ ಹಾರಾಡಿ ಹೋದವು. ಆದರೆ ಸುತಾನುಬಿಯ ಗೃಹಸ್ಥರ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಸು 'ಮಂಡಾ' (ಪಕ್ವಾನ್ನು ಎಶೇಷ) ಕಡಿಸಿ ಬಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಎನೇನೋ ಒದರಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಹಾಗಾದರೆ ವೋತೀರಾಮ, ಊಹೂಂ - ನಿವಾರಣಾಚಂದ್ರ, ನೀನು ಧೂರ್ಜಟಿ ಮಂತ್ರದ ಜಪ ಮಾಡು. ದಿನಾಲು ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೆ ಎದ್ದು ನೂರಾ ಎಂಟುಸಾರಿ ಆನಬೇಕು, ಧೂರ್ಜಟಿ-ಧೂರ್ಜಟಿ-ಧೂರ್ಜಟಿ-ಎಂದು. ಬೇಗ ಬೇಗ. ಒಳ್ಳೇದು ನೀನಿನ್ನು ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು.

ನಿವಾರಣನು ಮತ್ತೆ ಪಾದಧೂಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ನೆಕ್ಕುವ ಸೋಗುಮಾಡಿ ಭಕ್ತಮಂಡಲಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡ.

ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳು ಮೆಲ್ಲನೆ ಪರಮಾರ್ಥನಿಗೆ ಆದರು. 'ಸೋಡಿದೆಯಾ ಹೇಗಿದೆ? ನಿವಾರಣ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಹಾರಾಜರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಬಿದ್ದ. ನಾವು ಬಾಯಿಬಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತಾಸು ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೇ ಅನ್ನುವದು ದೈವವೆಂದು. ಈ ಸಾರೆ ನಾನು ಎದ್ದು ಹೋಗಿ ಪಾದಕ್ಕರಗುವೆನು. ದೈವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಾಗುವದು.

ಭಕ್ತಿಯ ಆವೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಸಾತ್ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವವರೊಳಗೆ ಸ್ಥೂಲಕಾಯರಾದ ವೃದ್ಧರೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರು. ಜರದ ಅಂಚಿನ ಭೀತರ ವನ್ನುಟ್ಟಿದ್ದರು. ರೇಶ್ಮಿಯ 'ಪಂಜಾಬಿ'ಯನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದರು; ಅದರೊಳಗಿಂದ ಬಂಗಾರದ ಗೋಪಿನಸರವು ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಇವರು ವಿಖ್ಯಾತ ಮುತ್ಸದ್ದಿಗಳಾದ ಬಾಬೂ ಗೋವರ್ಧನ ಮಲ್ಲಿಕರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೂಠನೆಯ ಮದುವೆಯಾಗಿ ನವವಧುವನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವರ್ಧನ ಬಾಬುಗಳು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಬಹು ಏನಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು. "ಮಹಾರಾಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗ ಹಾಗು ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ?"

ಮಹಾರಾಜರು ನಸುನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು.

'ಸರಿ, ಇದೇ ಮಾತನ್ನು ತುಲಸೀದಾಸನು ನನಗೆ ಕೇಳಿದ್ದನು. ನಾವು ಊಟಮಾಡುತ್ತೇವೆ; ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ? ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು. ಏನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ? ಅನ್ನ-ಸಾರು, ಕಾಯಿ-ಪಲ್ಟೆ ಹಣ್ಣು-ಹಂಪಲ, ಮೀನ-ಮಾಂಸ ಇತ್ಯಾದಿ. ಊಟದಿಂದ ಏನಾಗುವದು? ಹಸಿವೆಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಯಾಗುವದು. ಹಸಿವೆಯೊಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಊಟ ಅದರ ನಿವೃತ್ತಿ. ಆತನವ ಭೋಗದ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಭೋಗದ ಫಲ ನಿವೃತ್ತಿ. ಭೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಗವಿಲ್ಲ. ತುಲಸೀ, ನನ್ಯಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ. ನಾನಂದೆ: "ತಮ್ಮಾ ಭೋಗ

ఎల్లదే సనగే నివృత్తియుంటాగలారదు. రామాయణ బరీయువదాద సంతర ఆతనన్న రాజామానసింహనన్నాగి మాడిబిట్టి. జేరళవాద ఆస్తియన్న గళిసిట్టిద్దను; ఆదరే ఏనూ లుళియలిల్ల. ఆతన మగనాద జగత్సంహను బంగాలిరే యడిగేయన్న మదువేయాగి ఎల్లపన్నూ తూరిచిట్టను. బంకిమను తన్న పుస్తకదల్లి ఈ సంగతియ లుల్లీలు మాడిల్ల. "

బారిష్టర ఓ. కే. సేనరేందరు. " వండరఫుల్ ! "

సితాయిబాబుగళిగే తడేయలిక్కి ఆగలిల్ల. నేరవాగి మహా రాజర కడిగే నడేదుబిట్టను. జూరిగి అత్యంత ఎనయదండ బేడి క్షోండరు. " మహారాజ, ఆనుగ్రహ మాడబేళు. "

మహారాజరు ముబ్బుగంటిక్కి నుడిదరు. " సనగేను బేళు? "

పాప, సితాయిబాబుగళు కక్కువిక్కుయాగి ఆందరు. " నాయింటీన ఫోర్టిఫైన ! "

సత్యవ్రతసల్లి ఒందు దోడ్డ దోణె; ఆతసిగే సగే తడేయలిక్కి ఆగువదిల్ల. తాను గంభీరనాగిద్దు క్షోండు జేష్టమాడబల్ల; ఆదరే ఎరడనేయవర బాయింద ఎనాదరూ సగే ఒరువంతకు మాతన్ను కేళిదసందరే తన్న గాంభీర్యవన్నుళిసేకొళ్ళువదు అసాధ్యవాగు త్తడి. హాస్యదమనక్కాగి సత్యవ్రతనేండు ముష్టియోగనన్ను సాధిసుత్తానే. ఓరియరేదురిగే సగువ ప్రసంగ బందితందరే అవను యావుదాదరేండు భయావకు అవస్థేయ కల్పనేయన్న మాడికొళ్ళు త్తానే. ఆదరే ప్రతియోండు సారే అదు ఫలకారియాదిరేంద్రిల్ల.

విరించి:— నాయింటీన ఫోర్టిఫైన ! ఎనదు ?

నివారణ మేల్లనే ఆంద. " ఒన్ నాయిన, ఒన్ ఫోరి, క్కాల కటా. నోరి ప్లాయ ? - ట్రాయ్ ఆగేన్ మిస్ ! "

సత్యవ్రత ధ్యానితొడగిద - ' బడిగియు బేన్ననేలీ లుజ్జ క్షోరడు యోడేయత్తిచ్చానే ! బేన్నతొగలు సురళిసురళియాగి కిత్తి చిళుత్తిడి ! అబ్బా, ఎంథ భయంకర వేదనేయు ! '

ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಎಳು ದಿನ ಮಾತ್ರ ! ಮಹಾರಾಜ, ಎಳುದಿನ ಮಾತ್ರ ನನ್ನನ್ನು ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಮೊದಲಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಿರ. ಆಗ್ಗದರದಿಂದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು, ಮಹಾಸ್ವಾಮಿ. "

ವಿರಿಂಚಿ:— ನೀನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ ?

ನಿತಾಯಿ:— ಮಹಾರಾಜ, ನಾನು ವಾಲ್ವರ ಬ್ರದರ್ಸ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಲೇಜರ ಕೀಪರನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಸೂರಾವವತ್ತು ಸಂಬಳ ಪ್ರಪಂಚ ಸಾಗುವದು ಬಿಗಿ.

ವಿರಿಂಚಿ:—ಅವಾ, ಷಡೈಶ್ವರ್ಯವು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದಲ್ಲ. ಕಠೋರಸಾಧನೆ ಬೇಕು. ಮೂಲಾಧಾರ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆಘಾತ ಮಾಡಿ ಕುಲ ಕುಂಡಲಿನಿಯನ್ನು ಆಜ್ಞಾಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸಹಸ್ರಾರಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಸಹಸ್ರಾರವೆಂದರೇ ಸೂರ್ಯ. ಈ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಸೂರ್ಯವಿಜ್ಞಾನವು ಆಯತ್ತವಾಗದೆ ಕಾಲ-ಸ್ತಂಭನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಖರ್ಚು ಹತ್ತುವದು;—ನಿನಗೆ ನೀಗುವದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಎನೋ ಕೆಲವು ದಿನ ಮಾತಂಡ ಮಂತ್ರದ-ಜಪ ಮಾಡು. ನಡುಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ ನೂರಾ ಎಂಟು ಸಾರೆ-ಮಾತಂಡ-ಮಾತಂಡ-ಮಾತಂಡ-ಎಂದೆನ್ನಬೇಕು. ಒಹಳ ಲಗುಲಗು. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರ, ಕಣ್ಣು ಪಿಳಕಿಸಬಾರದು; ಉಗುಳು ಸುಂಗಬಾರದು; — ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸತ್ತಿ ಯೆಂದು ತಿಳಿ !

ನಿತಾಯಿಬಾಬುಗಳು ಮೋರೆ ಒಣಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ನುಡಿದರು.

" ಎಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಪಾತ್ರಬೇಕಲ್ಲವೆ ? ಸರಿ, ಇದೇ ಮಾತಿಗಾಗಿ ಯೇಸೂಕ್ರಿಸ್ತನ ಕೂಡ ನನ್ನ ಜಗಳವಾಯಿತು. ' ಧನಿಕರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ದೊರೆಯದು ' ಎಂದು ಯೇಸೂ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದ. ನಾನನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ: ' ಅದು ಹೇಗೆ ? ಧನದ

ಸದುಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು, - ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ದೊರೆಯುವದು. ' ಪಾಪ, ವೃಥಾವಾಗಿ ವ್ರಾಣ ಕಳಕೊಂಡ ! "

ಮಿಸ್ಟರ ಸೇನರು ಬೆರಗಾಗಿ ಕೇಳಿದರು, " ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಜ ಮೀ ಪ್ರಭು, ತಾವು ಜೇಸಸ್ ಕ್ರಾಯಿಸ್ವನನ್ನೂ ಅರಿತಿದ್ದೀರಾ ? "

ವಿರಿಂಚಿ:— ಹಾ: ಹಾ: ! ಯೇಸೂ ಇನ್ನೂ ನನ್ನೆ - ಮೊನ್ನಿನ ಹುಡುಗ !

ಸೇನ:— ಮಾಯಿ ಘಾಡ್ !

ಸತ್ಯವ್ರತನ ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಗೀ ಹುಳ, ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಕಡಬೇರಿಗೆ ಹುಳ- ಕಟ್ ಕಟ್ ಕಡಿಯುತ್ತಿವೆ !

ಮಿಸ್ಟರ ಸೇನರು ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕೇಳಿದರು. 'ಹಾಗಾದರೆ ಇವರು ಗೌಟಾಮಾ ಬುಡ್ಧಾನನ್ನೂ ಅರಿತಿರಬಹುದು ? '

ನಿವಾರಣ:— ನಿಶ್ಚಯ. ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನದೇನು ಹೇಳತೀರಿ, ಪ್ರಭು, ಮನು, ಪರಾಶರರ ಕೂಡ ಒಂದೇ ಚಿಲಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಜೀ ಸೇದಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರ ಕೂಡ ಅವರ ಸ್ನೇಹವತ್ತು. ಭಗೀರಥ, ಟೂಟಿನ್ ಖಾಮೆನ್, ನೆಬೂ-ಚಾಡ-ನಾಜಾರ, ಹಮೂರಬ್ಬೀ, ನಿಯೋಲಿಥಿಕ್ ಮ್ಯಾನ್, ಪಿಥೇ ಕಂಥ್ರೋಪಿಸ್, ಇರೆಕ್ಟಸ್, ಮಿಸಿಂಗ ಲಿಂಕ್ (Missing Link) ಸಹಿತ, ಎಲ್ಲರ ಕೂಡ ಇವರ ಪರಿಚಯವತ್ತು.

ಮಾಯಿ ಘಾಡ್ !

ಮಿಸ್ಟರ ಸೇನರು ಹುಬ್ಬು ಎರಿಸಿ ನುಡಿದರು. " ಮಾಯ್ ! "

ಎಳು ಪಟ್ಟಿಯ ಹುಲಿಗಳು ಸತ್ಯವ್ರತನ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿವೆ. ಎದುರಿಗೆ ಮೂರು ಕರಡಿಗಳು ಕಾಲೆತ್ತಿಕೊಂಡು ನಿಂತಿವೆ. !

ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಹೇಳಿದರು.

"ಒಂದು ಸಾರೆ ಮಹಾಪ್ರಳಯದ ಸಂತರ ಮೈವಸ್ವತನು ನನಗೆ ಕೇಳಿದೆ- 'ನೀಲಲೋಹಿತ ಕಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ?' ಅಲ್ಲ ಶ್ರೇತವರಾಹ ಕಲ್ಪವು ಅದೇ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಮೈವಸ್ವತನೆಂದ. 'ಮನುಷ್ಯಪೃಷ್ಠಿಯನ್ನೇನೋ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಇರಬೇಕೆಲ್ಲಿ? ತಿನಬೇಕೇನು? ನಾಲಕ್ಕಾ ಕಡೆಗೆ ನೀರೇ ನೀರಾಗಿದೆ.' ನಾ ಹೇಳಿದೆ, 'ಏಭೂ' ನೀಸೇಕೆ ಹೆದರುವಿ? ನಾಸಿದ್ದೇನೆ. ಸೂರ್ಯವಿಜ್ಞಾನವಂತೂ ನನ್ನ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸೂರ್ಯನ ತೇಜವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಸರ್ವನೇ ನೀರು ಅಟ್ಟಿಸಿಹೋಯಿತು. ವಸುಂಧರೆಯು ಧನಧಾನ್ಯದಿಂದ ತುಂಬಿತು. ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯರನ್ನು ನಡೆಸುವ ಭಾರವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇದೆಯಷ್ಟೆ!"

ಮಿಷ್ಪರ ಸೇನರು ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತರು.

ಸತ್ಯವ್ರತನು ಸತ್ತುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಪಂಜಾಬ ಮೇಲಿನ ಕೂಡ ದಾರ್ಜಿಲಿಂಗ ಮೇಲಿನ ತಾಕಲಾಟ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಯೂ ರಕ್ತದ ಚೆಲ್ಲಾಟ—ಆತ್ಮಗೀ....

ಯಾವ ಉಪಾಯವೂ ಬಗೆಹರಿಯಲಿಲ್ಲ. ಒಳಗೆ ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಟ್ಟ ನಗೆಯು ಸತ್ಯವ್ರತನ ಕಣ್ಣು-ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಹರಿದು ಹೊರಗೆ ಸುಗ್ಗುವ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಆಗ ಅವನು ನಿರುಪಾಯನಾಗಿ ಮಹತ್ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಆ ನಗೆಯನ್ನು ಅಳುವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿದ. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಮೋರೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿಬಿಕ್ಕಿಸಿ ಅಳತೊಡಗಿದ.

ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರೆಂದರು. "ಎನಾಯಿತು ಎನಾಯಿತು? ಆಹಾ, ಬರಲಿ ಬಿಡಿರಿ. ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬರಲಿ, ಪಾಪ!"

ಸತ್ಯವ್ರತ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ನುಡಿದ.

"ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿರಿ, ಮಹಾರಾಜ! ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಬೇಸರಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಜ, ನನ್ನನ್ನು ಹರಿವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮುನಿಯ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ನನಗೆ ಹಣ ಬೇಡ; ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಬೇಡ; ಸ್ವರ್ಗವೂ ಬೇಡ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಎಳೆ ಹುಲ್ಲು, ಅದೂ ಸ್ವಯಂ ಶಕುಂತಲೆಯ ಕೈಯದು. ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಕೋಡುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಮಹಾರಾಜ, ದುಷ್ಕೃತನಿಗೆ ಹಾಯಲಿಕ್ಕಿ."

కేలస కేడువదన్ను నోడి నివారణసేంద. "కుడుగన తలే కట్టుకొనిగదే మహారాజ. ఒకటి బేంకె నూడబేకాగదే, అదక్కాగి...."

గడియాలదల్లి ఎళు హేడేయితు. ద్వేసిక పద్దతియంతే ఈ సమయదల్లి ఎరింజి మహారాజరు సహవా తురియవస్థయిన్ను హేందిదరు. అవరు కణ్ణు ముజ్జి కేండు కట్టిగేయంతే కుళితు కేండురు. తుటిగళిరడు తుసు ఎసుకాడతేగదవు. గణేశ మామా, కిరి మహారాజ హాగు ఇన్నిబ్బరు మహారాజర శ్రీపవు వన్ను క్కేయిందేత్తికేండు సాధనకక్కు క్కే హేందరు.

నితాయిబాబుగళిందరు. "అంగేయగలు హేడేయిదే, ఎషద హసయిల్ల ! మంత్రదకింత లుగుళి హేజ్జాగదే. ఒళగేనూ శురుళిల్ల వేండు కాణుత్తదే. ఇంథ మహారాజర కడేయింద కేలసవాగువ దిల్ల. అంథా శక్తియిద్దదాదరే నాలూరు జమత్తూర మాడి తేరిస బేకేరి ఇల్లవోరి ? అదేల్ల బిట్టు సత్తయిగదల్లి ఎను మాడిదేవేంబు దర వ్యాఖ్యాన హేళ హేరిటిదార్. భలే ! నడేయవా పరమాథ్, ఎళూ ఇప్పత్తర గాడియాదరూ సిక్కితు. నివారణ సత్తవ్రతరన్ను కుడుకువ కారణవిల్ల. అవరు తమ్మ హదియన్ను తావు నోడి కేళ్ళువరు. పరమాథ్, నాళి సాధ్యవాదరే మరిజ్జానందర కడేగి కరేదుకేండు హేరిగదేకు నోడు ! "

* * * * *

సత్తవ్రత అత్తిత్త కుడుకాడి బుజకియ పత్తే మాడిద. అవళి గేంద. "స్త్వ జకు మాడలిక్కి ఆదితేను ? నివారణదాదా కూడ ఇష్టరల్లి బరబకుదు. లుశ్, గంటల ఒణిగి హేరిగదే. "

బుజకిరి:— ఒణిగదే ఎను మాడితు ? ఒందే సమనే జేరు త్తిద్దిరల్ల ! ఎసరిడుత్తినే, కూడిరి తుసు. ఒళ్ళేరు తందేయవరేదు రిగి ఇదేను కుజ్జుజ్జూర మాడిదిరి, హేళిరి. అవర మనస్సినల్లి ఎను తిళిదుకేరిడారు ?

ಸತ್ಯವ್ರತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದುಕೊಂಡ. 'ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಮೈ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೆಲ್ಲಿತ್ತು?' ಬುಚಕಿಗೆ ಹೇಳಿದ. "ತುಸು ಅತಿರೇಕ ವಾಯಿತೇನು? ಬಹಳ ಪ್ರಮಾದವಾಯಿತು. ಇನ್ನೊಂದಿಗೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವ ದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆನು."

ಬುಚಕೀ:— ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಸಂತೋಷ! ಎಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಸನ! ಏನೋ ದಿನಗಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೆ. ಯಾರು ಏನು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಯಾವುದೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ.

ಸತ್ಯವ್ರತ:— ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದರೆ ತಾನೇ ತಿಳಿಯುವದು. ಅದೋ ನಿವಾರಣದಾದಾ ಸಹ ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು.

* * * * *

ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಗಿದೆ. ಹೋಮವು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಭಕ್ತರ ಹಿಂಡು ಮೊದಲೇ ಬಂದು ತಳವೂರಿದೆ. ಹೋಮಗೃಹದಲ್ಲಿ ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜ, ಗುರುಪದಬಾಬು, ಬುಚಕೀ, ಗಣೇಶಮಾಮಾ, ನಿವಾರಣ, ಸತ್ಯವ್ರತ ಮತ್ತು ಗೋವರ್ಧನಬಾಬು ಇಷ್ಟು ಜನ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಗೋವರ್ಧನಬಾಬುಗಳೊಬ್ಬರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಕ್ತರು. ಮಹಾರಾಜರಿಗಾಗಿ ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋಮ ಗೃಹವು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದೆ. ಕಿಡಿಕಿ ಜಾಗಲಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಚ್ಚಿವೆ. ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಗಣೇಶಮಾಮಾ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ; ಯಾರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಿರಿ ಮಹಾರಾಜ ಅಥವಾ ಕೇವಲಾನಂದರು ಮಹಾರಾಜರ ನೈಶ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ 'ಚರು' ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತುಪ್ಪದ ದೀವಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಿಣಿ ಮಿಣಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ವಿರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಯೋಗಾಸನದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಎದುರಿಗೆ ಹೋಮಕುಂಡ. ಹಿಂದೆ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳೂ ಅವರ ಮಗಳಾದ ಬುಚಕಿಯೂ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಬದಿಗೆ ನಿವಾರಣ ಸತ್ಯವ್ರತರು ಮತ್ತೊಂದು ಬದಿಗೆ ಗೋವರ್ಧನಬಾಬುಗಳೂ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ.

ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಬಳಿಕ ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿದರು. ಘೃತ ಪ್ರದೀಪವು ಆರಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೋಮಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆಂಡ ಕೆಂಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಮೋರೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ನಡುಗಿಸಿ ರಭಸದಿಂದ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆ ಗಂಭೀರ ಬು-ಬು-ಬು-ಬು-ನಾದದಿಂದ ಕ್ಷುದ್ರಗೃಹವು ಕಂಪಿಸ ತೊಡಗಿತು.

ಸತ್ಯವ್ರತ ಮೆಲ್ಲನೆ ಬುಚಕಿಯ ಕಿವೆಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ. "ಬುಚಕೀ! ಹೆದರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇನು?"

"ಇಲ್ಲ" ಎಂದಳು, ಬುಚಕೀ.

ಸಹಸ್ರಾ ಹೋಮಕುಂಡದಲ್ಲಿ ನೀಲಾಭ ಅಗ್ನಿಶಿಖೆಯಿದ್ದಿತು. ಆ ಕ್ಷೀಣ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರಕಾಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಿದರು-ಮಹಾದೇವನೇ ಆಹುಡು! ಹೋಮಕುಂಡದ ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮಧಾರಿ, ಅಸ್ಥಿಮಾಲಾ-ವಿಭೂಷಿತ, ಪಿನಾಕ-ಡಮರು-ಪಾಣಿ, ಧವಲಕಾಂತಿ ಸ್ವಯಂ ಮಹಾ ದೇವನೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.

ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳು ನಿರ್ವಾಕ್ ನಿಶ್ಚಲರಾಗಿ ಕುಳಿತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗೋವರ್ಧನ ಮಲ್ಲಿಕರು ತಮ್ಮ ಉದ್ದಿಮೆ ಹಾಗೂ ಮೂರನೆಯ ಮದುವೆಯ ಹೆಂಡತಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಅಭಾವ ಅಭಿಯೋಗಗಳನ್ನು ಕರುಣ ಸ್ಪಂದಿಂದ ದೇವಾಧಿದೇವನಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಶಿವಪ್ರೋತ್ತಮನು-ಆವರ ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳು ಮಹಾಕಾಲೀ ವಾತಕಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತದ್ದನ್ನು-ಪರಿಸತೊಡಗಿದರು.

ನಿವಾರಣ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸತ್ಯವ್ರತನಿಗಿಂದ. "ಹೂಂ, ಇನ್ನು!"

ಸತ್ಯವ್ರತ ಆರ್ಥಟಿಯಿಂದ ಕೂಗಿದ. "ಬನ್! ಬಾಬಾ ಮಹಾದೇವ!"

ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಕೂಗಿದರು. "ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದೆ."

ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಗಲ್ಲಬಾರಿಸುವಿಕೆಯು ನಿಂತಿತು. ಅವರು

ಚಂಚಲರಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಗಣೇಶಮಾಮಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಹೊರಗೆ ಓಡಿದರು.

" ಬೆಂಕಿ-ಬೆಂಕಿ - ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿತೆ. ಹೊರಗೆ ಬಿಡಿ-ಹಿಡಿ-ಬೇಗ-"

ದಟ್ಟವಾದ ಹೊಗೆಯು ಸುತ್ತಿಸುತ್ತಿ ಬಳಗೆ ಸುಗ್ಗುಹತ್ತಿತು. ಏರಿಚಿ ಮಹಾರಾಜರು ಬಂದೇ ಹಾರಿಕೆಗೆ ಮನವೊಳಗಾದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು. ಗೋವರ್ಧನ ಬಾಬುಗಳೂ ಎದೆಮೆ ಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಮಹಾರಾಜರ ಬೆನ್ನ ಹಿಂದೆಯೆ ಬಂದರು. ಬುಚ್ಚಿ ತಂದೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, "ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ, ಏಳು" ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸತೊಡಗಿದಳು.

ನಿವಾರಣನೆಂದ. " ಈಗಲೆ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ; ಕೂಡಿರಿ; ಏನೂ ಹೆದರಿಕೆ ಯಿಲ್ಲ. "

ಮಹಾದೇವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಬಂತು ! ಪಾಪ ಬೆದರಿಸರು ! ಅತ್ತಿತ್ತ ಹಣಿಕೆ ಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ನಿವಾರಣ ಮೇಣಬತ್ತಿಯನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ. ಮಹಾದೇವರು ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ಗಚ್ಚುಮೊಡಿಸುವ ಹಸಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದ್ದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯವ್ರತ ಹೋಗಿ ಅಸರನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟ.

ಮಹಾದೇವರೆಂದರು. " ಎಲ ಎಲ ! ಬಿಡೋ-ಬಿಡು. ಹತ್ತದ್ದ ! ಈ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ನೆಟ್ಟಗಲ್ಲ ನೋಡು. ನಾಲಯ್ಯ ಕಡೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಡು-ಹೇಳತೇನೆ ಬಿಡು...."

ಸತ್ಯವ್ರತ:- ಎಲ, ಇಷ್ಟೇಕೆ ಅವಸರ ? ಅಷ್ಟು ಗುರುತಾಗಲಿ. ಮಾತುಕತೆ ಆಗಲಿ. ಹೇಳು ನೋಡುವ, ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ದೇವತನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ ?

ಹೊರಗಿನಿಂದ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಜನರು ಹೋಮಗೃಹದೊಳಗೆ ಬಂದರು. ಕೇವಲಾನಂದನನ್ನು ಫೇರಿಕೂ ಪಾಂಡೆಯ ಕೈಯಲ್ಲೊಪ್ಪಿಸಿ ನಿವಾರಣ ಸತ್ಯವ್ರತರು, ಎಮ್ಮೆಯ ವಿಮೂಢ ಗುರುಪದಪಾಬುಗಳನ್ನೂ ಅವರ ಮಗಳನ್ನೂ ಹೊರಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಹೊತ್ತಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಹೊಗೆಯು ನಾಲಯ್ಯ ಕಡೆಗೆ ಹಬ್ಬಿತ್ತು.

ದರಬಾನ, ನೆನೌಲವೀಕಾಪೇಬ ಕೋಪಮನ್ ಮುತ್ತು ಅಮೇಲಾ, ಕಾಬಲಾ
ಮೊದಲಾದ ಸತ್ಯವ್ರತನ ಅನುಷ್ಠರರು ಸುಳುಸುಳ್ಳೇ ಗಲಾಟೆಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ
ದ್ದರು !

“ ಎಲ ಎಲ ಬಿಡೋ ಬಿಡು ಪತ್ತದಸ”

ಎರಿಂಚಿ ಮಹಾರಾಜರ ಸ್ವರೂಪನಾಶವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರ ಅಧ್ಯ-
ಕ್ಷತೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಅವರೆಂದರು. “ ಎನಯ್ಯಾ ಗುರುಪದ, ನಿನ್ನ ಆಶಿ ಹಿಂಗಿ
ತಲ್ಲವೆ ? ನಾಸ್ತಿಕರಿಗೆ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು ? ನಿನ್ನ ಸುದೈವದಿಂದ
ದೇವರು ಬಂದು ದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಆದರೆ ಕಂಡೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ
ಮನುಷ್ಯರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಪರಿವಾಸ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿವೆಟ್ಟು. ”

ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದ. " ಪರಿಹಾಸವಂತೆ ಪರಿಹಾಸ! ಮಹಾದೇವ ಕೊಳೆತು ಕೇವಲಾ ಆದ. ನಿರಂಜಿ ಮಹಾರಾಜ ಹೋಗಿ ಕದಾಕಳ್ಳರಾದರು. "

ಗೋವರ್ಧನಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಮಗನೇ ಸಮ್ಮ ಕೂಡ ಈ ಮೋಸವೆ? ಐದೈದು ಹೌಸಿನ ಮುತ್ಸದ್ವಿಗಳು ನಾವು; ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಯುರೋಪಿ ಯನ್ನರನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ-ಸಮ್ಮನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆಯಾ? ಥಳಿಸಿ ಕಳ್ಳನ್ನ; ಕೊಡಿರಿ ನಾಲ್ಕೇಟು ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ. "

ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರೆಂದರು. " ಬೇಡ ಬೇಡ ಮೋಗಲಿ ಬಿಡಿರಿ, ಮೋಗಲಿ. ಸತ್ಯವ್ರತ, ಒಂದು ಎಕ್ಕಾ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಇವರನ್ನು ಸ್ವೇಶನ್ನಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯಾಸಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ. ಯಾರೂ ಏನೂ ಅನ್ನುವದು ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. "

ಹಾಸಿಸುರಳೆ ಕಟ್ಟಿ ಆದಮೇಲೆ ಸತ್ಯವ್ರತನು ತಾನೇ ಹೋಗಿ ನಿರಂಜಿ ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಶಿಷ್ಯ ಸಹಿತ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದ. ಬೀಳ್ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ. " ಪ್ರಭೂ, ತಾವಂತೂ ಈಗ ಹೊರಟಿರಷ್ಟೆ? ಒಳ್ಳೇದು ಹೋಗಿರಿ. ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರಂತೂ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ. ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಿಯುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡುತ್ತಿರಬೇಕು! ಕೀಲಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮರೆಯಬಾರದು. ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕುತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತೆ! "

ಗದ್ದಲವು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಗುರುಪದಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಅಪಾ ನಿವಾರಣ, ಅಪಾ ಸತ್ಯವ್ರತ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ವಾರುಮಾಡಿರುವಿರಿ, ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನಾನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ನೀವು ಇಲ್ಲಿಯೆ ಊಟ ಮಾಡಿರಿ. ರಾತ್ರಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರಿ. ಇದೇನು ಸತ್ಯವ್ರತ, ನಿನ್ನ ಕೈ ಮೇಲೆ ರಕ್ತವೆಲ್ಲಿದೆ ಬಂತು? "

ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದ. " ಅದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಧಕ್ಕಾಮುಕ್ತಿಯ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾದೇವ ತುಸು ಕಚ್ಚಿದ್ದ. ನೀವೇನೂ ಜಂತೆ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಹೋಗಿ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. "

ಗುರುಪದ:— ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ನನ್ನ ಕೂಡ ಬಾ. ಟಿಂಕ್ಟರ
ಆಮಿಡನ್ ಎಚ್ಚೆ ಬುಡಕೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವಳು.

ಉಟವೂ ಮೇಲೆ ಸತ್ಯವ್ರತನೆಂದ. "ಉತ್! ಏನು ಪೆಚಾಟಿದು!"

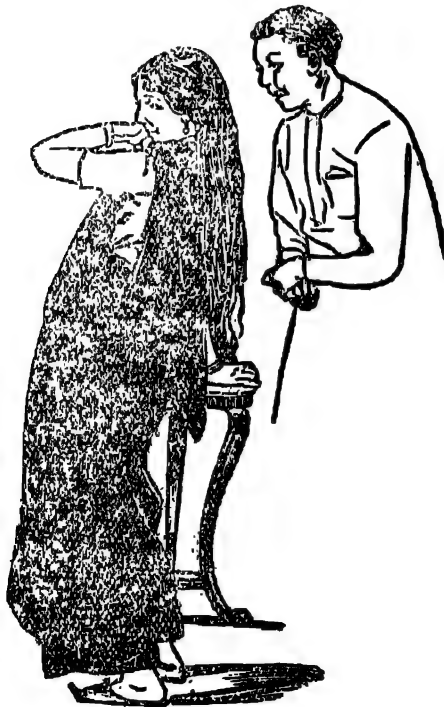
ಸಿವಾರಣ ಕೇಳಿದ. "ಮತ್ತೇನಾಯಿತು ಮಹಾರಾಯಾ?"

ಸತ್ಯವ್ರತ:— "ಸಿವಾರಣ ದಾದಾ...."

"ಹೇಳಿಯಾದರೂ ಹೇಳು!"

"ಸಿವಾರಣ ದಾದಾ...."

"ಏನದು ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿಯಾದರೂ ಹೇಳು."

ಹೆ: ಅರಿದರೆ ಹೂಂ!

"ನಾಸು ಬುಚಕಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವೆನು."

"ಅದು ನನಗೆ ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ?"

"ಆಗಿಯೇ ಆಗುವಳು. ಬುಚಕಿಯ ಅಪ್ಪ ಆಗುವನು."

"ಒಳ್ಳೇದು ಒಪ್ಪಿದೆ. ತಂದೆಯೂ ಒಪ್ಪಿದ. ಆದರೆ ಹುಡುಕೆ ಎಸನ್ನು ತ್ತಾಳೆ ?"

"ಅವಳಂತೂ ಎಚ್ಚಿತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ."

"ಅವಳೇನನ್ನುತ್ತಾಳೆ ?"

"ಅವಳನ್ನುತ್ತಾಳೆ. 'ಹೆ:'"

"ಎಲೋ ಕತ್ತೆ, 'ಹೆ:' ಅಂದರೇ ಹೂಂ !"

—————

ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಸಂಕಟ

ಮುಕಮುಕ ಮೂರೂ ಸಂಜೆ. ಸಂದದುಲಾಲರು ಹಾಗೆ ಸಾಪೇ
ಬನ ಪೇಟೆಯಿಂದ ಟ್ರಾಮಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಮೊರಟಿದ್ದರು.
ಬೀಡನ್ ಸ್ಟ್ರೀಟನ್ನು ದಾಟಿ ಗಾಡಿಯು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿ
ಹತ್ತಿತು; ಎದುರಿಗೊಂದು ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಯಿದ್ದಿತು. ಇನ್ನು ತುಸುಮುಂದೆ
ಹೋದರೆ ಸಂದದುಲಾಲರ ಮನೆಯ ಓಣಿಯು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ
ನೋಡಿದರು, ಅವರ ಪರಮಮಿತ್ರರಾದ ಬಂಕೂ ಬದಿಯ ಓಣಿಯೊಳಗಿಂದ
ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂದದುಲಾಲರು ಒಳ್ಳೇ ಹಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಕರೆಯಹತ್ತಿದರು.
" ನಿಲ್ಲಿರಿ ಬಂಕೂ, ನಾನೂ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿ. " ಸಂದದುಲಾಲರು ಎರಡೂ ಬಗ
ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಂಡಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಡಿಬಡಿಯಿಂದ,
ಓಡುತ್ತಿರುವ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಇಳಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು
ತೊಡಕೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು.

ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕೋಲಾಹಲವೆದ್ದಿತು. ಗಾಡಿಗಕ್ಕನೆ ನಿಂತಿತು.
ಕೆಲ ಯಾತ್ರಿಗಳು ಇಳಿದು ಸಂದಬಾಬುಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿದರು. ಗಾಡಿಯ
ಒಳಗೆ ಇದ್ದವರು ಗೋಣು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ
ಪಡಿಸಿದರು. " ಅಲಲ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತಿದೆ; ತುಸು ಬಿಸಿ ಹಾಲನ್ನಾ-
ದರೂ ಕುಡಿಸಿರಿ-ಎರಡೂ ಕಾಲು ಮುರಿದವೇನು ? 'ಮಲರೋಗವಿರಲಿಕ್ಕೆ
ಬೇಕು' ಎಂದು ಒಬ್ಬನೆಂದ. ' ತಲೆ ತಿರುಗಿರಬಹುದು ' ಎಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ.
' ಕುಡಿದಿರಬಹುದು ' ಎಂದು ಬೇರೊಬ್ಬ. ' ಹಳ್ಳಿಯ ಕೆಂಚ ' ಎಂದು ಮೂರನೆಯ
ಯಾವನೋ ! ಮತ್ತೊಬ್ಬನೆಂದ, ' ದೆವ್ವ ಬಡಿದಿದೆ-ದೆವ್ವ ! '

ನಿಜವಾಗಿ ಸಂದದುಲಾಲರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ
; ಅಲ್ಲಿ ಕೇಳುವವರಾರು!-ಭಲೆ! ಹತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಜೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಹತ್ತಿದೆ.

ಬಳಗಿಸ ಪೆಟ್ಟಿದು-ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಗುವದು. ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ತಿಳಿದಿತು. ' ನಂದದುಲಾಲರು ಪುನಃ ಪುನಃ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಪೆಟ್ಟು ಹತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಒಬ್ಬ ವೃದ್ಧ ಗೃಹಸ್ಥನೆಂದ. " ನೋಡಿದಿರಾ, ಒಳ್ಳೆಯವರ ಕಾಲವಲ್ಲ ಇದು! ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ; ಆದರೂ ಹತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ! "

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬುಕೂಬಾಬುಗಳು ಬಂದರು. ನಂದದುಲಾಲರು ಕುತ್ತಿ ನೊಳಗಿಂದ ಪಾರಾದರು. ಖೇದವಿನ್ನು ಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಗಾಡಿಯೂ ನೋರಟಿತು.

ಬುಕೂ ಎವರು. " ಎ! ನನಗಂತೂ ನಿಮಗೆ ಚಕ್ರ ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಅನಿಸಿತು. ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ನೀವು ಮನೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. - ಏ ರಿಕ್ಯಾ-"

ರಿಕ್ಯಾದವ ನಂದದುಲಾಲರನ್ನು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟ. ಬುಕೂ ಹಿಂದಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತ ಸಾಗಿದರು.

ನಂದದುಲಾಲರಿಗೆ ಈಗ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ. ಕಷ್ಟ ಬಣ್ಣ; ದುಂಡು ದುಂಡಾದ ಮುಖ. ಅವರ ತಂದೆ ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಕಮಿಸರಿಯೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಸಾಯುವ ಮುಂದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನಾದ ನಂದದುಲಾಲರಿಗಾಗಿ ಕಲಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮನೆ, ರಾಶಿ ಸಾಮಾನು ಹಾಗೂ ಸರಕಾರೀ ಸಾಲದ ಬಾಂಡುಗಳ (Bonds) ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ನಂದದುಲಾಲರ ಮದುವೆಯು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರ ಹೆಂಡತಿ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ತೀರಿಕೊಂಡಳು. ಆಮೇಲೆ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಾಯಿಯಂತೂ ಮೊದಲೇ ತೀರಿದ್ದಳು-ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬಳೇ ಹೆಂಗಸೆಂದರೆ ಅವರ ಮದುಮಕಿ ಅತ್ತಿಗೆ. ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಭಗವತ್ತೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯ ಕೆಲಸ-ಬೊಗಸೆಯನ್ನು ಆಳು ಹೋಳುಗಳೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಾರೆ. ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಂದದುಲಾಲರ ಆಕೆ ಸವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ

ಅಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ-ಅಲಸ್ಯ. ನಾಟಕ, ಸಿನೇಮಾ, ವುಬಾಲ್ ಮ್ಯಾಚ್, ರೇಸ ಹಾಗೂ ಬಂಧುಬಾಂಧವರ ಸಂಸರ್ಗ-ಇವೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ದಿನ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ, ಮದುವೆಗೆ ಅವಕಾಶವೆಲ್ಲಿ? ಮೇಲಾಗಿ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವದೆ 'ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಜೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಂದದುಲಾಲರು ಸರಳ-ಸ್ವಭಾವದ, ಅಲ್ಪಭಾಷಿಯಾದ, ನಿರುಪ್ಪೋಗಿಯಾದ, ಆರಾಮಪ್ರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ.

ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನಂದಬಾಬುಗಳ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತ್ರ ಸಮಾಜವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆರೆದಿದೆ. ದಿಕ್ಕಿಟ್ಟು ಹರಟಿ ನಡೆದಿದೆ. ನಂದದುಲಾಲರು ಇಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲು ಹೊದ್ದು ಕೊಂಡು ಉಪ್ಪಕ್ಕೆ ಒರಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗೆಳೆಯರು ಚಹ ಹಾಗೂ ಹಪ್ಪಳಗಳ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಎಲೆ ಸಿಗರೇಟುಗಳ ಬಾರಿ. ಹರಟಿ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ಸಾಗಿದೆ.

ಗೋಪೀಬಾಬೂ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. "ಛೇ ಛೇ! ಶರೀರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಉದಾಸೀನರಾಗಬೇಡಿರಿ, ನಂದಬಾಬೂ! ಇಂಥ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಬೀಳುವುದು--ಲಕ್ಷ್ಯ ನೆಟ್ಟಿ ಗಲ್ಲ. "

ನಂದ:— ತಲೆ ತಿರುಗಿದಂತೇನೂ ಆಗಲ್ಲ. ಬರೀ ಕಚ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲು ತೊಡಕಿ....

ಗೋಪಿ:— ಅಲ್ಲ ಅಲ್ಲ! ತಲೆ ತಿರುಗಿರಲೇ ಬೇಕು. ಮೈಯೂ ಒಡವಾಗಿದೆ. ಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಡಾಕ್ಟರ ತಪಾಸಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ದೊಡ್ಡ ಫೀಜಿಯನ್ ಊರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸಿಗಬೇಕೆಲ್ಲಿ? ಹೋಗಿರಲ್ಲ ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ.

ಬಂಕೂ ಎಂದರು. "ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನೀವು ಒಮ್ಮೆ ಸೇವಾಲ ಜಾಬುಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದು ನೆಟ್ಟಿಗೆ. ಇಂಥ ಚತುರ ಹೋಮಿಯೋಪಾಥ್ ಸಿಗುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ಸಿಡುಕಿನ ಸ್ವಭಾವದವನಾದರೂ ಮುದುಕ ಮಹಾ ವಿಜ್ಞಾನಿ."

ಷಷ್ಠೀ ಜಾಬುಗಳು ಮೈತುಂಬ ಮೊದ್ದೆದುಕೊಂಡು ಒಂದು ಮೂಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ತಲೆಯ ಮೇಲೊಂದು ಉಣ್ಣೆಯ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಬಾ ಗಡ್ಡವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊರಳಪಟ್ಟಿ (Comfortor) ಯೊಂದನ್ನು ಬಿಗಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಂದರು-"ಅಬ್ಬಬ್ಬಾ! ಇಂಥ ಜಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ-ಆದೂ ಅಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ-ಯಾರಾದರೂ ಟ್ರಾಸ್ಟಿಮ್ ಹತ್ತುತ್ತಾರೆಯೇ? ಚಳಿಯಿಂದ ಮೈ ಒರಟು ಹಿಡಿಯಿ ತೊಂದರೆ ನೆಟಿದು ಬೀಳುವದೆ ಸರಿ. ರಾಯರೆ, ಇನ್ನು ನೀವು ಮೈ ಬಿಚ್ಚಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ ✓"

ನಿಧಿರಾಮನೆಂದ. "ರಾಯರೆ, ನಿಮ್ಮ ಈ ಹಳೆಯ ತರಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ. ಯಾವ ರಾಯನ ಕಾಲವೋ ಎನ್ನೋ ಈ ತಕ್ಕೇ! ಈ ಗಾಡಿ! ಗಾಳಿಗಿಂತ ಮೇಲಾದ ಈ ಕುದುರೆ! ಎಲ, ಇದರಿಂದ ಮೈ ಚಳಿ ಬಿಡುವದೆ? ನಿಮಗೇನು ರೊಕ್ಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ? ಅಷ್ಟು ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಇವ್ರ-ಮೋಬು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಲಿಯಿರಿ. "

ಕೊನೆಗೆ ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ನಂದದುಲಾಲರು ಡಾಕ್ಟರ್ ತಫಾದಾರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು.

* * * * *

ಡಾಕ್ಟರ್ ತಫಾದಾರ M. D., M. R. A. S. ಗ್ರೇ ಸ್ಟ್ರೀಟಿನಲ್ಲಿರು ತ್ತಾರೆ. ಎಶಾಲವಾದ ಮನೆ; ಎರಡು ಮೋಟರುಗಳು; ಒಂದು ಲ್ಯಾಂಡೋ ಗಾಡಿ. ಹೆಸರಾದ ಡಾಕ್ಟರರು; ಬೇಕಾದಷ್ಟು 'ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸು.' ಜನರು ಕರೆದರೂ ದರ್ಶನವಾಗುವದು ಕಷ್ಟ. ಒಂದು ಒಂದುವರೆ ತಾಸು ಪಕ್ಕದ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿಕಾಯ್ದನಂತರ ನಂದದುಲಾಲರಿಗೆ ಕರೆಬಂದಿತು. ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಾಹೇಬರ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಬಬ್ಬ ರೋಗಿಯು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಮಹಾಕಾಯನಾದ ಮಾರವಾಡಿ ಗೃಹಸ್ಥನೊಬ್ಬನು ಬರಿಮೈಯಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಡಾಕ್ಟರರು ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಆತನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಅಳಿದು-"ಸರಿ, ಒಂದೂಕಾಲು ಇಂಚು ಅಂತೂ ಬಿಳಿದಿದೆ " ಎಂದರು. ರೋಗಿಯು ಸಂತೋಷದಿಂದ "ಹಾಗಾದರೆ ನಾಡೀ ನೋಡಿರಿ "

ಎಂದ. ಡಾಕ್ಟರರು ರೋಗಿಯ ಮುಂಗೈಯ ನಾಡಿಯ ಮೇಲೆ ಮೋಟರ ಕಾರಿನ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ನ ಪ್ಲಗ್ ಹಚ್ಚಿ "ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಡಿಲಿದೆ" ಎಂದರು. ರೋಗಿ "ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಪರ್ಶಿಸೋಡಿ ಬಿಡಿರಿ" ಎಂದ; ಹಾಗೂ ಬಾಯಿ ತೆರೆದ. ಡಾಕ್ಟರರು ಆತನನ್ನು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಪರಾ ಗ್ಲಾಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಆಮೇಲೆ "ಇನ್ನು ತುಸು ಉಳಿದಿದೆ. ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮಾರವಾಡಿ ರೋಗಿಯು ಮೊದಲು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಡಾಕ್ಟರರು ನಂದದುಲಾಲರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಎಂದರು. "ವೇಲಾ?"

ನಂದದುಲಾಲರು ಹೇಳಿದರು. "ಬಹಳ ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರು ವೆನು. ಆಡಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಟ್ರಾಮಿಸಿಂಡ...."

✓ತಫಾದಾರ್:-"ಕಂಪಾವುಂವ್ ಫ್ರಾಂಕ್ಲಿನ್? ಎಲವು ಮುರಿದಿರುವದೋ? ನಂದಬಾಬು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಆನಸ್ಥೇಸಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು-ನೋವಿಲ್ಲ; ಜ್ವರ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡಿತ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನಿನಿಂದ ಹಸಿವೆ ತುಸು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರಾತ್ರಿ ಕೆಟ್ಟ ಕನಸುಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧನಿಕೆ ಕುಳಿತಿದೆ.

ಡಾಕ್ಟರರು ಅವರ ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ತಲೆ, ಕೈಕಾಲು ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಮೇಲೆ 'ನಾಲಿಗೆ ನೋಡೋಣ' ಎಂದರು.

ನಂದಬಾಬು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದರು.

ಡಾಕ್ಟರರು ತುಸುಹೊತ್ತು ಮೋರೆಯನ್ನು ಕೊಂಕಿಸಿ ಲೇಖನಿಯನ್ನೆ ತ್ತಿದರು. ಫ್ರಿಕ್ಟ್ರಕ್ಚರ್ ಬರೆಯುವದಾದ ಮೇಲೆ ನಂದದುಲಾಲರನ್ನು ನೋಡಿ "ಇನ್ನು ತಾವು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಒಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ಔಷಧವನ್ನು ದಿನಾಲು ಮೂರು ಸಾರೆ ಕುಡಿಯಿರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನಂದ:- ಸನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮದೇನಿದೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ?

ಡಾಕ್ಟರ:- ವ್ಹೇರೀ ಬ್ಯಾಡ್.

ನಂದದುಲಾಲರು ಹೆದರುತ್ತ ಕೇಳಿದರು. "ಎನಾಗಿದೆ?"

ತಫಾದಾರ:— ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಿನ 'ವಾಚ್' ಮಾಡಬೇಡಿ ಎನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರೆ Carabral tumour with strangulated ganglia ಆಗಿದೆಯೆಂಬ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಬ್ರಿಫಾಯಿನ್ ಮಾಡಿ ತಲೆ ಬುರಡಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಆಪರೇಶನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವದು. ಮತ್ತೆ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಸರಗಳ ತೊಡಕನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು. 'ಶಾರ್ಟ್ ಸರ್ಕಿಟ್' ಆಗಿದೆ.

ನಂದ:— ಬೇವ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲವಷ್ಟೆ ?

ಇನ್ನು ತಾವು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಬಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ತಫಾದಾರ:— ಬಹಳ ಆಯಾಸ ಪಡಬೇಡಿರಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಗುಣ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಳು ದಿನಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಬನ್ನಿರಿ. ಮೆಯ್ ಫ್ರೆಂಡ್ ಮೇಜರ್ ಗೋಸಾಯಿಯವರ ಕೂಡ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಶನ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆನು. ಅನ್ನ ಸಾರು ವಿಶೇಷ ಉಣಬೇಡಿರಿ. ಎಗ್‌ಪಿಪ್, ಬೋಸ ಮ್ಯಾರೋ ಸೂಪ, ಚಿಕನ್ ಸ್ಯೂಗ್ನೋವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ತುಸು ಬರ್ಗಂಡಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು. ಬರ್ಫದ ನೀರು ಯಥೇಷ್ಟ ಕುಡಿಯಿರಿ. ಹೂಂ, ಮೂವತ್ತೆರಡು ರೂಪಾಯಿ. ಧ್ಯಾರಕ ಯೂ.

ಸಂದಬಾಬೂ ತತ್ತರಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟರು.

ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಬುಕೂಬಾಬೂ ಎಂದರು. "ಎಲ, ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲವೆ ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿರೆಂದು? ಮಗಾ, ಮಾರ-
ನಾಡಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಗಳು ಮೇಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸಿ ರೂಕ್ಕಾ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.
ಫಲೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಆಪರೇಶನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನಂತೆ ! "

ಷಷ್ಠೀ:— ನಮ್ಮ ಹಣೆಯೊಳಗಿನ ತಾರಿನೆ ಕವಿರಾಜ (ವೈದ್ಯ) ರಿಗೇಕೆ
ತೋರಿಸಬಾರದು ?

ಗೊಪೀ:— ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಂದದುಲಾಲರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಎಸಾದರೂ ವಿಕಾರವುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಹುಂಬ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ನೀಗುವ ಮಾತಲ್ಲ.
ಹೋಮಿಯೋಪಥಿಯೇ ನೆಟ್ಟಗೆ.

ನಿಧು:— ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳುವಿರೇನು? ಡಾಕ್ಟರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ
ಅಷ್ಟು ಸಂಶಯವಿರದಿದ್ದರೆ ತುಮು ವೈದ್ಯಕಿಯನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯಿರಿ. ದರ
ವಾನನು ಉತ್ತಮ ಪಾಸಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ನಾಲ್ಕು ವಾರಗಳ
ತರಲೇನು ?

ಕೊನೆಗೆ ಹೋಮಿಯೋಪಥಿಕ್ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದೇ ನಿಶ್ಚಯ
ವಾಯಿತು.

✱

✱

✱

✱

✱

ಮರುದಿನ ನಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೆ ಸಂದದುಲಾಲರು ನೇಪಾಲ ಡಾಕ್ಟರರ
ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ರೋಗಿಗಳ ಗದ್ದಲವನ್ನೂ ಆರಂಭವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತುಮು
ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಅವರ ಬಾರಿ ಬಂದಿತು. ಎಸ್ತರವಾದ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ
ಜಮಖಾನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದರು. ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ರಾಶಿ
ಯೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಪುಸ್ತಕಗಳ ಗೋಡೆಯ ಸಡುವೆ ಕಥೆಯೊಳಗಿನ ಸರಿಯಂತೆ ವೃದ್ಧ
ನೇಪಾಲಬಾಬುಗಳು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಕಾದ ನಲಿಕೆಯಿದೆ.
ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಹೂಗೆಯೇ ಹೊಗೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಂದದುಲಾಲರು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ನಿಂತುಕೊಂಡರು. ನೇಪಾಲ
ಡಾಕ್ಟರನು ತೀಕ್ಷ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ "ಕೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಚಾಗವಿದೆಯಲ್ಲ"
ಎಂದನು. ಸಂದದುಲಾಲರು ಕುಳಿತರು.

ನೇಪಾಲ:— ಉಸಿರು ಆಡುತ್ತಿದೆಯೇ ?

ನಂದ:— ಏನಂದಿರಿ ?

ನೇಪಾಲ:— ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ರೋಗಿಯ ಶ್ವಾಸಹಾರ ಹತ್ತಿತೆಂದರೆ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ನಂದದೂಲಾಲರು ಏನೆಯದಿಂದ " ನಾನೇ ರೋಗಿ " ಎಂದರು.

ನೇಪಾಲ:— ಕಳ್ಳರ ಕೈಯಿಂದ ಬೇಗ ಪಾರಾಗಿ ಬಂದಿರಿ! ಒಳ್ಳೇದು ನಿಮಗೆ ಏನಾಗಿದೆ, ಹೇಳಿರಷ್ಟು ?

ನಂದದೂಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಕತೆ ಹೇಳಿದರು.

ನೇಪಾಲ:— ತಫಾದಾರ ಏನೆಂದ ?

ನಂದ:— 'ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಮರ ಇದೆ' ಎಂದ.

ನೇಪಾಲ:— ತಫಾದಾರನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿರುವದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿರುವದೋ ? ಬಟಾಟೆ. ಅವನ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯೊಳಗೆ ಕೋಡು, ಬೂಟಿನೊಳಗೆ ಖುರ; ಜಣ್ಣು ದೊಳಗೆ ಬಾಲ-ತಿಳಿಯಿತೆ?—ಹಸಿವೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ನಂದ:— ಎರಡು ದಿನಗಳಿಂದ ಏನೂ ಹಸಿವೆಯಿಲ್ಲ.

ನೇಪಾಲ:— ನಿದ್ರೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ?

" ಇಲ್ಲವಲ್ಲ "

" ತಲೆಶಾಲಿ ಏಳುತ್ತದೆಯೋ ? "

" ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆಗೆ ಎದ್ದಿತ್ತು. "

" ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ? "

" ಅಹುದು "

" ಅಥವಾ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ? "

" ಅಹುದು "

ನೇಪಾಲಬಾಬುಗಳು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಗದರಿಸಿದರು. " ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿರಿ. "

ನಂದ:— ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡರ ಸಮನೆ, ನೋಡಿರಿ.

ನೇಪಾಲ:— ಹೊಟ್ಟೆ ಮುರಿಯುತ್ತಿದೆಯೇನು ?

ನಂದ:— ಆ ದಿನ ಮುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಡಲಿಯ ಉಸಳೇ ತಿಂದಿದ್ದೆ
ಆದ್ದರಿಂದ....

ನೇಪಾಲ:— ಹೊಟ್ಟೆ ಮುರಿಯುವದೋ ಅಥವಾ ಕಡಿಯುವದೋ?
ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

“ ಗುರ್-ಗುರ್-ಗುರ್-ಗುರ್-ಎನ್ನುತ್ತದೆ ”

ನಂದದೂಲಾಲರು ಗಾಬರಿಯಾದರು. “ಗುರ್-ಗುರ್-ಗುರ್-ಗುರ್-
ಎನ್ನುತ್ತದೆ” ಎಂದರು.

ಡಾಕ್ಟರನು ಮೊದಲು ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು
ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದನು. ಆಮೇಲೆ ತುಸುಕೊತ್ತು ಯೋಚಿಸಿ ಹೇಳಿದ.
“ಹೂಂ! ಬಂದು ಔಷಧ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ; ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ.
ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಮೈಯೊಳಗಿನ ಆಲ್ಬೋಪಥಿಕ್ ವಿಷವನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕ

ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಐದು ವರ್ಷದವನಿದ್ದಾಗ ಮೂರ್ಖರು ನನ್ನ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರೇನ್ ಕ್ವಿನಾಯಿನ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ತಲೆ ದಿವ್ ಎನ್ನುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಾರದ ಸಂತರ ಮತ್ತೆ ಬರಿ. ಆಗ ನಿಜವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಆರಂಭವಾಗುವದು "

ನಂದ:— ಬೇನೆ ಯಾವುದು ?

ಡಾಕ್ಟರ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ಎಂದ. " ಬೇನೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ನಿಮಗೆ ಗೇನು ಕೋಡು ಮೂಡುವವೇನು ? ನಾನೊಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ (differential calculus) ಆಗಿದೆಯೆಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಏನು ತಿಳಿಯುವದು ? ಅನ್ನು ಉಣಬೇಡಿರಿ. ಎರಡೂ ಮೊತ್ತು ಚವಾತಿ ತಿನ್ನಿರಿ. ಮೂನ ಗೀನ ಎನೂ ತಿನ್ನಕೂಡದು. ಹೆಸರುಬೇಳೆಯ ಕಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬಾರದು. ಬೇಕಾದರೆ ಬಿಸಿನೀರು ತುಸು ತುಸು ಕುಡಿಯಬಹುದು. ತಂಬಾಕು ಸೇದಬಾರದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಔಷಧದ ಸತ್ತ್ವ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವಾಗದು-ಎನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ ? ನಮ್ಮ ಕವಾಟಿನೊಳಗಿನ ಔಷಧಗಳೆಲ್ಲ ನಿಸ್ಸತ್ತ್ವವಾಗಿರಬಹುದೆಂದೋ ! ಇಲ್ಲ-ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಂಬಾಕದಲ್ಲಿ 'ಸಲ್ಫರ ಥರ್ಬೀ' ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಫೀ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕೆ ! ನೋಡುವುದಿಲ್ಲವೆ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಸೋಟೀಸ ಹಚ್ಚಿದೆ, - ಮೂವತ್ತೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ! ಮತ್ತು ಔಷಧದ ಬೆಲೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ. "

ನಂದದುಲಾಲರು ರೂಪಾಯಿ ಎಣಿಸಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

* * * * *

ಸಿಧಿರಾನುನೆಂದ. " ರಾಯರೆ, ವೈದ್ಯವಾಗಿ ಹಣವನ್ನೇಕೆ ಹಾಳು ಮಾಡುವಿರಿ ? ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬಾಕ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಐದುಸಾರೆ ನಾಟಕ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಜೆನ್ನಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲಾ, ಆ ನೇಪಾಲಿಗೆ ! ಮುದುಕ ಮಹಾ ಶಕ್ತ. ಪಾಪ, ಭೋಳೆ ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಂದಬಾಬುಗಳನ್ನು ಪೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ. ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಅವ ಎಂಥ ಹೋವಿಯೋ ಪಿತ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು. ಒಂದೇ ಗುಟುಕಿಗೆ ಅವನ ಕವಾಟು

ಸಹಿತ ಎಲ್ಲ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಸುಂಗಿ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಏನು ಹೇಳಲಿ ! "

ಗೊಪೀ:— ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತು ಹೊರಟಿತ್ತು, ಫರೂಖಾಬಾದದಿಂದ ಬಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಹಕ್ಕೀಮನು ಬಂದಿದ್ದಾನಂತೆ. ಅವನ ಖ್ಯಾತಿ ಬಹಳ. ರಾಜರು ಮಹಾರಾಜರು ಆತನ ಕಡೆಯಿಂದ ಔಷಧ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ. ಅವನಿಗೊಂದು ಸಾರೆ ತೋರಿಸಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಷಷ್ಠೀ:— ಇಂತಹ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕೀಮನ ಔಷಧವೇ ? ಆಯಿತು, ಸರಬತ್ ಕುಡಿಸಿ ಕುಡಿಸಿ ಕೊಂದು ಹಾಕುವನು. ಅವನಿಗಿಂತ ನಮ್ಮ ತಾರೀಖೇ ಕವಿರಾಜರೇ ನೆಟ್ಟಗೆ.

ಕಡೆಗೆ ಕವಿರಾಜ (ವೈದ್ಯರ) ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ವಾಯಿತು.

ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಂದಬಾಬು ತಾರೀಖೇ ಕವಿರಾಜರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಕವಿರಾಜನಿಗೆ ಸುಸೂಯೆ ಆರವತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಾಗಿರಬಹುದು. ಬಡಕಾದ ದೇಹ. ಗಡ್ಡವಾಸೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೈತುಂಬ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು, ಎಂಟು ಮೊಳದ ಧೋತರ ಉಟ್ಟು ಕೊಂಡು, ಮೊಣಕಾಲು ಮಡಚಿಕೊಂಡು ಕುರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಕಾ ಇದೆ. ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ದಿನಾಲು ರೋಗಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಣೆಯಲ್ಲೊಂದು ಮಂಚವಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಾಪೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದೆ. ನಾಲ್ವಾರು ಹೊಸು ದಿಂಬುಗಳು ಇಡಲಾಗಿವೆ. ಗೋಡೆಗೆ ಆತು ಔಷಧಗಳ ಕಪಾಟುಗಳೆರಡು ನಿಂತಿವೆ.

ನಂದಬಾಬು ನನುಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡರು. ಕವಿರಾಜರು ' ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರೋಣಾಯಿತು ? ' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ನಂದದುಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುದಶಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು.

ತಾರೀಖೇ:— " ರೋಗಿಯ ಬೇನೆ ಯಾವುದು ? "

ನಂದದುಲಾಲರು ತಾವೇ ಸ್ವತಃ ರೋಗಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ಹೇಳಿದರು.

ತಾರಿಣೀ:— ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಪರೇಶನ್ ಮಾಡಿರುವರೇನು ?

ನಂದ:— ಇಲ್ಲ. ನನಗೆ 'ಗುಲ್ಮ' ರೋಗವೆಂದು ನೇಪಾಲ ಬಾಬೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ.

ತಾರಿಣೀ:— ನೇಪಾಲ ? ಆವ ಯಾವ ? ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ?

ನಂದ:— ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ಅವರು ? ಜೋರ ಬಗಾಸದ ನೇಪಾಲ ಚಂದ್ರರಾಯ M. B. F. T. S - ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಹೋಮಿಯೋಫಥಿಕ್ ಡಾಕ್ಟರರು.

ತಾರಿಣೀ:— ಓಹೋ ! ಆ ನೇಪಾಳಿಯೆ ಆಹುದಲ್ಲೋ ? ಹಾಗಾದರೆ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಹೇಳಲೊಲ್ಲರೇಕೆ ? ಅವ ಡಾಕ್ಟರ ಎಂದು ಆದ ? ಎಲ, ಓಣಿಯಲ್ಲಿಯ ಇಂಥ ಅನುಭವಿಕ ಕವಿರಾಜರಿರಲಾಗಿ ನೀವು ಆ ಹುಡುಗನ ಕಡೆಗೆ ಏಕೆ ಹೋಗುವಿರಿ ?

ನಂದ:— ಇಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರೆಲ್ಲ 'ಮೊದಲು ಡಾಕ್ಟರರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಕ್ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಆಪರೇಶನ್ ಮಾಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದು.' ಎಂದು ಅಂದಿದ್ದರು.

ತಾರಿಣೀ:— ಜಯಂತೀ ಬಾಬುಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವದೆ ? ಖುಲನಾದ ವಕೀಲ ಜಯಂತೀಬಾಬು ?

ನಂದದುಲಾಲರು ಗೋಣು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದರು.

ತಾರಿಣೀ:— ಅವರ ಸೋದರ ಮಾವನಿಗೆ ಉರುಸ್ಥಂಭವಾಗಿತ್ತು. ಸಿವಿಲ್ ಸರ್ಜನ್‌ನು ಅವರ ಕಾಲು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಮೂರು ದಿನ ಮೈ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟರವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಎಚ್ಚರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ' ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳೆಲ್ಲಿವೆ ? ಕರೆಯಿರಿ ತಾರಿಣೀ ಸೇನರನ್ನು ' ಎಂದರು. ಕೊಟ್ಟ ಒಂದು ತೊಲೆ ಜೈವನ ಪ್ರಾಶ. ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಹೇಳಿರಿ ?

ನಂದ:— ಮತ್ತೆ ಕಾಲು ಚಿಗಿತವೇನು ?

" ಎ, ಎಲಾ ಕೇವಲಾ, ಕತ್ತೇ, ನೋಡು ನೋಡಲ್ಲಿ, ಬೆಕ್ಕು ಎಲ್ಲ ಛಾಗಲಾದ್ಯ ಘೃತವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ. " ಎಂದನ್ನುತ್ತ ಕವಿರಾಜರು ಒಳಗೆ

ಓಡಿದರು. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದು, ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೆ ಕುಳಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು. ಆಮೇಲೆ 'ಬಳ್ಳೇಡು, ನಿಮ್ಮ ನಾಡಿಯನ್ನಷ್ಟು ನೋಡೋಣ. ಸರಿ, ಅದೇ; ನಾನು ಮೊದಲು ಕಾಯಾಸ ಕಟ್ಟಿದ್ದು, ಎಂದಾದರೊಮ್ಮೆ ನೀವು ಬಹಳ ಬೇಸೆ ಜಿದ್ದಿ ದ್ವಿರೇನು?' ಎಂದರು.

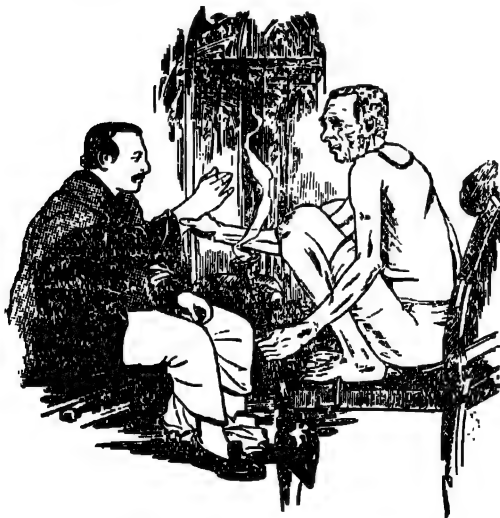
ನಂದ:—ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು. ಟಾಯಿಫಾಯಿಡ್ ಆಗಿತ್ತು ಒಮ್ಮೆ.

ತಾರಿಣೀ:— ಸರಿಯಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದೆ. ಏದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಲ್ಲವೆ ?

ನಂದ:— ಸುಮಾರು ಏಳುವರೆ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು.

ತಾರಿಣೀ:— ಎರಡೂ ಬಂದೇ. ಏದು ವೀಡೆ ಏಳುವರೆ. ಮುಂಚಾನೆ ಕಾರಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇನು ?

ನಂದ:— ಇಲ್ಲ.

ಬರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ

ತಾರಿಣೀ:— ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆಯೆ ?

ನಂದ:— ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ.

ತಾರಿಣೀ:— ಹತ್ತುವದು ಹೇಗೆ ? ಉದ್ಭವಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ! ಹಲ್ಲು ನೋಯುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೆ ?

ನಂದ:— ಇಲ್ಲ.

ತಾರಿಣೀ:— ನೋಯುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ, ನೀವೇನೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಡಿರಿ. ಎಲ್ಲವೂ ಗುಣವಾಗುವದು. ನಾನು ಬಿಡುಗಡೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ

ಕವಿರಾಜರು ಕವಾಟಿಸೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದರು ಮತ್ತು ಅದರೊಳಗಿನ ಗುಳಿಗೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ನಹತ್ತಿದರು— " - ಎ ಹಾರಬೇಡ, ನಿಲ್ಲು-ನಿಲ್ಲು ! " - ಸಮ್ಮವೆಲ್ಲವೂ ಜೀವಂತ ಬಿಡುಗಡೆಗಳು. ಕರೆದ ಕೂಡಲೆ ಕೇಳುತ್ತವೆ. ಮೂರುದಿನಗಳ ಬಿಡುಗಡೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮುಂಜಾನೆ ಒಂದು, ಸಂಜೆಗೆ ಒಂದು ಗುಳಿಗೆ ಸುಂಗಬೇಕು. ಮೂರುದಿನಗಳ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬರಬೇಕು. ತಿಳಿಯಿತೆ ?

ನಂದ:— ತಿಳಿಯಿತು.

ತಾರಿಣೀ:— ನಿಮ್ಮ ತಲೆ. ಇನ್ನೂ ಅನುಪಾನ ಹೇಳುವುದುಳಿದಿದೆ. ನಿಂಬೆಹಣ್ಣಿನ ರಸ ಹಾಗೂ ಜೀನುತುಪ್ಪದ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನ್ನ ವರ್ಜ್ಯ. ಶಾವೆಗೆಡ್ಡೆ ಸೂರಣಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕುಚ್ಚಿ ತಿನಬಹುದು. ಉಪ್ಪು ಮುಟ್ಟಬಾರದು. ಮಾಂಗುರ ಮೀನದ ' ಝೋಲ ' ಸಕ್ಕರೆಯ ಕೂಡ ತಿನಬಹುದು. ಬಿಸಿ ನೀರು ಅರಿಸಿ ಕುಡಿಯಬೇಕು.

ನಂದ:— ಬೇನೆಯ ಹೆಸರೇನು ?

ತಾರಿಣೀ:— ಬೇನೆಯ ಹೆಸರೋ ? - ಉದರೀ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಭವ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾ ಎಂದೂ ಅನ್ನ ಬಹುದು.

ನಂದದುಲಾಲರು ಕವಿರಾಜರ ಫೀ ಕೊಟ್ಟು ಉದಾಸಚಿತ್ತರಾಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೊರಟುಬಂದರು.

* * * * *

ನಿಧಿರಾಮ:— ಎಸು ರಾಯರೆ, ಆಯುರ್ವೇದದ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಗೋಪೀ:— ಇಲ್ಲರೀ, ಈ ಸಿರುಪಯೋಗೀ ಉಪಚಾರಗಳಿಂದ ಏನೂ ಆಗದ ಮಾತು. ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಹವೆ ಬದಲು ಮಾಡುವದು ನೆಟ್ಟಗೆ.

ಬಂಕು:—ನಾನಂತೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಂದದುಲಾಲರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕರೆತರುವದೇ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲವೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುವದು. ಹೀಗೆ ಒಂಟಿಯಾಗಿರುವದೇ ಬೇನೆಯ ಕಾರಣ.

ನಂದದುಲಾಲರು ಚೂ ಚೂ ಎನ್ನುತ್ತ “ಆಹಾ, ಹೆಂಡತಿ! ಇವತ್ತು ಇದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಇರುವೆನೆಂಬ ಭರವಸೆ ಯಾರಿಗೆ? ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಯಾರು ಒದ್ದಾಡಬೇಕು!” ಎಂದರು.

ನಿಧಿರಾಮ:— ರಾಯರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ನೀವೊಂದು ಮೋಟರನ್ನು ಕೊಂಡುಬಿಡಿರಿ. ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಬಯಲು ಹವೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಅದು ಹೇಗೆ ನೀವು ನೆಟ್ಟಗಾಗುವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಸೆವ್ವನ್ ಸೀಟರ ಹಂಬರ. ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ನಾನಂತೂ ಏದು ಜನರಿದ್ದೇನೆ.

ಷಷ್ಠೀ:— ನೀವು ಹೇಳುವದಾಯಿತೆ? - ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳುವದಾದರೆ ಮೋಟರು ಕೊಳ್ಳುವದೂ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಒಂದೇ. ಮನೆಗೆ ತರುವದು ಹಗುರು; ಆದರೆ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಿಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕುಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಟಾಯರ ಹರಿದರೆ ನಾಳೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿನೋವು ಎದ್ದಿತು. ನಾಡದು ಬ್ಯಾಟರೀ ಕೆಟ್ಟರೆ ಆಜೆ ನಾಡದು ಮಗನಿಗೆ ಚಳಿಜ್ವರ ಬಂದವು, ಹೀಗೆಯೆ. ನಂದಬಾಬೂ, ಇಂಥ ಹುಚ್ಚು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ತೊಳಲಾಡಬೇಕಾದೀತು. ಈ ಚಳಿಯ ಅಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡೆರಡು ಕಂಬಳಿ ಹೊದಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಚ್ಚಗೆ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಹಾ-ಹೂ-ಎನ್ನುವದೇ!

ನಿಧಿರಾಮ:— ನಮ್ಮ ಷಷ್ಠೀಬಾಬುಗಳಂಥ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವವರು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ತುಂಬುಗೂದಲಿನ ಕರಡೆಯ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ

ಯಾಗಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು; ಹಾಸಿಗೆ ಹೊದಿಕೆಗಳ ವೆಚ್ಚವಾದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.

ಗೋಪೀ:— ಸೇರಿಗೆ ಸವ್ವಾಸೇರು ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ನಾಳೆ ಮುಂಜಾನೆ ಹಕೀಮಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬನ್ನಿರಿ. ಮುಂದಿನ ಮಾತು ಮುಂದೆ.

ನಂದದುಲಾಲರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು.

* * * * *

ಹಾಜೆಕ್ - ಉಲ್ - ಮುಲ್ಕಾ ಬಿಸ್ ಲುಕಮಾನ ನೂರ ಉಲ್ಲಾ ಗಜನ ಫರುಲ್ಲಾ ಅಲ್ ಹಕೀಮ ಯೂನಾನೀ, ಇವರು ಲೋಅರ ಚಿತಪೂರ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಂದದುಲಾಲರು ಮೂರನೆಯ ಅಂತಸ್ತನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಬಂದನು. ಆತನೊಂದು ಲುಂಗಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಚಾಕೀಟು ತೊಟ್ಟಿದ್ದನು. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದನು " ಬರಿ ಬಾಬೂ ಸಾಹೇಬ! ನಾನು ಹಕೀಮ ಸಾಹೇಬರ ಮೀರ ಮುನಶೀ. ಬೇನೆ ಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡಿರಿ. ನಾನು ಹುಜೂರರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು " ಎಂದು ಆವನೆಂದ.

ನಂದ:— ಬೇನೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನೇ ವಿಚಾರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮುನ್ಶೀ:— ಇರಲಿ, ಆದರೂ ಏನಾದರೊಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಜ್ವರ, ಕೆಮ್ಮು, ನೆಗಡಿ, ವಾತ, ಅತಿಸಾರ, ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ, ಶೂಲಿ.

ನಂದ:— ಛೇ, ಇದಾವುದೂ ಇಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಗಾಬರಿಯಾಗಿದೆ.

ಮುನ್ಶೀ:— ಸರಿ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಿಕಿಯಬೇಕಷ್ಟೆ, ಮನಸ್ಸು ಗಾಬರಿಯಾಗುವದು? ಮೊಹರು ತಂದಿರುವಿರಾ?

ನಂದ:— ಮೊಹರೆ ?

ಮುನ್ಶೀ:— ಅಹುದು. ಹಕೀಮಸಾಹೇಬರು ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ. ನಜರಾಣಿ ಎರಡು ಮೋಹರು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೂವತ್ತೈದು ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ವಟಾವ. ರೇಶ್ಮಿ ವಸ್ತ್ರ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳದು. ದರಬಾರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ

ಮೊದಲು ಹುಜೂರರಿಗೆ 'ಬಂದಗೀ ಜನಾಬ' ಎಂದೆನ್ನಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ವಸ್ತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮೊಹರುಗಳನ್ನುಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ನಜರಾಣೆ (ಕಾಣಿಕೆ) ಯನ್ನೂ ಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಮುಢ್ಢಿಯು ನಂದದುಲಾಲರಿಗೆ ತಾಲೀಮು ಕೊಟ್ಟು ದರಬಾರಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಮಾಖಾನೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ದಿಂಬಿಗೆ ಆತುಕೊಂಡು ಹಕೀಮಸಾಹೇಬರು ಹುಕ್ಕದ ಉದ್ದವಾದ ಸಲಿಕೆಯನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಧೂಮ್ರಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ಎವತ್ತೈದು ಆಗಬಹುದು. ಉಂಗುರಗೊಡಲು. ಮೀಸೆಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎದೆಯವರೆಗೆ ಜೋತಾಡುವ ಉದ್ದ ಗಡ್ಡದ ಮೊದಲಿನ ಭಾಗ ಬಿಳ್ಳೆಗಾಗಿ, ನಡುವಿನದು ಕೆಂಪಗಾಗಿ ತುದಿಯದು ಬದನೆಯ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಾಟೀಸದ ಪಾಯಜಮಾ ಎರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಸಖಾಬಿನ ಕೋಟು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚರದ ಎತ್ತರವಾದ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಅಥವಾ ತಾಜ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ. ಎದುರಿಗೆ ಧೂಪದಾನದಲ್ಲಿ ರೂಮೀ ಮುಸ್ತಗೀ (ಲೋಭಾಸ) ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಪೀಕದಾನ, ಪಾನದಾನ, ಅತ್ತರದಾನ, ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಾಲ್ಕೈದು ಪಾರಿಷದರು ಮೊಣಕಾಲೂರಿ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಹಾಗೂ ಹಕೀಮಸಾಹೇಬರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿಗೆ 'ಕ್ಲಾಬಾತ್ ಹೈ,' 'ಕಮಾಲ ಹೈ,' 'ಕರಾಮತ್ ಹೈ,' ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಗಡ್ಡದವನೊಬ್ಬನು ಸತಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಸೊಟ್ಟ ಮೋರೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಬಿಂಗ್ ಬಿಂಗ್ ಎಂದು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ನಂದದುಲಾಲರು ಬಹು ಆದರವಿಂದ ಸಲಾಮ ಮಾಡಿ ಮೊಹರುಗಳನ್ನು 'ನಜರ' ಮಾಡಿದರು. ಹಕೀಮಸಾಹೇಬರು ಮುಗುಳುನಗೆ ನಕ್ಕು ಅತ್ತರದಾನದೊಳಗಿಂದ ತುಸು ಅರಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಂದದುಲಾಲರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟರು.

"ತಮ್ಮ ಬೇಸೆಯೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸಿಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹುಜೂರರಿಗೆ ಸೇಳಿರಿ ನಾನು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹುಜೂರರು

ಉದ್ಭವನ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುವದಿಲ್ಲ " ಎಂದು ಮುನ್ಸಿಯು ಹೇಳಿದನು.

ನಂದದೂಲಾಲರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮುನ್ಸಿಯು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ ಹಕ್ಕೀಮ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಹೇಳಿದ. ಹಕ್ಕೀಮ ಸಾಹೇಬರು ಋಷಭಸ್ವರದಲ್ಲಿ "ತುಮ್ಮಾರಾ ಶಿರ್ ದಿಖಾವೋ" (ನಿನ್ನು ತಲೆ ತೋರಿಸಿರಿ) ಎಂದರು.

ನಂದದೂಲಾಲರ ಎದೆ ಹಾರಹತ್ತಿತು. ಗಾಬರಿಯಾದರು. ಆಗ ಮುನ್ಸಿಯು " ಗಾಬರಿಯಾಗುವಿರೇಕೆ ರಾಯರೆ ? ಜನಾಬರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ತೋರಿಸಿರಿ " ಎಂದು ಹೇಳಿದ.

ನಂದದೂಲಾಲರ ತಲೆಯನ್ನು ತಿಕ್ಕಿನೋಡಿ ಹಕ್ಕೀಮ ಸಾಹೇಬರು " ಹಡ್ಡಿ ಪಿಲ್ ಪಿಲಾಯಾ ಗಯಾ ಹೈ " ಎಂದರು.

" ಹಡ್ಡಿ ಪಿಲ್ ಪಿಲಾಯಾ ಗಯಾ ಹೈ "

ಮುನ್ಸಿ:- ತಿಳಿಯಿತೆ ರಾಯರೆ ? ತಲೆ ಎಲುವು ತೀರಾ ಅಳ್ತಾ-
ಗಿದೆಯಂತೆ.

ಹಕ್ಕೀಮಜೇಯವರು ತಮ್ಮ ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಆಡಿಸುತ್ತ ' ಸುರ್ಮಾ ಸುಖ ' ಎಂದು ಒದರಿದರು.

ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿಯಂತಹದೊಂದನ್ನು ತಂದು ನಂದದುಲಾಲರ ಕಣ್ಣರೆವ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ಹಚ್ಚಿದನು. ಮುನ್ಸಿಯು " ಇದರಿಂದ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತರಪಾಗುವದು. ನಿದ್ರೆ ಬರುವದು. " ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು.

ಹಕ್ಕೀಮಜೇಯವರು ಮತ್ತೆ ಕೂಗಿದರು. ' ರೋಗನ್ ಬಬ್ಬರ '

ಮುನ್ಸಿ ಕೂಗಿದ. " ಎ ಹಜಾಮ, ಕತ್ತೀ ತಗೊಂಡು ಬಾ. "

ನಂದದುಲಾಲರು " ಎ-ಎ ! ಇದೇನು ! ಏನ್-ಎನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ! "

ಎಂದು ಅನ್ನು ಅನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಹಜಾಮನು ಅವರ ಬ್ರಹ್ಮತಾಲುವನ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎರಡು ಇಂಚಿನ ಚೌಕೋಸದಷ್ಟು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೆತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟನು ! ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಬಂದು ನಾರುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಮಲಮನ್ನು ಹಚ್ಚಿದನು. ಮುನ್ಸಿಯು " ಬಾಬೂಸಾಹೇಬ ಬೆದರಬೇಡಿರಿ, ಇದು ಪಟ್ಟಿ ಹುಲಿಯ ತಲೆಯ ತುಪ್ಪ. ಬಹಳ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು. ತಲೆಯೆಲುವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವದು " ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟ.

ನಂದದುಲಾಲರು ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಹೌಹಾರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರ ಬಂದಂತಾಗಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಲ್ತೆಗಿದರು. ಮುನ್ಸಿಯು ಅವರ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ' ನನ್ನ ಬಕ್ಷೀಸ ' ಎಂದು ಕೂಗಹತ್ತಿದ. ನಂದದುಲಾಲರು ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಜೇಲ್ಲಿ ತಟ್ಟನೆ ಕೆಳಗಿಳಿದರು. ಮತ್ತು ಎದುರಿಗೇ ಕಂಡ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಡೆಗಿದು, ಮೋರೆ ನುಚ್ಚುಕೊಂಡು ಕುಳಿತು ಗಾಡಿಕಾರನಿಗೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಹೇಳಿದರು.

ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಮಿತ್ರರೆಲ್ಲ ಬಂದು ನೋಡಲಾಗಿ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿತ್ತು. ಆಳು " ಇವತ್ತು ರಾಯರ ಪ್ರಕೃತಿ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗುವಂತಿಲ್ಲ, " ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಎಲ್ಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾಸೀನರಾಗಿ ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿದರು.

* * * * *

ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಕತ್ತಲೆಯಿರುವಾಗ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗೇ ಎದ್ದು ನಂದದುಲಾಲರು

ಭೀಷ್ಮಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು; ಇನ್ನು ಗೆಲೆಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ, ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗೆ ತೋಚಿದಂತೆ ಚಿಕ್ಕಿತ್ನ ನಡೆಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು.

ಮುಂಜಾನೆ ಎಂಟು ಗಂಟೆಗೆ ನಂದದುಲಾಲರು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟರು. ಹಾಗೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ‡ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಡ್ರಾಯಿವ್ವರನಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗಲು ಹೇಳಿದರು. ಇಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು- ಮಾಟರನಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಎರಿದ ಕೂಡಲೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯಿಂದ ಇಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಡಾಕ್ಟರ ಅಥವಾ ವೈದ್ಯರು ಸಿಕ್ಕರೂ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು- ಆತನು ಅಲ್ಲೊಪಥಾಸೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಹೋಮಿಯೋಪಾಥಾನಿರಲಿ, ವೈದ್ಯರಾಜನಿರಲಿ ಅಥವಾ ಕವರಾಜನಿರಲಿ, ಮಾಂತ್ರಿಕನಿರಲಿ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕನಿರಲಿ, ಹುಕೀಮನಿರಲಿ, ಮದ್ರಾಸೀ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಪಂಜಾಬೀ ಇರಲಿ,- ಬೇಕಾದವನಿರಲಿ !

ಬಲು ಬಾಚಾರದ * ವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಯು ನಿಂತಿತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕುಕೂಡಲೆ ಸಾಯಿನ್ ಬೋರ್ಡೊಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿತ್ತು, " ಡಾಕ್ಟರ ಮಿಸ್, ಎ. ಮಲ್ಲಿಕ ". ನಂದದುಲಾಲರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ ಆ 'ಮಿಸ್' ಶಬ್ದದ ಮೇಲೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರೇನೋ ! ನೆಟ್ಟಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋದರು. ಮತ್ತು ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ತೂಗಾಡುತ್ತಿರುವ ಪರದೆಯನ್ನು ಸರಿಸಿ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹೋದರು.

ಮಿಸ್ ಎವುಲಾ ಮಲ್ಲಿಕಳು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವ ಸಿದ್ಧತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಗಲಮೇಲಿನ ಸೇಫ್ಟಿ ಪಿನ್ನನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನಂದದುಲಾಲರನ್ನು ನೋಡಿ ಅವಳು ಮೆಲ್ಲದನೆಯಲ್ಲಿ " ತಮಗೆ ಏನು ಬೇಕಾಗಿದೆ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ನಂದದುಲಾಲರು ಮೊದಲು ಒಹಳ ನಾಚಿದರು. ಆಮೇಲೆ ದೈವದ ಮೇಲೆ ಭಾರಹಾಕಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸಿದರು. " ಆಗಲಿ, ಲೇಡೀ ಡಾಕ್ಟರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೇ ಕೇಳೋಣ " ಎಂದರು. " ಬಹಳ ಬೇಸತ್ತು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರುವೆನು "

* ಬಲು ಇದರ ಶಬ್ದಾರ್ಥ ಹೆಂಡತಿ.

‡ ಬಾಡಿಗೆಯ ಮೋಟಾರಕಾರರು

ಮಿಸ್ ಮಲ್ಲಿಕ:- ಬೇಸೆ ಬರಹತ್ತಿರುವವೋ ?

ನಂದ:- ಬೇಸೆಯೇನೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

ಮಿಸ್:- ಫರ್ಸ್ಟ್ ಕನ್‌ಫಾಯಿನ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ?

ನಂದ:- ಏನಂದಿರಿ ?

ಮಿಸ್:- ಮೊದಲನೆಯ ಗರ್ಭವೇನು ?

ನಂದದುಲಾಲರು ಅಪ್ರತಿಭರಾಗಿ, " ನಾನೇ ನನ್ನ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಕ್ರಮದ ಒಂದಿದ್ದೇನೆ " ಎಂದರು.

ಮಿಸ್ ಮಲ್ಲಿಕಳು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ " ನಿಮಗಾಗಿಯೆ ? ನಿಮಗೇನು ಬೇಸೆ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಎಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬಳಿಕ ಮಿಸ್ ಮಲ್ಲಿಕಳು ಅವರ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಳು. ಆಮೇಲೆ " ನಾನು ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೋ ? " ಎಂದಳು.

ನಂದ:- ಶ್ರೀ ನಂದದುಲಾಲ ಮಿತ್ರ.

ಮಿಸ್:- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ ?

" ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿ ಒಳಗೆ ದಿನಗಳಾದವು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದಿಕೆ ಅತ್ತಿಗೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

" ಕೆಲಸ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? "

" ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ; ಜಮೀನುದಾರನಿದ್ದೇನೆ "

" ಮೋಟರಕಾರ್ ಇದೆಯೋ ? "

" ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವಿದೆ. "

ಮಿಸ್ ಮಲ್ಲಿಕಳು ಮತ್ತೆ ಏನೇನೋ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಳು. ಆಮೇಲೆ ಗಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಏನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಏನೋ ! ಆಮೇಲೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಎಡಕ್ಕೂ ಬಲಕ್ಕೂ ಗೋಣು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದಳು.

ನಂದದುಲಾಲರು ವ್ಯಾಕುಲರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. " ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿರಪ್ಪ; ನಿಜವಾಗಿ ನನಗೆ ಏನಾಗಿದೆ ? ಟ್ಯುಮರೋ ಅಥವಾ ಗುಲ್ಮವೋ ? ಉದರಿಯೋ ಅಸ್ಥಿಜ್ವರವೋ ? ಏನು ಹಾಯಿಡ್ರೋಫೋಬಿಯಾನೋ ? "

ಮಿಸ್ ಎವುಲಾ ಮಲ್ಲಿಕಳು ನಕ್ಕು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟಳು. " ಅದೇಕೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ಗಾಬರಿಯಾಗುವಿರಿ? ನಿಮಗೆ ಯಾವ ರೋಗವೂ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಅಭಿಭಾವಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. "

ಸಂದದುಲಾಲರು ಇನ್ನಿಷ್ಟು ದೈನ್ಯದ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ " ಹಾಗಾದರೆ ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಗಿಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು? " ಎಂದರು.

ಮಿಸ್ ಮಲ್ಲಿಕಳು ಬಾಯಮೇಲೆ ಕರವಸ್ತ್ರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲ ಕೆಲನೆ ನಗಹತ್ತಿದಳು. ಅವಳೆಂದಳು, " ಓ ಡೀಯರ್ ನೋ. ಹುಚ್ಚರಾಗುವಿರೇಕೆ? ನಾನಂದದ್ದೇನಂದರೆ-ನಿಮ್ಮ ಅದರಾತಿಥ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. "

ನಂದ:—ಅದೇಕೆ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿಗೆಯಿದ್ದಾಳಲ್ಲ?

ದಿ ಆಯಿಡಿಯಾ

ಮಿಸ್ ಎವುಲಾ ಮತ್ತೆ ನಕ್ಕು ಸುಡಿದಳು. " ದಿ ಆಯಿಡಿಯಾ! ಅತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ. ನಿಮಗೊಂದು ಔಷಧ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಕುಡಿದು ನೋಡಿರಿ. ಬಹಳ ಸವಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ವಾಸನೆಯಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ಬರಿ. "

ಸಂದದ್ದುಲಾಲರು ಏಳು ದಿನಗಳ ಸಂತರ ಮತ್ತೆ ವಿಪುಲಾ ಮಲ್ಲಿಕಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು. ಎರಡು ದಿನಗಳಸಂತರ ಮತ್ತೆ ಹೋದರು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ.

ಅನಂತರ ಒಂದುದಿನ ಸಂದದ್ದುಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಶಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಪೇಟೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಸಕ್ಕರೆ, ತುಪ್ಪ, ಸಜ್ಜಿಗೆ, ಮೊಸರು, ಸಂದೇಶ, ರಸಗುಲ್ಲಾ, ಮೊನ ಇ. ಇ. ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮನದಣಿ ತಿನ್ನಿಸಿದರು. ಆ ದಿನ ಸಂದದ್ದುಲಾಲ ಬಾಬುಗಳು ಜರದ ಅಂಚಿನ ತೆಳುವಾದ ಧೋತರವನ್ನುಟ್ಟರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ರೇಶ್ಮಿಯ ಅಂಗಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ನಾಚುನಾಚುತ್ತ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದರು.

ವಿಪುಲಾ-ಸಂದ

ಮಿಸೆಸ್ ವಿಪುಲಾ ಮಿತ್ರಳು ಈಗ ಪತಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ರೋಗಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಸಂದದ್ದುಲಾಲರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೃಷ್ಯಪುಷ್ಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಟರಕಾರ್ ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ದುಡಿವಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಿತ್ರಸಮಾಜದ ಸಭೆಯು ಈಗ ಬಯಲಾಗಿದೆ. ✓

ಶ್ರೀವೂ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯನಿರುವುದು
 ಪೆನೆಟಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ. ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ,
 ಮೂರು ಆಕಳು. ಒಂದು ಹಂಚಿನಮನೆ,
 ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಯಜಮಾನರ ಮನೆ, ತುಸು
 'ಇನಾಮ ಜಮೀನು,' ಬೇರೆ ಹೊಲದ
 'ಲಾವಣಿ' ಅಷ್ಟು- ಅಯಿತು, ಇಷ್ಟರಿಂದ
 ಆತನ ಪ್ರಪಂಚವು ಸುಖರೂಪವಾಗಿ
 ಸಾಗುತ್ತದೆ. ದಿವ್ಯನಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು
 ವರ್ಷ. ಸಣ್ಣವನಿದ್ದಾಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಓದುವರೆಹವನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದನು. ಆ ಮೇರೆ ತಂದೆಯಿಂದ

ఓందిష్టు సంస్కృతవన్నాదరూ కలితిద్దను. ఇష్టు విద్యేయు తన్న మనేతన సాగలిక్కి హాగు యజమానర పారోహిత్వ నడసలిక్కి యథేష్టవాగిది. ఆదరే ఆతన మనదల్లి సుఖివల్లి, శాంతియిల్లి. ఆతన హేండతియోద నృత్యకాలిగి సుమారు ఇష్టత్వైదు వర్షగళాగిర బహుదు. తుంచిద జేలువాద మోగ. సిడుకిన స్వభావ. పతియ సేవా సత్కారదల్లి ఆవళు ఏనుల లుళియగోడువదిల్లి. ఆదరే ఆ సేవేయల్లి ఎష్టు రసవు శివూనిగి సిగుక్తిరలిల్లి. సన్ధాపుట్టి మాతిగాగి గండ హేండిర నడువే బలు జగళవేళుక్తిత్తు. ఐదు మిసిటు కూగాడిద సంతర శివూ తేలగణ్ణు మేలగణ్ణు హాకుక్తిద్ద. ఆదరే నృత్య కాలియ నాలిగియు ఓమ్మోటడకత్తితీందరే ఎదాదరూ నింతిరే! ప్రతి యోందు శారే శివూనే సోలుక్తిద్దను. హేండతియన్న తన్న ఆళవి నల్లిట్టుకొళ్ళలారద్దక్కి ఓణేయ జనరేల్లి శివూనిగి వుక్కు, హేడి, పేద్ద క్కేలొగదవ ఎందు సిక్కు సిక్కు హాగి కరేయుక్తిద్దరు. మనేయ ఓళగూ హోరగూ ఓగి బిట్టబిడదే ఆపమానితనాగుక్తిద్ద మూలక శివూన ఆశాంతిగి ఆళతేయిరలిల్లి.

ఓందు దిన, తన్న పతియల్లి జరిత్రదోషవు హొక్కిడేయింబ సుద్దియు నృత్యకాలియ కివిగి బిత్తు. ఆ దినద కతే ఎందరే ముగి యితు - నృత్యకాలియు కనబరిగేయన్న తేగేదుకొండు శివూన బీన్నన్న ఝాడిసిబిట్టళు. వాప శివూ సిట్టినిందలూ క్షోభదించలూ లుక్కిబరువ కణ్ణిరన్న హేగేయో తడిదు, అందిన ఇరుళన్న కళేద. మరుదిన నసుకినల్లి ఎద్దవనే ఆరు గంటియ గాడియింద కలకత్తిగి హొరటుబిట్టి.

స్థాలదహ స్నేశన్నింది నేట్టిగి కాలిఘాటిక్కి హొగి కాలి మాతేగి అనేక విధ లుపచారదింద ఐదు రూపాయిగళ వూజి మాడిసి బేడికొండ. "హే కాలిమాతేయో, ఆ బొడిగి ఎనాదరూ బీనే గినే తందు ఎళియబారదే! నాను నినగి ఎంటుకాలిన బేటియన్ను కొడువెను. ననగి తిర తడియదాగిది. నన్న ప్రపంచవు సుసూత్ర

ವಾಗಿ ಸಾಗುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸವ್ವ. ಆಕೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನಾದರೂ ನೀನು ನೋಡಬೇಕಲ್ಲವೆ! ತಾಯೆ, ಅನುಗ್ರಹಮಾಡು; ಪಾಡಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿರುವೆ."

ಗುಡಿಯಿಂದ ಬಂದು ಶಿವೂ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊಸರೊಡೆ ಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ತಿಂದ. ಮೇಲೆ ಸೇರು ಜಿಲ್ಲೆ ಬಿಟ್ಟು. ಅನಂತರ ಇಡೀ ದಿನ ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯ, ಮ್ಯೂಷಿಯಮ್, ಹಾಗೆ ಸಾಹೇಬನ ಪೇಟೆ, ಹಾಯ್‌ಕೋರ್ಟ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಗಳಿವೆ. ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಬೀಡನ್ ಸ್ಟ್ರೀಟಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಟೆಲ್-ಡಿ-ಆರ್ಥೋಡಾಕ್ಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಪ್ಲೇಟ್ 'ಕರೀ', ಎರಡು ಪ್ಲೇಟ್‌ರೋಸ್ತುಫಾವುಲ್ ಹಾಗೂ ಎಂಟು 'ಡೆವಿಲ್'* ತಂದು ಸೇರು ಕುಡಿದ. ಅಮೇಲೆ ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲ ಸಿನೇಮಾ ನೋಡಿ ಮುಂಚಾನೆಯ ಗಾಡಿಯಿಂದ ಮರಳಿ ತನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದ.

ಆದರೆ ಕಾಲೀಮಾತೆಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಎಸರೀತವಾಗಿ ತಿಳಿದಳು. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಶಿವೂನಿಗೆ ಹೊಂಕಡೆಗೆ ಹತ್ತಿತು. ಡಾಕ್ಟರರು ಬಂದರು, ವೈದ್ಯರು ಬಂದರು, ಆದರೆ ಏನೂ ಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂಟು ತಾಸು ರೋಗಪೀಡೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿ, ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಾಲು ಬೀಳಿಸಿ, ಅವಳ ಕಣ್ಣೀರು ಹರಿಸಿ ಶಿವೂ ಇಹಲೋಕದಿಂದ ಪ್ರಸ್ಥಾನ ಮಾಡಿದ.

* * * * *

ಊರಲ್ಲಿಗೆ ಶಿವೂನಿಗೆ ಮಸವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಗಂಗೆಯನ್ನು ದಾಟಿದ. ಪೆನೆಟಿಯ ಆಡೆಗೆ ಕೋನ್ಸಗರವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನು ಉತ್ತರದ ಕಡೆಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಿಸಡಾ, ಶ್ರೀರಾಮಪುರ, ವೈದ್ಯಬಾಟಿ, ಚಾಂಪದಾನಿಯ ಚಟಕಲ (ಜೂಟಮಿಲ್) ಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹಾಯ್ದು - ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ, ಎರಡುಮೂರು ಹರದಾರಿ ದಾಟಿ - ಒಂದು ಅಡವಿಗೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದ. ಇಲ್ಲಿಯೆ ದವ್ಯಗಳ ಬೀಡು ಇದೆ. ಅಡವಿಯು ಬಹಳ ದೂರದ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿದೆ. ಮನುಷ್ಯಸಂಚಾರವು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಿದರೆ ಹೆದರಿಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಆವಿಗೆಯಿದ್ದಿತು. ಅದರಿಂದ ನೆಲವು ಸಮತಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತೆಗ್ಗುಗಳು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಿನ್ನೆಗಳು. ನಡುನಡುವೆ ಏನೋ ಕೆಲವು ಜಾಲಿಯಗಿಡ, ಪಾದರಿಯಗಿಡ, ಅಡವಿಸೂರಣದಗಿಡ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ನಿಂತಿದ್ದವು. ಶಿವನಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳವು ಬಹಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಬಹಳ ದಿನಗಳ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಗೋಡೆಯ ಹತ್ತರ ಉದ್ದವಾದ ಒಂದು ತಾಳೆಯ ಮರವು ನೇರವಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಜಣಗಿದ ಒಂದು ಬೆಲಪತ್ರಿಯ ಗಿಡವು ಅಂಕಡೊಂಕಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಅಡ್ಡೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಶಿವನು ಆ ಬೆಲಪತ್ರಿಯ ಕಡೆ ಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಹತ್ತಿದ.

ಸ್ವರಿದುಳ್ಳವನು ಅಥವಾ ಪ್ರೇತತ್ವವು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ: ಮನುಷ್ಯನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಭೂತನಾಗುತ್ತಾನೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಥಿಯರಿ (ಸಿದ್ಧಾಂತ)ಯ ಕೂಡ ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವುದು ಹೇಗೆ? ವಾಸ್ತವಿಕ ವಿಷಯ ಹೀಗಿದೆ:- ನಾಸ್ತಿ ಕರಿಗೆ ಆತ್ಮವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸತ್ತಮೇಲೆ ಆಮ್ಲಜನ, (Oxygen) ಉದ್‌ಜನ (Hydrogen) ಯುನೈಟೆಡ್‌ನ (Nitrogen) ಮೊದಲಾದ ಗ್ಯಾಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಸ್ತಿಕರಾದ ಸಾಹೇಬ ಜನರಿಗೆ ಆತ್ಮವೇನೋ ಇದೆ; ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸತ್ತಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ 'ವೇಟಿಂಗ್‌ರೂಮ್'ನಲ್ಲಿ ನೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಪಾಂತದ ವರೆಗೆ ಇದ್ದನಂತರ ಒಮ್ಮೆ ಅವರ ಕೊನೆಯ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವುದು. ನಿರ್ಣಯವು ಸಾರಲ್ಪಟ್ಟ ನಂತರ ಕೆಲ ಭೂತಗಳು ಅನಂತ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಲ್ಪಡುವವು. ಉಳಿದವೆಲ್ಲವೂ ಅನಂತ ನರಕಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಲ್ಪಡುವವು. ಸಾಹೇಬ ಜನರು ಬೇವದ್ವೇಷಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಭೋಗಿಸುವ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ವಿಶೇಷಾಂಶವು ಭೂತಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು. ವಿಲಾಯತಿಯ ಪ್ರೇತಾತ್ಮರು 'ಪಾಸ್' ಇಲ್ಲದೆ 'ವೇಟಿಂಗ್‌ರೂಮ್'ನ್ನು ಬಿಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಸೆಯಾನ್ಸ್ (Seance) ನೋಡಿದವರಿಗೆ ವಿಲಾಯತಿಯ ದೆವ್ವವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಠಿಣವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದುಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಪುನರ್ಜನ್ಮ, ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ, ಕರ್ಮಗಳು, ತ್ವಯಾ ಹೃಷೀಕೇಶ, ನಿರ್ವಾಣ, ಮುಕ್ತಿ - ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದುವು ಸತ್ತನೆಂದರೆ

ಮೊದಲು ಭೂತನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಹಾಗೂ ಬೇಕು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿ ಇರತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇಹಲೋಕದ ಕೂಡ ಸಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಡಬಲ್ಲನು. ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನುಕೂಲತೆಯೆನ್ನಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಒಹಳ ದಿವಸ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಕೆಲವರು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪುನರ್ಜನ್ಮವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲಕೆಲವರಿಗೆ ಹತ್ತಿ-ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ. ಕೆಲ 'ಬಹಾದ್ದರ'ರಂತೂ ಎರಡು ಮೂರು ಶತಮಾನ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ 'ಜೀರ್ಣ' ಅಥವಾ ಹವೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಭೂತಗಳನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ನರಕ ಕಳುಹಿಸುವುದೂ ಉಂಟು. ಇದು ಅವುಗಳ ಸ್ವಾಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳತೇ ಸರಿ. ಎಕೆಂದರೆ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಖದಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ; ಆಮೇಲೆ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ-ಪಾಪಗಳ ಕ್ಷಯವಾಗುವದರ ಮೂಲಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮಶರೀರವು ಬಹಳ ಹಗುರಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಪರಿಚಯವಾಗುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವೂ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೈವಪಶಾತಾ'ಕಾಶೀಲಾಭ'ವಾದವರಿಗೆ ಅಥವಾ ನೇಪಾಲದಲ್ಲಿ ಪಶುಪತಿನಾಥನ ಇಲ್ಲವೆ ಜಗನ್ನಾಥ ಪುರಿಯಲ್ಲಿ ರಥಾರೂಢ ವಾಮನನ ದರ್ಶನವಾದವರಿಗೆ, -ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಪಾಪದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೃಷೀಕೇಶನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಸತ್ತಿಂತರಾದವರಿಗೆ, - " ಪುನರ್ಜನ್ಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ, " ನೇರವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ.

ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದವು. ಶಿವನು ಅದೇ ಬಿಲಪತ್ನಿಯ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಕೆಲವು ದಿನ ಆ ಹೊಸ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಇದ್ದ. ಆದರೆ ಈಚೆಗೆ ಅದೊಂದು ತುಸು ಭಣ್ಣಾಣ ಎನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ನೃತ್ಯಕಾಲಿಯು ಸಿಡುಕಿನವಳಾದರೂ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದಳೆಂಬ ಮಾತು ಶಿವನಿಗೆ ಈಗ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಅನುಭವ ಬರಹತ್ತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿದ-" ಉಹೂಂ ಈ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಬಿಡಲೇಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಪೆನೆಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಳವೂರಬೇಕು. " ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರವು ಆತನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು-" ಜನರು ಅಂಗಗಿಂದಾರಲ್ಲ, ಸತ್ತರೂ ಕೂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡಲೊಲ್ಲದ್ದು

ಈ ಮಗನದು, ಎಂದು ! ಇಲ್ಲ; ಇಲ್ಲಿಯ ಯಾವಳಾದರೊಬ್ಬ ಉಪದೇವಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಬೇಕು. "

ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸದ ಕೊನೆಯ ದಿನ. ಗಂಗೆಯ ತೀರದ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣದ ಗಾಳಿಯು ಭರದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತಿದೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯವು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಗೋತ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಇದೇ ಮುಣುಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಮದುಗುಣಿಕೆಯ ಹೂಗಳ ಸುಗಂಧದಿಂದ ಅಡವಿಯೆಲ್ಲ ಕಂಪಿಸಿದೆ. ಶಿವನ ಬೆಲಪತ್ರಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಎಲೆಗಳು ಚಿಗುರಿವೆ. ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೂರಲಗಿಡದ ಝುಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಫಲಫಟನೆ ಬಡಿದು ಬಿಟ್ಟವು; ಹಾಗೂ ಅವುಗಳೊಳಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಅರಳಿಯು ಎಡೆಯ ಕಂಕಾಲದಂತೆ ಮಿಂಚುತ್ತ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಶಿವನ ಮೈಮೇಲೆ ಬೀಳತೊಡಗಿತು. ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ವಾತರಗಿತ್ತಿಯು ಶಿವನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಕರೀ ಗುಂಗೀಹುಳವೊಂದು ಭರ್ಭರ್ ಎನ್ನುತ್ತ ಶಿವನಿಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕತೊಡಗಿತು. ಒಳಿಯ ಬಲಿಯ ಗಿಡದಮೇಲೆ ಕಾಗೆಗಳ ಬೋಡು ಬಂದು ಕುಳಿತಿದೆ. ಗಂಡು ಕಾಗೆಯು ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕಾಗೆಯು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಗದಗದ ಸ್ವರದಿಂದ ನಡು ನಡುವೆ ಕ-ಅ-ಅ-ಕ ಎನ್ನುತ್ತಿದೆ. ಕಪ್ಪೆಯು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಇದೇ ಎಚ್ಚತ್ತು ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕಾಲಿಡುತ್ತ ಬೆಲಪತ್ರಿಯ ಗಿಡದ ಹೊದರಿನೊಳಗಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು; ಹಾಗೂ, ಶಿವನ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಗುಗ್ಗರಿಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನೋಡುತ್ತಿತು, ಶಿವನ ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಕಪದಾರ್ಥವೆಂಬಂತೆ ಚಿಮ್ಮಂಡಿಗಳ ಹಿಂಡೊಂದು ಸಂಧ್ಯಾಗಾನವನ್ನು ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ತಂತಿಯ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸ್ವರವನ್ನು ಕೂಡಿಸತೊಡಗಿದ್ದವು. ಸ್ವರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಸಮ ಸ್ವರದಿಂದ ಚಿಕ್-ಚಿಕ್-ಚಿಕ್-ಚಿಕ್ ಎಂದು ಹಾಡತೊಡಗಿದವು.

ಶಿವನಿಗೆ ರಕ್ತಮಾಂಸದ ಶರೀರವಿರಲಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಸತ್ತಮೇಲೆಯಾದರೂ ಸ್ವಭಾವವೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ? ಶಿವನ ಮನವು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿತು. ಹೃತ್ತಿಂದವದ್ದಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಾರಹತ್ತಿತು. ಆ ಹಳುವಿನ ಹತ್ತರ ಬಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾಲುನೆಯ ದಂಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಪಿಶಾಚಿನಿಯು

ಇರುವುದು ನೆನಪಾಯಿತು. ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಕಾಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಮೀನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಶಿವೂ ನೋಡಿದ್ದಾನೆ. ತುದಿಯಿಂದ ಮೇಲಿನವರೆಗೆ ಅವಳ ಶರೀರವು ಬಿಳಿ ಅರಿವೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಸಾರೆ ಅವಳು ಶಿವೂನ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿದ್ದಳು; ಹಾಗೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿದಳು. ಪಿಶಾಚಿನಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಬಹಳ ವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಕೆಂದರೆ ಅವಳ ಗಲ್ಲಗಳು ಪಚ್ಚುಬಿದ್ದಿವೆ; ಎದುರಿನ ಎರಡು ಹಲ್ಲುಗಳೂ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಕೂಡ ನಗೆ-ಚೇಷ್ಟೆ ನಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರೇಮ ಕೂಡುವುದು ಮಾತ್ರ ಅಸಾಧ್ಯವೇ ಸರಿ.

ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿದಳು.

ಒಬ್ಬ ಭೂತಿನಿಯೂ ಶಿವೂನ ಕಣ್ಣೆದುರಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಸಾರೆ ಹಾದು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳೊಂದು ಅಂಗವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಡುತ್ತಾಳೆ. ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಕೂದಲು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು,

ಒಕಪಕ್ವಿಯಂತೆ ಉದ್ದುದ್ದ ಕಾಲುಹಾಕುತ್ತ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತಂಬಿಗೆಯೊಳ
ಗಿಂದ ಸೆಗಣೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳಿಗೆ
ವಯಸ್ಸು ಬಹಳವಾದಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಶಿವೂ ಒಮ್ಮೆ ಅವಳ ಕೂಡ
ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ ಮಾಡಹೋದ; ಆದರೆ ಭೂತನಿಯು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದ ಬೆಕ್ಕಿನಂತೆ
ಗುರುಗುಡಲು, ಹೆದರಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಸಾಕು
ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು.

ಸೆಗಣೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಶಿವೂನ ಮನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕದ್ದವಳು ಒಬ್ಬ ಡಾಕಿನಿಯು. ದೆವ್ವಗಳ
ಜೀಡಿನ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಂಗಾತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಖೀರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯ
ಹಾಳುಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಳು ಕೆಲದಿನಗಳಿಂದ ತಳವೂರಿದ್ದಾಳೆ. ಶಿವೂ ಅವಳನ್ನು
ಒಂದೇ ಸಾರೆ ನೋಡಿದ್ದಾನೆ; ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಮೋಹಿತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
ಡಾಕಿನಿಯು ಆಗ ಒಂದು ಈಜಲಗರಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಉಡುಗುತ್ತಿ
ದ್ದಳು. ಅವಳುಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಬಿಳಿಯ ಧೋತರ ಮಾತ್ರ. ಶಿವೂನನ್ನು
ನೋಡಿ ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಸೆರಗು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಗುತ್ತಿದ್ದಳು.
ಹಾಗೂ ಕೂಡಲೆ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಂತಹ ಹುಲ್ಲುಗಳು !

ಎಂತಹ ಮೋರೆಯು ! ಎಂತಹ ಬಣ್ಣವು ! ನೃತ್ಯಕಾಲಿಯ ಬಣ್ಣವು ಗುಲಾಬಿಯ ಹೂವಿನಂತಿದ್ದರೆ ಈ ಡಾಕಿನಿಯ ಬಣ್ಣ ಕೇಡಿಗೆಯಂತೆ !

ಈಜಲ ಗರಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

ತಿವ್ರಾ ಸಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಡತೊಡಗಿದ.

ಆಹಾ, ಶ್ರೀರಾಧಾ ಚಂದ್ರಾವಲಿ !

ಮಿಗಿಲಾರು ತಿಳಿಯೆನು ಇವರಲಿ ||

ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಬಳಿಯ ತಾಡವೃಕ್ಷದ ಮೇಲಿಂದ ಅಡವಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನಡುಗಿಸುವ ಸೀಳಿನಿಯೊಂದು ಕೇಳಬಂದಿತು....

ಚ ರ ರ ರ ರ

ಭಜುಯಾನ ತಂಗಿ ಭಗಲಾನ ಮಗಳೋ !

ಕೆಕ್ಕಾ ನ ಸಂಗಡ ಮದುವ್ಯಾದೋ ||

ಹೋ - ಓ - ಓ - ಓ - ಓ - -

ತಿವ್ರಾ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದು ಕೇಳಿದ. " ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಯಾರವರು ? "

ಉತ್ತರ ಬಂದಿತು. " ಕರವ್ಯ ಪರೇತರೇ "

ಶಿವೋ:— ಕರೇ ಭೂತನೋ ? ಪಾರವ್ಯ ಇಳಿದು ಬಾ.

ತಲೆಯಮೇಲೊಂದು ಪಾವಡ, ನಿರಿ ನಿರಿ ಕರೀಬಣ್ಣ. ಓತೀ ಕಾಲದಂತಹ ಜೀವಾತ್ಮನೊಬ್ಬನು ಸರಕ್ಕನೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದನು. ಹಾಗೂ ನೆಲಕ್ಕೆ ತಲೆ ಹಚ್ಚಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಅಂದ. " ಶಣ್ಮೇ ಆಪನೋರ ! "

ಸರಕ್ಕನೆ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿದು ಬಂದನು.

ಶಿವೋ:— ಚಿರುಜೀವಿಯಾಗು. ತಂಬಾಕವೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ?

ಕರ್ಯಾ:- ಚಲಮಿ ವತೇನು ?

ಶಿವೋ:- ತಂಬಾಕವೇ ಇಲ್ಲ. ಚಲಿಮೆಯೆಲ್ಲೊಂದ ಬರಬೇಕು ? ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ.

ಕರ್ಯಾ ಮೇಲೆ ಎರ ಹೋದ. ತುಸುಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೈದ್ಯಬಾಟಿಯ ಪೇಟೆಯಿಂದ ತಂಬಾಕ, ಕಾತಿ ಮತ್ತು ಚಲಿಮೆಯನ್ನು ತಂದು ಬಿಂಕಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದ. ಅಮೇಲೆ ಚಲಿಮೆಯನ್ನು ತುಂಬಿ ಶಿವೋನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ. ಶಿವೋ ಅದನ್ನೊಂದು ಔಡಲ ದೇಟಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಎರಡು ಝರಿಕೆ ಹೊಡೆದು ಅಮೇಲೆ ಕೇಳಿದ. " ಒಳ್ಳೇದು, ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಂದು ಬಂದೆ ? ನಿನ್ನ ಕತೆಯನ್ನಾದರೂ ಹೇಳು ! "

ಕರ್ಯಾ ಪರೀತನು ಹೇಳಿದ ಇತಿಹಾಸದ ಸಾರವದು:- ಆತನ ಊರು ಭಸರಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಊರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ, ಹೊಲ-ನುಸೆ, ದಸ-ಕರ, ಎಲ್ಲವೂ ಇದ್ದವು. ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮುಂಗರಿಯು ಬಹಳ ಕರ್ಕಶೆಯೂ ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆಯವಳೂ ಆಗಿದ್ದಳು; ಅವಳಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಬಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನ ನೆರೆಮನೆಯ ಭಜುಯಾನ ತಂಗಿಯ ಎಷಯವಾಗಿ ಭಯಂಕರ ಜಗಳವಾಯಿತು, ಗಂಡಹೆಂಡಿರ ನಡುವೆ. ಕರ್ಯಾ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಿನ್ನಮೇಲೆ ಒನಕೆಯಿಂದ ಥಳಿಸಿ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಓಡಿಬಂದ. ಇದು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಕೆಲವನಗಳ ನಂತರ, ಸಿಡುಬು ಹಾಯ್ದು ಮುಂಗರಿಯು ಸತ್ತುಹೋದಳೆಂಬ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿತು. ಮುಂಗರಿಯ ಯಜಮಾನ ತಿರುಗಿ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ; ಎರಡ ನೆಯ ಮದುವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೆಡೆ ಚಾಕರಿ ಮಾಡುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಚಾಂಪದಾಸಿಯ ಗಿರಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಂತ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ 'ಸರದಾರ'ನಾದ. ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಬ್ಬಿಣದ ತೊಲೆಯನ್ನು ಕ್ರೇನಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಎತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ಆತನ ತಲೆಗೆ ಬಹಳ ಪೆಟ್ಟು ತಾಕಿತು. ಅಮೇಲೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದ. ಈಚೆಗೆ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಈ ತಾಳೆಯ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶಿವನು ಇನ್ನೊಂದು ಚೆನ್ನಾದ ಝುರಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕರಣ್ಣನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಲಿಮೆ ಕೊಡುವನಿದ್ದ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೆಲದೊಳಗಿಂದ ಒಡೆದ ಕಂಚಿನಂತೆ ದನಿ ಹೊರಟಿತು. " ಎನಯ್ಯಾ ಚಲಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಎನಾದರೂ ಉಳಿದಿದೆಯೋ ? "

ಬೆಲವತ್ತಿಯ ಗಿಡದ ಹತ್ತರ ಇರುವ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಗೋಡೆಯೊಳಗಿಂದ ಕೆಲ ಇಟ್ಟಂಗಿಗಳು ಕಳಚಿದಿದ್ದವು. ಬಿರುಕಿನೊಳಗಿಂದ ಮೊಣಕಾಲು ಎತ್ತರದ ಮೂರ್ತಿಯೊಂದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿತು. ಡುಮುಕಾದ ಗಿಡ್ಡ ದೇಹ; ತೆಂಗಿನ

ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಲದ ಕತೆಯ !

ಕಾಯಿಗೆ ಎರಡೂ ಮಗ್ಗಲು ಮೀಸೆ ಹೊರಬಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಕಾಣಬಹುದೋ ಅಂತಹ ಮೋರೆ; ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಚಂಡಿಕೆ; ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಮಾಲೆ; ತೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಗಲಗನಿಯ ಅಂಗಿ; ಉಟ್ಟಿರುವುದು ರೇಶ್ಮಿಯ ಸುಡಿ; ಮೆಟ್ಟಿರುವುದು 'ತಾಲತಲ್ಲಾ'ದ ಮೊಚ್ಚೆ. ಆಗಂತುಕನು ಶಿವನ ಕೈಯಿಂದ ಚಲಿಮೆಯನ್ನಿಸಿದುಕೊಂಡು ನುಡಿದ.

"ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೋ? - ನಮಸ್ಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ ! ಏನೊ ತುಸು ಹಣ ಇತ್ತು; ಇಲ್ಲಿಯೆ ಹುಗಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕಾವಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೆಚ್ಚೇನೂ ಇಲ್ಲ; ನಾಲ್ಕೈದುವನೂರು, ಇಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲವೂ ಸಾಲದ ಕತೆಬಿಡಿ ! ಇಷ್ಟಾಂಸಿನ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದದ್ದವೂ - ರೋಬ ರೂಪಾಯಿ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಂ, ಎಚ್ಚರ ! ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಹಣಕೆ ಹಾಕಿರಿ ಮತ್ತೆ - ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿ ಬಂದಾವು ! ಧೂಃ ಧೂಃ !! "

ಶಿವನಿಗೆ ಮೇಘದೂತವು ತುಸು ನೆನಪಿತ್ತು. ಆತನು ಒಳ್ಳೆ ಆದರ ದಿಂದ ಕೇಳಿದ. " ಏನು ಮಹಾಶಯರೆ, ತಾವು ಕಾಲಿದಾಸನ.... "

ಯಕ್ಷ:— ಎಲ, ಆತ ನನ್ನ ಷಡ್ಭ. ಕಾಲಿದಾಸನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ನೋದರಮಾನನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದನು. ಹುಡುಗ ಹಿಜಲಿಯ ಉಪ್ಪಿನ ವಖಾರದಲ್ಲಿ ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಿದ್ದ. ಆತ ಸತ್ತಂತೂ ಬಹಳ ದಿನಗಳಾದವು. ನಿಮಗೆ ಆತನ ಹೆಸರು ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶಿವನು:— ತಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ದಿನವಾಯ್ತು ?

ಯಕ್ಷ:— ನಾನು ಬಂದೋ ? ಹೇ:—ಹೇ:—! ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರಹತ್ತಿ— ನೋಡಿರಿ—ಎಸಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಮೂರುವರೆ—ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಬಂತು, ನೋಡಿದ್ದೇನೆ; ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೋಯ್ತು, ಆದ ನ್ನಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ, ನೀವಂತೂ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ; ಗೊದ್ದಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ, ಮೂರುಸಾರೆ ಕಾಲುತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದು, ಗಿಡ ಎರಿದ್ದಿ ರಲ್ಲವೆ ? ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಹಾಡುವ ' ನಾದ ' ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಸರಿ; ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಗಾಯನ ಕಲೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿರಿ, ತಿಳಿಯಿತೆ ! ಈಗೇನೋ ನನ್ನ ದನಿ ಕೂತಿದೆ; ಆದರೂ ಹೇಗೆ ಅವೆ ಆಂದ್ರೀ....!

ಶಿವನು:— ರಾಯರ ಭೂತಪೂರ್ವ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದೋ ?

ಯಕ್ಷ:— ಓಹೋ, ಬೇಕಾದಹಾಗೆ ! ನನ್ನ ಹೆಸರು ನಾದೇರಚಂದ್ರ ಮಲ್ಲಿಕ; ಪದವಿ ಬಸು, ಜಾತಿ ಕಾಯಸ್ಥ, ಊರು ರಿಸಡಾ, ಈಗ ಇರುವುದು ಈ ಇಟ್ಟಂಗಿಯ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯೋಗ ಘೌಜದಾರಿಕೆ, ಇಲಾಖೆ ರಿಸಡಾದಿಂದ ಭದ್ರೇಶ್ವರದ ವರೆಗೆ. ಜಾರ್ಜ್ ಟೀ ಸಾಹೇಬರ ಹೆಸರು

ಕೇಳಿದನುರಾ? ಹುಗಳಿಮ ಕಲೆಕ್ಕರದ್ದರು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅವರದು ಬಹಳ 'ಮರ್ಜಿ.' ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕಾರಭಾರವನ್ನು ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಜನರು ನಾಡೇರ ಮಲ್ಲಿಕನ ಹೆಸರು ಕೇಳಿದರೆ ಗದ ಗದ ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಶಿವ್ರಾ:— ರಾಯರ ಪರಿವಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದರು ?

ಯಕ್ಷ ಉಸುಂಗರೆದು ಅಂದ. " ಎಲ್ಲ ಸುಖವೂ ಹಣೆಬರಹದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆಯೇನಯ್ಯಾ! ಹೊಲಮನೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿತ್ತು; ಆದರೆ ನನ್ನ ಕೆಂಡತಿ ಬಹಳ ಗಯ್ಯಾಳಿಯಾಗಿದ್ದಳು. ಏನು ಹೇಳಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾಡೇರ ಮಲ್ಲಿಕನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯನೆ!-ಕಂಪಸೀ ಸರಕಾರದ ದಿವಾಣೆ, ಫೌಜದಾರೀ ಕೋರ್ಟುಕಚೇರಿಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಹಿಡಿಯಲ್ಲಿ-ನನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಉರಿಯುವ ಕೊಳ್ಳೆಯಿಂದ ಹೊಡೆದುಬಿಟ್ಟಳು! ಅನಂತರ ತನ್ನ ತವರುಮನೆಗೆ ಓಡಿ ಹೋದಳು! ೩೭ನೇ ಕಲಮಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಲೋಕನಿಂದೆಯ ಭಯದಿಂದ ವಾರಂಟ ಹೊರಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೋಗುವಳಿಲ್ಲ? ಧರ್ಮ-ಕರ್ಮ ಬಿಡುವದೆಲ್ಲಿ? ಸನ್ ೪೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಡುಗು ಹಬ್ಬಿತ್ತಲ್ಲ, ಆದರಲ್ಲಿ ಸತ್ತು ಹೋದಳು. ಆಮೇಲೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮನವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಜಾರ್ಜ್ ಟೀ ಸಾಹೇಬರು ಪೆಸಶನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋದ ನಂತರ ನಾನೂ ಪಿಂಚಣೀ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೆ; ಹಾಗೂ ಭಾಗವತರಾಟದ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ತೆಗೆದೆ. ಇದಾದ ಮೇಲೆ ಪರಮಾಯುವು ತೀರಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೀಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಗಳಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಭೂತವು ಮನುಷ್ಯನಾಗಿ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಕೂಡುವದೆಂದರೆ ಏನು? ನನಗಂತೂ ತಡೆಯದು. ನಾನೀಗ ಒಳ್ಳೆ ಮೋಜಿನಿಂದ ಇದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಗಂಗಾ ತೀರದ ಸೊಗಸಾದ ಹವೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವದು ಮತ್ತು ಬಮ್-ಬಮ್ ಎನ್ನುವದು, ಇದೇ ಕೆಲಸ! ಸರಿ, ನಾನಂತೂ ಹೇಳುವದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಹೇಳೋಣಾಗಲಿ ? "

శివూ తన్న ఇతిహాసవన్నేల్ల యేళిద. అనంతర కంఠా పరేతన పరిశయవన్నూ వూడికొండలాయితూ.

యక్క సంద. "నమ్మేల్ల సంగడిగర ఇతిహాసవు ఒందే బగేయూగి దేయన్నబడుదు. హళియ నేసవు తేగేదు మనస్సన్నూ బిన్నమూడి క్కొండు కూడువదు వృథ. ఇన్న అన్నూ హాడొణ బారిసొణ ఆగళి. తంబూరి ఇద్దరే నట్టగొగుత్తిత్తు. తబలేయూదరూ ఇద్దరే రంగు పరుత్తిత్తు. ఇల్ల; బుపాయవెల్ల. ఆగళి, యొట్టియ మేలేలయే 'భావు' హాకువేను. బూహూం - డబడబ ఎన్నుత్తిదే. అవా కర్కా, ఎల్లందాదరూ తుసు బిగట మగ్గాన్నూ తేగేదుక్కొండు బా; - హూం అనన్నూ ఇల్లియే నట్టనడవే ఇట్టుబిడు. సరి, జేన్నాగిదే. - జూతాళ గొత్తిదేయో? ఆరు మాత్ర, నాలుక్కు తాళ హాగు మూరు ముసి. కేళిరి, 'బోల' యేళుత్తేనే:-

ధా ధా ధిన తా కత్ తాగి
ధిన తా తేరే కటి గది ఘనే ధా —

'ధాద' మేలే సమ ఇదే. ధిన తా తేరే కటి గది ఘనే ధా. 'ధా' కట్టితందరే తిరితు, ఎల్లవూ యాలపాటవొగువదు. గంటల ఆరితు. కర్కా, ఇన్నొందు జిలిమే తుంచి తారపా.

* * * * *

బుద్ధ్యోగియూద పురుషునికి లక్ష్మీయూ పూస్తాళాగువదు అనివాయవొగిదే. బహళ అనునయ - ఎనయద అనంతర డాకినియూ శివూన కూడ ఇరలు ఒప్పికొండళు. ఆదరే అవళు ఇన్నూ మాతాడు వదిల్ల; సీరగూ తేగేదిల్ల; సన్నేయ మేలేలయే కేలస సాగిదే. ఇందు భౌతిక పద్ధతియ ప్రకార శివూన మదువేయిదే. సూర్యోస్తవాద కూడలే మృగేల్ల గంగేయ మృత్తికేయన్నూ బళిదుక్కొండు స్నాన మూడిద. తుమరియ అంటినింద తిక్కి తిక్కి జనివార స్వచ్ఛ మూడిద. ముళ్ళగంటియ బ్రహ్మినింద తలే హిక్కికొండ. జండికేగి ఒందు బింబ ఫలవన్నూ కట్టిద. ఇడి అడవయన్నేల్ల తిరుగి బహళ తొందరపట్టు అదేన్నూ వాదరి హూ, జాలేయ హూ, హణ్ణాద కాడు సీతాఫల

ಹಾಗೂ ಬೆಲಪತ್ರಿಯ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿ ಹಾಕಿದ. ಅದಾದನಂತರ ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಸರಿಗಳ ವಾಲಗವು ಆರಂಭವಾದ ಕೂಡಲೆ ಖೀರೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋರಳ.

ಅಂದು ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ಚತುರ್ದಶಿ. ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರಣದ ಎಲೆಯ ಹಸೆಯ ಮೇಲೆ, ಡಾಕಿನಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶಿವೂ ಮಂತ್ರವೆನ್ನುವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಔತ್ಸುಕ್ಯದಿಂದ ಎಂದ "ಇನ್ನು ಮುಸುಕು ತೆರೆಯುವದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. "

ಡಾಕಿನಿಯು ಮುಸುಕು ಓರೆಗೆ ಮಾಡಿದಳು. ಶಿವೂ ಹಾರಿಬಿದ್ದ ! ಹೆದರುತ್ತ ಬೆದರುತ್ತ ಅಂದ. " ಎಲ, ನೀನು ನೃತ್ಯಕಾಲಿಯೆ ? "

ನೃತ್ಯಕಾಲಿಯೆಂದಳು. " ಹೌದೋ, ಹೌದು. ಸತ್ತೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆಯೇನು ? ಭೂತಿನಿ ಪಿಶಾಚಿನಿಯರ ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿ ತಿರುಗುವದು ಬಲು ಮೋಜಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? "

ಶಿವೂ:— ನೀನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬಂದೆ ? ಮಾರಿಕಾ ಬಂದಿತ್ತೇನು ?

ನೃತ್ಯಕಾಲಿ:— ಮಾರಿಕಾ ಬರೋದಾದರೆ ನನ್ನ ಮೈರಿಗೆ ಬರಲಿ. ಏಕೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಇದ್ದಿಲ್ಲವೇನು ?

ಶಿವೂ:— ಅಂತೆಯೆ ನಿನ್ನ ಮೋರೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ; ಕಾಸು ವದರಿಂದ ಬಂಗಾರದ ಹೊಳವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಭಾವವೇನಾದರೂ ಮೆತ್ತಗೆ ಆಗಿರುವದೇನು ?

ಶುಭಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಹೊರಗೆ ಅದಾರ ಗಲಾಟೆಯು ? ರಣಹದ್ದು ಹಾಳೆಹದ್ದುಗಳ ಹಿಂಡೊಂದು ಕೂಗಾಟ, ಜಗಳಾಟ, ಹಾರಾಟ ನಡೆಸಿದಂತೆ ! ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಭೂತಿನಿಯೂ ಪಿಶಾಚಿನಿಯೂ ಧಾವಿಸಿ ಓಡಿ ಬಂದರು ಮತ್ತು ಜೋರಿನಿಂದ ಗಲಾಟೆಯೆಬ್ಬಿಸಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಬ್ಬಹತ್ತಿದರು.

(ಭೂತಗಳು ಮೂಗಿನ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡುತ್ತವೆ. ಆ ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಅನುಸ್ವಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುದ್ರಣಾಲಯ ದೇವತೆಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಾಗಿ ಅನುಸ್ವಾರ (ಂ) ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿರುವೆವು. ವಾಚಕರು ಮನಬಂದಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬಹುದು)

ಪಿಶಾಚಿನಿ:— ಸನ್ನ ಅಣಿ ಅಂದ್ರಾ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಾಕಿ ಅಲ್ಲ.

ಭೂತಿನಿ:— ಎ ಮುದಿಹದ್ದು ಅವಾ ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗನಾಂಗ ಇದ್ದಾನ.

ಪಿಶಾಚಿನಿ:— ಆಹಾಹಾ ! ನೀ ಮಾತ್ರ ಮದಮಗಳಾಂಗ ಇದ್ದೀ ಅಲ್ಲಾ !

ಭೂತಿನಿ:— ನಡಿಸು ನಡಿ. ನೀ ಎಲ್ಲಿ ಬೆಸ್ತರಾಕಿ ಬಂದಿ. ನಾ ಎರಡ ಜಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ಹೇಣ್ಣೆ ಇದ್ದೇನಿ.

ಪಿಶಾಚಿನಿ:— ಹೋಗು ಹೋಗು, ಸುಡಗಾಡು ಮಾರಿಯಾಕೆ. ನಾ ಅವನ ಸೂರ ಜಬ್ಬದ ಹಿಂದಿನ ಹೇಣ್ಣೆ ಇದ್ದೇನಿ.

ಭೂತಿನಿ:— ಹೀಂಗು ನೀನು ಒದರಕೋತು ಸಾಯಿ. ಅತ್ತಾಗ ಆ ಡಾಕಿನೀ ಓಡಿಸಿಗೊಂಡು ಹೋಗ್ತಾ ಅವನ್ನ.

ಆಗ ಪಿಶಾಚಿನಿಯು ಬಡಬಡ ಮಂತ್ರ ಅನ್ವಹುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಾಗು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ— " ಮೊದಲ ನಿನ್ನ ತಲಿ ಹಾರಸ್ತೇನಿ, ಆಮ್ನಾಲ ಆ ಡಾಕಿನೀನ್ನು ನುಂಗತೇನಿ " ಎಂದಳು.

ಮುಂದೆ ಕೇಳುವದೇನು ? ಕೈಗೆ ಕೈಹತ್ತಿತು. ಚಿವಟುವುನೂ ಚಿವರು ವುದೂ ನಡೆಯಿತು. ಒಬ್ಬ ಸೃತ್ಯಕಾಲಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಪಾರಾಗುವುದೇ ಬಿಗಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಹಿಂದಿನ ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳ ಹೆಂಡಂದಿರೂ ಗಂಟು ಬಿದ್ದರು. ಶಿವೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಜನಿವಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟಮಂತ್ರ ವನ್ನು ಜಪಿಸಹತ್ತಿದ. ಸೃತ್ಯಕಾಲಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಾದು ಕಿಡಿಯಾದಳು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷನ ದನಿಯು ಕೇಳಬಂದಿತು:—

" ಎಮನೆಯಾಗಿ ನೀನೇನು ಕೇಳುತಿರುವಿ ವೇಳೆ ಸಖಿ,
ಯಮುನೆಯ ತೀರದಿ ಶ್ಯಾಮನು ಕರೆಯುತಿಹನೆ ಕೊಳಲಾದುತ ?
ಬರೆಯ ಭ್ರಾಂತಿ ಕೊಳಲದಲ್ಲ, ಕೂಗುತಿಹವು ನರಿ ಎನದಲಿ;
ಇದುಳಲಿ ನೀ ತೆರಳಬೇಡ ಕುಲದ ಮಾನ ಕಳೆಯುತಲಿ. "

ಯಕ್ಷ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳಿದ. " ಏನು ಸ್ವಾಮಿ, ಒಳಗೆ ಎನು ನಡೆದಿದೆ ? ಈ ಗದ್ದಲ ಎತರದು ? "

ಕರ್ಣಾ ಪರೇತ ಕೂಗಿದ. "ಎ ಹಾರುವ ದೆವ್ವಾ, ಬಾಗಲಾ ತಗೀ ತೇಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?" ಶಿವೂಸ ಸದ್ದೇ ಇಲ್ಲ !

ಒಳ್ಳೆ ಬಲವಾಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಬ್ಬಿದ. ಅದರೆ ಮಂತ್ರದಿಂದ ಎಳೆದ ಆಗಳೆಯು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲೂ ಮುರಿಯಿಲ್ಲ. ಆಗ ಕರ್ಣಾ ಪರೇತನು ಉಜ್ಜ ಸ್ವರದಿಂದ ಉತ್ಪಾಟನ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅನ್ನ ತೊಡಗಿದನು:-

ಎತ್ತೋ ಸುತಗೀ ಮ್ಯಾಲಕ್ಕ
ಹಾಕೋ ಹೊಡತಾ ಮುಂದಕ್ಕ
ದಾಟುತ ಗುದ್ದಾ ಭರಾಭರಾ
ಬಂತೋ ಇರಜಿನ್ ವರಾಸರಾ
ಒಡೆಯತು ಬಯಲರ್ ಸರಿಯೋ ಸರಿ ಸರಿ
ಮೂಡ್ಯಾವ್ ಮೈಮ್ಮಾಲ್ ಮಾರ್ ಮಾರ್ ಬರಿ
ಹುರ್ರಾವ್ ಕಿಡಿ ನೋಡ್ ಫಟ್ ಫಟ್
ಸರೀ ಇಲ್ಲಿಂದ್ ಝುಟ್‌ಪಟ್

ಧಡಧಡ ಎಂದು ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ, ಚೌಕಟ್ಟು, ಮಾಳಿಗೆ, ಗೋಡೆ ಎಲ್ಲವೂ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಗಿ ದೂರ ಬಿದ್ದವು.

ಡಾಕಿನೀ ಅರ್ಥಾತ್ ಸೃತ್ಯಕಾಲಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಯಕ್ಷನೆಂದ. "ಓಹೋ, ಇವರಂತೂ ನಮ್ಮ ಟುಕುಂಬ ! ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ? ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನ ಕೂಡ ! ಛೀ ಛೀ ನಾಚಿಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆಯಾ ?" ಡಾಕಿನಿಯು ಸೆರಗು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನಂತೆ ಕುಳಿತು ಬಿಟ್ಟಳು.

ಕರ್ಣಾ ಪರೇತ ಅರಚಿದ-"ಎನ್ನ ಮುಂಗ್ರೀ ನಿಂಗ ಈಟರ ನಾಚಿಕೇ ವತೇನು ?"

ಆಮೇಲೆ ಆರಂಭವಾದ ಭಯಂಕರ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಲೇಖನಿಯ ಮನೆಯು ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಶಿವೂಸ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳ ಮೂವರು ಹೆಂಡತಿಯರು ಮತ್ತು ಸೃತ್ಯಕಾಲಿಯ ಮೂರು ಜನ್ಮಗಳ ಮೂವರು ಗಂಡಂದಿರು, - ಈ ಡಬಲ್ ತ್ರ್ಯಹಸ್ಪರ್ಷದ ಯೋಗದಿಂದ ದೆವ್ವಗಳ ಬೀಜದಲ್ಲಿ ಎಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಲಸ್ಂಭ, ದಾವಾನಲ ಹಾಗೂ ಭೂಕಂಪ ಪ್ರಾರಂಭವಾವವು. ಭೂತ, ಪ್ರೇತ, ದೈತ್ಯ, ಪಿಶಾಚಿ,

ತಾಲ, ಬೇತಾಲ ಮೊದಲಾದ ಇದ್ದುಬಿದ್ದ ದೇಶೀ ಉಪದೇವತೆಗಳೂ ಈ ತಮಾಷೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ನೆರೆದವು. ಸ್ಯೂಕ, ಪಿಕ್ಸಿ, ನೋಮ, ಗಾಬ್ಜಿನ್ ಮೊದಲಾದ ಬೋಳುಮೊಸೆಯ ವಿಲಾಯತಿ ಭೂತಗಳು ಕೊಳಲ ನುಡಿಸುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿನ್, ಜಿಂಡ, ಆಫ್ರಿದ, ಮಾರೀದ ಮೊದಲಾದ ಉದ್ಭವಗಟ್ಟಿದ ಕಾಬೂಲಿ ಭೂತಗಳು ಹಾರಹತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿಬಿ, ಚಾಬಿ, ಫೌಚಾಬಿ ಮೊದಲಾದ ಬೋಳುಗಟ್ಟಿದ ಚೀನೀ ಭೂತಗಳು ಲಗಾಟ ಹೊಡೆಯ ಹತ್ತಿದ್ದವು.

ಭಯಂಕರ ಕೋಲಾಹಲ !

ರಾಮ ರಾಮ ರಾಮ! ಜಯಚಂಡೀ ಜಯಕಾಲೀ! ಈ ಉತ್ಕಟ ದಾಂವತ್ತು ಸಮಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವವರು ಯಾರು? ನನಗಂತೂ ನೀಗದಮಾತು. ಭೂತಚಾತಿಯು ಧೈರ್ಯಗೆಡುವ ಹೇಡಿ ಬಾತಿಯಲ್ಲ; ತನ್ನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಗಾಗಿ ಕಡೆತನಕ ಬಡಿದಾಡುವುದು. ಪುರುಷನ ಪುರುಷತ್ವ, ಸ್ತ್ರೀಯ ಸ್ತ್ರೀತ್ವ, ಭೂತದ ಭೂತತ್ವ, ಪ್ರೇತದ ಪ್ರೇತತ್ವ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀಯುಕ್ತ ಶರತ್ ಚಟರ್ಜಿ, ಚಾರು ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ, ನರೇಶ ಸೇನ ಮತ್ತು ಯತೀಂದ್ರ ಸಿಂಹ, * ಇವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನಂದರೆ - ' ತಾವೆಲ್ಲ ಮಹನೀಯರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶೆ

* ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಂಗಾಲೀ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು. ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರೇಮದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾಡಿ ಈ ಭೂತಗಳ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಪ್ರಸಂಜವು ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಅನೀತಿಕರವಾದ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಪ್ರಸಂಗವು ನಡೆಯದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ಏನೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಏನೋ ಅಷ್ಟು ವಗಾಣೆ ಕೂಡಿಸಿ ಗಯೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಿಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನಾ ದರೂ ಮಾಡಿದರೆ, ಪಾಪ, ಬಡವ್ರಾಣಿಗಳು ಸುಖದಿಂದ ಇದ್ದಾರು !

ಭ್ರತನ ಕೂಡ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಹೋದ ವಶಿಷ್ಠಾದಿ ಋಷಿಗಳೂ ಮುನಿಷಿಯರೂ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಮರಳಿಸಲು ಪರಿಪರೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸತ್ಯಸಂಧನಾದ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಅಚಲನಾಗಿ ಉಳಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಮಹರ್ಷಿ ಜಾಬಾಲಿ ಯೆಂದರು.

* "ರಾಮ, ನೀನು ಜೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದವನು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಂತೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ಅನರ್ಥದರ್ಶಿನಿಯಾಗದಿರಲಿ. ಜೀವವು ಏಕಾಕಿಯಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು, ಏಕಾಕಿಯಾಗಿಯೇ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಎಂದು ಸ್ನೇಹಾಸಕ್ತನಾಗುವವನು ಹುಚ್ಚನು.ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದು ದುರ್ಗಮವೂ ಸಂಕಟವೂವೂ ಆದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವುದು ನಿನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ. ನೀನು ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ಸಮೃದ್ಧಿಶಾಲಿಯಾದ ಆಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗು. ಆ ಏಕವೇಣೀಧರಾ ನಗರಿಯು ನಿನ್ನ ದಾರಿಕಾಯುಕ್ತಿದೆ. ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ರಾಜಭೋಗಗಳನ್ನು

ಭೋಗಿಸುತ್ತ ದೇವಲೋಕದ ಇಂದ್ರನಂತೆ ಪರಮುಪೌಖ್ಯದಿಂದ ಎಹರಿಸುವ. ದಶರಥನು ನಿನಗೆ ಯಾವನೂ ಅಲ್ಲ; ಅವನು ಬೇರೆ, ನೀನಾದರೂ ಬೇರೆ..... ನನ್ನ, ಸ್ವಬುದ್ಧಿನೋಷದಿಂದ ನೀನು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿರುವ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷಾರ್ಥನನ್ನು ತೊರೆದು ಬರೀ ಧರ್ಮದ ಬೆನ್ನುಹತ್ತು ವವರನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಳವಳವಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಇಹ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾವಿನಾಶ ವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಪಿತೃದೇವತೆಯನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಅಷ್ಟಕಾ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಅದರಿಂದ ಅನ್ನವು ಮಾತ್ರ ವ್ಯರ್ಥ ಹಾಳಾಗು ವದು. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ತವರು ಊಟ ಮಾಡಬಲ್ಲರೆಂದು ಯಾರಾದರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ?ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೇವವೂಜೆ, ಯಜ್ಞ, ತಪಸ್ಸು ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳ ವಿಧಾನವಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಅದೆಲ್ಲ ಜನರನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆನ್ನುವ ಬುದ್ಧಿವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ತಂತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಮ, ಪರಲೋಕ ಸಾಧನಧರ್ಮವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಹೊಳೆಯಲಿ. ನೀನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಹಾಗು ಪರೋಕ್ಷ ಅನನುಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತನಾಗು. ಭರತನು ನಿನಗೆ ಅನುರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ನೀನು ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾರವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಂಥವನಾಗು. "

ಜಾಬಾಲಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ರಾಮ ಚಂದ್ರನೆಂದ. " ತಪೋಧನರೆ, ತಾವು ನನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವದೆಲ್ಲ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ವಸ್ತುತಃ ಅಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯು ವೇದವಿರೋಧಿಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಧರ್ಮಭ್ರಷ್ಟ ನಾಸ್ತಿಕರು. ತಮ್ಮನ್ನು ಯಾಜಕರನ್ನಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೌದ್ಧರು ತನ್ನರಂತೆ ದಂಡನೀಯರಾಗಿರುವಂತೆ ನಾಸ್ತಿಕರಾದರೂ ದಂಡಿತರಾಗುವದು ಅವಶ್ಯ ವದೆ. ಅತವ, ಯಾವನನ್ನು ವೇದಬಹಿಷ್ಕೃತನೆಂದು ಪರಿಹರಿಸುವದು ಯೋಗ್ಯವೋ ಅಂಥ ನಾಸ್ತಿಕನ ಕೂಡ ಜಾಣರು ಮಾತು ಸಹ ಆಡುವದಿಲ್ಲ....."

ಜಾಬಾಲಿ ಆಗ ಎನೆಯದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. "ರಾಮ, ನಾನು ನಾಸ್ತಿಕ ನಲ್ಲ. ನಾಸ್ತಿಕನ ಮಾತೂ ಹೇಳುತ್ತಿರುವದಿಲ್ಲ. ಪರಲೋಕ ಮೊದಲಾದುದು ಎಸೂ ಇಲ್ಲವೆಂದೂ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೊತ್ತು ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ನಾಸ್ತಿಕನಾಗುವೆನು. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಾಗ ಅಸ್ತಿಕನಾಗುವೆನು. ನಾಸ್ತಿಕನಾಗುವ ಕಾಲವು ಈಗ ಬಂದಿದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ವಸದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಹೀಗಂದೆ. ಹಾಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. "

ಜಾಬಾಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಕಥೆ ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದುದನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ.

* * * * *

ಮಹರ್ಷಿ ಜಾಬಾಲಿ ಎಷಗ್ಗಾ ಚಿತ್ತರಾಗಿ ಕಾಲು ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇವರೊಬ್ಬರೇ. ಎಕೆಂದರೆ ಉಳಿದ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಈತನ ಸಂಗತಿ ಬೇಡವೆಂದು. ಖರ್ವಟ ಖಲ್ಲಾಟ ಖಲಿತ ಮೊದಲಾದ ಋಷಿಗಳು ದೂರದಿಂದಲೆ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಜೇಷ್ಟ್ರ ಮಾಡಲೂ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಯಾರೂ ಜಾಬಾಲಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ದಶರಥನು ಅವರಲ್ಲಿ ಅನು ರಕ್ತನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಮರ್ಯಾದೆಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಮಚಂದ್ರನಿಂದ ಅವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸಹಯಾತ್ರಿಗಳಾದ ಎಪ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಜಾಬಾಲಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಿತು, ತಪ್ಪತ್ತೈಲದಲ್ಲಿಯೆ ಮೂನಿನಂತೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವದು ದುರ್ವಸಹವೆಂದು.

ರಾಮಚಂದ್ರನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜಾಬಾಲಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ತುಸು ಚಿಂತಾಕುಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹುಡುಗನಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟೇ ವರ್ಷ. ಸಂಸಾರದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ. ಶಾಸ್ತ್ರಜೀವಿಗಳಾದ ಸಭಾ ಪಂಡಿತರು ಮತ್ತು ಮುನಿಪುಂಗವ ಎಶ್ವಾಮಿತ್ರರು-ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಶೇಷ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದವರು-ಯಾವ

ರೀತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೋ ಅದನ್ನೇ ಪರಮ ಪುರುಷಾರ್ಥವೆಂದು ಸರಲಸ್ವಭಾವದ ರಾಮಚಂದ್ರನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಪ, ಆತ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸಹಿಸಬೇಕಾಗುವದು ! ಹೀಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತ ಜಾಬಾಲಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದರು.

* * * * *

ಸಗರದ ಉಪಕಂಠದಲ್ಲಿ ಸರಯೂ ತೀರದಲ್ಲಿ ಜಾಬಾಲಿಯ ಪರ್ವ ಕುಟೀರ. ಸಂಜೆಯಾಗಿದೆ. ಗೋಮಯಲಿಪ್ತ ಪರಿಚ್ಛನ್ನ ಅಂಗಗಳ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪನಸವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಜಾಬಾಲಿಯ ಪತ್ನಿ ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯು ರಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಭೋಜ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಸದಿಯ ಅಚೆಗೆ ಇರುವ ಸಿಪ್ಪಾದರು ಕಳಿಸಿದ ಮೃಗಮಾಂಸವು ಶೂಲ್ಯಪಕ್ವವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಪುರೋಹಿತಗಳನ್ನಷ್ಟು ಬೇಯಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು ಅಡುಗೆ. ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯು ಯವಪಿಂಡವನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದ ಅನೇಕ ಚಿಂತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿದಳು. ತನಗೆ ಇಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಯಿತು, ಇನ್ನೂ ಪುತ್ರಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಪತಿಗೆ ಪುನ್ನಾಮ ಸರಕದ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಪರಲೋಕದ ಪಿಂಡದ ಚಿಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ-ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಪಿಂಡ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು, ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸಂತುಷ್ಟರು. ದತ್ತಕದ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ "ಪುತ್ರಸಾಭಾವವೆಲ್ಲ, ಬೇಕಾದವನೊಬ್ಬನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಗನೆಂದತು ತಿಳಿದರಾಯಿತು" ಎಂದು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಎನು ಮಾತು ಎನು ಕಥೆ! ಎಲ್ಲರಂತೆ ತನ್ನ ಗಂಡನಾಗಿದ್ದರೆ ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಗೆ ಅಷ್ಟು ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನೊಬ್ಬ ಸೃಷ್ಟಿಬಹುಭರ್ತ ಮನುಷ್ಯ; ಯಾರ ಕೂಡಲೂ ಬಗೆಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸಾಷಂಡನೆಂದು ಜನರು ಹಿಂದೆ ಆಡಿ ಕೊಂಡರೆ ಆಗುವದೇನು ! ತ್ರಿಕಾಲ ಸಂಧ್ಯೆಯಿಲ್ಲ, ಜಪತಪವಿಲ್ಲ, ಅಗ್ನಿ ಹೋತ್ರವಿಲ್ಲ. ತರ್ಕ ಹೂಡಿ ಜನರನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂತಹ ಶಾಂತ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಸಹ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೆರಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ದಶರಥನಿರುವವರೆಗೆ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರದ ಅಭಾವವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವೃದ್ಧರಾಜನು ಸ್ತ್ರೀಗನಾಗಿದ್ದರೂ ಆತನ ಮನವು ಉದಾರವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೇನಾಗುವದೋ

ದೇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಭರತಸಂತೂ ಸಂದಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾಡುಕಾಮಾಜೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಂಹನಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಸಚಿವನಾದ ಸುಮಂತ್ರನೇ ರಾಜಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನು ಅತ್ಯಂತ ಕೃಪಣನು. ಕುದುರೆಯ ಲಗಾಮು ಜಗ್ಗಿ ಜಗ್ಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಗ್ಗಾಡುವದು ಆತನಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರಾಜಗೃಹದಿಂದ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಾಮಾನ್ಯವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ತುಟ್ಟಿಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಸಾಗುವದು ಹೇಗೆ? ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಬಾಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದಳು, ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪರ್ದಿಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಳು ಕಲಶ ಶುದ್ಧ ಹೈಯಂಗವೇನವು ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತೆಂದು. ಆದರೆ ಈ ದಗ್ಧ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಲಶ ದೊರೆಯುವದೂ ಜಗ್ಗಿ, ಅದೂ ಮಿಶ್ರವಾದದ್ದು. ಘೃತಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಬಾಲಿಗೆ ತುಸು ಸಾಲವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಸೀವಾರ ಧಾನ್ಯವೂ ತೀರಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಪರಿಧೇಯವು ಬೇರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಾಗಮವು ಸಂತಿದೆ. ಇತ್ತ ಜಾಬಾಲಿಯ ಶತ್ರುಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪತಿಯ ಸಂಸರ್ಗ ದೋಷದಿಂದ ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯೂ ಅನಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಸ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ನಿಷ್ಠಾವತಿಯರು ಅವಳನ್ನು ಕಂಡು ಶೂಕರಿಯಂತೆ ತುಟಿಗಳನ್ನು ಮುಡದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಗೆ ಇನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈದಿನ ಊಟವಾದಮೇಲೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕೆಣಕಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವಳು.

ಅಂಗಳದ ಹೊರಗೆ ಹುಂಕಾರಮಾಡಿ ಯಾರು ಕೂಗಿದರು - "ಹಂ ಹೋ ಜಾಬಾಲಿ, ಹಂ ಹೋ ! " ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯು ತೃಪ್ತಳಾಗಿ ನೋಡಿದಳು, ಹತ್ತು ಹನ್ನೆರಡು ಕ್ಷುದ್ರಕಾಯ ಋಷಿಗಳು ಕುರ್ಬೀರದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಖರ್ಚು ವಪು, ವೀರಲ ಸ್ಮಶ್ರು ಹಾಗೂ ಸ್ಥೀತಉದರವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರು ವಾಲಖಿಲ್ಯಋಷಿಗಳೆಂದು ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯೆಂದಳು. " ಹೇ ಮಹಾತವಾ ಮುನಿಗಳೇ, ನನ್ನ ಪತಿ ಸರಯಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಧ್ಯಾನಸ್ಥರಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ

ತಿರುಗಿ ಬರುವರು. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ತಾವು ಈ ಕುರಿಹಿಂಡು ಅಲಿಂದದಲ್ಲಿ ಆಸನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಎಶ್ವನುಸಬೇಕು. "

ವಾಲಖಿಲ್ವರ ಆಗ್ರಹಿಯಾದ ಖರ್ಚುಟರೆಂದರು. " ಭದ್ರೇ, ನಿಮ್ಮ ಈ ಅಲಿಂದವು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಎತ್ತಿಸ್ತೀತು ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ, ನಮಗೆ ನಿಲುಕುವ ದಿಲ್ಲ. ಆತನವ ಈ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೆ ಆಸನವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವೆವು. ನೀನು ವ್ಯಸ್ತಳಾಗಬೇಡ. "

... .. ಎತ್ತರವಾಗಿದೆ, ನಮಗೆ ನಿಲುಕುವದಿಲ್ಲ.

ಜಾಬಾಲಿ ಆಗ ಸರಯೂತೀರದಲ್ಲಿ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. - ಈ ಅನ್ನಜಲಾವಲಂಬೀ ಮಾನವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಮಹಾಭೂತಗಳ ಕಿಂವಿಧ ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸುಬುದ್ಧಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವದು, ಹಾಗೂ ಮೂರ್ಖತೆಯಾದರೂ ಎಂತು ಹುಟ್ಟುವದು ? ಇದಲ್ಲದೆ ಲಾಠ್ಯಾಪಧಿಗಳ ದ್ವಾರಾ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಪ್ರಕಂಪಿತವಾಗಲಾಗಿ ಮೂರ್ಖತೆಯು ಅಳಿದು, ಉದಯಿಸುವ ಸುಬುದ್ಧಿಯು ಸ್ಥಾಯಿಯೆ, ಅಸ್ಥಾಯಿಯೆ ? ಈ ಜಟಿಲತತ್ತ್ವವಿಮಾನಾಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಏನಾದರೂ ಆಗದರಲ್ಲ, ಬೇಸತ್ತು ಕಡೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು ಜಾಬಾಲಿ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಂದರು.

ಜಾಬಾಲಿ ವಾಲಖಿಲ್ಕರಿಗಿಂದರು. "ಅಯ್ಯೋ, ಇಂದು ಖರ್ವಟೆ ಖಲ್ಲಾಟೆ ಖಲಿತ ಪ್ರಭೃತಿ ಮಹಾಮುನಿಗಳು ನಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಮಾ ಗತರಾದದ್ದು ಎಂತಹ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ! ಹೇ ಮುನಿಗಳು, ನಿಮ್ಮದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಕುಶಲ ವಷ್ಟೆ ? ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿದಿರಾ ಸಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ಋಷಿ ಭುಕ್ ರಾಕ್ಷಸರು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಲೋಲುಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವದಿಲ್ಲ ವಷ್ಟೆ ? ನಿಮ್ಮ ಆ ಕಪಿಲಾ ಆಕಳು ಕರ ಹಾಕಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ರಾಜಗುರು ವಶಿಷ್ಠರು ನಿಮಗಾಗಿ ಯಥೇಷ್ಟ ಗವ್ಯಸ್ತವ್ಯದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರು ನರಷ್ಟೆ ? "

ಮಹಾಮುನಿ ಖರ್ವಟರು ದದೂರಧ್ವನಿತ ಗಂಭೀರನಾದದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. " ಜಾಬಾಲಿ, ಕ್ಷಾಂತನಾಗು. ಆಪ್ತಾಯಸಕ್ತಾಗಿ ನಾವು ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಪಾಪಪಂಕಜಲ್ಲಿ ಆಕಂಠವೂ ನಿಮಗ್ನನಾಗಿರುವಿ. ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶನ ಚಾಂದ್ರಾಯಣಾದಿಗಳಿಂದ ನಿನಗೇನೂ ಆಗದು. ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಭಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಆಗ್ನಿಶುದ್ಧ ಮಾಡುವೆವು. ಅದರಿಂದ ನೀನು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವಿ. ತುಷಾನಲವು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾಗಿದೆ. ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸು. "

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ಹೇ ಖರ್ವಟ, ನಿಮ್ಮನ್ನುಯಾರು ಕಳಿಸಿ ದ್ದಾರೆ ? ರಾಜ ಪ್ರತಿಭೂ ಭರತನೋ ಅಥವಾ ರಾಜಗುರು ವಶಿಷ್ಠರೋ ? ನನ್ನ ಉದ್ಧಾರಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನೀವು ಇಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಗ್ರರಾಗಿರುವದೇಕೆ ? ನಾನು ಅತಿ ನಿರೀಹನಾದ ವಾಸಪ್ರಸ್ಥವಲಂಬಿ ಪ್ರೌಢಬ್ರಾಹ್ಮಣನು. ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಯಾರ ಅನಿಷ್ಟವನ್ನೂ ಬಗೆದವನಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಬರುವ ದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಲುಗಾರನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ನನ್ನ ಪರಕಾಲದ ಬಗೆಗೆ ಚಿಂತಿ ತರಾಗದೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವತಃ ಇಹಕಾಲದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ. "

ಆಗ ಅತಿಕೋಪಸ್ವಭಾವದ ಖಲ್ಲಾಟೆ ಋಷಿಗಳು ಆಶ್ವಧ್ವನಿತ ಕಂಪಿತಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. " ರೇ ತಪೋಧನ, ನೀನು ಅತಿ ದುರಾಚಾರ, ಧರ್ಮಭೃಷ್ಟ ನಾಸ್ತಿಕ. ನಿನ್ನ ವಾಸದಿಂದ ಈ ಅಯೋಧ್ಯಾಪುರಿಯು ಅಶುಚಿ ಯಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಎಪ್ರಸಮಾಜವು ಅತಿವ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಭರತ ಅಥವಾ ವಶಿಷ್ಠಯಾರ ಆಜ್ಞಾಧಾರಿಗಳೂ ಅಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ

ನಾವು ಪ್ರಜಾಪತಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಸೃಷ್ಟರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನೀನಿನ್ನಾ ವಾಕ್ಯಸ್ಯಯ ಮಾಡಬೇಡ. ಸಿದ್ಧನಾಗು. "

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ಹೇ ವಾಲಖಿಲ್ಕರೆ, ನಾನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಬರುವವನಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಬಲದಿಂದ ಎತ್ತಿರಿ. "

ಜಾಬಾಲಿಗಳ ಶಾಲಸ್ರಾಂಶು ಎರಾಟು ದೇಹವನ್ನು ನೋಡಿ ವಾಲಖಿಲ್ಕರು ಕಿಯತ್‌ಕ್ಷಣ ನಿನ್ನು-ಕಂಠದಿಂದ ಒಬ್ಬನೆ ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಗಲಿತದಂತರಾದ ಖಲಿತ ಮುನಿಗಳು ಸ್ವಲಿತ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ನುಡಿದರು. " ಹೇ ಜಾಬಾಲೆ, ಮದಿ ನೀನು ಅಗ್ನಿಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಭೀತನಾಗಿ ದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತದ ನಿಷ್ಕ್ರಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಮೂರು ಶೂರ್ಪ ತಿಲ ಹಾಗೂ ಶತನಿಸೃ ಕಾಂಚನವನ್ನು ಪ್ರದಾನಮಾಡು. ನಾವು ಯಥಾವಿಹಿತ ಅಸುಷ್ಣಾನದ್ವಾರಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಪಾಪಮುಕ್ತ ಮಾಡುವೆವು. "

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಒಂದು ಕಪರ್ದಿಕಾಂಠ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. "

ಆಗ ಖರ್ವಟ-ಖಲ್ಗಟ-ಖಲಿತಾದ ಮುನಿಗಳು ಸಮಸ್ತರದಿಂದ ಅಂದರು. " ರೇ ನರಾಧನು, ಹಾಗಾದರೆ ಅಭಿಸಂವಾತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಶ್ರವಣಮಾಡು. ಸಾಕ್ಷೀ ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯ-ತಾರಾ, ಸಾಕ್ಷೀ ದೇವಗಣ ಪಿತೃಗಣ-ದಿೃವಾಲಗಣ- ವಷಟಾಕಾರಗಣ...."

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ಶೌಂಡಿಕನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷೀ ಮಧ್ಯಪ, ತಸ್ತುರನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷೀ ಗ್ರಂಥಿಭೇದಕ. ಹೇ ವಾಲಖಿಲ್ಕರೆ, ವೃಥವಾಗಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಅವರು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಿಂತ ಭೂತವೇತಾಳಗಳನ್ನಾದರೂ ಸ್ಮರಿಸಿರಿ. "

ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯೆಂದಳು. " ಹೇ ಆರ್ಯವೃತ್ತ, ನೀವು ಈ ಅಲ್ಪಾಯೂ ಅಪೋಗಂಠ ಅಕಾಲಪಕ್ವ ಕೂಷ್ಮಾಂಡಗಳ ಕೂಡ ಅದೇಕೆ ವಾಗ್ವಿತ್ತಂಡೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುವಿರಿ? ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಅಟ್ಟಿರಿ. "

ವಾಲಖಿಲ್ಕರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು. " ರೇ-ರೇ-ರೇ-ರೇ...."

ಜಾಬಾಲಿ ಆಗ ತಮ್ಮ ವಿಶಾಲಬಾಹುಧ್ವಯಗಳಿಂದ ವಾಲಖಿಲ್ಕ

ರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಎತ್ತಿ ಪ್ರಾಂಗಣ ವೇಷ್ಠಿಸಿಯ ಆಚೆಗೆ ದಪದಪ ಜೆಲ್ಲಿಬಿಟ್ಟರು.

* * * * *

ವಾಲಖಿಲ್ಕರು ಪ್ರಸ್ಥಾನಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಜಾಬಾಲಿ ನುಡಿದರು.
 " ಪ್ರಿಯೆ, ನಾವನ್ನು ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ
 ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಉತ್ಪಾತ ಬರುವದೆಂಬುದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ.
 ಆತುವ, ನಾಳೆ ಪ್ರತ್ಯಾಷ್ಠದಲ್ಲಿಯೆ ನಾವು ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೂರ
 ದಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ನಿರುಪದ್ರವ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗೋಣ. "

ಮರುದಿನ ಉಷಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಬಾಲಿ ಸಸ್ಮೀಕರಾಗಿ ಅಯೋಧ್ಯೆ
 ಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಕೆಲ ಅನುಗತ ನಿಷಾದರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗೃಹೋಪಕರಣ
 ಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ನಡೆದರು.
 ಮಾಸಾಧಿಕ ಕಾಲ ಅವರು ಅನೇಕ ಜನಪದ, ಗಿರಿ-ನದಿ, ವನಭೂಮಿಗಳನ್ನು
 ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಸಾಂತದೇಶದಲ್ಲಿ ಶತದ್ರೂ ತೀರದಲ್ಲಿ
 ರುವ ಒಂದು ರಮಣೀಯವಾದ ಉಪತ್ಯಕೆಗೆ ಒಂದಿದರು. ಜಾಬಾಲಿ ಅಲ್ಲಿ
 ಪರ್ಣಕುಟೀರವನ್ನು ರಚಿಸಿ ಸುಖದಿಂದ ವಾಸಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪರ್ಣತ-
 ವಾಸೀ ಕಿರಾತರು ಅವರ ವಿಶಾಲದೇಹ ಸಿಬಿಡ ಶ್ಮಶ್ರು ಹಾಗೂ ಮಧುರ
 ಸದಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗ್ಧರಾದರು. ಮತ್ತು ನಾನಾವಿಧ
 ವಾದ ಉಪಟೋಕನವ್ಯಾರಾ ಸಂವರ್ಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಜಾಬಾಲಿ
 ಅಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ದುರೂಹ ತತ್ತ್ವಸಮೂಹದ ಅನುಪ್ರಾಸದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತರಾದರು.
 ಹಾಗೂ ಎರಾನುಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶತದ್ರೂನದಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಡಿ
 ಯುತ್ತ ಚಿತ್ತ ವನೋದನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

* * * * *

ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಿದೆ, ಅವರು ಅಂತರ್ಯಾಮಿಗಳೆಂದು. ಆದರೆ
 ವಸ್ತುತಃ ಅವರಾದರೂ ಸಾಧಾರಣ ಜನರಂತೆ ಹಾರುಸುದ್ದಿಯ ಮೇಲೆ
 ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದರ ಫಲ
 ವಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅವಿಚಾರಗಳು ಘಟಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇವ
 ರಾಜ ಇಂದ್ರನ ಕಡೆಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಹೋಯಿತು, -ಮಹಾತೇಜ ಜಾಬಾಲಿ

ಮುನಿಗಳು ಕಠೋರ ತಪಸ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಭಿಸಂಧಿ ಯೇನೆಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಸಮ್ಯಕ್ ಅವಧಾರಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಂಭವತಃ ಅವರು ಇಂದ್ರತ್ವ, ಎಷ್ಟುತ್ವ ಅಥವಾ ಈ ತರದ ಮತ್ತಾವುದಾದರೂ ಪರಮ ಪದವನ್ನು ದೊರಕಿಸದೆ ಬಿಡರು. — ದೇವೇಂದ್ರನು ಚಿಂತಿತನಾಗಿ ಆಜ್ಞಾ ಪಿಸಿದ. " ಕರೆಯಿರಿ ಊರ್ವಶಿಯನ್ನು "

ಮಾತಾಲ ಬಂದು ಕೈಬೋಡಿಸಿ ನಿವೇದನ ಮಾಡಿದ. " ಹೇ ದೇವೇಂದ್ರ, ಊರ್ವಶಿಯು ಇನ್ನು ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತೀರ್ಣಕಾಗಲು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲ. "

ಇಂದ್ರನಿಂದ. " ಹೂಂ, ಅವಳು ಇಷ್ಟು ಎರಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವಳಿಲ್ಲ? "

ಮರ್ಹಿ ನಾರದರೆಂದರು. " ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದ ಕವಿಗಳೇ ಅವಳನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವಳ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನ ಅವಳಿಗೆ ವಿರಾಮ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೆಲವು ದಿನ ಆಮರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಆಬದ್ಧಳಾದಳೆಂದರೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಓಡಲು ತಾನಾಗಿ ದುಂಬಾಲು ಬೀಳುವಳು. ಜಾಬಾಲಿ- ಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವಳಾದರೂ ಅಪ್ಪರೆಯನ್ನು ಕಳಿಸು. "

ಮಾತಾಲಿ:— ಮೇನಕೆಯು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರದ್ವಯರು ತಿಲೋತ್ತಮೆಯು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹೊರಬೀಳಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲಂಬಷೆಯ ಕಾಲು ಒಳದಿದೆ. ಕುಣಿಯಲಾರಳು. ಅಪ್ಪಾವಕ್ರ ಮುನಿಗಳು ದೇವತೆಗಳ ಎರುದ್ಧ ಮಣಿದು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ರಂಭಾ ಅವರನ್ನು ನೆಟ್ಟಗೆ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ನಾಗದತ್ತಾ, ಹೇಮಾ, ಸೋಮಾ ಮೊದಲಾದ ಮೂರು ನೂರು ಅಪ್ಪರೆಯರನ್ನು ಲಂಕೇಶ್ವರ ರಾವಣನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನುಳಿದವರು ಇಬ್ಬರೇ. ಮಿಶ್ರಕೇಶಿ ಮತ್ತು ಘೃತಾಚೇ.

ಇಂದ್ರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಅಂದ. " ನನಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಅಪ್ಪರೆಯರನ್ನು ಯತ್ರತತ್ರ ಅದೇಕೆ ಕಳಿಸಿದಿರಿ? ಮಿಶ್ರಕೇಶಿ ಘೃತಾಚೆಯರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಎನೂ ಆಗದು. "

ನಾರದರೆಂದರು. " ಹೇ ಇಂದ್ರ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ.

ಜಾಬಾಲಿಯೂ ತರುಣನಲ್ಲ. ಗೃಹಿಣೀ - ವಾಹಿನೀ - ಚಾತೀಯಾ ಆಸ್ಪರೆ ಯರೆ ಅವನನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. "

ಇಂದ್ರನೆಂದ. " ಮಿಶ್ರಕೇಶಿಯ ಕೂದಲು ಬೆಳ್ಳಗಾಗಿದೆ. ಅವಳು ಬೇಡ. ಘೃತಾಚಿಯನ್ನೇ ಕಳುಹುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡು. ಅವಳಿಗೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಚೇನಾಂಶುಕವನ್ನೂ ಯಥೋಪಯುಕ್ತ ಅಲಂಕಾರಾದಿಗಳನ್ನೂ ಕೊಡು. ವಾಯೂ, ನೀಸು ಮಂದಮಂದವಾಗಿ ಮಹಿಸು. ಶಶಧರ, ನೀಸು ಮಂದಾ ಕಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಉಜ್ವಲನಾಗು. ಕಂದರ್ಪ, ನೀಸು ಆ ಅಭ್ರಕ ಪೋಷಾಕನ್ನು ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗು; ಮತ್ತೆ ಭಸ್ಮವಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬೇಡ. ವಸಂತ, ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ನೂರು ಕೋಗಿಲೆಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. "

ನಾರದರೆಂದರು. " ಮತ್ತೆ ಒಂದು ನೂರು ವನಕುಕ್ಕುಟ. ಋಷಿಗೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿ. "

ಇಂದ್ರನೆಂದ. " ಒಳ್ಳೇದು, ಅವುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೋಗಲಿ ಇದಲ್ಲದೆ ದಶಕುಂಭ ಘೃತ, ದಶಸ್ಥಾಲೀ ದಧಿ, ದಶದ್ರೋಣೀ ಗುಡ. ಹಾಗೂ ಅನ್ನೋಸ್ಯ ಭೋಜ್ಯಸಂಭಾರ, ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಜಾಬಾಲಿಯ ಧ್ಯಾನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. "

ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯೂ ಅದಬಳಿಕ ಘೃತಾಚಿಯು ಜಾಬಾಲಿ-ವಿಜಯ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟಳು.

* * * * *

ಜಾಬಾಲಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ತಪೋವನದಲ್ಲಿ ಆಗ ಭಯಂಕರ ಮಳೆ. ಮೇಘಗಳೂ ಪರ್ವತಗಳೂ ಏಕಾಕಾರವಾಗಿ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ನಿಮಿಡ ಪ್ರಾಚೀರ ವನ್ನು ರಚಿಸಿವೆ. ಶತದ್ರುವನ ಗೈರಿಕರ್ವಣದ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಳು ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿವೆ. ವನದಲ್ಲಿ ಭೇಕವಂಶದ ಚತುರ್ಪ್ರಹರ ವ್ಯಾಪೀ ಮಹೋತ್ಸವವು ನಡೆದಿದೆ.

ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ಘೃತಾಚಿಯು ಅನುಚರರೊಡನೆ ಜಾಬಾಲಿಯ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಳು. ಆಶ್ರಮದ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿದಪಿ ಎಂಬವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಸಾರೆ ಹೀಗೆ ಅಭಿ-

ಯಾನಮಾಡಿ ಅವರು ಅನುಭವಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ನಿಮಿಷಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಮೇಘಗಳು ದೂರಾದವು. ಮಲಯಾನಿಲನು ಸುಳಿಯತೊಡಗಿದನು. ಶತದ್ರವಿನ ಪ್ರವಾಹವು ಮಂಡೀಭೂತವಾಯಿತು. ನಿರ್ಮಲ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರನು ಉದಯಿಸಿದನು. ಪಾದಪರಾಶಿಯು ಪುಷ್ಪಸ್ತಂಬಕದಿಂದ ಭೂಷಿತವಾಯಿತು. ಅಲಿಕ್ಕುಲವು ಗುಂಜಾರವ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಭೇಕಗಣವು ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿ ಪಲ್ಪಲದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿತು.

... .. ದಿವ್ಯಾಂಗನೆಯು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಆಗ ಜಾಬಾಲಿ ಶತದ್ರಾತೀರದಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಾಳ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಏಕಧ್ಯಾನರಾಗಿ ಮೊನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಕಸ್ಮಿಕವಾದ ಈ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಪರ್ಯಯದಿಂದ ಅವರು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡತೊಡಗಿದರು. ಸಹಸಾ ಋತುರಾಜ ವಸಂತನ ಎಳೆತದಿಂದ ನಿದ್ರಾತುರ ಕೋಕಿಲ

ಕೂಲವು ಆಕೂಲಚೇತ್ಕಾರವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಜಾಬಾಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರು, ಒಬ್ಬ ಅವೂರ್ವ ಲಾವಣ್ಯವತಿಯಾದ ದಿವ್ಯಾಂಗನೆಯು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ಕಟಿತಟದಲ್ಲಿ ವಾಮಕರ, ಗದ್ದದ ಮೇಲೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ.

ಧೀಮಂತರಾದ ಜಾಬಾಲಿಯುಷಿಗಳು ಸಮಸ್ತ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪವನ್ನು ತಟ್ಟನೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಈಸತ್ ಹಾಸ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದರು. "ಅಯಿ

... ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಿ ನೋಡಿದರು.

ವರಾಂಗನೆ, ನೀನು ಯಾರು ? ಅದಾವ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಈ ದುರ್ಗಮ, ಜನ ಶೂನ್ಯ ಉಪತ್ಯಕೆಗೆ ಬಂದಿರುವಿ ? ನೀನು ನೃತ್ಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸು. ಈ ಸೈಕತ ಭೂಮಿಯು ಬಹಳ ಜಾಪುತ್ತದೆ; ಉಪಲಸಂಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಎಡವಿ ಬಿದ್ದಿ ಯಾದರೆ ನಿನ್ನ ಈ ಕೋಮಲ ಅಸ್ಥಿಗಳು ಚೂರುಚೂರಾದಾವು ! "

అపారంగదల్లి ఎలీలాలకటాక్షచన్ను బిరి ఫృతాజీయు నుడి దళు. "హే ఖుషిశ్రీశ్రీ, నాను ఫృతాజీ, స్వగంగనే. నిన్నన్ను నోడి ఎవోహితళాగిద్దేనే. ప్రసన్ననాగు. ఈ సమస్త ద్రుప్త సంభారపు నిన్నదే. ఈ ఫృతకుంభ దధిస్థలీ గుడద్రోణిగళ్లపూ నిన్నవే. నానూ నిన్నవళి. నన్నదేల్లపూ....బహళ ఎను హేళలి...." ఇష్టేందు లజ్జావతి ఫృతాజీయు కౌరళన్ను తగ్గిసిదళు.

జాబాలి ఎందరు. "అయి శల్పాణి, నాను దీన-హీన వృద్ధ బ్రాహ్మణను. గృహిణీయూ ఇద్దాళి. నిన్న తుష్టివిధానవన్ను మాడు వడు ననగి సాధ్యాతితవాగిదే. అతవ నీను ఇంద్రాలయక్తే తిరుగి హోగు. అథవా ఖుషిమునిగళ విషయవాగి నీనగి అష్టేందు మోహవద్దరీ అయోధ్యేగి హోగు. అల్లి ఖుర్వట నిల్లాట బలితాని మహా మహా మునిగళిద్దారే. అవరల్లి యారు బీకాదవరన్ను నీను నిన్న తజ్జనీజలనదంతే కుణిసబల్లే. ఇన్ను ఇదక్కింత దేజ్జీస ముహత్వాకాంక్షేయిద్దరీ భాగవ దువార్తాస కాశిక ప్రభృతి అసల సంకాశ లుగ్రతేజ మహర్షిగళ బింకవన్నీకిని యశస్వినియాగు. నన్నన్ను క్షమిసు. "

ఫృతాజీయేందళు. "హే జాబాలి, నీను సితంత నీరసనాగి రువ. నిన్న ఈ ఎవలవేళవన్ను ఎధాతను శుష్క కాష్టదింద సింహ-సిరువనే? నీను దీనహీననాదరేనాయిత? నాను నీనగి కుబ్జీరస వత్తయవన్ను తండు కౌడువేను. నిన్న బ్రాహ్మణీయన్ను వారణా సిగి అట్టిబిడు. అవళు నిత్తయవాగియూ లోలాలాగి, విగత యౌవనా. నన్న కడగి ఒందిష్టు నోడు, నాను చిరయౌవనా, సుదేహి, సురూపి. లూర్వతి మేళసకేదురు సహ నన్నన్ను నోడి కసిఎసి పడుత్తారే. "

జాబాలి నక్కు నుడిదరు. "హే సుందరి, మనస్సిగి హజ్జీకొళ్ళ బీడ. నీనీను చిక్కు కూనల్ల. నిన్న ముఖద లోలధ్ధరేణువన్ను

ಭೇದಿಸಿ ಕಾಣುವ ರೇಖೆ ಏನದು ? ನಿನ್ನ ಕಂಠುಗಳ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಅಂಧ ಕಾರವೇನು ? ನಿನ್ನ ದಂತಪಂಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಂಧು ಏನದು ? "

ಘೃತಾಚೆಯು ರೋಷಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಅಡಿದಳು. " ಹೇ ಮೂರ್ಖ, ನೀನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ರಾತ್ರ್ಯಂಧನು. ಅಂತೆಯೇ ಹೀಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಿ. ಪಥಶ್ರಮದ ಕ್ಲಾಂತಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಲಾವಣ್ಯವು ಸಮೃಕ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದದಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಗಲಿ, ನಾನು ಹಾಲಿನ ಕೆನೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವೆ, ಆಗ ನೋಡಿದೆಯೆಂದರೆ ನಿನ್ನ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಹೋದೀತು " ಹೀಗೆಂದು ಘೃತಾಚೆಯು ಮತ್ತೆ ಸೃತ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದಳು.

ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವದಾರು ವೃಕ್ಷದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಜಾಬಾಲಿಪತ್ನಿಯು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಘೃತಾಚೆಯು ದ್ವಿತೀಯಾವೃತ್ತಿ ಸೃತ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅವಳಿಗೆ ತಡೆಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಓಡಿ ಬಂದವಳೇ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಸಮ್ಮಾರ್ಜನಿಯಿಂದ ಘೃತಾಚೆಯ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿಂಟು ಏಟು ಕೊಟ್ಟಳು.

ಆಗ ಕಂದರ್ಪ ಶಶಧರ ವಸಂತ ಮಲಯಾನಿಲರೆಲ್ಲರೂ ಮಹಾಭಯದಿಂದ ವ್ಯಾಕುಲರಾಗಿ ವೇಗದಿಂದ ಪಲಾಯನವನ್ನು ಹೇಳಿಸಿದರು. ಆಕಾಶವು ಮತ್ತೆ ಜಲದ ಜಾಲದಿಂದ ಅಚ್ಚೆನ್ನವಾಯಿತು. ದಿಬ್ಬಂಡಲವು ತಿಮಿರಾ ವೃತವಾಯಿತು. ಕೋಕಿಲಕುಲವು ತೂಕಡಿಸತೊಡಗಿತು. ಮಧುಕರ ನಿಕರವು ಉದ್ಘ್ರಾಂತವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ದಂಶನ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಶತದ್ರೂ ಸ್ಫೇತವಾಯಿತು. ಭೇಕಕುಲವು ಮಹಾ ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ವಿಕಟಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆದ್ದಿಸಿತು.

ಜಾಬಾಲಿ ಪತ್ನಿಗೆ ವೇಳಿದರು. " ಪ್ರಿಯೆ ಸ್ಥಿರಾ ಭವ. ಇವಳು ಸ್ವರ್ಗಾಂಗನಾ ಘೃತಾಚೆ. ಇಂದ್ರನ ಆದೇಶದಂತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲ. "

ಹಿಂದಾಲಿನಿಯೆಂದಳು. " ಹಲಾ ದಗ್ಧಾನನೆ, ನಿರ್ಲಜ್ಜೆ ಘೃತೀ, ಎಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ಸೊಕ್ಕು ! ಭೋಳೆ ಸ್ವಭಾವದವನೆಂದು ನನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆಯೆಲ್ಲವೆ ? ಅಲ್ಲದೆ ಭೋ ಆಜ್ಞುತ, ಈ ಉತ್ಕವಾಲೀ

ಬಿಡಾಲಾಕ್ಷ್ಮೀ ಮಾಯಾವಿನಿಯ ಕೂಡ ವಿಜನದಲ್ಲಿ ಎಶ್ರಂಭಾಲಾಪ ಮಾಡಲು ನಿನಗಾದರೂ ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಲಿಲ್ಲ ? "

ಜಾಬಾಲಿ ಆಗ ಎಲ್ಲ ಕತೆಯನ್ನೂ ಎವರಿಸಿ ಅತಿ ಪ್ರಯಾಸದಿಂದ ಪತ್ತಿಯ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರು. ಹಾಗೂ ರೋರುದ್ಯಮಾನಳಾದ ಘೃತಾ ಚಿಗೆ ಎಂದರು. " ವತ್ಸೇ ನೀನು ಶಾಂತಳಾಗು. ಹಿಂದ್ರಾಲಿನಿಯು ನಿನ್ನ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಂಗುದೀತೈಲವನ್ನು ಹಚ್ಚಿ ಮರ್ದಿಸುವಳು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ವ್ಯಥೆಯು ಉಪಶಮವಾಗುವದು. ನೀನು ಈ ದಿನ ರಾತ್ರ ಸಮ್ಮ ಕುಟೀರ ದಲ್ಲಿಯೆ ಎಶ್ರಮಿಸು. ನಾಳೆ ಅವರಾವತಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಸನ್ನ ಪ್ರೀತಿ-ಸಂಭಾಷಣವನ್ನೂ ಘೃತ-ದಧಿ-ಗುಡಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಧನ್ಯಪಾದಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸು. "

ಘೃತಾಚಿಯೆಂದಳು. " ಅವರು ಸನ್ನ ಮುಖಪರ್ಶವನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಹಾ, ಇಂಥ ದುರ್ದಶೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ! "

ಜಾಬಾಲಿ ಹೇಳಿದರು. " ನೀನೇನೂ ಧಯ ಪಡಬೇಡ. ನೀನು ದೇವೆಂದ್ರನಿಗೆ ತಿಳಿಸು, ಇಂದ್ರಪದದ ಲೋಭವು ನನಗೆ ಎಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ಅವನೇ ಸ್ವರ್ಗರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಭೋಗಿಸಲಿ. "

* * * * *

ಘೃತಾಚಿಯ ಪರಾಧವವನ್ನು ಕೇಳಿ ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರನು ನಾರದರಿಗೆ ಕೇಳಿದ. " ಹೇ ದೇವರ್ಷಿ, ಇನ್ನೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಜಾಬಾಲಿ ಇಂದ್ರ ಪದವನ್ನು ಇಚ್ಛಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ನಾನು ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಲಾರೆ. ಆ ದುರ್ದಾಂತ ಋಷಿಯು ಸಮಸ್ತ ದೇವಜಾತಿಯನ್ನೇ ಹಾರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಜನರವವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. "

ನಾರದರೆಂದರು. " ಪುರಂದರ, ನೀನು ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ನಾನು ಯಥೋಚಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವೆನು. "

* * * * *

ಸೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಸಕಾದಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ದೇವರ್ಷಿ ನಾರದರು ಬಂದು ಬಿಜ್ಜಾಸೆ ಮಾಡಿದರು. " ಹೇ ಮುನಿಮಹಾಶಯರೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿದೆ-ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವು ಚತುಷ್ಪಾದ, ವಾಪ ನಾಸ್ತಿ

ಎಂದು. ಕಿಂತು ಈ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವು ತ್ರಿಪಾದ ಮಾತ್ರ ಹಾಗೂ ಏಕಪಾದ ಪಾಸವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ನೋಡಿರುವಿರಾ ? "

ಮುಸಿವ್ಯಂದವೆಂದಿತು. " ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಈ ವಿಚಾರವಿನ್ನೂ ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! "

... .. ಅದೇಕೆ ವಾಗ್ವಿತಂಡೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂ ? (ಪುಟ. ೮೮)

ನಾರದರಿಂದರು. " ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಸಿಮ್ಮ ಯಜ್ಞ-ಯಾಗ ಜಪ-ತಪ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ವೃಥಾ. ನೀಗೆಂದು ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾಷ್ಠವಾಹನದ ಮೇಲೆ ಅರೋಹಣ ಮಾಡಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೂಡಲು ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಟರು.

ನಾರದೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಮುಸಿಗನಾಕ್ಕೆ

ಆಗದಿರಲು ಅವರೊಂದು ಮಹರ್ಷಿ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಹ್ವಾನ ಮಾಡಿದರು. ಬುಬ್ಬಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶಾಲ್ಮಲೀ ಪ್ಲವಾದಿ ಸಪ್ತದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಸಿಮಿಧ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ವಿಸ್ತಸಮೂಹವು ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಮವೇತವಾಯಿತು. ಮಹರ್ಷಿ ಜಾಬಾಲಗಳೂ ಆಮಂತ್ರಿತರಾಗಿ ಬಂದರು.

ಸಕಲರೂ ಆಸನ ಗೃಹಣಮಾಡಿದ ನಂತರ ಸಭಾಪತಿ ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿ ಗಳು ಭಾಷಣವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. "ಭೋಃ ಪಂಡಿತ ಮಹಾಶಯಾಃ, ಸತ್ಯಯುಗದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವು ಚತುಷ್ಪಾದವಾಗಿತ್ತು; ಈಗ ಅದು ತ್ರಿಸಾದ ವಾಗಿದೆ. ಅದು ಹಿಂಗೇಕೆ ಆಯಿತು, ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವದೆಂತು, ಎಂಬ ವಿಷಯವು ಸಿಮಗೇನಾದರೂ ಅವಗತವಿದ್ದರೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ಹೇಳೋಣವಾಗಿ." "

ಆಗ ಜ್ವಲಂತ ವಾವಕತುಲ್ಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಜಾಮದಗ್ನ್ಯ ಮುನಿಗಳು ಎದ್ದು ಹೇಳಿದರು. "ಹೇ ಪ್ರಜಾಪತೆ, ಈ ವಾಸಾತ್ಮಾ ಜಾಬಾಲಿಯೆ ಸಮಸ್ತ ವಾಪದ ಮೂಲ. ಈತನ ಸಂಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ವಸುಂಧರೆಯು ಭಾರಗ್ರಸ್ತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ."

ಸಭಾಸ್ಥ ಪಂಡಿತಮಂಡಲಿಯೆಂದಿತು. "ಸರಿ ಸರಿ, ನಾವು ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ಬಲ್ಲೆವು."

ಜಾಮದಗ್ನ್ಯರೆಂದರು. "ಈ ಜಾಬಾಲಿಯು ಭೃಷ್ಟಾಚಾರಿ, ಉನ್ಮಾರ್ಗ ಗಾಮಿ, ನಾಸ್ತಿಕ. ಈತನಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲ, ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಇದೇ ವಾಷಂಡನು ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನು ಸತ್ಯಧರ್ಮಚ್ಯುತನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದನು. ಇದೇ ದುರಾತ್ಮನು ವಾಲಖಿಲ್ಯರನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿದ್ದನು. ದೇವರಾಜ ಪುರಂದರನನ್ನೂ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದನಾಗಿ ಮಾಡಿದವನು ಇದೇ ದುರಾತ್ಮನು. ಈತನನ್ನು ವಧಮಾಡದೆ ಪುಣ್ಯದ ಸಷ್ಟಪಾದವು ಉದ್ಧಾರ ವಾಗಲಾರದು."

ಪಂಡಿತವೃಂದವೆಂದಿತು. "ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಸರ್ವಥಾ ಸಾಧು ನಾಗಿದೆ. ನಾವಾದರೂ ಇದನ್ನೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು."

ದಕ್ಷಪ್ರಜಾಪತಿಗಳೆಂದರು. "ಹೇ ಜಾಬಾಲೆ, ಸತ್ಯವಾಗಿಯೂ ಹೇಳು, ನೀನು ನಾಸ್ತಿಕನಹುದೋ ಅಲ್ಲವೋ? ನಿನ್ನ ಮಾರ್ಗವಾವುದು? ಶಾಸ್ತ್ರವಾದರೂ ಆವುದು?"

జాబాలిలుత్తర క్షోభ్యురు. "హే సుధీవృంద, నాను అస్తికనోఱ నాస్తికనోఱ ఎంబుదు నసగే గొత్తిల్ల. దేవతేగళిగే నాను శరణు హోడిచిద్దేనే. నన్న తుళ్ళ అభావ అభియోగగళన్ను తిళిసి నాను అవ రిగే తొందరే క్షోడలారే. విధాతను నసగే క్షోభ్య సామాన్య బుద్ధియ బలదంద అంతూ ఇంతూ నన్న కేలసవన్ను సాగిసికొండు హోఱగు వేను. నన్న మార్గ యత్ర తత్ర; నన్న శాస్త్ర అస్తిత్య, పౌరుషేయ, పరివర్తన సహ. "

దక్షురేందరు. "నిన్న మాతిన తలీ-కాలు ఎనూ తిళియలిల్ల. "

జాబాలి నుడిసరు. " హే కురిదలీ దక్ష, నీను తిళిదు క్షోభ్యవ వ్యర్థ ప్రదూషవన్ను మాడబీడ. నానిగ హోరటి. ఎప్రర, నినుగే జయవాగలి. "

ఆగ సభేయల్లి భిక్షణ క్షోలాహలవేద్దితు. ధర్మప్రాణ ఎప్ర- సముదాయవు క్షోధదంద క్షిప్తవాయిత. కేలవరు ఓడిహోఱగ జాబాలి ఖుషిగళన్ను ఓడిదుకొండు ఒందరు. జానుదగ్గరు తస్మ తీక్షణ కుఠారవన్నేత్తి గర్జిసిదరు. "నాను ఇప్పతొండు సారే క్షత్రియ కులవన్ను సికిశేష మాడిరువేను. ఈ సారే ఈ నాస్తికనన్ను క్షోండుహాకువేను. "

స్థిరప్రజ్ఞ దక్షప్రజాపతిగళు అష్టరల్లి ఎద్దుబందు తడేదరు. " హం హం ఇదేసు, బ్రాహ్మణస దేహద మోలే అస్త్రఘాతవే ? టిరి టిరి, మను మహర్షిగళు మనదల్లి ఎను తిళిదారు ? అదక్కింత జాబాలియన్ను హలాహల ప్రయోగదంద వధిసిరి " ఎందరు ఆవరు.

దేవర్షి నారదరు ఇష్టు హోత్తు మరేయల్లి కుళితిద్దరు. ఆవరేగ అత్తప్రకాశమాడి హేళిదరు. "నన్న హత్తర విశుద్ధ జ్యోనిక హలాహలవిదే. ఆదర, సర్వపప్రమాణ సేవనీయింద దివ్యజ్ఞానద లాభవాగువదు. ఎరడు సర్వపదింద బుద్ధిభ్రంశ; శతుర్మాత్ర గళింద సరకభోఱగ, అష్టమాత్రగళింద మోఱక్షలాభవాగుత్తదే. జాబాలిగే శతుర్మాత్రగళన్ను హాకిరి. ఎజ్జర, హేజ్జ గేయాగదిరలి. "

మహాబీసదించ తరద శృష్టవర్ణాదు మలామలవన్న సీలనల్లి
తేయ్య బాబాలిగళిగి బుసూర్వకవాగి కుడిపలామితు. ఆ మేలే
అవరన్న భూరారాదల్లి జేల్లి త్రిలూకదర్శి పండితరేందరు.
"పూషండసేగ కుంధలపాకవన్న ముట్టిదానె." "

* * * * *

జ్యేషిక హలామలన బాబాలిగళ ముస్తిష్కదల్లి క్రమశః ప్రభా
వవన్న విస్తరిపతూడగితు.

బాబాలి యజ్ఞుద సమంత్రణేయల్లి ఎజ్జోసారే సోవరవ
వన్న పానమాడిద్దరు. ప్రధమ యౌవనదల్లి వయస్కరాద క్షత్రియ
కుమారర సంగతిగి బిద్దు గొడి మాధ్వి పృష్ఠి మోదరాద ఆసవ
గళ రుచియన్నా సోడిద్దరు. బాల్కదల్లి సోదరమావన మనెయల్లి
ఒందు వారే భృగుమావన కూడ కద్దు ఫేసల తాలరసవన్నాచూ
కుడివిద్దరు. ఆదరి ఇంతవ వ్రతంక సశీయు ఎందిగూ ఆగిరల్లి.
అవర సకలాంగగళూ నిశ్చలవాదవు. తాలూ శుష్కవాయుతు. కణ్ణు
వేలకేద్దవు. బాహ్యబాహ్యనవు లోకపవాయుతు.

సమనా బాబాలి అనుభవిసిదరు. అవరు రక్తజంచన జర్జిత
రాగి రక్తమాలియన్న ధరిసి గర్దభ-యోజిత రథదల్లి దక్షిణాభి
ముఖరాగి ద్రుతవేగింది సీయమానరాగుత్తిద్దారే. రక్తవసనా
పింగలవర్ణా కామసియు అవరన్న నోడి నగుత్తిద్దారే, హాగు,
ఎకృతవదనా రాక్షసియు అవర రథసన్న ఎళియుత్తిద్దారే. క్రమ
వాగి మౌతరణియన్న దాటి అవరు యమపురయ ద్వారకే బందరు.
అల్లి యమకింకరరు అవర స్వాగతవన్న మాది ధర్మరాజన కడిగి
కరేదుకొండు సోదరు.

యమనేంద. " బాబాలి, స్వాగతూసి; నాను బహుదినగళింద
నిన్న ప్రతిక్షేయన్న మాడుత్తిచ్చేను. నిన్న వారలౌకిక వ్యవస్థ
యన్న నాను యథోజితవాగి మాడిట్టిద్దేనె. ఈగ సీను నన్నన్న
హింబాలిను. అదో, దూరదల్లి కాణువ పోలరకృష్ణవర్ణాదు, గవాక్ష

ಹೀನವಾದ ಆಗ್ನುತ್ಯಾಕಾರಿಯಾದ ಆ ಸಾಧನಾಲೆಯೇ ರೌರವವು. ಇತರ ಪ್ರಕೃತಿ ಪಾಪಿಗಳು ಅಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮೃದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಈ ಗಗನ ಚುಂಬೀ ತಾಮ್ರಚೂಡ ರಕ್ತವರ್ಣ - ಅಲಿಂದ - ಪರಿವೇಷ್ಟಿತ ಆಯತನವೇ ಕುಂಭೀಪಾಕವು. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜನರು ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಒಳಗೆ ನಡೆ."

ಅನಂತರ ಯಮಧರ್ಮರಾಜನು ಜಾಬಾಲಿಯನ್ನು ಕುಂಭೀಪಾಕದ ಗರ್ಭಮಂಡಪದಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಈ ಮಂಡಪವು ಬಹು ಯೋಜನವಿಸ್ತೃತವಾದುದು, ಉಚ್ಚಭಾದವಾದುದು, ಪಾಷ್ಪಸಮಾಕುಲವಾದುದು, ಗಭೀರ ಅರವದಿಂದ ವಿಧಾನಿತವಾದುದು. ಉಭಯ ಪಾರ್ಶ್ವಗಳಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಒಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಚಂಡ ಕುಂಭಗಳು ಶ್ರೇಣೀಬದ್ಧವಾಗಿ ಇರಿಸಲಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಶ್ವೇತವರ್ಣ ಪಾಷ್ಪವೂ ಆರ್ತನಾದವೂ ಏಳುತ್ತಿವೆ. ಸೀಲವರ್ಣದ ಯಮದೂತರು ಇಂಥನ ಸಿಕ್ಕೇಪಕಕ್ಕಾಗಿ ಆಗಾಗ ಒಲೆಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಜ್ವಲಂತ ಅನಲಚ್ಛಿಟಿಯಿಂದ ಅವರ ಮುಖವು ಉಲ್ಲಾಸಿಂಧದಂತೆ ಉದ್ಘಾಸಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೃತಾಂತನೆಂದ. "ಹೇ ಮಹರ್ಷಿ, ಈ ರಚನನಿರ್ಮಿತ ಕಿಂಕಣೀಚಾಲಮಂಡಿತ ಸುಬೃಹತ್ ಕುಂಭವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದುಷ್ಟೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಹುಷ ಯಯಾತಿ ದುಷ್ಮಂತ ಪ್ರಭತಿ ಮಹಾಯಶಾ ಮಹೀಪಾಲರು ಪರಿಪಕ್ವರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಾಯಃ ಸಂಶೋಧಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಯಯಾತಿಯು ಕಿಂಚಿತ್ ಎಲಂಬುವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಹರದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲರೂ ವಿಕತಪಾಪರಾಗಿ ಅಮರಾವತಿಗೆ ಗಮನಮಾಡುವರು. ಇದೋ, ಈ ವೈದುರ್ಘ್ಯಖಚಿತ ಹಿರಣ್ಮಯ ಕುಂಭದಲ್ಲಿಯೆ ತಪ್ಪೆತ್ತೈಲದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಮೇಲಿಂದಮೇಲೆ ಬಂದು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಗೌತಮರ ಅಭಿಶಾಪದನಂತರ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷ ಪುರಂದರನು ಬಹು ಕಾಲಪರ್ಯಂತ ವಾಸಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ನಿರವಚ್ಛಿನ್ನ ಅಗ್ನಿಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಇದರ ತಲದೇಶವು ಕ್ಷಯಪಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದೋ, ಈ ರುದ್ರಾಕ್ಷ ಮಾಲಾವೇಷ್ಟಿತ ಗೃಹಿಕವರ್ಣದ ಪ್ರಕಾಂಡ ಕುಂಭವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ

ಯಲ್ಲ, ಇದರ ಅಭ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಭಾರ್ಗವ, ದುರ್ವಾಸ, ಕೌಶಿಕ ಪ್ರಭೃತಿ ಉಗ್ರ ತಪದ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ."

ಜಾಬಾಲಿ ಕೌತೂಹಲ, ಪರವಶರಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. " ಹೇ ಧರ್ಮರಾಜ ಕುಂಭದ ಒಳಗೆ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ನನಗೆ ತೋರಿಸು"

' ರೇ ನಾರಕೀ ಯಮರಾಜ '

ಧರ್ಮರಾಜನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಜನ್ಮೈಕ ಯಮಕಿಂಕರನು ಕುಂಭದ ಅವರಣೆಯನ್ನು ಉನ್ಮುಕ್ತಮಾಡಿದನು. ಯಮನು ಅದರೊಳಗೆ ಬಂದು ಬೃಹತ್ ರಾರುಮಯ ದರ್ವಿಯನ್ನು ಎದ್ದಿ ಸಾಂಧಾನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎತ್ತಿದ. ಸಿಕ್ತ ಜಟಾಜೂಟ, ಧೂಮಾಯಿತ ಕಲೀವರ ಕೆಲಜನ ಋಷಿಗಳು ದರ್ವಿಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಹಾಗೂ, ಯಜ್ಞೋಪವೀತವನ್ನು ಹರಿದು ಚೆಲ್ಲಿ ಅಭಿಸಂವಾತವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.... 'ರೇ ನಾರಕೀ ಯಮ ರಾಜ, ಯದಿ ಅಸ್ಮದೀಯ ಕಿಂಚಿದಪಿ ತಪಃಪ್ರಭಾವವಿದ್ದರೆ....'

ದರ್ವಿಯನ್ನು ತಿರುವು ಕುಂಭದ ಅವರಣೆಯನ್ನು ಝುಟಿತಿ ಮುಚ್ಚಿ

ಯಮನೆಂದ. " ಹೇ ಜಾಬಾಲಿ, ಈ ಕೋಪನ ಸ್ವಭಾವ ಋಷಿಗಳ ಕಾಲಿ
ಣ್ಯವು ದೂರಾಗಲು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಎಲಂಬವಿದೆ. ಇವರಿನ್ನೂ ಆಷ್ವಾಹಕಾಲ
ಪರಿವಕ್ತೃರಾಗುತ್ತಿರಲಿ "

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಯಮದೂತರೊಡನೆ ಖರ್ವಟ ಖಲ್ಲಾಟ ಖಲಿತಾದಿ
ಗಳು ಎಷಣ್ಣವದನದಿಂದ ಕುಂಭೀಪಾಕದ ಗರ್ಭಗೃಹವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

ಜಾಬಾಲಿ ನುಡಿದರು. " ಹೇ ಭ್ರಾತೃಗಳೆ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ? ಬ್ರಹ್ಮ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಾಭಾವವಾಗಿರುವದೇ ? "

ಖರ್ವಟರು ಹೇಳಿದರು. " ಜಾಬಾಲಿ, ನೀನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸಬೇಡ.
ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. "

ಯಮರಾಜನ ಇಂಗಿತದ ಮೇರೆಗೆ ಕಿಂಕರರು ವಾಲಖಿಲ್ಯತ್ರಯರನ್ನು
ಏಕತ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಪಂಚಗವ್ಯವುರ್ಣ ಕ್ಷುದ್ರಕಾಯ ಕುಂಭ
ದಲ್ಲಿ ನಿಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದರು. ಕುಂಭದೊಳಗಿಂದ ತೀವ್ರ ಚೇತ್ಕಾರವೆದ್ದಿತು.
ಹಾಗೂ ಅದರ ಕೂಡ ಕೃತಾಂತನ ಕುಲೋದ್ಧಾರಕ ವಾಕ್ಯಸಮೂಹವು
ನಿರ್ಗತವಾಗತೊಡಗಿತು. ಧರ್ಮರಾಜನು ಕಿಂಯಲ್ಲಿ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು
ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಿದುಬಂದು ಅಂದ. " ಹೇ ಮಹರ್ಷಿ, ನರಕದ ಇದೆಲ್ಲ
ಅನುಷ್ಠಾನವು ಅತ್ಯಂತ ಅಪ್ರೀತಿಕರವಾಗಿದೆ. ಕೇವಲ ಏಕವಸ್ತುವಾದ
ಧರ್ಮತ್ರಯ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ನಾನಿದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ,
ನಾನಿನ್ನು ನಿನ್ನ ಅಮೂಲ್ಯ ಸಮಯವನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡುವದಿಲ್ಲ; ಈಗ ನಿನ್ನ
ಎಷಯಕವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಪಾಲಿಸಮಾಡುವೆನು. ಕೇಳು, ಮನಕ್ಕೆ
ಗೋಚರವಾಗುವ ಪಾಪವನ್ನು ನಾನು ಸಹಜವಾಗಿ ದೂರಮಾಡಬಲ್ಲೆನು.
ಆದರೆ ಮನಕ್ಕೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುವ ಪಾಪವು ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಕ್ರಮಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಶೋಧನಮಾಡಲು ಕುಂಭೀಪಾಕದಲ್ಲಿ
ಅಗಾಗ ಜೆಲ್ಲುವದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ನಿನ್ನ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ದುಷ್ಟಕೃತವನ್ನು ನೀನು
ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಶಾತ್ ಮಾಡಿರುವೆ. ಕದಾಪಿ ಆತ್ಮಪ್ರವಂಚ
ನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸುತರಾಂ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ
ಪಾಪಮುಕ್ತ ಮಾಡುವೆನು; ಎಶೇಷ ಯಂತ್ರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. "

ಹೀಗೆಂದು ಕೃತಾಂತನು ಜಾಬಾಲಿಯನ್ನು ಸುಬೃಹತ್ ಲಾಹ

ಸಂದಂಶದಲ್ಲಿ ವೇಷ್ಯನ ಸೂಡಿ ಬಂದು ತಪ್ಪತ್ತೈಲವೂಣ ಕುಂಭದಲ್ಲಿ ಜೇಲ್ಲಿ
ದನು. 'ದುಃಖಂ' ಎಂದು ಸಪ್ಪಳನಾಯಿತು.....

* * * * *

ಸಹಸ್ರವಿಹಗ- ಕಾಕಲಿತ (ಕೂಜಿತ) ವಸಭೂಮಿಯು ಸಹಸಾ
ಯುಕ್ತನಾಯಿತು. ಪ್ರಾಚೀದಿಶೆಯು ಸವಾರುಣಿಕಿರಣಗಳಿಂದ ಆರಕ್ತವಾ
ಯಿತು. ಜಾಬಾಲಿ ಜೈತಸ್ಕಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಸಾಧ್ವೀ ಹಿಂದ್ರಾಲಿಸಿಯ
ಆಂಕದ ಮೇಲಿಂದ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಮಸ್ತಕವನ್ನೆತ್ತಿ ನೋಡಿದರು - ಸಮುಖ
ದಲ್ಲಿ ಲೋಕಪಿತಾನುಹ ಪ್ರಹ್ಮನು ಪ್ರಸನ್ನವದನವಾಗಿ ಮೃದಮಧುರ
ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ. " ಪತ್ನಿ, ನಾನು ಪ್ರೀತನಾಗಿರುವೆನು. ನೀನು ಬೇಕಾದ
ವರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೋ. "

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ಹೇ ಚತುರಾಸನ, ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೇನು. ವರ
ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಬಿಜಯಂಗೈಸಿರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಅಣಕಿಸಬೇಡಿರಿ "

ಭೂರ್ಜಪತ್ರ-ರಚಿತವಾದ ಭದ್ರಮುಖವನ್ನು ಮೋಹನಸೂಡಿ
ಬ್ರಹ್ಮನೆಂದ. " ಜಾಬಾಲಿ, ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಸಂವರ್ಣ ಮಾಡು. ನೀನು
ವರವನ್ನು ಕೇಳದಿದ್ದರೂ ಸಾಕೆಲ್ಲಿ ಬಿಡುವೆನು ? ನಾನಾಸರೂ ಪ್ರಾರ್ಥಿ.
ಹೇ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಮುಕ್ತಮತಿ ಯಶೋವಿಮುಖ ತಪಸ್ವಿಯೆ, ನೀನಿನ್ನು
ದುರ್ಗಮ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೋಪನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಲೋಕಸಮಾಜ
ದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಂತ್ರದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡು. ನಿನ್ನ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಅಪನೀತ
ವಾಗಲಿ. ಅನ್ಯರ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನೂ ನೀನು ಅಪನಯನ ಮಾಡು. ನಿನ್ನನ್ನು
ಯಾರೂ ನಷ್ಟ ಮಾಡಲಾರರು. ನಿನ್ನಿಂದಲೂ ಯಾರೂ ನಷ್ಟರಾಗದಿರಲಿ.
ಹೇ ಮಹಾತ್ಮನ, ನೀನು ಅಮರತ್ವಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಯುಗ
ಯುಗಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದೇಶಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರದ
ನಾಗಪಾಶದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡುತ್ತಿರು. "

ಜಾಬಾಲಿ ಎಂದರು. " ತಥಾಸ್ತು "

ಸ್ವಯಂವರಾ ೂ ೂ ೂ ೂ

ಚೆಟರ್ಜಿ ಮಹಾಶಯರು ಸಂಚಾರಗ ನೋಡಿ ವೇಳಿದರು. " ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಹೊಡೆದು ವಸತ್ತೇಳು ಎನಿಟಿಗೆ ' ಅಂಬುವಾಚ'ಯ ನಿವೃತ್ತಿ ಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವದಲ್ಲ ಈ ಮನೆ. "

" ಹಾಗಾದರೆ ಒಪ್ಪಳ ಪಂಚೇತಿ ಆಯಿತು. ಇನ್ನು ಸುನೆ ಮುಟ್ಟುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ? " ವಿನೋದ ವಕೀಲರೆಂದರು.

ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರಾದ ವಂಶಲೋಚನ ಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಮೊದಲು ಮಳೆಯಂತೂ ನಿಲ್ಲಲಿ. ಆಮೇಲೆ ಮನೆಯ ವಿಚಾರ. ರಾತ್ರಿಯ ಊಟ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಆಗಲಿ. ಉದ್ದೋ, ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ ಬಾರವಾ. "

ಚೆಟರ್ಜಿಯವರೆಂದರು. " ಚನ್ನಂಗಿಬೇಳೆಯ ಹುಗ್ಗಿ ಮತ್ತು 'ತಲಿಸ್' ಮೀನದ ಪಲ್ಟೆ.... "

ವಿನೋದಬಾಬುಗಳು ದಿಂಬನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಎಂದರು. " ಒಳ್ಳೇದು, ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವದೆಂತು ? ಎನ್ನಾದರೊಂದು ಕಥೆ ಹೇಳಿರಲ್ಲ, ಚೆಟರ್ಜಿಯವರೆ. "

ಚೆಟರ್ಜಿಯವರು ತುಸು ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

" ಹೋದ ವರ್ಷ ನಾನು ಮುಂಗೇರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ. "

ವಿನೋದ ಬಾಬುಗಳು ಸಡುವೇ ತಡೆದು " ಚೆಟರ್ಜಿಮಹಾಶಯ, ದಯಮಾಡಿ ಸಾಕುಮಾಡಿರಿ ಈ ಹುಲಿಯ ಕಥೆ " ಎಂದರು.

ಚೆಟರ್ಜಿಯವರಿಗೆ ತುಸು ವರಸವಾದಂತಾಗಿ ಅವರೆಂದರು. " ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವದು ಹೇಳಲಿ, ಹೇಳಿರಿ. ಹಾವಿನದೋ ದೆವ್ವಿನದೋ ? "

"ಈ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾವು, ಹುಲಿ, ದೆವ್ವ ಯಾವುದೂ ಬಗೆಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆರಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃದ್ಧವಾದ ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿರಿ"

"ಕಟ್ಟುಕತೆ ಹೇಳುವವನಲ್ಲ ನಾನು. ನಾನು ಹೇಳುವದೆಲ್ಲವೂ ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ."

"ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲಿ. ನಿಜವಾಗಿ ನಡೆದ ಕತೆಯನ್ನೇ ಹೇಳಿರಿ."

ನಗೇನ್ ಎಂದುದಿಲ್ಲ. "ಸಾಕು ಸಾಕು, ಚಟರ್ಜಿಮಹಾಶಯರು ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುವರಂತೆ! ಎಷ್ಟು ವಯಸ್ಸಾಯಿತು ತಮ್ಮದು ಮಹಾಶಯ? ಬಾಡುಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಉಳಿದಿವೆ?"

"ಪ್ರೇಮವೇನು ಹಲ್ಲಿನಿಂದ ನುರಿಸಿ ತಿನ್ನುವ ವಸ್ತುವೆ? ಎಲೋ ಕತ್ತೇ, ಹಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮವಿರುವದಿಲ್ಲ; ಪ್ರೇಮವಿರುವದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ."

ನಗೇನ್ ಎಂದ. "ಮನಸ್ಸಂತೂ ಒಣಗಿ ಕಬ್ಬಿಗೇಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರೇಮದ್ದು ನಿಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಪ್ರೇಮದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳುವದಾದರೆ ತರುಣರನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ಎನಯ್ಯಾ, ಉಢೋ?"

"ತರುಣನೆಂದರೆ ಎನಲಿ? ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ; ಹುಡುಗ ಅನ್ನು ಹುಡುಗ! ಮೂರಿಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷ ಆದವು, ಕೇದಾರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ ಪ್ರೇಮದ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ!.... ಹುಂಬಾ ಹಸಿ ಹುಂಬಾ!"

"ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಿರಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನನ್ನೇಕೆ ಕಾಡುವಿರಿ? ಕೇಳಿರಿ ಎನು ಕತೆ ಎಂಬುದನ್ನು" ಎಂದರು ಎನೋದಬಾಬುಗಳು.

ಚಟರ್ಜಿಯವರೆಂದರು. "ವರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ದರ್ಶನವನ್ನಿರಿ, ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಿರಿ, ಪ್ರೇಮತತ್ತ್ವವನ್ನಿರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ತಲೆಯಿಂದ ಹೊರಟಿವೆ. ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆಂದರೆ ಚಟರ್ಜಿಯವರು. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥ ಬರಿಕಿಮುಕಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ, ಚರಚ್ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ...."

"ಮತ್ತೆ?"

" ಮತ್ತೆ ಈ ಕೇದಾರನಾಥ ಚಟರ್ಜಿ. ಅದೇಕೆ ಹೇಳಬಾರದು ? ನಿಮ್ಮ ಹೆದರಿಕೆ-ಗಿದರಿಕೆ ಏನು ? "

" ಸರಿ; ಆಗಲಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕತೆ ಆರಂಭವಾಗಲಿ. "

ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಕತೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

" ಹೊಂಟ ವರ್ಷದ ಮಾತು. ಅಸಮಸುಂದರಿಯಾದ ಹೆಂಗಸೊಬ್ಬಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ. "

ಸಗೇನ್ ಎಂದ. " ಇದೇ ತಾವು ಅಂದಿದ್ದಿರಷ್ಟೆ, ಹೆಣ್ಣು ಹುಲಿ ಎಂದು ? "

" ಎರಡೂ ಒಂದೇ " ಎಂದರು ಎನ್ನೋದರು.

ಚಟರ್ಜಿಯವರೊಂದಿಗೆ. " ಮುಖಾ, ಹುಲಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಮುಂಗೇರದಲ್ಲಿ. ಈ ವಿಷಯ ನಡೆದದ್ದು ಪಂಜಾಬಪೊಲೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ, ಟುಂಡಲಾದ ಈಚೆಗೆ. ಸರಿ, ಕಥೆ ಕೇಳಿರಿ. "

* * * * *

ಹೊಂಟ ವರ್ಷದ ಮಾತುಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಚರಣಾಘೋಷವು ತನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳನ್ನು ಟುಂಡಲಾಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ಬರಲು ಹೇಳಿದೆ. ಆತನ ಅಳಿಯ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನೆಟ್ಟಗೆ ಆಯಿತು, ಎರಡನೆಯವರ ರೊಕ್ಕದಿಂದ ಸೆಕಂಡ್‌ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ, ತಿರುಗಿ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ದಿನ ಕಾಶೀವಾಸ, ಆಗುವದು. ಹುಡುಗಿಯನ್ನಂತೂ ಸರ್ವಿಷ್ವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಬಂದೆ. ಮರಳುವಾಗ ಟುಂಡಲಾ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ, ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿಯನ್ನಿಡಲು ಸಹ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲ; ಆಗ್ರಾದಿಂದ ತಿರುಗಿದ ಅಮೇರಿಕನ್ ಪ್ರವಾಸಿಗಳು ಫರ್ಸ್ಟ್-ಸೆಕಂಡ್ ಕ್ಲಾಸಿನ ಎಲ್ಲ ಬೆಂಚುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುದ್ದಿವದಿಂದ ಅಳಿಯಂದಿರು ರೇಲ್ವೆಯ ಡಾಕ್ಟರರಾಗಿದ್ದರು. ಗಾರ್ಡನಿಗೆ ಹೇಳಿ-ಮಾಡಿ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಫರ್ಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸಿನ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಿಬಿಟ್ಟರು. ಗಾಡಿಯೂ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹೊರಟಿತು.

ಆಗ ಬೆಳಗಿನ ಏಳು ಗಂಟೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಮಂಜಿನ ಮೂಲಕ ಎನ್ನೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಕಣ್ಣು ಪಿಳುಕಿಸುತ್ತ ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ಅದೇಲೆ ತುಸು ತುಸು ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿತು.

ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಬೆಚ್ಚಿ ಬಿದ್ದೆ. ಈಚೆಯ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ರಾಕ್ಷಸ ನಂತಹ ಟೋಗುಪವಾದ ಒಬ್ಬ ಸಾಹೇಬನು ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸುವಂತೆ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾನೆ. ಸಡುನಡುವೆ ಎಸೇನೋ ಬಡಬಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಎರಡೂ ಬೆಂಚುಗಳ ಸಮವೆ ಹಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಲಠಿ ಸಾಹೇಬನು ಆರೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ತಲೆಯ ಹತ್ತರ ತೆರವಾದ ಬಾಟಲೆಯೊಂದು ಉಳಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಚೆಯ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೊಂದು

ದೂರದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮಡಮ್ಮರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ;

ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಎಚ್ಚಿತ್ತವಾದ ವೋಷಾಕು ಬಿದ್ದಿತ್ತು—ಒಹುಶಃ ಕರಡಿಯ ತೊಗಲಿನದಾಗಿರಬಹುದು,—ಮತ್ತೆ ಎಸೇನೋ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಹರವಿದ್ದವು. ಗಾಡಿಯು ಸಾಗಿಯೆ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಡಹೋಗಲು ದಾರಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಚಿನ ಕೊನೆಗೆ ಕುರ್ಚಿಯಂತಹದೊಂದು ಇತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದುರ್ಗಾ-

ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಹೇಗೋ ಹೊತ್ತು ಹೋಗಹತ್ತಿತು, ಸಾಕೇಬ ರಿಬ್ಬರೂ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಯಿತು.

ಬಮ್ಮಂದೊಮ್ಮೆ ಬಾರ್ಥೋರೊಮಿಸ ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯಿತು. ಆದರೊಳಗಿಂದ ಬಂದು ಅನುಪಮ ಮೂರ್ತಿಯು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ದೂರದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮಡಮ್ಮರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ; ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಎದರುಬದರು ನೋಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಎದರುಬದರು ನೋಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕವಳಿಯ ಕಾಯಿಯಂತಹ ಮುಖ; ಹಣ್ಣು ಮೈಣಸಿಕಾಯಿಯಂತಹ ತುಟಿಗಳು; ಶ್ವೇತಶಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೊರೆದಂತೆ ಆಜಾಸುಲಂಚಿತ ಬಾಹುಗಳು; ಕೊರಳ ವರೆಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂದಲು—ಕಿವಿಯ ಹತ್ತರ ಎನ್ನೋ ನಾಲಕ್ಕಾರು

ಕೂದಲು ಪುಂಡಿಯ ನಾರಿನಂತೆ ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿವೆ; ಬಂದುಪರೆ ಮೊಳದ 'ಟುವಾಲನ್ನು' ಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಎನೋದಬಾಬುಗಳಿಂದರು. " ಚರ್ಚೆಯವರೆ, ಅದು 'ಟುವಾಲು' ಅಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ 'ಸ್ಕ್ವಾರ್ಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. "

" ಕಾಟೋ ಗೀಟೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ಮಹಾರಾಯಾ! ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನೋಡಿದೆ, ನಾವು ಮೈ ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಚೌಕುಮನೆಯ ಟುವಾಲಿನಂತಹದನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಕೆಳಗೆ ಗುಲಾಬೀ ಕದಲೀಸ್ತಂಭದಂತಹ ಎರಡು ಕಾಲುಗಳು ಇಳಿದಿದ್ದವು. ಕಾಲುಬೇಲ ಹಾಕಿದ್ದಳೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. 'ಶರೀರಯಷ್ಟಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾವು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನೇಗ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದೆ;—ಅನಳು ಯಷ್ಟಿ (ಕಟಿಗೆ) ಯೆ ಆಗಿದ್ದಳು. ತಲೆಯಿಂದ ಎದೆ, ಟೀಂಕಗಳವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆತ್ತಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಏರು—ಇಳಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. 'ಸಂಚಾರಣೇ ಪಲ್ಲವನೀ ಲತೆ' ಯಂತಲ್ಲ, ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮದ್ದಿನ ಬಾಣದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೋಡಿ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿಯುಂಟಾಯಿತು. ಹಣೆಗೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಿ " ಸಲಾಮ್ ಮಡಮ್ ಸಾಂಬ " ಎಂದೆ.

ಕಿಲಕಿಲನೆ ನಕ್ಕಳು. ಹಣ್ಣುಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಸಂದಿಯೊಳಗಿಂದ ಗೊಂಚಾಳದ ಕಾಳಿನಂತಹವು ಕಂಡವು. ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ ಅಂದಳು. " ಘುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್. "

ಲೇಡಿಯು ಸೃತ್ಯಪರಾ ಅಪ್ಸರೆಯಂತೆ ಚಂಚಲ ಹಾವಭಾವಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ ಬೆಂಚಿನ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಳು. ನಾನು ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಕುರ್ಚೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ನಿಂತೆ. ಲೇಡಿಯು ಹೇಳಿದಳು. " ಸಿಟ್ ಡಾವುನ ಬಾಬೂ, ಹೆದರಬೇಡಿರಿ. "

ದೇವಿಯ ಬಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ವರಾಭಯವತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಿಗರೇಟು. ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು, ದೇವಿಯು ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ, ಇನ್ನು ನನಗೇತರ ಭಯ ? ಇಂಗ್ಲಿಷ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಇಂಗ್ಲೀಜಿ ಬೆರಸಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. " ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಥಳ

ಎರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನಧಿಕಾರ ಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು. ಆದರೆ ಗಾರ್ಡನ ಅಪ್ಪಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು. ಮಡಮ್ ಸಾಹೇಬರು ತಪ್ಪನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. "

ಮೇಮಳು ಮತ್ತೆ ಅಭಯಕೊಟ್ಟಳು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ.

ಆದರೆ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ಮೇಮಸಾಹೇಬಳು ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಮಿಕ್ಕ ಮಿಕ್ಕ ನೋಡತೊಡಗಿದಳು.

ಈ ಕೇದಾರಚಟರ್ಜಿಗೆ ಹಾವು ಬೆನ್ನು ಹತ್ತಿದೆ; ಹುಲಿ ಗಂಟುಬಿದ್ದಿದೆ; ದೆವ್ವ ಹೆದರಿಸಿದೆ; ಪೋಲೀಸ ಕೋರ್ಟಿನ ವಕೀಲರು 'ಕ್ರಾಪ್' ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ದುರವಸ್ಥೆಯು ಎಂದಿಗೂ ಆಗರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೆ ಅರವತ್ತು ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು, ಬಣ್ಣ ಅಚ್ಚ ಕರಿದೆಂದೇನೂ ಅನ್ನುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ, ಐದು ದಿನ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಮುಖವು ಕದುಬದ ಹೂವಿನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ತಡೆಗಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ನಾಚಿಕೆಯು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನನ್ನ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕೆಂಪಗೆ ಮಾಡಿತು. ನನಗೆ ತಡೆದುಡಾಯಿತು. ಕೇಳಿದೆ, " ಮಡಮ್ ಸಾಬ, ಏನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ ? "

ಮೇಮಳು ಪಿಸಿ ಪಿಸಿ ನಕ್ಕು, " ಎನೂ ಇಲ್ಲ, ನೋ ಬಫೆನ್ಸ್; ನೀನು ಯಾರು ಬಾಬೂ ? " ಎಂದಳು.

ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಭಂಗ ಬಂದಿತು. ನಾನೇನು ಸೋಗು-ಗೀಗೋ ಏನು ಪ್ರಾಣಿಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಒಂದುವೋ ? ಎದೆ ಸೆಟಿಸಿ, ತಲೆ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ, " ಆಯ್, ಕೇದಾರ ಚಟರ್ಜಿ. ನೋ ಒೂ ಗಾರ್ಡನ್. "

ಮೇಮಳು ಮತ್ತೆ ಹೋ ಹೋ ಎಂದು ನಕ್ಕು. " ಬೆಂಗಾಲೀ ? " ಎಂದಳು. ನಾನು ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟೆ. " ಇಯೆಸ್ ಸರ್, ಹಾಯಿ-ಕಾಸ್ಟ್ ಬೆಂಗಾಲೀ ಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್. " ಜನಿವಾರವನ್ನು ಹಿರಿದು ತೋರಿಸಿ ಎಂದೆ. " ನೀ, ನೀವು ಯಾರು ಮ್ಯಾಡಾಮ್ ? "

ಎನೋದಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಛೀ ಚಟರ್ಜಿಮಹಾಶಯ, ಮಡಮ್ಮಳ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೇಳಿದಿರಾ ನೀವು ? ಎಟಿಕೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ನಿಷಿದ್ಧ. "

" ಅದೇಕೆ ಕೇಳಬಾರದು ? ಮಡಮಳು ನನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಿಡುವೆನೆ ? ಮಡಮಳು ಎಷ್ಟೂ ಸಿಟ್ಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿದಳು-ಹೆಸರು ಜೋನ ಜೆಲ್ಪರ. ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ ಅಮೇರಿಕಾ. ಈ

ದೇಶಕ್ಕೆ ಈ ಮೊದಲು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. 'ಇಂಡಿಯಾ ಬಹು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.' "

ನನಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದುತಾಯಿತು. ಆ ಇಬ್ಬರೂ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದೆ, 'ಇವರಾರು?'

ಸಾವ, ಮಡಮಳು ಬಹಳ ಸರಳಸ್ವಭಾವದವಳಾಗಿದ್ದಳು. ಬೆಂಜೆನ ಮೇಲೆ ನಿದ್ದುಕೊಂಡ ಉದ್ದ ಸಾಹೇಬನ ಕಡೆಗೆ ಬೆರಳು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದಳು. "ದ್ಲಾಟ್ ಚಾಪೀ, ಟಿಮಥೀ ಟೋವರ. ನಿವಾಸ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ. ಇವನು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇವನು ಹತ್ತುಕೋಟಿಯ ಕುಳವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಮಲಗಿಕೊಂಡವ, ಕ್ರಿಸ್ಟೋಫರ ಕೋಲಂಬಸ್ ಬ್ಲಾಟೋ. ಇವನೂ ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನ ಕಡೆಗಾದರೂ ಹತ್ತುಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳಿವೆ."

ನಾನು ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ ನುಡಿದೆ. "ಕೋಲಂಬಸ್ ಅಮೇರಿಕೆಯ ಶೋಧ ಮಾಡಿದ್ದನಲ್ಲವೆ?"

ಮಡಮಳು ಹೇಳಿದಳು. "ಆ ಕೋಲಂಬಸ್ ಬೇರೆ. ಇವರು ಅಮೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೋಧನೆಯೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆ ದೇಶವು ತೀರಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಸುಥೀಲೇಟಿಡ್ ಸ್ಪಿರಿಟಿನ ಹೂರತಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಸಿಗುವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ದೇಶತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಎಶುದ್ಧ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. "

"ಹಾಗಾದರೆ, ಇವರು ಭಾರೀ ಸ್ಪಿರಿಟ್ಯುಅಲಿಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರಲ್ಲವೆ?" ಎಂದು ನಾ ಕೇಳಿದೆ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ಸಾಹೇಬರು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ "ಯೂ-ಯೂ, ಗೆಟ ಆವುಟ್ ಕ್ಲಿಕ್ " ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿದ. ಲಠಿ ನೂ ಕೈಕಾಲು ಬೀಸಹತ್ತಿದ.

ನಾನು ನನ್ನ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಠಕ್ ಠಕ್ ಎಂದು ಬಡಿಯಹತ್ತಿದೆ. ಮಡಮಳು ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿಂದ ತನ್ನ ಸ್ಲೀಪರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉದ್ದ ಸಾಹೇಬ ಎರಡೂ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನು ಸವರಿ ಅಚ್ಚಿಯಿಂದ "ಯೂ ಪಾಗ್ ಯೂ ಪಾಗ್ " ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಲಠಿನಿಗೂ

ಒವಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು "ಯೂ ಪಿಗ್, ಯೂ ಪಿಗ್" ಎಂದಳು. ಇಬ್ಬರೂ ಆಗ ನುತ್ರೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡರು. ಮಡನುಳು ಆವರಿಬ್ಬರ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಲೀಪರ ಇಟ್ಟು ಸ್ವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು "ಎನೂ ಹೆದರಬೇಡ, ಬಾಬೂ" ಎಂದಳು.

ಇನ್ನೇನು ಗತಿ? 'ಅರೇಬಿಯನ್ ನಾಯಿಟ್ಟಿ' ನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೆ, ಒಬ್ಬ ದೈತ್ಯನು ಯಾವುದೋ ರಾಜಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಪಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ದೈತ್ಯನು ಮಲಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ರಾಜಕುಮಾರಿಯು ಅವನ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಹೆಂಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ರಾಜವುತ್ರರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಳಂತೆ. ನಾ ತಿಳಿದೆ, ಈ ಸಾರೆ ಇವಳು ಎಬ್ಬಿಸುವಳು. ಈ ಮಡನುಳಂತೂ ಇಬ್ಬರು ದೈತ್ಯರ ಪೆಗಲ ಮೇಲೆಲಿರಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನು ತನ್ನ ತೊಂಬತ್ತೊಂಬತ್ತು ಉಂಗುರಗಳ ಮಾಲೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುವಳು.

ನಾನು ಹೆದರಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು. ನನ್ನ ಬೆರಳಿನಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ತಂತಿಯ ಪರಿತ್ಯದ ಉಂಗುರವಿತ್ತು. ಮಡನುಳ ಕಣ್ಣು ಆದರ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. 'ಹೌ ಲವ್ವಲೀ! ನೋಡುವ ಹೇಗಿದೆ ಉಂಗುರ?' ಎಂದಳು ಅವಳು.

ನಾನು ಹೆದರುತ್ತ ಕೈ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದೆ, ಬೆರಳಿಗೆ ಚೂರಿ ಹಾಕು ತ್ತಾರೆಂಬಂತೆ! ಮಡನುಳು ಸರ್ರನೆ ಉಂಗುರವನ್ನು ಹಿರಿದು ತನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು "ಬ್ಯಾಟಿ ಫೂ:" ಎಂದಳು. ಹರಿ ಹರಿ! ಇದಂತೂ ನನ್ನ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯಾಜಪ ಮಾಡುವ ಉಂಗುರ. ಹಾಯ್, ಈ ಮೈಲೆಚ್ಚದುರಗಿಯು ಇದನ್ನು ಅಸವಿತ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಳು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿ ಬಂದವು. ಆದರೆ ಕುತೂಹಲವೂ ಬಹಳವುಂಟಾಯಿತು. ಕೇಳಿದೆ, 'ಮೇಮು ಸಾಬ, ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಉಂಗುರಗಳಿವೆ? ನಾಯಿಂಟೀ-ನಾಯಿನ್?'

ಮಡನುಳು ಬೆಂಚಿನ ಕೆಳಗಿಂದ ಒಂದು ಟ್ರಂಕನ್ನು ತೆಗೆದಳು. ಹಾಗೂ ಅದರೊಳಗಿರುವ ಒಂದು ಅದ್ಭುತವಾದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ತೆರೆದು ತೋರಿ

ನಿನ್ನಳು. ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿದಂತಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖಾಸೆಗಳಿದ್ದವು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕೊರಳಹಾರವಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಕಿವಿಯ ಬೆಂಡೋಲೆ; ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಏನೇನೋ! ಒಂದು 'ಬ್ರೀ'ಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತು ತೃಪ್ತಿಯ ಉಂಗುರಗಳಿದ್ದವು. ಮೇಮಳು ಅವನ್ನು ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಇಟ್ಟು 'ಬಾಬೂ ಇವರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ' ಎಂದಳು.

ನಾನಂದೆ. "ಹೀಗೇಕೆ? ನನ್ನ ಉಂಗುರ ಬಹಳವಾದರೆ ಎರಡೂ ಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು. ನಾನು ಅವನ್ನು ತಮಗೆ ಪ್ರೇಮಂಟ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ವೇರೀ ಹೊಲೀ ಉಂಗುರ ಅದು."

ಮಡಮಂಡಳು. "ಯೂ ಓಲ್ವ ಡೀಯರ! ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಉಪಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದ ಮೇಲೆ ನೀವಾದರೂ ನನ್ನ ಉಪಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದೆ ಇರಬಾರದಷ್ಟೆ?" ಹೀಗೆಂದು ಅವಳು ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರವನ್ನು ನನ್ನ ಬೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಳು.

ನಾನಂದೆ. "ಫ್ಯಾಂಕ್ ಯೂ ಮೇಮ ಸಾಬ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಡಿಯಾಳು. ಫಾರಗೆಟ್ ಮಿ ನಾಟ್." ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ. "ಪೆದರಬೇಡ ಬ್ರಾದ್ರೂಣೀ, ಈ ಉಂಗರ ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಇದೆ."

* * * * *

ಗಾಡಿಯು ಇಟಾವಾಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಕೆಲವಾರ ಹಾಟೆಲ್‌ದ ಖಾಸನಾಮಾನು (ಮಾಣಿ) ಚಪ ಪ್ರೆಡ್ ಬೆಣ್ಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಂದು "ಬೀ ಹುಜಾರ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಮಡಮಳು ಬ್ರೀ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ಆನಂತರ ಅವಳು ನನ್ನ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಲಠಿ ಸಾಬರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ತಿವಿದು ಎಬ್ಬಿಸಿ 'ಗಿಟ್ ಆಫ್ ಟಿಮೀ, ಗಿಟ್ ಆಫ್ ಬ್ಲಾಟೀ' ಎಂದು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕಾಡುಹಂದಿಯಂತೆ ಗುರ್ರನ್ನುತ್ತ ಏನೇನೋ ಒಟಗುಟ್ಟಿದರು, ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಲಕ್ಷಣಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಇವರದಿನ್ನೂ ಎದ್ದು ಕೂಡುವಷ್ಟು ಅವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ತರ್ಕ ಮಾಡಿದೆ.

"ಚಟರ್ಚೆ ಚಪ ಕುಡಿಯುವಿರಾ? ಪಫ್-ಫಫ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಷ್ಟೆ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಮೇಮಳು.

ಬಹಳ ಬಿಗಿ ಬಂದಿತು. ಎನು ಮಾಡಲಿ ? ಮೈಲಂಚ್ಚೆಸ್ತ್ರಿಯ ಕೈಯ ಚಹಾ-ಆದರೆ ಕಮ್ಮಗಿನ ವಾಸನೆ-ಚಳಿಯೂ ಎಪರೀತ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಚಹ ಕುಡಿಯಬಾರದೆಂದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ರೈಲುಗಾಡಿಯಂತಹ ಬೃಹತ್ ಕಾಷ್ಠದಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಶೀತನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ 'ಪೆಷಫಾರ್ಫ' ಯಡಿ ಚಹ ಕುಡಿದರೆ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಅದರಲ್ಲಿ 'ದೋಷ ನಾಸ್ತಿ !'

ನಾನಂದೆ. "ಮ್ಯಾಡಮ್ ದೇವಿ, ನೀವು ಸ್ವತಃ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಚಹ ಕೊಡುವಿರೆಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಕುಡಿಯದೆ ಇರುವೆನೆ ? ಆದರೆ-ಬ್ರೆಡ್ ಬೀಡ."

ಚಹದಿಂದ ಮನದ ಬಾಗಿಲುಗಳು ತೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಕುಡಿಯಕುಡಿಯುತ್ತ ಎಂತೆಂತಹವೋ ಮಾತುಗಳು ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಡುತ್ತವೆ. ಅಶ್ವತ್ಥಾ ಮನು ಪಾಲು ದೊರೆಯುವ ಮೂಲಕ ಆಕ್ಕಿಯ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕುಡಿದು ಕುಣಿ ದಾಡಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಡಪ್ರಾಣಿಗಳು ಚಹದಿಂದಲೆ ನೆರೆಯ ಚಟವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಕಿಮ ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಎಫಿಯಕ್ಟವಾಗಿ ಚಹ ಕುಡಿಯುವದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಿಲ್ಲ; ನೆಗಡಿ ಕೆಮ್ಮು ಆದರೆ ಬಾರಗಣಿಸೂ ಸ್ವಂಧಲವಣ ಹಾಕಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರು "ಬಂದೀ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರ...." ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಹದ ಪ್ರತಾಪದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾವತರಂಗಗಳ ನೆರೆಯಿಂದಿದೆ, - ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಹಾ, ಮನೆಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ. ಅಗಿನ ಕಾಲದ ಕವಿಗಳ ಆಡಂಬರ ಬಹಳ-ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು-ಉಪವಸ, ಚಂದ್ರ, ಮಲಯಾನಿಲ, ಕೋಕಿಲ. ಅನಂತರ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಪಂಚಶರಗಳು ನಿಸುಟಬೇಕು ! ಈಗ ಈ ಒಣ ಜಂಜಾಲವಿಲ್ಲ, ಸಾಕು, ಒಡಕು ಹಿಡಿಕೆಯ ಎರಡು ಕಪ್, ಚೆನುಣಿ ಕಟಿಗೆಯ ಒಂದು ಟೇಬಲ್, ಅದರ ಮೇಲೊಂದು ಹರಕುಪರಕಾದ ವಸ್ತ್ರ, ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ತರುಣ ಹಾಗೂ ತರುಣಿ; ನಡುವೆ ಉಗಿಯುಗುವ ಕೆಟ್ಟಿ. ದೈವ ಅನುಕೂಲ ವೆನ್ನಬೇಕು, ವಯಸ್ಸು ಅರವತ್ತಾಗಿತ್ತು, -ಭಲೆ ಪಾರಾದೆ !

"ಬಳ್ಳೇಮ ಮಡಮವಾಬ, ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಹುಜೂರು ಉರಳಾಡು ತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ನಿಮ್ಮ ಪಾಣಿಪ್ರಾರ್ಥಿಗಳಷ್ಟೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯನ್ನು ನೀವು ಅರಿಸುವಿರಿ ?" ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

ಮಡಮಳು ಹೇಳಿದಳು. " ಇದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗದಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಟೀಮನೇ ಯೋಗ್ಯ ಪಾತ್ರ. ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದು ನೋಡಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮವೂ ಎಶೇಷ. ಆದರೆ ಶಿರೆ ಕುಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಅವನ ತಲೆ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಜ್ಞಾಪೋ-ಆಡ್ಡೇನೋ ಬಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ, ವಯಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ-ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಬಹಳ ಕೋಮಲವಾಗಿದೆ. ತುಸು ಶಿರೆ ಕುಡಿದರೆ ಸಾಕು, ಅಳು ಬಂದಿತೇ ! ಬಹಳ ತೊಡಕಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವೆನು. ಇಬ್ಬರೂ ಸರಿಮಾನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತು ಇದೆ. ಹೌರಾ ಮುಟ್ಟುವದರೊಳಗಾಗಿಯೆ ಯಾವುದನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಯಿರುವೆ. ಒಳ್ಳೆಯದು, ಚಟರ್ಜಿ ನೀವೇ ಹೇಳಿರಲ್ಲ, - ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವದು ಯೋಗ್ಯವಾದೀತು ? "

ನಾ ಹೇಳಿದೆ. " ಮಡಮಸಾಹೇಬ, ತಾವು ಇವರ ಶೀಲ ಸ್ವಭಾವಾದಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅತ್ಯಂತ ಸುವಾತ್ರರೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಹೀಗೆ ದುಂದಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ.... "

ಮೇಮಳಂದಳು. " ಇದೇನೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ತುಸು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೆ ಇವರು ಸರಿಯಾಗುವರು. "

ನಾಸಂದೆ. " ಇಂಥವನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿತಂದೆಗಳ ಮೇಲೆಯೆ ಆ ಭಾರವನ್ನೇಕೆ ಹಾಕಬಾರದು ? "

ಮಡಮಳು ಹೇಳಿದಳು. " ನನಗೆ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ನನ್ನ ಅಭಿಭಾವಿಕೆ. ನೋಡಿರಿ ಚಟರ್ಜಿ, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೆ ಎಲ್ಲ ಭಾರವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ಮೊಗಲಸರಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವ ಮೊದಲೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ತೂರಿ ಮೋರೆ-ಮರೆ ನೋಡಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ನೀವು ಇರುವರೆಂದಮೇಲೆ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. "

ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸರಿ. ನನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಬಂಧುಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನೇಕ ವರ-ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ವಾತ್ಸವನ್ನು ನೋಡುವ ಭಾರವು ಇದು ವರೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರು, ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾ ಕುಡುಕರು. ಒಬ್ಬನು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ತೂಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಎದ್ದಾಬುದ್ಧಿಗಳ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರ ಡುಕೆ ಮಾತ್ರ. ಆಗಲಿ, ಸಮ್ಮ ಗಂಟು ಹೋಗುವದೇನು ? ಸ್ವತಃ ಮೇಮಳಿಗೇ ಆಕ್ಷೇಪವಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ನಮಗೇನು ? ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನಾದರೂ ಹೇಳಿದರಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನನ್ನ ಮಾತಿಗೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲವಾದರೆ ಹೇಳಬಹುದು- "ಅಮ್ಮಾ, ತಲೆಯನ್ನಂತೂ ಮೊದಲೇ ಬೋಳಿಸಿರುವಿ; ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಕೊನೆಗಾಣಿಸು. ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾವೀಪತಿಗಳನ್ನು ಮೈಮುರಿ ಹಣೆದು ಸುಡುಗಾಡಿಗೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಡು. "

ಹುರಟೆ ಹೊಡೆಯಹೊಡೆಯುತ್ತ ಮೂರು ತಾಗು ಹೊತ್ತೇರಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸ್ವೇಶಸ್ಥನಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಆಗ ಮಡಮಳೂ ಸಾಹೇಬರೂ 'ಹಾಜರಿ' ಗಾಗಿ ರಿಫೈಶ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗುವರು. - ಆಗ ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕೈ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ, ಈಗ ನೋಡಿದೆ ಚಹ ಕುಡಿದ ನಂತರ ಮಡಮಳ ತುಟಿಗಳು ಸಪ್ಪಗಾಗಿನೆ! ತಿಳಿಯಿತು ಬಣ್ಣ 'ಕಚ್ಚಾ' ಇದೆ ಯೆಂದು. ಮಡಮಳು ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ತೆಗೆದಳು. ಅದ ರೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕನ್ನಡಿ, ಒಂದು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ವಡಿ, ಒಂದು ಪಾವ್ಲುಡರದ ಡಬ್ಬಿ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಕೆಂಪು ವಡಿಯನ್ನು ತುಟಿಗೆ ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಮೂಗಿನಮೇಲೆ ತುಸು ಪಾವ್ಲುಡರ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಡಮಳು ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡಳು.

ಗಾಡಿ ನಿಂತಿತು. ಮಡಮಳೆಂದಳು. "ಜೆಟ್‌ರ್, ನಾನು ಪ್ರೆಕ್‌ಫಾಸ್ಟಿ ಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಟೀಮು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಟೋನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ತುಸು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿರಲಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಎದು, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಹೊಡೆ ದಾಡಿಯಾರು ! ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ನೀಗದಂತಾದರೆ ಸರಸಳಿಯನ್ನು ಜಗ್ಗಿ ಬಿಡಿರಿ."

ಆಹಾ, ಎಂಥ ಹಗುರಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ ! ಸುಮಾರು ಅರ್ಧತಾಸಿನ ನಂತರ ಗಾಡಿ ಕಾನಪುರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವದು, ಆಗ ಈ

ಮಡಮಳು ಚಬ್ಬಿಗೆ ತಿರುಗಿ ಬರುವಳು. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬದುಕಿ ಇದ್ದರಷ್ಟೆ ! ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ದುರ್ಗಾನಾಮನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಉದ್ಧಸಾಹೇಬ ಎದ್ದು ಕುಳಿತ. ಆಕಳಿಸಿದ, ಕಣ್ಣು ತಿಕ್ಕಿದ, ಬಟ್ಟು ಲಟಕು ಅನಿಸಿಕೊಂಡ. ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಒಂದುಸಾರೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದ. ಅದರೆ ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಗ್ಧರಿಸುತ್ತ ಬಾಘರೂಮಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಠಿ ಸಾಹೇಬನು ಕಪ್ಪೆಯಂತೆ ಹಾರಿ ದೊಪ್ಪನೆ ನನ್ನ ಬದಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡ. ನಾನು ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಚೀರುವವನಿದ್ದೆ; ಆಮೊದಲೇ ಅವನು ನನ್ನ ಕೈ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ "ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಸರ್, ನಾನು ಕ್ರಿಸ್ತೋಫರ ಕೋಲಂಬಸ್" ಎಂದ.

ನನಗೆ ತುಸು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಂತಾಯಿತು. "ಸಲಾಮ ಹುಜೂರ" ಎಂದೆ.

"ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ಡಾಲರುಗಳಿವೆ. ಮಿನಿಮಿನೀಟಿಗೆ ನನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನ...."

"ಹುಜೂರರ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿದೆಯೇ !"

ಬಲ್ಲಾಟೋ ನನ್ನ ಎದೆಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಹೇಳಿದ. "ಉಕ್ ಹೀಯರ್ ಬಾಬಾ, ನಾನು ನಿಮಗೆ ಏದು ರೂಪಾಯಿ ಇನಾಮು ಕೊಡು ವೆನು"

"ಆದೇಕೆ ಹುಜೂರ ?"

"ಮಿಸ್ ಬೆಲ್ವರಳು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ನೀವು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಎಲ್ಲ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ನೀವೇ ಬ್ರಾಯಿಡ ಮಾಡ್ಕರ. ಆ ಟೀಮಥೀ ಟೋಪರ ಮಹಾ ಲಘಂಗ ! ಅವನ ಎಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ವತ್ತೀ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅವಾ ಭಯಂಕರ ಕುಡುಕ, ಪಾಪರ. ಆತನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಪಾಪ ಮಿಸಾ ಬೆಲ್ವರಳು ಕೊರಗಿ ಕೊರಗಿ ಸಾಯುವದು ನಿಶ್ಚಯ."

ಹೀಗೆಂದು ಬಲ್ಲಾಟೋ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳತೊಡಗಿದ. ಒಂದು ಬಾಟಲ

ಯಲ್ಲಿ ತುಸು ಸೆರೆ ಉಳಿದಿತ್ತು, ಅದನ್ನೂ ಅಷ್ಟು ಸೆಡ್ಡಿ ಆಂದ. "ಬಾಬೂ, ನೀವು ಪೂರ್ವಜನ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುತ್ತೀರಾ ?"

"ಅವಶ್ಯವಾಗಿ"

"ನಾನು ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೀರಡಿಸಿದ ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಯಾಗಿ ದ್ದೆನು. ಮತ್ತು ಈ ಮಡಮಳು ಬಿಟ್ಟು ರೂಪವತಿಯಾದ ಪಾಸದಾತ್ರಿಯಾಗಿ ದ್ದಳು. ಸಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ....."

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಾಘರೂಮಿನ ಬಾಗಿಲ ಸರಿವಾಡಿತು. ಬ್ಲಾಟೋ ನನಗೆ ಏದುಬೊಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸನ್ನೆ ಮಾಡಿ ತಟ್ಟನೆ ತನ್ನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡು ಗೊರಕೆ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದ.

ಉದ್ದಸಾಹೇಬ-ಮಡಮಳು ಈತನಿಗೆ ಟಿಮೀ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಘರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಬೆಂಚಿನಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತ. ಆಗ ಬ್ಲಾಟೋ ನಿದ್ರೆಯಿಂದೆದ್ದವನಂತೆ ಸೋಗು ಮಾಡಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತ ಮೈ ಒಡ್ಡು ಮುರಿದ ಹಾಗು ನನ್ನ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ಕರುಣಾಧೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಬಾಘರೂಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು.

ಈಗ ಟಿಮಿಯ ಸರತಿ ಬಂತು. ಬ್ಲಾಟೋ ಒಳಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಬಂದು ನನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದ. ನಾನು ಮೊದಲೇ 'ಗುಡ್‌ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಸರ್' ಎಂದು ಬಿಟ್ಟೆ.

ಟಿಮೀ ನನ್ನ ತೋಳನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ತಿರುವಿದ.

"ಉಃಫ್"

ಟಿಮೀ ಎಂದ. "ನಿನ್ನ ಎಲುವು ವುಡಿ ವುಡಿ ಮಾಡೇನು ?"

ಹೆದರುತ್ತ ನಾನಂದೆ. "ಇಯಸ್ ಸರ್"

"ನಿನ್ನನ್ನು ಥಳಿಸಿ 'ಜಿಲಿ' ಮಾಡ್ತೇನು"

"ಇಯಸ್ ಸರ್"

"ಎರಿಸ್ ಜಿಲ್ಲರಳನ್ನು ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗಿಯೇ ತೀರುವೆನು. ನಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಪೇಳದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅಪ್ಪಣೆಯೆಂದು ತಿಳಿ"

"ಇಯಸ್ ಸರ್"

" ನನ್ನ ಹತ್ತರ ಅಗಾಧ ಸಂಪತ್ತಿಯಿದೆ. ವದು ಹೋಟಲು, ಹತ್ತು ಹಡಗದ ಕಂಪನಿ; ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಹಂದಿಯು ಕಾರಖಾನೆ. ಬ್ಲಾಟೋಸ ಹತ್ತರ ಏನಿದೆ? ಒಂದು ಸೆರೆಯ ಭಟ್ಟಿ-ಆದು ಕಳವಲಿ. ಎಲ್ಲ ಬಂಡವಾಳ ನನ್ನದು. ಬ್ಲಾಟೋ ದುಂದುಕುಡುಕ, ಲಘಂಗ, ಬದ್‌ಮಾಷ್..... "

ಬ್ಲಾಟೋ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದನೋ ಏನೋ !

ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬಾಧ್ಯರೂಮಿನಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ, ಹಾಗು ಟೀಮಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹಾರಿ ಮುಷ್ಟಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗರ್ಜಿಸಿದ " ಕುಡುಕ ಯಾವ ಆವ ? ಲಘಂಗ ಯಾವನೋ ? ಬದ್‌ಮಾಷ್ ಯಾವನೋ ? "

ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೈಗೆ ಕೈ ಹತ್ತಿತು.

ನಮ್ಮ ದೇಶೀ ಬೈಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದ ಗುಣವು ಹೆಚ್ಚೆಂಬುದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಆದರೆ ನಿಜಕ್ಕಳವಾದ ಧ್ವನಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಭಟಿಯನ್ನು ಕೇಳುವ ವಾದರೆ ಏಲಾಯತೀ ಬೈಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ; ಎಶೇಷತಃ ಅಮೇರಿಕನ್,

ಒಂದೊಂದು ಶಬ್ದವೆಂದರೆ ತೋಫಿನ ಗುಂಡಿಸಂತೆ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಹೃದಯವನ್ನು ನಡುಗಿಸಿ ಬಿಡುವವು. ಇಂಗ್ಲಿಷು ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವ ದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಬೈಗಳ ಅರ್ಥವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅವುಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲು ಎಸೂ ತಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ನೋಡಿದೆ, ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹೇಬ ಜಸರು ಸಮಗಿಂತ ದುರ್ಬಲ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಾಗಾಯುಧ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮಾಡಲಾರರು. ಎರಡು ಮಿನೀಟು ಸಹ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಕೈಗೆ ಕೈ ಹತ್ತಿತು. ನಾನು ಕಿಂಕರ್ತವ್ಯ ವಿಮೂಢನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತೆ. ಗಾಡಿಯು ಅಷ್ಟ ರಲ್ಲಿ ಕಾನಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವದು ನನಗೆ ಎಚ್ಚರವೇ ಇಲ್ಲ.

ದಡದಡನೆ ಮಡಮಸಾಹೇಬಳು ಓಡಿ ಬಂದಳು. ಈ ಗಜಕಚ್ಚೆಗಳ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವದು ಅವಳ ಅಳವು ಮೂರಿದ್ದಾಗಿತ್ತು. "ಬಿಮೀ ಡೀಯರ ಡೋಂಟ್-ಬ್ಲಾಟೋ ಡಾಲಿಂಗ ಡೋಂಟ್ - ಪ್ಲೀಜ್ ಪ್ಲೀಜ್ ಡೋಂಟ್" ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಒದರಿಕೊಂಡಳು. ಆದರೆ ಕೇಳುವವರಾರು? ಪ್ರಕರಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಗಾಟಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಓಡಿದೆ.

ಫರ್ಸ್ ಸೆಕಂಡ ಕ್ಲಾಸಿನ ಎಲ್ಲ ಡಬ್ಬಿಗಳೂ ತೆರವಾಗಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲರೂ ಡಾಯಿನಿಂಗ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೆ ಹೇಳಲಿ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಫ್ಲಾನೆಲಿನ ಚಣ್ಣವನ್ನು ಹಾಕಿದ ಒಬ್ಬ ಸಾಹೇಬನು ಸೀಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು. ನಾನು ಓಡುತ್ತ ಅವನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ "ಕವಾ ಸರ್, ಲೇಡಿದು ಮೇಲೆ ಭಯಂಕರ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದೆ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಸಾಹೇಬ ಜೋರಿ ನಿಂದ ಮತ್ತೆ ಸೀಟಿ ಹೊಡೆದು ಸಸ್ತ ಕೂಡ ಓಡಿಬಂದ.

ಮಡಮಳು ಆಗ ನನ್ನ ಬಡಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಷ್ಕರ್ಷವಾತ ದಿಂದ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಪರಿಣಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಸವನೇ ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಂತೂಕ ಸಾಹೇಬನು "ಹ್ಯಾಲೋ ಜುಆನ್, ಎನಿದು ತಂಟಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ವೇಳೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದಳು. ಹೊಸ ಸಾಹೇಬ ಬಿಮೀ

ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಟೋ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ತಡೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ತಿರುಗಿ ಅವನ ಮೈಮೇಲೆಯೇ ಬಿದ್ದರು. ಅಗ ಹೊಸ ಸಾಹೇಬನೂ ಕೈಹಚ್ಚಿದ.

ಅಬ್ಬಬ್ಬ! ಏನು ಆ ಗುದಿಕೆಗಳು! ಅವನ ಹೊಡತಕ್ಕೆ ಇಬ್ಬರೂ ಕಂಗೆಟ್ಟರು. ಟೀಮಿಯ ತಲೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿತು. ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಗವಿದು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉರುಳಿದ. ಬ್ಲಾಟೋನ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿತ್ತು. ಆತನು ಮಣ್ಣು ಮುದ್ದೆಯಂತೆ ದಪ್ಪನೆ ನಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ. ಹಾಗೂ ಬೆಂಚಿನ ಕೆಳಗೆ ಕೈಕಾಲು ಚೆಲ್ಲಿದ. ಪ್ರಕರಣ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು.

* * * * *

ತುಸು ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೇಮಳು ನನಗೆ ಹೊಸ ಸಾಹೇಬನ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಳು. " ಇವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಿಸ್ಟರ್ ಬಿಲ್ ಬಾವುಂಡರ. ಮುಖ್ಯಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರವೀಣರು.... ಹಾಗೂ ಇವರು ಮಿಸ್ಟರ್ ಚರ್ಚರ್, ವೈರೀ ಡೀಯರ ಓಲ್ಡ್ ಫ್ರೆಂಡ್ "

ಸಾಹೇಬನು ನನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದ. " ಸರ್ವ್ ಬಿಯರ್ಡ್ ? " ಎಂದ.

" ಗಡ್ಡವಿದ್ದರೇನಾಯಿತು, ಇವರು ಒಳ್ಳೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ " ಎಂದು ಮಡಮು ಎಂದಳು.

ಸಾಹೇಬನು ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ರಭಸದಿಂದ ಅಗಳಾಡಿಸಿ " ಹಾ-ಡೂ-ಡೂ; ಚಳಿ ಬಹಳ ಬಿದ್ದಿದೆಯಲ್ಲವೆ ? " ಎಂದು ಕೇಳಿದ.

ತಟ್ಟನೆ ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೊಳೆಯಿತು. ಮಡಮು ಸಾಬಳ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ. " ನೋಡಿರಿ ಮಿಸ್ ಜುಲನ್, ಇಷ್ಟು ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ನೀವೇಕೆ ಬೀಳುವಿರಿ ? ಟೀಮಿ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಟೋ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಈಗ ಹಣ್ಣಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನೀವು ಈ ಬಿಲ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನೇ ಮದುವೆಯಾಗಿಬಿಡಿರಿ. ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ."

" ರಾಯಿಟೋ ! ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ನಾನು ಈ ಮಾತು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆನು. ಆಯ್ ಸೇ-ಬಿಲ್, ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ವದುವೆಯಾಗುವಿರಾ ? " ಎಂದಳು ಮಡಮು.

ಸಾಹೇಬನೆಂದ. "ರಾದರ್, ಆಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರು ಅನ್ನುವರು....?"

ಹರಿ ! ಹರಿ ! ಸಾಹೇಬ ಜಾತಿಯು ತೀರಾ ನಾಚಿಕೆಗೆಟ್ಟದ್ದು. ಬಿಲ್ ನನ್ನು ತಡೆದು ನಾನಂದೆ " ಸಾಹೇಬ, ನಿಲ್ಲಿರಿ. ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಹೀಗೇಕೆ ? ನಾನು ಕನ್ಯಾದಾತಾ-ಬ್ರಾಹ್ಮಿಡ ಮಾಸ್ತರ. ಮೊದಲು ಸಿಮ್ಮ ಕುಲಶೀಲ ವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವೆನು. "

ಬಿಲ್ ಹೇಳತೊಡಗಿದ. " ನನ್ನ ಅಚ್ಚು ಮೊಟ್ಟೆ ಗಾರನಾಗಿದ್ದನು. ನನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯುತ್ತಿದ್ದನು...."

" ಇದರಿಂದ ಕುಲದ ಮರ್ಯಾದೆಯೇನೂ ನಷ್ಟವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನವೆಷ್ಟಿದೆ ಹೇಳಿರಿ " ಎಂದೆ ನಾನು.

ಬಿಲ್ ತುಸು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದ. " ಮಿನಿಟಿನಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ. ತಾಸಿನಲ್ಲಿ ಆರು ಲಕ್ಷ ! ಆದರೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಬಚಿಯು ಸತ್ತನಂತರ ಉತ್ಪನ್ನವು ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವದು. ಅವಳವು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮೊಟ್ಟೆ ಮೊಟ್ಟೆ ಕೆರೆಗಳಿವೆ-ಉಪ್ಪುನೀರಿನವು-ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ' ಪ್ಲೋರ ' ಮೊಸಳು ಕಿಲಿಬಿಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. "

" ಸಾಕು ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ. ತುಸು ಮುಂದೆ ಬನ್ನಿರಿ. ನಾನು ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವೆ; ರೀಯಲ್ ಹಿಂದೂ ಸ್ಟಾಂಬಲ್ " ಎಂದು ಅಂದ.

ಆದರೆ ಅಕ್ಷತೆ, ದೂರ್ವಾ ಸಿಗಬೇಕೆಲ್ಲಿ ? ಕಿಡಕಿಯೊಳಗೆ ಹದಿಕೆ ಹಾಕಿ " ಎ ಕೂಲೀ ಬೇಗನೆ ತುಸು ಹುಲ್ಲು ಕಿತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಾ, ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ " ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಇಂಗ್ಲೀಷೀ ಅಶೀರ್ವಾದವಂತೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೇಳಿದೆ, " ಅಕ್ಷೇ ಸವರದಿದ್ದರೆ ಸಮ್ಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೆ ? "

" ಅವಶ್ಯ ಅವಶ್ಯ. "

ಸಾಹೇಬನ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಿಡಿ ಹುಲ್ಲು ಜಿಟ್ಟು ನಾನೆಂದೆ. " ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗು, ಹಣವಂತೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ಮಕ್ಕಳೂ ಆಗುವರು. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಯನ್ನಂತೂ ಈಗ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಎಚ್ಚರ, ಶರೀ-ಗರಿವಶೇಷ

ಕುಡಿಯಬಾರದು. ಆಂ ! ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಶಾಪ ತಪ್ಪೀತು ! " ಸಾಹೇಬನು ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿದ. ಕೈಯ ಕೀಲೇ ತಪ್ಪಿತು !

ಮಡಮಳಿಗೆ ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡಿದೆ. " ಮಗಳೇ, ನಿನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಸಿರಗೂರವು ಅಕ್ಷಯವಾಗಿರಲಿ. ವೀರಪ್ರಸವಿನಿಯಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ, - ಈ ಅಶೀರ್ವಾದವು ನಮ್ಮ ಅಬಲೆಯರಿಗಾಗಿ ' ರಿಜರ್ವ ' ಆಗಿರಲಿ. ನೀನಿನ್ನು ಬಹು ಕಠೋರವು ನನ್ನ ದುಃಖದ ಸಿಮಿತ್ತಳಾಗದಿರು. ನಾಲಕ್ಕಾರು ಶಾಂತ ಶಿಷ್ಟ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮನೆತನವನ್ನು ಸಾಗಿಸು. "

ಮಗಳೇ, ನಿನ್ನ ತುಟಿಗಳ ಸಿರಗೂರವು ಅಕ್ಷಯವಾಗಿರಲಿ.

ಮಡಮಳು ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನೆತ್ತಿ ಐದು ದಿನಗಳಿಂದ ಬಿಳಿದು ಮುಳ್ಳಿನಂತಿದ್ದ ನನ್ನ ಗಡ್ಡದಮೇಲೆ....."

" ಛೇ ಛೇ " ಎಂದರು ಎನ್ನೋದಬಾಬೂ.

" ಅದೇಕೆ, 'ದೇವೀ ಚೌಧುರಾಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಯೆ ಬರೆದಿದೆಯಲ್ಲ! " ಎಂದರು ಚಟರ್ಜಿ.

" ಒಳ್ಳೇದು ಚಟರ್ಜಿ ಸಹಾಶಯ, ಹಣ್ಣು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ರುಚಿ ಹೇಗಿತ್ತು ? "

" ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾರವಿಲ್ಲ. ಎಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಹಾಗಿದೆ. 'ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಚುವ ವಿಷಯವೇನಿದೆ ? "

ಚಟರ್ಜಿಯವರು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. " -ನಂತರ ನೋಡಿದೆ, ಉದ್ದ ಮತ್ತು ಲಠಿ ಸಾಹೇಬರಿಬ್ಬರೂ ಸಣ್ಣ ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ-ಇಬ್ಬರು ಕೂಲಿಗಳು ಅವರ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಬಿಲ್ ಹಾಗೂ ಜುಆನ್ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯತೊಡಗಿದರು. ನಾನು ಕಣ್ಣು ಬಿಡುತ್ತ ನಿಂತೆ.

ಜುಆನ್ ಕೊಂಡಳು. " ಚಟರ್ಜೀ, ಇಂತಹ ಆನಂದದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೀಗೆ " ಗ್ಲಮ್ " ಆಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ನೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಸೇರಿರಿ. "

ನಾನೆಂದೆ. " ನನ್ನ ಟೊಂಕದಲ್ಲಿ ಶೂಲೆಯಿದೆ. ಕುಣಿಯಬಾರದೆಂದು ಮೈದೈರಾಚರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "

" ಹಾಗಾದರೆ ನೀವು ಹಾಡಿರಿ, ನಾವು ಕುಣಿಯುತ್ತೇವೆ. "

ಎನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಯವನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದೆ. ಒಂದು ರಾಮ ಪುಸಾರೀ ಹಾಡನ್ನು ಅರಂಭಿಸಿದೆ.

ಮೊಗಲಸರಾಯಿಯವರಿಗೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ಹೀಗೆಯೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಕಡೆಗೆ ಮೊಗಲಸರಾಯ ಸ್ವೇಶನ್ ಬಂತು. ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಹೋದಕೂಡಲೆ ತಮ್ಮ ಮದುವೆಯಾಗುವದೆಂದೂ ಮೂರುದಿನಗಳ ನಂತರ ಗ್ರಾಂಥ ಹಾಟಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಮದಮಳು ನನಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಅದೆಷ್ಟೋ ಶೇಕಹ್ಯಾಂಥ. ಅದೆಷ್ಟೋ ಅನುರೋಧ. ಅನಂತರ ನಾನು

ಕಾತಿಯ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೆ ! ಮರುವಿನ ಮತ್ತೆ ಕಲಕತ್ತೆಗೆ ಹೊರಟೆ.

* * * * *

ಎನೋದಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಎನು ಚಟರ್ಜಿಮಹಾಶಯ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತೋ ಇಲ್ಲವೋ ? "

" ಅದೇಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲ ? ಮೊದಲೆ ಒಳ್ಳೆ ಸ್ವಭಾವ. ಮೇಲೆ ಐವತ್ತುವರ್ಷ ಮಯಸ್ಸು. ನಿಮ್ಮ ಈಗಿನ ಕಾಲದ ಪಂಡಿತಿಯರಂತೆ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸೆಟೆದುಕೊಂಡು ಕೂಡುವಂಥ ತಿಳಿಗೇಡಿಯಲ್ಲ ಅವಳು. ಮನೆಗೆ ಮೋದ ಕೂಡಲೆ ನಾನೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. "

" ಕೇಳಿ ಏನಂದರು ? "

" ಕೂಡಲೆ ಒಬ್ಬ ಉಡಿಯೂ ಕೆಲಸಿಗನನ್ನು ಕರೆದು ಅವನಿಗೆ. " ಈ ಮುದುಕನ ಗದ್ದವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆತ್ತು. " ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅನಂತರ ಆ ಬಂಗಾರದ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಗಂಗಾಜಲದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ತನ್ನ ಬೀರಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. "

" ಮದುವೆಯ ಊಟ ಹೇಗಾಯಿತು ? "

" ಎಲ, ಆ ಹಾಳು ಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೇಳಬೇಡಿರಿ. ಗ್ರಾಂಟ ಹಾಟಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಒಬ್ಬ ಖಾಸಸಾಮಾ ಹೇಳಿದ. " ಅಹುದು, ಅವಳೇನೋ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಮದುವೆಯಾದ ಮರುವಿನವೇ ಅವಳು ಓಡಿಹೋದಳು. ಸಾಪೇಬನು ಅವಳನ್ನು ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. "

ತಿರುವು ಮುರುವು

ಊ ಊ ಊ ಊ ಊ

ರಿಚ್‌ಮಂಡದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೀ-ಆಂಗ್ಲ ಪಾಠಶಾಲೆ. ಮಿಸ್ಟರ್ ಕ್ರ್ಯಾಮ್ (ಶಿಕ್ಷಕರು)
ಹಾಗೂ ಡಿಕ್, ಟಾಮ್, ಹ್ಯಾರೀ ಮೊದಲಾದ ಪುಡುಗರು.

ಕ್ರ್ಯಾಮ್:— ಹೂಂ, ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿರಿ, ನಾಲ್ಕು ಹೊಡೆಯಿತು.
ಡಿಕ್, ಉಳಿದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನಷ್ಟು ಓದಿಬಿಡು.

ಡಿಕ್:— 'ಯುರೋಪದ ದುಃಖದ ದಿನಗಳ ಅವಸಾನವಾಗಿದೆ.
ಜಾತಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿಯ ದ್ವೇಷ ಹಿಂಸೆ ವಿವಾದಗಳೆಲ್ಲ ದೂರಾಗಿವೆ. ಪ್ರಬಲ-
ಪರಾಕ್ರಾಂತ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ದೋರ್ದಂಡ ಶಾಸನದ ಸುಶೀತಲ ಛಾಯೆ
ಯಲ್ಲಿ' ದೋರ್ದಂಡವೆಂದರೇನು ಗುರುಗಳೆ?

ಕ್ರ್ಯಾಮ್:— ದೋರ್ದಂಡವೆಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? The big rod.
Under the soothing influence of the big rod.

ಡಿಕ್:— 'ಸುಶೀತಲ ಛಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಹೊಂದಿ
ಸಮಸ್ತ ಯುರೋಪವು ಧನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆಯುರ್ವಿಷದಿಂದ ರಶಿಯಾದವರೆಗೆ,
ಲ್ಯಾಂಪ್‌ಲಾಂಡದಿಂದ ಸಿಸಿಲಿಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಂತಿಯು ವಿರಾಜಿಸು-
ತ್ತಿದೆ. ಫ್ರಾನ್ಸವು ಈಗ ಜರ್ಮನಿಯ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಚುಕಲಿಚ್ಚಿಸು-
ವದಿಲ್ಲ; ಇಂಗ್ಲೆಂಡವು ಈಗ ಜಾತಿಜಾತಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಗಳವನ್ನೆಬ್ಬಿಸುವದಿಲ್ಲ;
ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ ಇಟಾಲಿಗಳು ಮಧ್ಯಸಾಗರದ ಅಧಿಕಾರದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೊಡೆ-
ದಾಡುವದಿಲ್ಲ.' ಮಧ್ಯಸಾಗರವೆಂದರೆ ಯಾವುದು ಗುರುಗಳೆ?

ಕ್ರ್ಯಾಮ್:— ಇದೋ, ಎದುರಿಗಿನ ಈ ಮಾನಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡ
ಬಾರದೆ; ಇಟಾಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸಮುದ್ರವಿದೆಯಲ್ಲ, ಅದೇ. ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿತ್ತು. ಇಂಡಿಯನ್‌ರಿಗೆ ಹಾಗೆ ಉಚ್ಚರಿಸ-
ಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಧ್ಯಸಾಗರವೆಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ

రీతియಾಗಿ అలష్టరకై బిలేస్తారా, స్విట్‌ఝులూండకై భభురా బాద, బోర్డోర్‌కై భాటిబానా, మూంజేస్వరకై నిమతే ఎంచు కరయుత్తారే. ఇరలి, ముందే ఓదు.

డిక్:— 'యూరొపియన్లు దిసదినకై లున్నతియన్ను హొందుత్తిదార్దే. అవర లోభవు కడిమెయొగదే, ఆపభ్య విలాసి తేయు దూరాగదే, ఇహలోకద మేలిన ఆస్థేయు కడిమెయొగదే, పరలోకద మేలిన నిర్భరతేయు శేజ్జాగుత్తిదే. భారతద వుత్తరు ఏళు సముద్రు హెదిమూరు నదిగళన్ను దాటి ఈ వారణవపర్జిత దేశకై బందు సెస్తార్థభావదింద శాంతి, సువృహస్థే హాగు సభ్యతే యన్ను నేలేగొళిసిదార్దే. '....ఒక్కేదు ఇదెల్లపూ నిజవే, సర ?

క్ర్యామ:— పుస్తకదల్లి బరేదిదే. మత్తు ఇదన్ను కలిస బేకెంచు సరకారద అర్కణియొగదేమెంద మేలే సజనిరలేబేకు.

డిక్:— ఆదరే ఇదెల్ల bosh ఎందు అప్ప అన్నుత్తానల్ల.

క్ర్యామ:— సిమ్మ అప్పనదేసు గంటు బిజాగుపదు ? అవరు వకిలరు. నన్ను హాగే సరకారి పగారద మేలే హొట్టి హొరకొట్టిబేకాగిల్ల.

డిక్:— 'ముమ్మ ఇంగ్లెష్ బాలకరే, భారతపరకారవు సిమ్మ దేశద మేలే ఆనంత లుపకారవన్ను మాడిదేయెంబుదన్ను యావాగలూ నేసపిన్లడిలి. నీవు దొడ్డవరాద మేలే శాంతరూ ఆజ్ఞాధారిగళూ రాజసిష్టరూ ఆగునంతే ఈగినిందలే ప్రయత్నవన్ను ఆరంభిసి.' '

టామ:— బూ - యూ - యూ - యూ....

క్ర్యామ:— ఎనో, జళి హత్తుత్తిదేయేను ? మత్తే నీనూ ధోరతర అంగి తొట్టుకొండు బుదేయా ? హిందీ జనర అనుకరణే యన్ను మాడలికై హోగి ఎల్లియాదరూ న్యూవోనియాదింద సత్తు మోది !

ಟಾಮ್:— ಅಪ್ಪನ ಅಪ್ಪಣೆ, ಏನು ಮಾಡಲಿ. ಇವತ್ತು ಶಾಲೆ ಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ಹೋಗುವಾಗ ಖಾನ್-ಸಾಹೇಬ್ ಗಾಬ್‌ಸನ್ ಟೋಡಿಯ ವರ ಪಾರ್ಟಿಗಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೊಂದು ಹೊಸ ಬಿರುದು ದೊರೆತಿದೆಯಂತಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಇಂಡಿಯನ್ ಸಭ್ಯಗೃಹಸ್ಥರು ಬರುವ ರಂತೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ದೇಶೀ ಉಡುಪು ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿ ದ್ದಾನೆ.

ಕ್ಯಾಮ್:— ಹಾಗಾದರೆ ಹಿಂದೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹೋದೆ? ಚಣ್ಣ ಪೈರಣ್ಣ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಟಾಮ್:— ಅದೇನೋ ಸಿಜ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿಯರೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಸುಧಾರಿಸಿದವರೆಂದು ಅಪ್ಪನು ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ....ಬ್ರ್ ರ್ ರ್....

ಕ್ಯಾಮ್:— ಹೋಗು ಹೋಗು, ಬೇಗನೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಶಾಲನ್ನಾದರೂ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಏನೋ, ಎಡವಿ ಬಿದ್ದೀಯೆನು ?

ಹ್ಯಾರೀ:— ನೋಡಿರಿ ನೋಡಿರಿ, ಟಾಮ್ ಕಚ್ಚೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾನೆ! ಸ್ವಿಪಿಂಗ ರೋಪಿಸ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ !

* * * * *

ಧರ್ಮಯಾಜಕರ ಮುಖಪತ್ರವಾದ ' ದಿ ಕಿಂಗಡಮ್ ' ಕಮ್ 'ವಿಂದ
ಉದ್ಭೂತವಾದದ್ದು.

ಸರ್ವನಾಶದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆದಿದೆ. ಭಾರತಸರಕಾರವು ಸಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನೆಲ್ಲ ಸೂರೆಗೊಂಡಿದೆ, - ನಾವು ಎರಕ್ಕ ಧರ್ಮಯಾಜಕ ಸಂಘದ ವರು ಯಾವ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೂ ಎಬ್ಬಿಸಲಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಇಹಲೋಕದ 'ಪಾವರೋಟಿ' ಮತ್ತು ಮೊಸದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಲೋಭವಿಲ್ಲ; ಹಾಗು ಸೀಝರನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಸೀಝರನಿಗೆ ಕೊಡುವದೆ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಮ್ಮತವಾ ಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ನಾವು ಇದೇನು ಕೇಳುತ್ತಿರುವೆವು ? ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಾರೋಪವೆ! ಹಾರ್ಸರೇಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಯಾಗು ವದಂತೆ. ಆಯಿವಕಟ್, ಎಪ್‌ಸಮ್ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾತೀರ್ಥಗಳು ಇನ್ನೇನು ಸ್ಮಶಾನವಾಗಬೇಕೆ? ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಾರ್ಸರೇಸನ ಉಲ್ಲೇಖ

ಎಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಶಪ್ ಸ್ವೋನಿಬೋಕನು ಗವ್ವರ್ನಮೆಂಟಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನಂತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೇಸ ಸಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಕ್ರಿಸ್ತಧರ್ಮದ ಹಾಸಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲವಂತೆ ! ಹಾಯ್, ಒಬ್ಬ ಧರ್ಮಯಾಚಕನ ಬಾಯಿಂದ ಇಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಯಿತೆ ! ಆದರೆ ರೇಸ ಆಡುವದು ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಜಾತಿಯ ಸನಾತನ ಧರ್ಮವೆಂಬುದೂ ಲೋಕಾಚಾರವು ಬಾಯಿಬಲ್ಲಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲೆಂಬುದೂ ಈ ಬಿಶಪ್‌ರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ ? ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಭಯಂಕರ ಸಮಾಚಾರ-ಮಧ್ಯ ಪಾನವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಯಾಗುವದಂತೆ. ಸಮ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತ ಸನಾತನ ಪಾನೀಯವನ್ನು ಸಿಲ್ಲಿಸಿ ಭಾರತ-ಸರಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ಚಹದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತದೆಯೇನು ?

* * * * *

‘ರಾಷ್ಟ್ರವಿತ್-ಇದರ ಕೂಡ ‘ಆಂಗ್ಲ ಬಂಧು’ವು ಸಮಾವಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ-

ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಘಾತವಾದದ್ದು.

ನಾವು ಖಾಸಸಾಹೇಬ ಗಾಬರ್ನ್ ಟೋಡಿಯವರನ್ನು ಅದರವೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ಅವರು ಉಚ್ಚ ಸಮ್ಮಾನದಿಂದ ಎಭೂಷಿತರಾಗಿರುವದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶೀ ಜನರ ಭಾಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುದು, ಇದೇ ಮೊದಲು ದೊರೆತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಎಶೇಷ ಅಗ್ಗ ಮಾಡಬಾರದೆಂದೂ ಅದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ರಾವಸಾಹೇಬ ಖಾಸಸಾಹೇಬ ಪ್ರಭೃತಿಗಳು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದೂ ಹೀಗಾಗಿ ಯುರೋಪದ ಉನ್ನತಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರುವದೆಂದೂ ಸೂಚಿಸಲಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಾಯಿಟ, ಬ್ಯಾರನ್ ಮಾರ್ಕ್ವಿಸ್ ಡ್ಯೂಕ ಮೊದಲಾದ ದೇಶೀ ಬಿರುದುಗಳೇ ಸಾಹೇಬರಿಗಾಗಿ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಮಿಸ್ಟರ ಟೋಡಿಯವರು ಖಾಸಸಾಹೇಬ ಟೋಡಿಯವರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವರೆಂದ ಮೇಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪದ ಮರ್ಯಾದೆಗನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯುವುದು ಉಚಿತ. ಅವರು ರಾಜದ್ರೋಹಿ ಲಿಬರ್ಟಿ-ಲೀಗಿನ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಹಾಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

* * * * *

ಗಾಬಸನ್ ಟೋಡಿಯವರ ಮನೆ. ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ ಮತ್ತು ಅವಳ ಇಬ್ಬರು
ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಫ್ಲಫೀ ಹಾಗೂ ಫ್ಲಾಫೀ ಮತ್ತು ಇವರ ಶಿಕ್ಷಕ ಜೋಫನಾ.

ಜೋಫನಾ:— ಫ್ಲಾಫೀ, ನಿನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಬಹಳ ಬೇಸತ್ತು.
ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಹೆರಳು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವದು ಹೀಗೆಯೇ ? ಆಹಾಹಾ,
ಎನು ಜೆಲುವೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆಯೇ ? ಕಿವಿಗಳೆರಡೂ ಹೊರಗೇ ಕಾಣುತ್ತವೆ.
ಇಷ್ಟುದ್ದ ಬೆಳೆದಿರುವಿ. ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಹೇಗೆ
ತುರುಬು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ ನೋಡು !

ಫ್ಲಾಫೀ:— Let her. ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂದಲು ಜಿದ್ದರೆ ನನಗೆ
ಎನೂ ಕೇಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೆರೆಮನೆಯ ಮಿಸ್ ಲ್ಯಾಂಕೀ ಗಾಸಲಿಂಗಳಂತೆ
ನಾನು ಕೂದಲ ಕತ್ತರಿಸುವೆನು.

ಜೋಫನಾ:— ಸರಿ, ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸು; ಬೋಳು ತಲೆಯಾಗಲಿ.
ಹುಬ್ಬು ಬೋಳಿಸು ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಜೆಲುವಿಕೆಗೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುವದು. ಬಕ-
ಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುವಿ. ಅತ್ತೆಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಯೆಂದರೆ....

ಫ್ಲಾಫೀ:— Little Pussy Friskers

Shaved off her whiskers

And sharpening her paw

Scratched her mum-in-law.

ಜೋಫನಾ:— ಎಂಥ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಹುಡುಗಿಯಿದು ! ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ,
ನಿಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕ ಮಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವದು ನನಗಂತೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ:— ಛೀ ಫ್ಲಾಫೀ, ನೀನು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬಹಳ
ಅಡ್ಡನಾಡಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಿ. ಜೋಫನಕ್ಕಾ ಅವರು ನಿನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ
ಎಷ್ಟು ಶ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಫ್ಲಾಫೀ:— ನಾನು ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆ. ಫ್ಲಫೀಗೆ ಕಲಿಸಲಿ ಸಾಕು.

ಜೋಫನಾ:— ಮತ್ತೆ 'ಫ್ಲಫೀ'ಯೆ ! ಅಕ್ಕ ಎಂದರೆ ಎನಾಗುವದು ?
ಆಂ, ಇದೇನು ಮತ್ತೆ ನೀನು ಪೆನ್ನಿಲ್ ಚೀಪುತ್ತಿರುವೆಯಾ ! ಛೀ ಛೀ
ಎಷ್ಟು ಅಸಹ್ಯ ! ಇರಲಿ. ನೀನು ಆ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಉರ್ದು ಗಝಲ್
ಪಾಠ ಮಾಡು.

ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ:— ಜೋಫನಕ್ಕಾ, ನಿಮ್ಮ ಡಬ್ಬಿಯೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಎಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಯಾ? ಥ್ಯಾಂಕ್ ಯೂ.

ಜೋಫನಾ:— ನೋಡಿರಿ ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ, ಮಾತು ಮಾತಿಗೆ ಹೀಗೆ ಥ್ಯಾಂಕ್ ಯೂ - ಪ್ಲೀಜ - ಸಾರೀ ಎಂದು ಅನಬೇಡಿರಿ. ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಉನ್ನತಿಯು ಆಗಲೊಲ್ಲದು. ತುಚ್ಛ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಅಥವಾ ದುಃಖವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ಭಂಡತನವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ತುಸು ಜರದಾ.

ಟೋಡೀ:— ನೋ, ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್-ಥೂಸಗೋ! ಜರದಾ ತಿಂದಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ತಲೆ ತಿರುಗುವದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಸಿಗರೇಟ ಸೇಡುವೆ.

ಜೋಫನಾ:— ಹಂಗಸರು ಸಿಗರೇಟ ಸೇಡುವದು ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ. ನೀವು ಜರದಾ ತಿನ್ನುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರಿ.

ಟೋಡೀ:— ಆದರೆ ಎರಡೂ ತಂಬಾಕು ಅಷ್ಟೆ?

ಜೋಫನಾ:— ಆದರೇನಾಯಿತು. ಒಂದು ಹೋಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಪುಡಿ. ಹೋಗೆಯು ಪುರುಷರಿಗಾಗಿ, ಹಾಗು, ಪುಡಿಯು ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿ. ಫ್ಲಫಿ, ಆ ಬಂಗಾಲೀ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ನೀನು ಮುಗಿಸಿರುವೆಯಾ?

ಫ್ಲಫಿ:— ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು.

ಜೋಫನಾ:— ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಶೇಷ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅರಿಸಿ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ವಾಠು ಮಾಡಿದರಾಯಿತು. ಬಂಗಾಲಿಯಲ್ಲಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪರಿಚಯವು ನಿನಗೆ ಆದೆಯೆಂದು ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯು ಬಹಳ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಸಭ್ಯಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಬಂಗಾಲಿಯನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವದೂ ಕೆಲ ಉದ್ದೂ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕಲಿತಿರುವದೂ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ, ಫ್ಲಫಿಗೆ ಚಾಕಲೇಟು ಬಹಳ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಡಿರಿ. ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಲೆಯು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಾಲಿಗೆಯು ಚಡವಾ ಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು.

ಗಬಸನ್ ಟೋಡೀ:— (ನೇಪಥ್ಯದಲ್ಲಿ) - ಡಿಯರಿ -

ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡೀ:— ಓ ! ಎಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ನೀವು ?

ಗಬಸನ್ ಟೋಡಿ:— ಬಾಠ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲಿ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾವನ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಜೋಫ್‌ನಾ:— ಬಾಠ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಮಾವನಹಣ್ಣೇ ?

ಟೋಡಿ:— ಅದಿಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. 'ಮಾವನಹಣ್ಣು' ತಿನ್ನುವದಾದರೆ ಭಾರತೀಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ತಿನ್ನುವದೇ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಗಾಬೀ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅವರ ಕೈಗೆ ರೂಢಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಲಿಫ್ಟ್, ಕಾರ್ಪೆಟ್, ಟೀಬಲೆಕ್ಲಾಥ್ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಸ ಚೆಲ್ಲಿ ಹೊಲಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಠ್‌ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾವನ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲುಕ್ಕೆ ಗಾಬಿಗೆ ಯೇಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವನಹಣ್ಣು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಚೀವುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗದ್ದದ ಮೇಲಿಂದ ರಸ ಇಳಿದು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. Horrid !

ಜೋಫ್‌ನಾ:— ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಕೇಕರಿ ಮಿಸೆಸ್ ಟೋಡಿ, ನೀವು ಸಿಮ್ಮ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಗಾಬೀ ಎಂದು ಕರೆಯುವದು ಶಿಷ್ಟತನದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಗಾಬೀ ಹಾಬೀ ಎಂದು ಬೇಕಾದ್ದು ಕರೆಯಿರಿ, ಆದರೆ ಎರಡನೆಯವರ ಎದುರಿಗೆ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವಶ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ 'ಅವರು' ಎಂದು ಅನಬೇಕು. ಇದು ಸಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರದಿದ್ದರೆ 'ಓ' ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು.

ಟೋಡಿ:— ಇಷ್ಟೆಯೇ ಅಹದಲ್ಲೋ ? ಅಗಲಿ, ತಾವು ತುಸು ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಾನು ಅವರಿಗಷ್ಟು ಮಾವನಹಣ್ಣು ಕೊಟ್ಟು ಬರುವೆ.

* * * * *

'ರಾಷ್ಟ್ರವಿಕ್'ದ ಬಾಹಿರಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು.

ವಿಶುದ್ಧ ಆನಂದ ಲಾಡೂ:— ಚರಬಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಿಸ್ಕೀಟ್‌ಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ಆನಂದ ಲಾಡೂಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಿರಿ. ಹುಲ್ಲು ಗಟ್ಟಿಯಾಗುವವು. ಕೇವಲ ಅಕ್ಕಿಯ ಸುಚ್ಚ ಮತ್ತೆ ಬೆಲ್ಲ. ಯಂತ್ರ ಸ್ಪರ್ಶವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೀ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದು. ಒಂದು ಸೇರಿಗೆ ಐದು ಶಿಲಿಂಗು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ದೊರೆಯುವವು. ತಯಾರಿಸಿದವರು-ರಸಮಯದಾಸ, ಟಿಕ್‌ಟಿಕಿಬಾಚಾರ, ಕಲಕತ್ತಾ.

ಅಂಬುರೀ ವರಣ:— ಮಡಮ್ಮರ ದುಃಖವನ್ನು ದೂರಾಯಿತು. ಈ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ ಪುಡಿಯನ್ನು ಮೋರೆಗೆ ತೊಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಪ್ಪಗಿನ ಬಣ್ಣವು ಅಳಿದು ಅಚ್ಚ ಹಿಂದೀ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ಬಣ್ಣವಾಗುವದು. ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಕವ್ವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಇವರ ಕೂಡ ತುಸು ಬೆರಗಿನ ಕೂಡಿಸಿರಿ. ರಾಮಚಂದ್ರಜೀಯವರು ಇದನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಲೆ: ಒಂದು ಪುಡಿಕೆಗೆ ಐದು ಶಿಲಿಂಗು. ಮಾರುವವರು—ಶೇಖ ಅಜಹರ, ಲೇಡನ್ ಹಾಲ್ ಸ್ಪ್ರಿಟ, ಇಂಡಿಯಾ ಹಾವುಸ, ಲಂಡನ್.

* * * * *

‘ಡಿ ಲಂಡನ್ ಫಾಗ್’ ದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದದ್ದು

ಬರುವ ಆಶ್ವೀನಮಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಿರಾಟ್ ರಾಜ-ಸೂಯ ಯಜ್ಞವಾಗುವದು. ಸ್ವಯಂ ಮಹಾಕ್ಷತ್ರಪರು ಭಾರತಸರಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನರಾಗುವರು. ಹೋತಾ, ಋತ್ವಿಕ್, ಮುಲ್ಲಾ, ಮೌಲಾನಾ ಮೊದಲಾದವರು ಭಾರತದಿಂದ ಬರುವರು. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಜಿಟ್ಟುಬಿಡದೆ ದೀಯತಾಂ ಭುಜ್ಯತಾಂ ನಡೆಯುವದು. ಖರ್ಚು ಕೊಡುವವರು ಈ ಬಡ ಯುರೋಪೀಯರು.

ಇಡೀ ಯುರೋಪದ ಶೋಷಣಕಾರ್ಯವು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಭಾರತಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಖರಚೆಯನ್ನು ಚಪ ಚಪ ಅನಿಸುತ್ತ - ‘ಎಲೈ ಸಪ್ತೀ-ಪುತ್ರರೆ, ಹಿಗ್ಗಿರಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಎಲವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸೆಕ್ಕುವೆನು, ’ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ಸರಿಯಾಗಿ ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾನ್-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಲಿಬರ್ಟೀ ಲೀಗಿನ ಅಧಿವೇಶನವು ನೆರೆಯುವದು. ಬ್ರಿಟಿಶರೇ, ಜಾನ್-ಆ-ಗ್ರೀಟ್ಟೆ ದಿಂದ ಲ್ಯಾಂಡ್ಸ್-ಎಂಡದ ವರೆಗೆ ನೀವು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇರು ಎರೋ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಾಸಮ್ಮೇಲನದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಣುಮಾತ್ರವಾದರೂ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವಿದ್ದರೆ ರಾಜಸೂಯಯಜ್ಞದ ತ್ರಿಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿಯಬೇಡಿರಿ ಸಹ. ಒಮ್ಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ, ಈ ನಿಮ್ಮ ಮೇರೇ ಇಂಗ್ಲಂಡದ-ಎಲ್ಲಿ ಒಂದುಕಾಲಕ್ಕೆ ದುಗ್ಧ ಹಾಗು ಮಧುವಿನ ಹೊಸಲು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತೋ-

ಆದರೆ ದಶೆಯೇನಾಗಿದೆ! ಅನ್ನವಿಲ್ಲ, ವಸ್ತ್ರವಿಲ್ಲ, ಬೀಫ್ ಇಲ್ಲ, ಬೆಣ್ಣೆಯಿಲ್ಲ, ಪಾನೀಯವಿಲ್ಲ. - ಈ ಸಾರೆ ಜೀಯರ ಸಹ 'ಬಂದ' ಆಗುವುದು. ಎದೇಶ ದಿಂದ ಗಮಾ ಒರಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಬ್ರೆಡ್ ತಯಾರಾಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕುರಿಗಳ ಕೂದಲನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಆ ಉಣ್ಣೆಯು ಪಂಜಾಬಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬನಾತು ಕಂಬಳಿಗಳ ರೂಪವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಎರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಹತ್ತಿಯ ಅರಿವೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ವಿಖ್ಯಾತ ಲಿನೆನ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿವೆ. ಹಾಯ್, ನೀವು ಯಾರ ಅರಿವೆಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಿರುವಿರಿ? ನಿಮ್ಮ ಸಗ್ಗತೆಯು ಮರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾಚಿಕೆಯು ಅಡಗಿಲ್ಲ. ಚಳಿಯು ಅಳಿದಿದೆ ಆದರೆ ನೀವು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಡುಗುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಆಕಳುಗಳು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಿಯಾತವಾಗುತ್ತಿವೆ; ಅಲ್ಲಿಯ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪ ತಿಂದು ಕೊಬ್ಬುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಯರ ವ್ಯಸ್ಥಿಗಳ ರುಚಿಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರುವಿರಿ. ಭಾರತೀಯ ಗಾಂಜಾ ಅಫುಗಳು ನಿಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ 'ಆಮಲು' ಕೂಡಿ ಸುತ್ತಿವೆ. ನಿಮ್ಮ ಸರ್ವನಾಶದ ಮೇಲೆ ಭಾರತವು ತನ್ನ ಭೋಗವಿಲಾಸದ ಪ್ರಚಂಡ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಡಿಸೆಂಬರದ ಚಳಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಯಿಲ್ಲದೆ ಗದಗದ ನಡುಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಹಣದಿಂದಲೇ ಶೆವ್ವಿ ಯೆಟಾ ಹಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷವಧಿ ಟನ್ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಕ್ರಿಮಿ ಆಗ್ನೇಯಗಿರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುವರಂತೆ. ಲಂಡನ್‌ದ ಚಳಿಯು ಅವರಿಗೆ ತಡೆಯುವದಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಬಹುಧಾಂಬಿಕೆ, ಆತ್ಮಕಲಹ-ಪರಾಯಣ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ರೇ, ಇನ್ನಾದರೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ತುಚ್ಛ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ತೊರೆಯಲಾರಿರಾ? ಇನ್ನೂ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಆ ಆಂಗ್ಲೋ-ಸೆಲ್ವಿಕ್ ಜಗಳ, ಪ್ರಾಂಕೋ - ಜರ್ಮನ್ ಜಗಳ, ಧನಿಕ-ಶ್ರಮಿಕರ ಜಗಳ, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಜಗಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ?

*

*

*

*

*

ಡಾಯಿಡ್ ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ. ಸರ್ ಬ್ರಿಕ್ಸ್‌ನ ಬರ್ನಕೋಟಿ ಇವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಜನರು ನೆರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಮಯ್ ಕಂಟ್ರಿಮೆನ್, ನೀವು ಇಂದು ನನಗೆ, ನಾಲ್ವಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಕೃತ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆಂದು ಕರೆಯಲಿ, ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಹೃದಯವು ತುಂಬಿ ಹೋಗಿದೆ. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿಯ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ದೇಶದ ನಿವಾಸಿಗಳೂ ಭಗವಂತನ ನಿರ್ವಾಚಿತ ಜನರೂ ಆದ ಬ್ರಿಟನ್ - ಸ್ಕಾಟ್ಸ್‌ನ್ - ನಾರ್ಮನ್ - ವಂಶೋದ್ಭವ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಜನರೇ....

ಮ್ಯಾಕ್ ಡೊಡಲ್:— ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅನ್ನಬೇಡಿರಿ. ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಎನ್ನಿರಿ. ಸ್ಕಾಟ್ಸ್‌ರು ಏನು ಗಾಳಿಗೂಂಟ ಬಂದರೋ ?

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಆಗಲಿ ಆಗಲಿ. ಬ್ರಿಟಿಶರೇ ಒಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಆ ಪ್ರಾಚೀನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿರಿ. ಹೇಸ್ಟಿಂಗ್ಸ್ - ಕ್ರೇಸೀ - ಎಡೆನ್ ಕೋರ್ಟ್‌ದ ವೀರರೆ, ಯಾರ ವಿಜಯಪತಾಕೆಯು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಂಡ, ಸ್ಕಾಟಲಂಡ, ಆಯರ್ಲಂಡ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ....

ಮ್ಯಾಕ್ ಡೊಡಲ್:— ಸುಳ್ಳು ಮಾತು. ಸ್ಕಾಟಲಂಡದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಜಯಪತಾಕೆಯು ಎಂದೂ ಹಾರಿಲ್ಲ.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಸರಿ, ಸ್ಕಾಟಲಂಡ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿ. ಯಾರ ವಿಜಯ ಪತಾಕೆಯು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯರ್ಲಂಡ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ-

ಓ, ಹುಲಿಗಾನ್:— Oireland ! Say it again !

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ವಿಜಯಪತಾಕೆಯು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ - ಸ್ಕಾಟ್ಸ್ - ಆಯಿರಿಶ್ ಮಿಶ್ರಿತ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಜನರೇ....

ಓ, ಹುಲಿಗಾನ್:— Begorrah ! ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಶರಲ್ಲ, ಸೆಲ್ಟಿಕ್.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಸರಿ ಸರಿ. ನನ್ನ ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಹಾಗೂ ಸೆಲ್ಟಿಕ್ ಬಂಧುಗಳೆ, ಈ ದಿನ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ನೆರೆದಿರುವೆರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ?

ಓ, ಹುಲಿಗಾನ್:— Sure, Oi don't know.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಅದೇಕೆ ನೆರೆದಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆ ಹಾಗಾದರೆ? ದುರ್ದೈವಿಗಳೆ, ನಿಮ್ಮ ಈ ಪಿತೃಭೂಮಿಯ ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಆಯೋಜನೆಯು ನಡೆದಿರುವದೆಂಬುದರ ಎಚ್ಚರ ಎಚ್ಚರ ನಿಮಗೆ?— ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞ. ಭಾರತವರಕಾರವು ಮಹಾ ಆಡಂಬರದಿಂದ ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಾಕ್ರಮದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದೇ ಯುರೋಪದ ಮಾನಸೀಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಂದು ಮಹಾಕ್ಷತ್ರಪನಿಗೆ ಕುರ್ನಿಸಾತ್ ಮಾಡಿ 'ಭಾರತವರಕಾರಕೀ ಜಯ' ಎಂದು ಉಸುರಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಏನು! ಈ ಅವುಟ್ ಲ್ಯಾಂಡಿಶ್ ಕಾರಭಾರ, ಈ ಸ್ಯಾಕ್ರಲೆಜ್....

(ವೇಗದಿಂದ ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಲಾನಿಫಿಯ ಬರುವನು)

ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಲಾನಿಫ:— (ಜನಾಂತಿಕದಲ್ಲಿ) — ಸರ್ ಟ್ರೆಕ್ಸೀ, ಇದನ್ನೇ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ನೀನು! ನಿನ್ನ ಸರ್ವನಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ. ನಾನು ಅದೇಷ್ಟೋ ಬಗೆಯಿಂದ ಕ್ಷತ್ರಪನಿಗೆ ಹೇಳಿ Chiltren-Hundredsದ ಮಂತ್ರಿಪದವು ನಿನಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಅರಾಮ ಕೆಲಸ. ಆಗದೀ ಸಿನೆಕ್ಯೂರ (Sine cure). ಆ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಟೋಡಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕ್ಷತ್ರಪನ ಇಚ್ಛೆಯಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾನು ಬಹಳ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಸುದ್ದಿ ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ರಾಜದ್ರೋಹದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿರುವೆ.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಹೀಗೋ ಹಾಗಾದರೆ? ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿ ಮಾಡುವೆನು.

ಸಭಿಕರು:— Go on Tricksy, Go on.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಹಾಂ, ನಾನೇನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ—ಪ್ರಿಯ ದೇಶ ಚಾಂಧವರೆ, ಇಂಥ ಘೋರ ದುರ್ದೈವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು? ನೀವು ಈ ಯಜ್ಞದ ದೊಡ್ಡ 'ತಮಾಷೆ'ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸುವಿರಾ?

ಸಭಿಕರು:— Never, never.

ಬಿಲ್ ಸ್ನುಕ್ಸ್:— Say guv'nor, will they stand treat? ಎಷ್ಟು ಪಿನಾಯಿ ಸೆರೆ ಬರುವದು?

ಟೆರ್ನ ಕೋಟಿ:— ಒಂದು ಹನಿ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಹಂಚುವರು. ಬಾಧುಗಳೆ, ಈ ಮಹಾಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವೆಲ್ಲಿ?

ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಲಾನಿ:— ಟೆರ್ನಕೋಟಿ, ಇದೇನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಿ?

ಟೆರ್ನ ಕೋಟಿ:— ಹೆದರುವಿರೇಕೆ, ಮುಂದೆ ಕೇಳಿರಲ್ಲ! ಬಂಧುಗಳೇ, ಈ ವಿರಾಟೆಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೋಗುವಿರಾ?

ಸಭಿಕರು:— ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸೈತಾನನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವದು ಲೇಸು.

ಟೆರ್ನ ಕೋಟಿ:— ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಇದು ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೋಗಲೇಬೇಕು, - ಹೋಗದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ಭಾರತಸರಕಾರವು ತಾನಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ.

ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಲಾನಿ:— ಹಿಯರ್, ಹಿಯರ್!

ಸಭಿಕರು:— ಮ್ಯಾರವ್, ಮ್ಯಾರವ್!

ಟೆರ್ನ ಕೋಟಿ:— ಸಭಿಕರೆ, ನಾನು ಹೇಳುವದನ್ನು ಅನ್ಯಥಾತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ. ಭಾರತದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸದೆ ಸಮ್ಮತಿಗತಿಯು ನೆಟ್ಟಿಗಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವದು ಸರಕಾರದ ದಯೆಯ ಮೇಲೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆೆಯಬೇಡಿರಿ.... (ಕೊಳಿತ ತತ್ತಿ ಬೀಳುವದು) ಓ! ಕಣ್ಣು ಒಳೆ ಉಳಿಯಿತು. ಬಂಧುಗಳೆ, ಕರ್ತವ್ಯವಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ಭಯವನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸುವದಿಲ್ಲ; ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿದುದನ್ನು ನಿಷ್ಕಪಟದಿಂದ ಹೇಳುವೆನು.

ಲಾರ್ಡ್ ಬ್ಲಾನಿ:— ಭಲೆ, ಯೋಗ್ಯಮಾತು. ಇದೋ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ ಬಂದಿತು. 'ಬ್ರೇವೋ ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸಿ,' ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಕ್ಷತ್ರಪನು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಾನು ಓದಿ ನೋಡುವೆ. ನೀನು ನಿಲ್ಲಬೇಡ, ಭಾರ್ಷಣ ಸಾಗಲಿ.

ಟೆರ್ನ ಕೋಟಿ:— ಬಂಧುಗಳೆ, ನಾನು ಹೇಳುವದೆಲ್ಲವೂ ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವೇನೂ ಇಲ್ಲ. - ಬ್ಲಾನಿ ಎನು ಸುದ್ದಿ? - ಪ್ರಿಯ ಬಂಧುಗಳೆ, ದೇಶದ ಮಂಗಳಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಎಂಥ ಲಾಂಛನೆಯನ್ನು ಭೋಗಿಸಲೂ ಸಿದ್ಧನೇ ಇರುವೆನು. ಈ ನಿಮ್ಮ ಬಿಡಾಲಧ್ವನಿಯು ನನ್ನ ಜಯಧ್ವನಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಈ ಕೊಳಿತ ತತ್ತಿಯು ಎದುರಿಗೆ ನನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಬತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ

ಎನಾದರೂ ನಿಗ್ರಹದ ಅಸ್ತ್ರಗಳಿದ್ದರೆ- (ಕ್ಯಾಬೇಜ್)- ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಪಾರಾಗುವಂತಿಲ್ಲ ! ಬ್ಲಾನ್ಕೀ, ಬೇಗ ಹೇಳು. ಎನು ಬರೆದಿದೆ ?

ಬ್ಲಾನ್ಕೀ:— ಪೂಅರ ಟ್ರಿಕ್ಸಿ ! ಕಡೆಗೆ ಆ ಬೆರಕಿ ಟೋಡಿಯೆ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡ. 'ನೆವ್ವರ ಮಾಯಂಡ್.' ನೀನು ಹತಾಶನಾಗಿ ಬೇಡ. ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಆನುಕೂಲ ಸಮಯ ಬಂದಕೂಡಲೆ ನಿನಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವೆನು. ಕ್ಷತ್ರಪನು ಮಹಾ ಮೂರ್ಖನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಟೋಡಿಯು ಸಾಧಾಗಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಯಬಾರದೆ ? ನೀನು ಎಂಥ ದೊಡ್ಡ 'ಡೆಮೊಗಾಗ್.'- ನಿನ್ನನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಂತಹ ಸುಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು ! ಛೇ ಛೇ !

ಟರ್ನಕೋಟಿ:— ಡ್ಯಾಮ್ ಟೋಡಿ ಆ್ಯಂಡ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಕ್ಷತ್ರಪ. ನನ್ನ ಪ್ರಿಯ ದೇಶಭಾಂಧವರೆ...

ಸಭಿಕರು:— Shut up! kick him--lynch the traitor!

ಟರ್ನಕೋಟಿ:— ಇಲ್ಲ ಇಲ್ಲ, ನೊದಲು ನನಗೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಿರಿ. ಈ ರಾಜಸೂಯಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ನೀವು ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು. ಅದೇಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ? ಗಾಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ? ಸಲಾಮು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ? ಭಾರತಸರಕಾರದ ಜಯಜಯಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ? ನೆವ್ವರ್. ಆಲ್ಲಿ 'ಹೋಗಬೇಕು, ಯಜ್ಞವನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ, ಹೊಡೆದಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಭಾರತಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಿ, ಇನ್ನೂ ತಮಾಷೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಗಾಳಿಯನ್ನು ತಿನ್ನಿ ನಮ್ಮ ಮರುಳು ಮಾಡುವುದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು.

ಸಭಿಕರು:— Long live Tricksy ! Turncoat for ever !

* * * * *

ನಾರೀಸಂಘದ ಮುಖಪತ್ರವಾದ 'ದಿ ಶಿ-ಮ್ಯಾನ್' ದಿಂದ ಉದ್ಘೃತವಾದದ್ದು

ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಮೂರು ಘಂಟೆಗೆ ಅಖಿಲ-ಬ್ರಿಟಿಶ್-ನಾರೀ-ವಾಹಿನಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಹೊರಡುವದು. ರಿಜಂಬಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ ಪೋರ್ಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ಲೇಸ, ರಿಜಂಬಲ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್, ಪಿಕ್ಕ್ಯಾಡಿಲಿ ಸರ್ಕ್ಸ್, ಟ್ರಾಫಲ್ಗರ್ ಸ್ಕ್ವೇಯರದ ಮೇಲಿಂದ ಹಾದು ಈ ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರೊಸೆಶನ್ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ ಪಾವುಸನ್ನು ಮುಟ್ಟುವದು.

ಸಾರಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುರುಷಜಾತಿಯು ನಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಅಧಿಸತ್ಯವನ್ನೂ ನಡಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅದರ ಅಟವು

ಸಾಗದು. ನಾವು ಸಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡೇ ತೀರುವೆವು. ನಾವು ಮೋಟೀಸ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ನಿರ್ಭಕವಾಗಿದೆ. 'ಲಫಂಗ'ರಾದ ಪುರುಷರು ಭಲ, ಬಲ, ಕುಶಲತೆಗಳಿಂದ ಮತಾಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಏಕಾಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಾಗಲಾರದು; ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ನೂರರಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಜನ ಹೆಂಗಸರಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಅಸು ವಾತದಲ್ಲಿ ನಾರೀ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಸರಕಾರೀ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೂರರಲ್ಲಿ ಅರವತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳು ಹೆಂಗಸರಿಗಾಗಿರಬೇಕು. ಗಂಡಸರಿಗಿಂತ ನಾವು ಎತ್ತರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವೆವು? ನಾವು ಡಿವ್ಲಾಯ್ಡ್ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಧರಿಸುತ್ತೇವೆ; ಕೂದಲ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಿಗರೇಟು ಸೇಡುತ್ತೇವೆ, ಕಾಕ್ ಟೀಲ ಎಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಅಗತ್ಯವೆನಿಸಿದರೆ ಮೋರೆಗೆ ಮೈದ್ಯ ರಾಜರ ಕೇಶತ್ಯಲವನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಗಡ್ಡ ಮೂಸೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲೂ ಸಿದ್ಧರೇ. ಪುರುಷರ ಕೂಡ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಇಡುವದಿಲ್ಲ. ಎಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಸ್ವಾರ್ಥಪರ ಜಾತಿಯು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತು ಪುರುಷರ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ದೇವರು ಸಹ ಪುಲ್ಲಿಂಗ. ನಾವು 'ಹಿ-ಗಾಡ್' ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ಆಯಿ ಸಿಸ್, ಡಾಯನಾ, ಕಾಲೀ ಅಥವಾ ಶಾರ್ಪಸಖಾ ಇವರಿಂದಲೇ ಸಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸಾಗುವುದು.

ನಾರಿಯೆ, ನೀನಿನ್ನು ಅಬಲಾ ಸರಲಾ niminy-piminy ಗೃಹಿಣಿಯಲ್ಲ. ನೀನು ಹಲ್ಲು ಉಗುರುಗಳನ್ನು ಮಸೆದುಕೊಂಡು ಬಾ; ಭಯಂಕರ ಮೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ಮಹಾವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟದ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣಮಾಡು. ಹೇಡಿ ಪುರುಷರನ್ನು ಹೊಡೆದಿಟ್ಟಿ ಸರಕಾರದಿಂದ ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊ.

ಪುರುಷಜಾತಿಯ ಮುಖಪತ್ರವಾದ 'ದಿ ಮಿಯರ್ ಮ್ಯಾನ್'ದಿಂದ ಉದ್ಘಾತ.

ಸರಕಾರವು ಎರಕೊಂಡು ಮಲಗಿಕೊಂಡಿರುವದೇನು? ನಿನ್ನೆ ಈ ಲಂಡನ್ ನಗರದಲ್ಲಿಯೆ ಮೈಶಾಚಿಕ ಕಾಂಡವನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಾಜಕತೆಯು ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ದುರ್ವ್ಯಕ್ತರಾದ ನಾರಿಯರು ಹಗಲೂ ಹಾಡೆ ಭಯಂಕರ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸೂರೆ ಮಾಡಿದರು. ಬಡ ಪುರುಷರನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ಚೆನರಿ, ಜರ್ಜರಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದ ಪ್ರೀತಿಯ ಪೋಲೀಸರು ಆಗಿ ಎನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು? ಅವರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಎಲೆ ಆಡಿಕೆ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹಲ್ಲು ತೆಗೆದು ಪಿಸಿ ಪಿಸಿ ನಗುತ್ತಿದ್ದರು; ಹಾಗೂ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಮುತ್ತಿಟ್ಟು ಹುರಿದುಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಹೀ - ಹ - ಹ - ಹ - ಹ ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಾಸನಾಪೇಖ ಗಬಸನ್ ಟೋಡಿ, ಸರ್ ಟ್ರೆಕ್ಸೀ ಟರ್ನಕೋಟಿ ಮೊದಲಾದ ಮಾನನೀಯ ದೇಶನಾಯಕರು ದೊಂಬಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಿಂದೀ ಸಾರ್ಜಂಟರು ಅವರ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿ 'ಸಾಪೇಬರೆ, ಅತ್ತಕಡಿಗೆ ಹೋದರೆ ಮೊಡತ ಬಿದ್ದಾವು' ಎಂದು ಅಂದರು.

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಈ ದೊಂಬಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಗೊಳಗೆ ಬಹಳ ಆನಂದವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಎಕೆಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಕಲಹ ಬೆಳೆದಷ್ಟು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, 'ನೀವನ್ನೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಪಾತ್ರರಿರುವಿ'ರೆಂದು.

* * * * *

'ರಾಷ್ಟ್ರವಿಕ್'ದಿಂದ ಉದ್ಭೂತವಾದದ್ದು

ಇಂಗ್ಲಿಷರಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿ ಶಾಲಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ, ಅವರ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಆಶೆಯು ದೂರ ಸಾರಿದಂತೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಈಗ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಲಿಬರ್ಟೇ ಲೀಗ, ಆಂಗ್ಲೊ-ಸೆಲ್ವಿಕಾ ಯೂನಿಯನ್, ಹೆಟೆರೋ - ಸೆಕ್ಯು ಅಲ್ ಪ್ಯಾಕ್ಟ - ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಜೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ತನ್ನಾಗಿನ ದೇಶದ ರಕ್ತವು ದ್ವೇಷ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ಕಾಯಿತೆಂದರೆ ಈ ತಾತ್ವಿಕ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಆಗಿ ನಡೆಯುವದಿಲ್ಲ. ದೊಂಬಿಯೆದ್ದಿತೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಭಾರತಸರಕಾರದ ದಂಡನೀತಿ ಹಾಗೂ ದುರ್ದಮೆ ಉಡಿಯಾ ಪೋಲೀಸರೆ ಸಮರ್ಥರು.

ಸ್ವಾಯತ್ತ-ಶಾಸನವು ಬ್ರಿಟಿಶ್ ಜಾತಿಯ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಅಧಿಕಾರವೆಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೊಲ್ಲು ಕೇಳಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟಿಶರೆ, ನಿಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸವು ಎನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೆ ಎನೆಂಬುದು ನಿಮಗೆಂದೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ರೋಮನ್‌ರ, ಅನಂತರ ಆಂಗ್ಲ ಸ್ಯಾಕ್ಸನ್‌,

ಡೇಸ, ನಾರ್ಮನ್ ಪ್ರಭೃತಿ ದಸ್ಯಾಜಾತಿಗಳ ಆಧೀನತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ದಿನಗಳು ಕಳೆದಿವೆ. ಯಾರು ವಿಜೇತರ ರೂಪವಿರುವ ನಿಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರೋ ಅವರೇ ಅನಂತರ ಪರಾಜಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪರಾಜಿತರಾರು ವಿಜೇತರಾರು ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಎಲ್ಲ. ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ; ದೇಶವು ನಿಮ್ಮದಲ್ಲ; ಧರ್ಮವು ಸಹ ನಿಮ್ಮದಲ್ಲ. ಏಕೈಕವೆಂತೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕಾನೇಕ ಪಕ್ಷಪಕ್ಷಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ. ಕ್ಷುದ್ರ ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ಅನವಶ್ಯಕ ಹೀಗೆಂದ ಮೇಲೆ ಇಡೀ ಯುರೋಪದ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಿದಿರುವದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ! ಅನೇಕ ಜಾತಿ, ಅನೇಕ ಭಾಷೆ, ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳು ಯುರೋಪವನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಗೊಳಿಸಿವೆ. ಕೇವಲ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಶಾಸನದಿಂದ ಈ ಮಹಾದೇಶವು ತಣ್ಣಗಾಗಿದೆ. ನೀವು ಮೊದಲು ಅಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿ, ಅನಂತರ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಕನಸನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ನೀವು ಜೂಜು ಹಾಗೂ ಶರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಣುಗಿಹೋಗಿರುವಿರಿ. ಕಾಡುಜನರಂತೆ ನೀವನ್ನೂ ಕುಣಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ. ಸ್ನಾನಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೆದರುತ್ತೀರಿ. ಊಟವಾದ ಮೇಲೆ ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕಳಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಶಾಂತರೂ ತಿಷ್ಟರೂ ಆಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಿ. ಆಮೇಲೆ ಯಥಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು-ಬಿಡುವುದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ವಿಚಾರಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಭಾಮಸ್ವಾತಿ ಅರಮನೆ. ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಭಾಮ ಜೈನಿಕ ಪರ್ಯಟಕನಾದ ಲ್ಯಾಂಗ್‌ಪ್ಯಾಂಗ

ಮತ್ತು ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ನ ಪಾಸಪಾಸು ಕೋಬಲ್ಡ್

ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಭಾಮ:— ಒಳ್ಳೆದು ಹೇರ್ ಸ್ವಾಂಗ, ನೀವೆಂತೂ ಅನೇಕ ವೇತಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿರುವಿರಿ. ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯವು ನಿಮಗೆ ಹೇಗನಿಸುತ್ತದೆ?

ಲ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ಯಾಂಗ:— ಕೆಟ್ಟ ಅಲ್ಲ. ಬದುಲು ಇದೆ, ನೀರು ಇದೆ, ರೊಟ್ಟಿ ಇದೆ, ಹುಲ್ಲು ಇದೆ, ಹಂದಿ ಕುರಿ ಎಲ್ಲವೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಜನರು ಎಲ್ಲರೂ ಸುಂದಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಅದೇಕೆ ಹೇಳಿರಿ?

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಇದೇ ಮೋಜು ! ಇಡೀ ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ಕಂಡು

ಬರುವ ಅಸಂತೋಷ ಚಾಂಡಲ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ತೋರವು. ಬಾಸ ಭಾರತ ಸರಕಾರದವರು 'ನಾವು ನಮ್ಮ 'ಬಾಸ' ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಸಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ತುಸು ಸಲಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವೆವು ಮತ್ತು ಲಗಾ ಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆವು. ನೀವನ್ನೂ ಅವ್ಯವಯಿಗಳಾಗಿರುವಿರಿ. ಸಲಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವೆವೆಂದು ಜಿಗಿದಾಡಬೇಡಿರಿ, ಹಾಳಾದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಗೊಂದಲವೆದ್ದಿತೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕಿವಿಹಿಡಿದು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವೆವು.' ಎಂದುನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಮಾದಕಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಮಂಕಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಬಲ್ಟ, ಇನ್ನೊಂದು ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡವಾ, ಮೂರು ಹೊಡೆಯಿತು ಕಸಿವಿಸಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರ, ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವಪುರುಷರು ಎಂಥ ಆಮೌಲ್ಯ ವಸ್ತುವಿನ ಶೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಹೇರ ಪ್ಯಾಂಗ!

ಲ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ಯಾಂಗ್:— ಆದರೆ ಅದೀಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವದಿಲ್ಲ, ನೀವು ತಿನ್ನುವದನ್ನು ಸಮಗಾಗಿಯೆ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

(ಪ್ರಿನ್ಸನ ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಬ್ಯಾರನ್ ಫಾನ್ ಬಿಬೆಲರನ ಪ್ರವೇಶ)

ಬಿಬೆಲರ್:— ಮಹಾರಾಜ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಟರ್ನ ಕೋಟೆ ಇವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಥೂ ಬೇಸರ ಬಂತು. ಎನೋ ಆಷ್ಟು ಎಶ್ವಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆಗಲೊಲ್ಲದು. ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಅಪಾ ಕೋಬಲ್ಟ, ನನ್ನನ್ನು ಎಡಮಗ್ಗಲು ಮಲಗಿಸು.

ಲ್ಯಾಂಗ್ ಪ್ಯಾಂಗ್:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿನ್ನು ಹೋಗು.....

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಬೇಡ ಬೇಡ, ಕೂಡಿರಿ. ನಾನು ಭಾರತೀಯ ಕಾಯಿದೆಯಂತೆ ಜನರ ಭೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆಡಿಯನ್ನ ಕೊಡುವದು ನನಗೆ ಬಗೆಹರಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆಲೆ ಎಳೆಂಟು ಜನರ 'ದರ್ಬಾರ್' ಕೇಳುವೆನು. ಇದರಿಂದ ಶ್ರಮವೂ ಕಡಿದು, ಹರಟೆಯೂ ಜೆನ್ನಾಗುವದು.

(ಟರ್ನಕೋಟಿನ ಪ್ರವೇಶ)

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಹಾ - ಡಾ - ಡಾ ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸ್ ? ಈ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಮತ್ತೇನು ಸಮಾಚಾರ ?

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಪ್ರಿನ್ಸ್, ತಾವು ಹಾಗೆ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು, ಪ್ಯಾನ್-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಲಿಬರ್ಟಿ ಲೀಗಿನ ಸಭಾಪತಿಯಾಗಿ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಮಾಯಿನ್ ಗಟ್ ! ಎಸನ್ನುತ್ತಾರೆ ಇವರು ? ಕೋಬಲ್ಟ್, ಇನ್ನೊಂದು ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಒಳ್ಳೇದು, ಸಭಾಪತಿಯಾಗಲು ತಾವು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗಿರಿ. ತಾವು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಹಾಗೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆ ? ನಿಮಗೆ ಹುಚ್ಚು-ಗಿಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು ?

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಏಕೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯೇನು ? ವ್ಹಾಯ್ ಕಾಂಟಿ ಸರ್, ಕಾವುಂಟಿಸ್ ಗ್ರಿಮಾಲಕಿಸ್, ಗ್ರಾಂಡ್ ಡ್ಯಾಕ ಪ್ಯಾಂಜನ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಎಲಿ, ಅವರನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನೂ ಒಂದೇ ಮಾಡಿದಿರಾ ? ಅವರು ನನ್ನ ಸಾಟಿಯೇ ? ಅವರು ಕ್ಷುಲ್ಲಕರಾದ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳು. ಅವರು ಹೋಗಲಿ ಸುಡಗಾಡಿಗೆ ! ನಾನೊಬ್ಬ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಾಮಂತ ಸರಪತಿಯು. ಹೋಗಬೇಕೆಂದ ಕೂಡಲೆ ಹೋಗಿಯೆ ಬಿಡಬೇಕೆ ? ಇನ್ನು ಮಹಾಕ್ಷತ್ರಪನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅವನು 'ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈಗಿಂದೀಗಲೆ ವಸವಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗು' ಎಂದೆನ್ನುವನು.

ಟರ್ನರ್ ಕೋಟಿ:— ಹಾಗಾದರೆ ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಚನ ಕೊಡಿರಿ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಗಾಟ್ ಇನ್ ಹಿಮ್ಮೇಲ ! ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಆರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದೇನೆ, ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವ್ಯಯವಾಗುವವು. ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಲೋ ? ಇರಲಿ ಬ್ಯಾರನ್, ಡೊಳ್ಳುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯಷ್ಟೆ ? ಹದಿನೇಳು ಎಣಿಸಿ ನೋಡಿರುವೆಯಾ ?

ಬಿಬ್ಲರ:— ಜೇಯಾ, ನಾನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿಡಿಸಿ ಖಣ ಖಣ ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಸರಿಯಾಗಿ ಹದಿನೇಳು ಇವೆಯಷ್ಟೆ ?

ಲ್ಯಾಂಗಪ್ಪಾಂಗ:— ಈ ಡೊಳ್ಳುಗಳೇಕೆ ಪ್ರಿನ್ಸ್ ?

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಬಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ. ನಾನು ಹೊರಟಕೂಡಲೆ ಹದಿನೇಳು ಡೊಳ್ಳುಗಳು ಬಾರಿಸುವವು. ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಡ್ರಂಕೆನ್ ಜಾರ್ಫನಿಗೆ ಹದಿಮೂರೇ ಡೊಳ್ಳು. ನನಗೆ ಹದಿನೇಳು.

ಲ್ಯಾಂಗ ಪ್ಪಾಂಗ:— ತಮಗೆ ಏನು ಕಡಿಸಿಯಾಗಿದೆ ? ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರೆ ಹದಿನೇಳರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹದಿನೇಳುನೂರು ಡೊಳ್ಳು, ನಗಾರಿ, ಹಲಿಗೆ, ತಮ್ಮಟೆ, ಶಂಖ, ತುತ್ತೂರಿಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಹೆ ಹೆ, ಡೊಳ್ಳಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೆಂದರೆ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು 'ಮಂಜೂರು' ಮಾಡಿರುವರೋ ಅಷ್ಟೇ ಬಾರಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಾರಿಸಿದರೆ ತೀರಾ ನಿರರ್ಥಕವೆಂದಾಗುವದು. ಕೋಬಲ್ಡ್, ನನ್ನ ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ತುಸು ತುರಿಸು ನೋಡೋಣ.

ಟೆರ್ನಕೋಟೆ:— ಹಾಗಾದರೆ ತಾವು ನನ್ನ ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವದಿಲ್ಲವೆ ?

ಪ್ರಿನ್ಸ್:— ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖಿತ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಯಮದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಾನುಭೂತಿಯುಂಟೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ. ಬ್ಯಾರನ್ ಬಿಬ್‌ಲರ್, ನೀವು ಅಷ್ಟು ಆ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ, ಹಾಂ.... ನೋಡಿರಿ, ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸೀ ನಿಮ್ಮ ಕೂಡ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾನು ಈ ಪೈತ್ಯಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನೂ ಪೈತ್ಯಕ ಪ್ರಾಣವನ್ನೂ ಕಳೆಯಲಾರೆ. ಏನೋ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಾದರೆ ಹಾಗೂ ಯುರೋಪದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಾಪಶಾಲಿಯಾದ ಎಮ್ಪರರ್ ಅಥವಾ ಕೈಸರ ಅಥವಾ ಡಿಕ್ಟೇಟರನ ಆವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾದರೆ, ಆಗ ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಬನ್ನಿರಿ. ಈ ಕೆಲಸವು ನಮ್ಮ ವಂಶಗತವಷ್ಟೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಮೈಯುಂಡಿದೆ. ಆಯಿತು, ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸೀ, ಒಂದು ಗುಳಿಗೆಯನ್ನು ನುಂಗಿ ನೋಡುವರೇನು ? ತಲೆಗೆ ತಂಪಾಗುವದು. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲವೋ ? ಒಂದು ಗ್ಲಾಸ್ ಶ್ವಾಸವು ಕುಡಿಯಿರಿ.

‘ದಿ ಲಂಡನ್ ಫಾಗ’ದಿಂದ ಉದ್ಘಾತವಾದದ್ದು

ಎರಡು ತಿಂಗಳ ನಿರಂತರ ಹರತಾಳದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞವು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಯುರೋಪದ ಜನತೆಯು ಈ ಅನುಷ್ಠಾನ

ವನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಆತ್ಮಸಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ, ಅರ್ಥಾತ್ ಕೆಲ ಜಿಲ್ಲೆ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಯಜ್ಞಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಸುತರಾಂ ಮತ್ತೇನೂ ಸುದ್ದಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

* * * * *

“ರಾಷ್ಟ್ರವಿಘ್ನವಿರೋಧಿ ಉದ್ಧೃತವಾದದ್ದು

ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞವು ನಿರ್ವಹ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಗವಾಯಿತು. ತಥಾ ಕಥಿತ ದೇಶನಾಯಕರನ್ನು ಹುರೋ ಎಂದು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಯುರೋಪದ ಜನ ಸಾಧಾರಣರು ಈ ವಿರಾಟ್ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಹರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಯಜ್ಞ-ಉಪಲಕ್ಷ್ಯವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸೀ ಟರ್ನಕೋಟಿ ಇವರ ಹೆಸರು ಎಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮೇಘ-ವಂಶದ ಉತ್ಕರ್ಷ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದ ಕಮಾಂಡ್‌ನ ಪ್ರೆಸಿ ಡೆಂಟರಾಗಿ ಸರ್ ಟ್ರಿಕ್ಸೀಯವರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಮರೂಪ ಯಾತ್ರೆ ಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಿ ಲಮಿಟೆಡ್.

ಕಾಲಯುಕ್ತ ಸಂವತ್ಸರ, ಮಾಘ
ವದ, ದ್ವಿತೀಯಾ. ಆರ್ಮನೀ ಚರ್ಚೆ
ನಲ್ಲಿ ಇದೇ ಈಗ ಹನ್ನೊಂದು ಹೊಡೆ
ದಿದೆ. ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಕೈಯಲ್ಲಿ
ಚರ್ಮದ ಬ್ಯಾಗ್ ತೂಗಾಡಿಸುತ್ತ
ಜೂಡಾಸ್ ಲೇಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು

ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಮನೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು. ಮನೆ ಬಹಳ ಹಳೆಯದು. ಎಂದಿ
ನಿಂದಲೂ ಬಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸುಣ್ಣಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ, ವೊಸೆಗೆ
ಕಲವು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಸುಕ್ಕು ಮೈಯ ಮುದುಕನ ಸ್ವರೂಪವು ಬಂದಿದೆ.
ಕೆಳಗಿನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಗವದ ವಖಾರಗಳಿವೆ; ತುಂಬಾ ಸಾಮಾನು
ಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಂತಸ್ತಿನ ಮುಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉದ್ದಿಮೆ
ದಾರರ ಆಫೀಸುಗಳಿವೆ. ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನಜಾತೀಯ ಪರಿವಾರಗಳು

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರವೇಶದ್ವಾರದ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ತನಕ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಹಂತವಿದೆ. 'ಉಗುಳಕೂಡದು' ಎಂದು ನೋಟೀಸು ಹಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಬದಿಯ ಗೋಡೆಗಳು ತಾಂಬೂಲದ ಉಗುಳಿನಿಂದ ಕೆಂಪಾಗಿವೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಇಲಿಗಳೂ ಜೊಂಡಿಂಗಳೂ ಪರಸ್ಪರ ಅಹಿಂಸಾ ಭಾವದಿಂದ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಆಶ್ರಮಮೃಗಗಳಂತೆ ನಿಶ್ಯಂಕವಾಗಿವೆ; ಹಂತದ ಮೇಲಿಂದ ಎರಳಿಯುವ ಜನರ ಪರಿಣೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಇವಕ್ಕೆ. ಒಳಗೆ ಇರುವ ಸಿಂಧೀ ಪರಿವಾರದ ಅಡುಗೆಮನೆಯಿಂದ ಮೊರಡುತ್ತಿರುವ ಇಂಗಿನ ತೀವ್ರ ಗಂಧದೊಡನೆ ಕಾಲುನೆಯ ದುರ್ಗಂಧವು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮಗಮಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಫೀಸುಗಳ ಒಡೆಯರು ಇಂತಹ ತುಚ್ಛ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ 'ಖರೀದಿ - ವಿಕ್ರಿ', 'ತೇಜೀ - ಮಂದಿ', 'ಜಮ್ನಾ - ಖರ್ಚು' ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಮೂರಂತಸ್ತಿನ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಕೋಣೆಯ ಕೀಲಿಯನ್ನು ತೆರೆದರು. ಬಾಗಿಲ ಬದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹಲಿಗೆಯಮೇಲೆ ಬರೆದಿವೆ - 'ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಎಂಡ್ ಬ್ರದರ್ - ಇನ್ - ಲಾ, ಜನರಲ್ ಮರ್ಚಂಟ್ಸ್.' ಈ ಉದ್ಯಮದ ಚಾಲಕರೆಂದರೆ ಸ್ವಯಂ ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಮತ್ತು ಅವರ ಜೀವಿರಾದ ಬಿಪಿನ್ ಚೌಧುರೀ, ಬಿ. ಎಸ್‌ಸಿ, ಇವರು. ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲ ಹಳೆಯ ಮೇಜು, ಖುರ್ಚಿ, ಕಪಾಟು ಮೊದಲಾದ ಆಫೀಸಿನ ಸರಂಜಾಮು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಖಾತೆಗಳು, ಹಂಚುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು, ಒಂದು ಹಳೆಯ 'ಥ್ಯಾಕರ್ಸ್ ಡಿರಿಕ್ಟರಿ', 'ಇಂಡಿಯನ್ ಕಂಪನೀಜ ಆ್ಯಕ್ಟ್' ಒಂದು, ಬೇರೆ ಕಂಪನಿಗಳ ನಿಯಮಾವಳಿ ಅಥವಾ Articles ಹಾಗೂ ಇತರ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಕೆಲವು, ಗೋಡೆಗೆ ಆತಿರುವ 'ಶಿಲ್ಪಿ'ನ ಮೇಲೆ ಧೂಳಿ ಮುಸುಕಿದ ಬಾಟಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೂನ್ಯಗರ್ಭ ತಾಯಿತಗಳು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಪೇಟಿಂಟ ಹಾಗೂ ಸ್ವಪ್ನದೋಷಾದಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಔಷಧಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಇವು ಅದರ ನಿರ್ದಶನ.

ಶಾಮಲಾಲರ ವಯಸ್ಸು ಎವತ್ತರ ಒಳ ಹೊರಗೆ. ಮಂಚುವ ಕಷ್ಟ

ಮೈಬಣ್ಣ, ಅರೆನೆರೆತ ಗಡ್ಡ, ಕೊರಳ ವರೆಗೆ ಇಳಬಿದ್ದ ತಲೆಗೊಡಲು. ತುಂಬು ಗೊಡಲಿನ ಸ್ಥೂಲ ದೇಹ. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಪ್ರವೃತ್ತಿ; ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನೇಕ ತರದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಹೂಡಿದರೂ ಯಾತರೊಂದಿಲ್ಲಾ ವಿಶೇಷ ಲಾಭವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ. ಬಿ. ರೇಲ್ವೆಯ ಆಡಿಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿಯ ನೌಕರಿಯೆ ಅವರ ಜೀವನ ನಿರ್ವಾಹದ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಊರಲ್ಲಿ ತುಸು ಜಮೀನು ಇದೆ. ಒಂದು ಪುರಾತನ ಕಾಲೀ ಮಂದಿರವೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆದರ ಉತ್ಪನ್ನವು ತೀರ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಬಿಡುವು ದೊರೆತಾಗ ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಹಾಯಕರೆಂದರೆ ಅವರ ಜೀಗರಾದ ಬಿಸಿನೆಷಂದ್ರರು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲ. ಕಲಕತ್ತೆಯ ಭಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ಬೀಗರೊಡನೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾದರೆ ಸಾಕು ನೌಕರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಧ್ಯ ಆರು ತಿಂಗಳ ರಜೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಹುರುಪಿನಿಂದ 'ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಎಂಡ ಬ್ರದರ್ - ಇನ್ - ಲಾ' ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಧರ್ಮಭೀರು ಮನುಷ್ಯರು. ಪಂಚಾಂಗ ನೋಡದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಅನುಕೂಲವಾದಾಗ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ - ಅರ್ಥಾತ್ ಹಸಿವೆ ಯಿಲ್ಲದೆ-ಮಾರಸಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ; ಅಕಾರಣವಾಗಿ 'ಕಾರಣ' ಪಾನವನ್ನು ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸನ್ಯಾಸಿಗೆ ಕಿಮಿಯಾ ವಿದ್ಯೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಯಾರ ಹತ್ತಿರ ವಾಸವಾರ್ತೆ ಶಂಖವಿದೆ ಅಥವಾ ಏಕಮುಖೀ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿ ಯಿದೆ, ಯಾರು ಪಾರದ ಭಸ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರು ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಧಾನದಲ್ಲಿ ಅವರು ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ ಸವಾ. ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾವಿಯ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲ ಅನುರಕ್ತ ಶಿಷ್ಯರನ್ನಾಡರೂ ಕಲೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಈಚೆಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು 'ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ಯಾಮಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ' ಎಂದು ಆಗಾಗ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಹಾಗೂ ಇದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಬೇಗನೆ ಸಂಚಿತರಾಗ ಬೇಕೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ತಮ್ಮ ಅಫೀಸರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಂದು ನೂರುವರೆ ಕಾಲಿನ ಆರಾಮಖರ್ಚೆಯ ಮೇಲೆ ತುಸುಮೊತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಳನ್ನು ಒದರಿದರು: "ಲಾಟೂ, ಎಲೋ ಲಾಟೂ." ಲಾಟೂ ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಬದಿಯ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತೂಕಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಒಡೆಯರ ಕರೆ ಕೇಳಿ ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಬಂದ. ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿದರು; "ಗಂಗಾಜಲದ ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಈ ಎಲ್ಲ ವುಸ್ತುಗಳನ್ನಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರಿಸು; ಎಷ್ಟು ಧೂಳಿ ಕುಳಿತಿದೆ ನೋಡು." ಲಾಟೂ ಒಂದು ತಾನ್ಮದ ಗಿಂಡಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ. ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಅದರೊಳಗಿಂದ ತುಸು ಗಂಗೋದಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಮೇಜಿನ 'ಡ್ರಾ'ದೊಳಗಿಂದ ಒಂದು ಸಿಂಧೂರ ಚರ್ಚಿತ ರಬ್ಬರ ಸ್ವಾಂಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ನೂರಾ ಎಂಟು ಸಾರೆ ದುರ್ಗಾ ನಾಮವನ್ನು ಬರೆದರು. ಸ್ವಾಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹುಣ್ಣಿರಡು ಸಾಲು 'ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ' ಎಂದು ಕೆತ್ತಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಸಾರೆ ಒತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವದು. ಈ ಸ್ರವಾಹಾರಕ ಯಂತ್ರದ ಶೋಧಕರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಿಸಿನ ಜಂದ್ರರು. ಇವರು ಈ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ " ದಿ ಆಟೋಮೆಟಿಕ್ ದುರ್ಗಾ ಗ್ರಾಫ್" ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೆ ಪಟಿಂಟ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಪ್ರಸನ್ನಚಿತ್ತ ದಿಂದ ಬ್ಯಾಗಾದೊಳಗಿಂದ ಹಸಿಯಾಗಿರುವ ಫ್ರಾಫ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದ ತೊಡಗಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಖಟ್ ಖಟ್ ಎಂದು ಬೂಟಿನ ಸಪ್ಪಳ ಮೂಡುತ್ತ ಆಟಲಬಾಬುಗಳು ಒಳಗೆ ಬಂದು ನುಡಿದರು: "ಎನು ಶ್ಯಾಮಲಾಲರೂ, ಏನು ನಡೆದಿದೆ? ಬಂದು ಬಹಳ ಹೊತ್ತಾಯಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ? ಬಹಳ ತಡವಾಯಿತು, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಹಾಯ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೋಶನ್ ಇತ್ತು. ಬ್ರದರ್-ಇನ್-ಲಾ ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ?"

ಶ್ಯಾಮ:— " ಬಿಸಿನ ಹೋಗಿದ್ದಾನೆ, ಬಾಗಬಾಜಾರದ ತೀಸಕಂ

(ತೀನಕೌಡೀ) ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರ ಕಡೆಗೆ. ಇವತ್ತು ಏನೇ ಆಗಲಿ ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುವನು; ಬರುವ ಹೊತ್ತೂ ಆಗಿದೆ"

ಅಟಲಬಾಬುಗಳು ಕೋಟ-ಪ್ಯಾಂಟಿಧಾರಿ ಸದ್ಭೋಜಾತ ಆಸ್ಟಿನಿಗಳು. ತಂದೆಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ ಪಾರ್ಟಿನರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಂಪು ಒಣ್ಣಾ; ಜೆಲುಮರು; ಬಿಪಿನಸ ಬಾಲ್ಕುನ್ನೇಹಿತರು. ವಯಸ್ಸು ಕಿರಿದಾದರೂ ಚಾತುರಿ ಹಿರಿದು. ಕೇಳಿದರು: "ಏನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದು? ಒಳ್ಳೆದ್ದು, ಆತನನ್ನು ಹಿಡಿದಿರಿ ಹೇಗೆ?"

ಶ್ಯಾಮ:— ಎಲ, ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ನಮ್ಮ ಶರತ್‌ನ ಆಪ್ತರು. ಶರತ್ ಬಿಪಿನಸ ಅಬಚಿಯ ಮಗ. ಶರತ್‌ನನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಗಂಟುಬಿದ್ದೆ. ಸಹಜವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವವನೇ ಆತ? ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾದ ಕೆಲಸ. ಮುಂದುವರಿದು ಹೋಗಿ. ಸಂಶಯಕ್ಕೂ ಅಳತೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವನೆಂದ. "ನಾನಂತೂ ರಾಯಸಾಹೇಬ ರಿಟಾಯರ್ಡ್ ಡಿಪ್ಲೀ. ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಅತಿಶಯ! ಕಂಪನಿಯ ಡಿರೆಕ್ಟರನಾಗಿ ಪೆನ್ಸನ್ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ?" ನಾನು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದೆ, "ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರಿಟಾಯರ್ಡ್ ಆಫೀಸರರು ಡಿರೆಕ್ಟರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೇಕೆ ಭಯ?" ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಮೇಟಿಂಗಿಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ರೂಪಾಯಿ ಫೀ ದೊರೆಯುವದೆಂಬುದನ್ನು ಕೇಳಿದನಂತರ ಬಾಯಿಗೆ ನೀರೊಡೆದವು.

ಅಟಲ:— ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶೆಯರ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಂತೆ?

ಶ್ಯಾಮ:— ಆತನು ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚತುರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. 'ನಿಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಕಂಪನಿಯು ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ? ನೀವೆಬ್ಬರೂ ಬೀಗಜೀಗರು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜಿಂಟರಾಗಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು 'ಫೇಲ' ಮಾಡಿದರೆ ನನ್ನ ಹಣ ಕೊಡುವವರು ಯಾರು?' ಎಂದು ಅವನಂದ. ನಾನು ಹೇಳಿದೆ, 'ರಾಯಸಾಹೇಬ, ತಮ್ಮಂತಹ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ಸಾವಧಾನಿಗಳೂ ಆದ ಡಿರೆಕ್ಟರಿರಲಾಗಿ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕೂವತ್ತು ಯಾವನದು? ಲೆಖ್ಪಪತ್ರವಂತೂ ತಮ್ಮೆದುರಿಗೇ ಇರುವದು. ಫೇಲ ಆಗಗೊಡುವರೆಲ್ಲ ದೋಷಗಳನ್ನೇ ಎಕೆ ನೋಡುವರಿ?

ಲಾಭದ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟು ನೋಡಿರಲ್ಲ. ಂತಹ ಲಾಭಕರವಾದ ವ್ಯವಸಾಯವು! ಎನ್ನಿಲ್ಲಂದರೂ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿವ್ವಿಡೆಂಟ್ ಸಿಕ್ಕರೂ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಹಣವು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬರುವದು." ಬಹಳ ವಾದವಿವಾದದ ನಂತರ ಆತನಿಂದ. "ಒಳ್ಳೇದು ನಾನು ಶೇಯರ ತಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಆದರೆ ಬಹಳಲ್ಲ. ಡಿರೆಕ್ಟರರಾಗಲು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವವನಲ್ಲ." ಈ ದಿನ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಿತ ಮತವನ್ನು ತಿಳಿಸುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ; ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬಿಪಿಸನನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಟಲ:— ಇಂತಹ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನೀವು ಕೂಡಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದು ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಲ್ಲ, ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ! ಇರಲಿ, ಮಹಾರಾಜನ ನ್ನೇಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರ ?

ಶ್ಯಾಮ:— ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಬೇಟೆಗಾರನು ಬೇಕು, ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೀರಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿವೆ, - ಎನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ.

ಅಟಲ:— ಮಾರವಾಡಿಯು ಎನನ್ನುತ್ತಾನೆ ? ಅವನು ಯಾವಾಗ ಬರುವನು ?

ಶ್ಯಾಮ: — ಅವನಂತೂ ಬಾಯಿ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ತುಸು ಎಳೆ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ದಿನ ಸಿಮಗೆ ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟ್ ಓದಿ ತೋರಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೀನಕರೀ ಬಾಬುಗಳಿಗೂ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಶೂಲಿ ಯಂತೆ; ಬರಲು ಆಗುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

" ರಾಮ ರಾಮ ಬಾಬೂಸಾಹೇಬ ! "

ಮಾರವಾಡೀ ಮಹಾಶಯರು ಬಂದರು. ಮಧ್ಯಮಯಸ್ಕರು- ಕಪುವ ಬಣ್ಣ. ಮೈಮೇಲೆ ಕರೀರು ಬಣ್ಣದ ಬನಾತಿನ ಉದ್ದವಾದ ಕೋಟು, ಬಿಳಿಯ ಧೋತರ, ಕಾಲಲ್ಲಿ ವಾರ್ನಿಶ್ ಶೂ, ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹಳದೀಬಣ್ಣದ ಮಲಮಲ್ಲಿನ ಕೈಲೆ ಸುತ್ತಿದ ಮುಂಡಾಸ, ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಂಗುರ ಗಳು, ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಳಿನ ಜಾವಲಿ, ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ತಿಲಕ.

ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳಿಂದರು. " ಬನ್ನಿ ಬನ್ನಿ ! ಎಲೋ ಲಾಟೊ. ಇನ್ನೊಂದು ಜೇಯರ ತೊಗೊಂಡು ಬಾ - ಕೂಡಿರಿ. ಇವರೇ ಅಟಲಬಾಬುಗಳು, ನಮ್ಮ ಸಾಲಿಸಿಟರ ದತ್ತ ಕಂಪನಿಯ ಪಾರ್ಟ್ನರ್‌ರು. ಹಾಗೂ ಇವರು, ನಮ್ಮ ಪರಮಮಿತ್ರರಾದ ಬಾಬು ಗಂಡೇರಿರಾಮ ಬಾಟುಪಾರಿಯಾ. "

ಗಂಡೇರಿ:— ನಮಸ್ಕಾರ, ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಪರಿಚಯವಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಅಟಲ:— ನಮಸ್ಕಾರ, ನಾವು ತಮ್ಮ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ತಮ್ಮಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಶೇಖರು ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕರಾಗಿರುವರೆಂದ ಮೇಲೆ ಕಂಪನಿಗೆ ಚಿಂತೆಯೇತರದು ?

ಗಂಡೇರಿ:— ಹೇ ಹೇ-ಎಲ್ಲವೂ ಭಗವಂತನ ಇಚ್ಛಾರೀ. ನಾವೊಬ್ಬರೇ ಎನು ಮಾಡಲಾರೀತು ? ಎನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ಯಾಮ:— ಸರಿ, ಸರಿ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುವವಳು ಆ ಮಾತಾತಾರಾ ದೀನತಾರಣಿಯು. ಕೇಳು ಅಟಲ, ನಮ್ಮ ಶೇಖರಿಯವರು ಕೇವಲ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಡ. ಇಂಗ್ಲಿಷು ಜೆನ್ನಾಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಇವರು ಒಳ್ಳೇ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯವು ಎಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಅಟಲ:— ಹೀಗೋ ! ಹಾಗಾದರೆ ತಮ್ಮಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಕೂಡ ಪರಿಚಯವಾದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬಿಸಿನ ಬಾಬುಗಳೂ ಬಂದರು. ಇವರು ತುಸು ಸಾಹೇಬೀ ರೀತಿಯ ಮನುಷ್ಯರು, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಸಿದ್ದರು. ಮೈಮೇಲೆ ಕರಿಯ ಕೋಟು, ಬಿಳಿಯ ಜೋಣ್ಣ, ಕೆಂಪು ನೆಕ್‌ಟಾಯ್, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಸುರು ಫೆಲ್ಪ್ ಹ್ಯಾಟ್. ಉಜ್ಜಲ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣ, ಬಡಕು ದೇಹ, ತುಡಿ ಹಾರಿದ ಮೊಸೆಗಳು. ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳು ಬಹು ಔತ್ಸುಕ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದರು, " ಎನಾಯಿತು ನಿರ್ಣಯ ? "

ಬಿಸಿನ:— ಡಿರೆಕ್ಟರರಾಗಲು ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ ಎರಡುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶೆಯರ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರಂತೆ. ನಿಮಗೆ, ಅಟಲನಿಗೆ

ನನಗೆ ನಾಡದು ಊಟಕ್ಕಾಗಿ ಬೆತಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಈ ಪತ್ರವನ್ನು.

ಅಟಿಲ:— ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಇಷ್ಟು ಹೇಗೆ ಉದಾರರಾದರು ?

ಶ್ಯಾಮ:— ತಿಳಿಯದು. ಬಹುಶಃ ಫೆಲೋ ಡಿರೇಕ್ಟರರನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿರಬಹುದು.

ಅಟಿಲ:— ಇರಲಿ. ಇನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಗಲಿ. ನಾನು ಮೆಮೊರಂಡಮ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳ ಮಸೂದೆಯನ್ನು (draft) ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ, ಪ್ರಾಸೆಕ್ಯುಟ್ ಹೇಗೆ ಒರೆದಿರುವರೆಂಬುದನ್ನು ಓದಿಬಿಡಿ.

ಶ್ಯಾಮ:— ಆಗಲಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿರಿ, ಏನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದಿದ್ದರೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳಿರಿ. ದುರ್ಗಾ.... ದುರ್ಗಾ....

ಜಯ ಸಿದ್ಧಿದಾತಾ ಗಣೇಶ !

೧೯೧೩ನೇ ಇಸವಿಯ ೭ನೇ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ರಚಿಸಿದ ಆದ

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರೀ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮೂಲಧನ ! ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ. ೧೦೦ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ ೧೦೦,೦೦೦ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತವಾದುದು. ಅರ್ಜಿಯ ಕೂಡ ಪ್ರತಿ ಅಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಅವಶ್ಯಕತಾನುಸಾರವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು

ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೂರು

ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅನುಷ್ಠಾನ-ಪತ್ರ

ಧರ್ಮವೇ ಹಿಂದೂಜನರ ಪ್ರಾಣವು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬದಿಗಿರಿಸಿ ಈ ಜಾತಿಯು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಜರುಗಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ಧರ್ಮದ ಫಲವು ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅಂಶಿಕ ಸತ್ಯ. ವಸ್ತುತಃ ಧರ್ಮವೃತ್ತಿಯ ವಿಹಿತ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ

ಇಹಲೌಕಿಕ ಹಾಗೂ ಪಾರಲೌಕಿಕ ಈ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ಫಲವು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚತುರ್ಮರ್ಗಲಾಭದ ಉಪಾಯಸ್ವರೂಪವಾಗಿ ಈ ವಿರಾಟ್ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ದೇಶಬಂಧುಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತವರ್ಷದ ವಿಖ್ಯಾತ ದೇವಮಂದಿರಗಳ ಆಹಾಯವು ಎಷ್ಟು ವಿವಿಧವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದರ ಕಲ್ಪನೆಯು ಜನರಿಗಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಂದಿರದ ದೈನಿಕ ಯಾತ್ರಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸರಾಸರಿ ೧೫ ಸಾವಿರವಿವೆಯೆಂದು, ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ! ಒಬ್ಬ ಯಾತ್ರಿಕನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ಮಾತ್ರ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದರೂ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹದಿಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ನೆಚ್ಚುವು ಎಷ್ಟೇ ಆಗಲಿ, ಯಥೇಷ್ಟ ಹಣ ಉಳಿಯುವದು. ಆದರೆ ಜನತೆಯು ಈ ಲಾಭದಿಂದ ಸರ್ವಥಾ ವಂಚಿತವಾಗಿದೆ.

ದೇಶದ ಈ ಮಹಾನ್ ಅಭಾವವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಿರ್ದೀಶ್ವರೀ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಜಾಯಿಂಟಿ ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪನಿಯು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಧರ್ಮಪ್ರಾಣ ಶೇಯರಹೋಲ್ವರರ ಹಣದಿಂದ ಒಂದು ಮಹಾನ್ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರದ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವದು; ಮತ್ತು ಜಾಗೃತ ದೇವಿಯಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಭವ್ಯವಾದ ಮಂದಿರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಾಗುವದು. ಸುಯೋಗ್ಯ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜೆಂಟರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ-ನಿರ್ವಹಣದ ಭಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಸ್ವಕಾರದ ಅಪವ್ಯಯದ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಶೇಯರಹೋಲ್ವರರಿಗೆ ಆಶಾತೀತ ದಕ್ಷಿಣೆ ಅಥವಾ ಡಿವಿಡೆಂಡ್ ದೊರೆಯುವದು. ಇದರೊಡನೆಯ ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳ ಲಾಭವಾಗಿ ಅವರು ಧನ್ಯರಾಗುವರು.

ದಿರೆಕ್ಷರರು:— (೧) ವಿರಾಮಪ್ರಾಪ್ತ ಸ್ವವೀಣ ವಿಚಕ್ಷಣ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ ರಾಯ ಸಾಹೇಬ ಶ್ರೀಯುತ ಬಾಬು ತೀನಕರಿ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ (೨) ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಕೋಟ್ಯಾಧೀಶರೂ ಆದ ಶ್ರೀಯುತ ಶೇಷ ಗಂಡೇರಿರಾಮ ಬಾಟ್‌ವಾರಿಯಾ (೩) ಸಾಲಿಸಿಟರ್ ದತ್ತ ಎಂಡ್ ಕಂಪನಿಯ ಸಾಲುಗಾರರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಬಾಬು ಅಬಿಲ ಬಿಹಾರೀ ದತ್ತ M. A., B. L. (೪) ವಿಖ್ಯಾತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರಾದ ಮಿಸ್ಟರ್ ಬಿ. ಪಿ. ಜಾಧುರೀ, B. Sc., A. S. S. (U. S. A) (೫) ಕಾಲೀ ಪದಾಶ್ರಿತ ಸಾಧಕ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ಯಾಮಾನಂದ (ex...officio)

ಅಬಿಲಬಾಬುಗಳು ನಡುವೇ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ಕೇಳಿದರು. "ಬಿಸಿನೆಸಿಗೆ ಈ ಹೊಸ ಟಾಯಿಲೆಲ್ ಎಂದು ದೊರೆಯಿತು ?"

ಶಾಮು:— ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಎನು ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಬಿಡಿರಿ ! ಏನತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನಿರ್ಜುರ ಮಾಡಿ ಆಮೇರಿಕೆಯಿಂದಲೋ ಎನು ಕಾಮಸ್ವಾಟಕಾದಿಂದಲೋ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

బిపిన:— భలే ! నన్న క్వాల్మిఫికేషన్ తిళియదే అవరు డిగ్రి యన్న కళసిరువరేందు తిళిదిరువరేను ? డిరెక్టరరాగలిక్కు ఒంచు పదవియు జెచ్చి గెయిరువదు సెట్టగల్గవే ?

గండేరి:— యోగ్య మాతు. శలసక్త తక్కువగాగే నోగెగు యాకలెబ్బెకు. శ్యామబాబూ, నీవు ఇన్న ధోరతర-గిరతర చిట్టు లంగోలెటియన్న యాకిరి.

శ్యామ:— నానెను నాగా పన్నాసియే ? నాను శక్తిమంత్రిద సాధక; ననగజ్జెకు రక్తంబర. మనెయిల్లియంతూ కావెయ వస్త్రవన్నే తోడుత్తెన. ఆదరె ఆఫీసిగే మాత్ర తోట్టుకొండు యోగెగువదిల్ల, ఎకేందరె ఎల్లరూ నన్న కడెగే మికి మికి నోగెడూ తూరె. జనర కణ్ణిగే తుసు రూఢియాయుతిందరె సదా కావెయ వస్త్రగళన్నే తోడువెను. ఇరలి, ముందే కేళిరి.

“ మెదప బ్రహ్మచారి ఎండ్ బ్రదర్—ఇన్—లా ఇవరు ఈ కంపెనీ మ్యానేజింగ ఎజిన్సియన్న తేగదుకొళ్ళలు ఒప్పిరువదు అత్తంత సౌభాగ్యద విషయవు. ఆవరు ఒట్టు లాభద మేలే నూరక్కే ఎరడరంతే మాత్ర కమిషన్ తేగదుకొళ్ళువదు; మత్తు ఎల్లియవరెగి.”

అట్లబాబుగళెందరు. “ కమిషన్ ద దరవన్న ఇష్టేకే కడిమే హిడిది ? టేన్ పసేంటి పడబాగి హిడియబడుదాగిత్తు. ”

గండేరి:— ఎనూ అవశ్యెల్లి. శ్యామబాబుగళ వ్యవస్థెయి యేగూ సాగికోండు యోగెగువదు. అవరేను కమిషన్ ద మేలేటియే క్యేయూరికోండు కుళిత్తిల్లి.

“ మత్తు ఎల్లియవరెగి కమిషన్ తింగళిగి ౧౦౦ రూపాయ ఆగువదిల్లవే అల్లియ వరెగి కడిమ బద్ద రూపాయగళన్న అలావస్త ఎందు తేగదుకొళ్ళువదు. ”

గండేరి:— కేళిరి అట్లబాబూ కేళిరి. శ్యామబాబుగళిగి నీవేను కలిసువి ?

“ యుగళ జిల్టియెళగిన గూవెందపుర గ్రామదల్లి ట్రీ షిర్డెత్తరే దేవెయి అనేక రకాబ్బిగళంద ప్రతిష్ఠితగాద్దాళి. దేవెయి మందిర యాగు ఆదర సుత్తుముత్తలిస

ಅಪ್ಪಿಯ ಒಪ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ನಿಷ್ಕಾರೀದೇವಿಯ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರ ದೇವಿಯು ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಈ ಗೋವಿಂದಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸೀತಗಳ ಸಮನ್ವಯವಾಗಿರುವದೊಂದು ತಾನು ತನ್ನ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಕ್ಕೊಪ್ಪುವ ಭೃತನ್ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದೂ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಿಷ್ಕಾರೀದೇವಿಯು ಅಬಲೆಯಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಈ ದೈವಾದೇಶ ವನ್ನು ಸಾಲಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥಳಾಗಿರುವ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ದೇವೋತ್ತರ ಸಂಪತ್ತಿಯನ್ನು - ಮಂದಿರ, ವಿಗ್ರಹ, ಇವೊನು ಸಹಿತ-ಈ ಲಿಖಿತ್ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ”

ಅಟಲ:— ಈ ನಿಷ್ಕಾರೀದೇವಿಯು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಳು ? ಎಲ್ಲ ಅಪ್ಪಿಯೂ ನಿಮ್ಮದೆಂದೇ ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆನು.

ಶ್ಯಾಮ:— ಅವಳು ನನ್ನ ಕುಂಡತಿ. ಅದಿನ ಅವಳ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ವೈಷಯಿಕ ವ್ಯಾಪದಲ್ಲಿ ತೊಡಕಿಕೊಂಡು ಇರಲಾರೆ.

ಗಂಡೇರಿ:— ಯೋಗ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಏನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ! ನಿಮಗೆ ಯಾರೂ ದೋಷಕೊಡುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಕಾರೀದೇವಿಯು ಗುರುತು ಯಾರಿಗಿದೆ ? ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಿಡಿದಿರುವಿರಿ ?

“ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತೀರ್ಥಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಂದಿರನಿರ್ಮಾಣ ದೇವವೇವಾದಿಗಳು ಕಂಪನಿಯಿಂದಲೇ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುವವು. ಹಾಗೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಪನಿಯು ಎಲ್ಲ ಅಪ್ಪಿಯನ್ನು, ಕೇವಲ ೧೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಚನಕೊಟ್ಟಿದೆ. ”

ಗಂಡೇರಿ:— ಭಪ್ಪರೆ ! ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮೂರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ ! ಅಡವಿಯೊಳಗಿನ ಹಳೆಯ ಗುಡಿ - ಅದರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಇಲಿ, ಗೇಣು ಜವೊನು - ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವಾರು ಮಂದಿನ ಮೆಳೆ, - ಅಯಿತು, ಇದರ ಬೆಲೆಯು ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರವೆ ?

ಶ್ಯಾಮ:— ಅದೇಕೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವೇನಾಯಿತು ? ಸ್ವಪ್ನಾದೇಶ, ಎಕಾನ್ನ ಪೀಠ, ಜಾಗ್ರತದೇವಿ, - ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವೇನು ? ಗುಡ್ ಉಯಿ ಲಿನ ಲೆಕ್ಕ ಹಿಡಿದರೆ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಗಂಡೇರಿ:— ಒಳ್ಳೆದು. ಹಾಗಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಶೇಅರ ಹೋಲ್ದರನು, ‘ ಸ್ವಪ್ನಗಿಷ್ಣ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ರೂಪಾಯಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿ ದ್ವಾರಂ’ದು ಹಾಯಿಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಾವೆ ತಂದರೆ, - ಏನು ಮಾಡುವಿರಿ ?

ಅಟಿಲ:— ಹಾಂ, ಇದು ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯವೇನೋ ಅಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಆಧಿವೈವಿಕ ವಿಷಯಗಳು ಬಹುಶಃ ಓದಿಸಲಾ ಸೈದಿಸ ಜುರಿಸ್ ಡಿಕ್ಯನ್‌ದಲ್ಲಿ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿದೆಯು ಹೇಳುತ್ತದೆ — Caveat emptor, ಅರ್ಥಾತ್ ಕೊಳ್ಳುವವನೇ ಎಚ್ಚರ | ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎಕೆ 'ಚೌಕತಿ' ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ? ಏನೇ ಇಲಿ, ಒಮ್ಮೆ Expert opinion ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

“ ಶಿಫ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಹೊಸ ದೇವಾಲಯವು ಆರಂಭವಾಗುವದು. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಪುರಸ್ತ ನಾಟ್ಯಮಂದಿರ. ವಾದ್ಯಾಲಯ, ಫೋಗರಾಲಿ, ಭಂಡಾರ ಮೊದಲಾದ ಅನುಷಂಗಿಕ ಗೃಹಾವಿಗಳೂ ಆಗುವವು. ಎನಿಲ್ಲಿಂದರೂ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಯಾತ್ರಿಕರಿಗೆ ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಅತಿಥಿ ಶಾಲೆಯು ಕಟ್ಟಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಶೇಖರಹೋಲ್ಕರು ಅಲ್ಲಿ ಭಾಡಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಜಾತ್ರೆ, ಥಿಯೇಟರ, ಸಿನೇಮಾ ಮೊದಲಾದ ಬಹುವಿಧ ಅನೋದ ಪ್ರಮೋದದ ಆಯೋಜನೆಯು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು. ವೈವಾದೇಶ ಅಥವಾ ದೀಪದ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಲಿ ಕೊಡುವದಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವದು. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಹೇಳ ಬೇಕೆಂದರೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದ ಉಪಾಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದು. ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀಮತ್ ಶ್ಯಾಮಾನಂದ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯವರು ದೇವಿಯ ಸೇವಾಭಾರವನ್ನು ಹಿಸುವವರು.

ದೇವಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಗು ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಯಾತ್ರಿಕರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂತೂ ಸರಿಯೆ; ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನಾ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ಆರ್ಥಾಗಮವಾಗುವದು. ಅಂಗಡಿ, ಸಂತೆ, ಸೇಟಿ, ಅತಿಥಿಶಾಲೆ, ಮಹಾಪ್ರಸಾದ-ವಿಕ್ರಯ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅತಿಶಯ ಪ್ರಾಸ್ತಿಯಾಗುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ By-product recovery ಎರ್ಪಡನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುವದು. ದೇವಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಿಸಿದ ಹೂಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧಿತ ಶೈಲಗಳು ಮಾಡಲ್ಪಡುವವು. ಪ್ರಸಾದದ ಬಿಲ್ವಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ತಾಯಿತದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ, ಚರಣಾಮೃತವನ್ನು ಬಾಟಲಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಮಾರಲಾಗುವದು. ಬಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಕುರಿಗಳ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕಿಡ್-ಸ್ಕಿನ್ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವದು. ಹಾಗು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಗುವದು. ಎಲಬುಗಳಿಂದ ಬರಡಗಳಾಗುವವು. ಅಂತೂ ಯಾವ ಪದಾರ್ಥವೂ ನಿರ್ಭರವಾಗಿ ಹೋಗದು.”

ಗಂಡೇರಿ:— ಎನ್ನು ಕುರಿ ಕೊಲ್ಲುವಿರಾ ? ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯನ್ನೊಲೈ. ದೇವರಾಣೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಬಿಡಿರಿ.

ಶ್ಯಾಮ:— ನೀವೂತೂ ಸ್ವತಃ ಬಲಿ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೇಲೆ ದೋಷವೇನಿದೆ ? ಇದು ಬೇಡವಾದರೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು.

ಅಟ್ಟಲ:— ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಿಂದ ಚರ್ಮ ಹೊರತುಪಡಿಸಿಲ್ಲ ! ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವದು, ಎನಯ್ಯಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯ ಸಿಪ್ಪೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನೇನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆದೀತೇನು ?

ಬಿಸಿನೆ:— ಕಾಸ್ಟಿಕ್-ಪ್ರೋಟ್ರಾಕ್ ಹಾಕಿ ಕುದಿಸುವದರಿಂದ ಕದಾಚೆತ್ ಪ್ಲೆಜೀಟೀಬಲ್ ಸೂ ಈಗಬಹುದು. ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಮೆಂಟ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಗಂಡೇರಿ:— ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸನ್ನ ಎಲ್ಲ ಶೇಯರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಬಿಡುವೆನು.

“ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡಲಾಗಿ ಕಂಪನಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೧೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಗುವದೆಂದೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡಿವಿಡೆಂಡ ಕೊಡಬಹುದೆಂದೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೩೦ ಸಾವಿರ ಶೇಯರುಗಳ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ allotment ಮಾಡಲ್ಪಡುವದು. ಶೇಯರುಗಳಿಗಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ತಡಮಾಡದರೆ ಇಂತಹ ಸುಸಂಧಿಯು ಇನ್ನೆಂದಿಗೂ ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ”

ಗಂಡೇರಿ:— ಬರೆದುಬಿಡಿರಿ ಎರಡುವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶೇಯರ ಮಾರಾಟವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಲಕ್ಷದ್ದು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಉಳಿದ ಒಂದುಪರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾಮಬಾಬು, ಬಿಸಿನೆಬಾಬೂ, ಆಟಲಬಾಬೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ, ಏವತ್ತು ಏವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಶೇಯರು.

ಶ್ಯಾಮ:— ಆ-ಹಾ ! ಒಳಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಾನೂ ಬಿಸಿನೂ ಏವತ್ತು ಏವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ? ನೀವು ಸಾವಕಾರರು, ನಿಮ್ಮ ಮಾತು ಬೇರೆ.

ಗಂಡೇರಿ:— ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿ ಒದ್ದಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೂ ನೀವು ಮೋಜು ಮಾಡುತ್ತ ಕೂಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ನಾನೇನು ಮೂರ್ಖನೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವರೋ ? ಅದಾಗದು. ಈ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿಯೇ ಹೊರಬೇಕು. ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ, ಸನ್ನ ಉದ್ದೇಶವು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೇನು ? ಯಾರೂ ಹಣ ಕೂಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಹವಾಲೀ ಜಮಾಖರ್ಚು ಆಗಿ ಉಳಿಯುವದು. ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜೆಂಟನು ಧನಕೋ ಆಗುವನು.

ಅಟಿಲ:— ತಿಳಿಯಿತೇ ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ? ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜಿಂಟರ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಸಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಶೇಯರಿನ ಹಣವನ್ನು ಕಂಪನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತೆ; ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಯು ಈ ಹಣವನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜಿಂಟರ ಕಡೆಗೆ ಅಮಾನತ ಇಟ್ಟಂತೆ. ಕೈಯಿಂದ ಯಾರೂ ಒಂದು ಮೈ ಸಹ ಕೊಡುವ ಅನಶ್ಯವಿಲ್ಲ; ರೂಪಾಯಿಗಳ ಜಮಾ-ಖರ್ಚು ಮಾತ್ರ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವದು.

ಶ್ಯಾಮ:— ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವದು ಯಾರ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ? ಆಕಸ್ಮಾತ್ ಕಂಪನಿಯು ಫೇಲ ಆದರೆ ಕೂತಿತು ಹೊಡತ ಶ್ಯಾಮಾ ಸಂದನಿಗೆ! ಉಳಿದ ಕಾಲ್ (call) ಗಳ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಕೊಡಲಿ?

ಗಂಡೇರಿ:— ಹೆದರುವರೇಕೆ? ಈಗಂತೂ ಪ್ರತಿ ಶೇಯರಿಗೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದಷ್ಟೆ. ಎರಡುಮರೆ ಲಕ್ಷದ ಶೇಯರಿಗಾಗಿ ಎಸತ್ತು ಪಾವರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಪ್ರೀಮಿಯಮ್‌ದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾರಿಬಿಡೋಣ - ಆಸುಕೂಲವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಶೇಯರುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಇಡೋಣವಂತೆ. ಬಹಳ ಲಾಭವಾಗುವದು. ಚಮರಿನುಲ್ಲ ಬೋರ್ಡರನ ಕೂಡ ಮಾತಾಡಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನಾಲಕ್ಕಾರು ಸಾರೆ ನಾವು ಸಮ್ಮ ನಮ್ಮೊಳಗೆಯೆ ಕೊಡತೋಗೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಮಾಡುವಾ. ಅದಲುಬದಲು ಮಾಡುವಾ, ಅಂದರೆ ದರವು ತಾನಾಗಿ ಏರಿ ಬಿಡುವದು. ಆಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಶೇಯರ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮುಗಿ ಬೀಳುವರು; ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಕಬೀರಜೇಯವರ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ....

(ಮಾರವಾಡೀ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ)

ಎಸೀ ಗತ ಸಿನ್ಹಾರಮೆ ಜ್ಯಾ ಗಾಥರಕಾ ಪಾಟಿ |

ಎಕ ಪಥಾ ಜಬ ಗಾರಮೆ, ಸಬೇ ಜಾತ ತೇಹೀ ಪಾಟಿ ||

ಇದರ ಅರ್ಥವೇನೆಂದರೆ, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜನರು ಕುರಿಯ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕುರಿಯು ತೆಗ್ಗಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತೆಂದರೆ ತೀರಿತು, ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೆ ಬೀಳುವವು.

ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟು ನುಡಿದರು. " ತಾರಾ

ಬ್ರಹ್ಮಮಯಿ, ಸಿನಗೇ ಗೊತ್ತು. ನಾಸಂತೂ ಸಿಮಿತ್ತ ಮಾತ್ರ. ನಿನ್ನ ಕಾಯಗವನ್ನು ನೀನೇ ಪಾರುಗಾಣಿಸು ತಾಯಿ! ಈ ಕ್ಷುದ್ರನನ್ನು ಪೃಥ್ವಿ ಕೊಲ್ಲಬೇಡ.

‘ಎಸೀ ಗತ ಸಿನ್ನಾರಮೆ...’

ಗಂಡೇರಿ:— ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ, ಕಂಪನಿಯವರು ಗುಡಿ-ಪಡಿ ಏನು ಕಟ್ಟಿಸುವದಿದೆಯೋ ಕಟ್ಟಿಸಿರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ‘ಘಯಿ’ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ವನ್ನಾದರೂ ಸುರುವು ಮಾಡಿರಿ. ರೂಪಾಯಿಗೆ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಗುವದು.

ಶ್ಯಾಮ:— ‘ಘಯಿ’ ಎಂದರೇನು ?

ಗಂಡೇರಿ:— ‘ಘಯಿ’ ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ? ‘ಘ’ ಎಂದರೆ ಶುದ್ಧ ವಾದ ತುಪ್ಪ, - ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳು ಕುರಿಗಳ ಹಾಲಿಸಿಂದಾಗುವದು. ಹಾಗೂ ‘ನಕಲೀ’ ತುಪ್ಪಕ್ಕೆ ‘ಘಯಿ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಚರಬಿ, ಶೀಂಗಾದೆಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಸಾನ್ ‘ಘಯಿ’ಯ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿವ್ವೆ. ‘ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು’ವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭವಾಯಿತು.

అటిల:— అబ్బా! ఊగాదరే సావరగట్టి, ఊవుగళన్ను కేందరిబడుదల్ల ?

గండేరి:— ఏళ్ళి, ఊవు ఎల్లింద సిగబేకె? అదేల్ల సుళ్ళు మాతు.

అటిల:— ఒళ్ళిదు శీతదే, నివంతూ శాఖాహారిగళు. తిలక వన్ను ఊడ్చుత్తీరి, భజనే పూజేగళన్నాదరూ మాడుత్తీరి.

గండేరి:— ఇవన్నేల్ల మాడలిక్కే బేకె. హిందూగళ మనె యల్లి ఊట్టిద్దేనే. అదూ లుడ్చు కులదల్లి. ఇవేల్ల బేడిదరే సిగువవల్ల, తిళియితే! నాను దినాలూ గీతా ఊగు రామాయణాద పారాయణావన్ను మాడుత్తీనే.

అటిల:— ఊగాదరే ఇంతకు పాపద వ్యవసాయవన్నేకే మాడువి ?

గండేరి:— పాపవే! ననగీకే పాప బరువదు ? ఎల్ల కేలస వన్నూ కాసిమ అలియు మాడుత్తానే; నానిరువదు కలకత్తీయల్లి, 'ఘయి' ఆగువదు ఊధరసదల్లి. నానేను కణ్ణేనింద నోడవదల్లి, మూగినింద మూసి నోడవదల్లి. నాచు సావుకారరు, రూపాయి కేటట్టరే ఆయితు నమ్మ కేలస. బడ్డియన్ను తేగేదుకేళ్ళుత్తీనే; లాధద అధ్ధ పాలన్నాదరూ తేగేదుకేళ్ళుత్తీనే. నానోందు వేళ రూపాయి కేడదదరే కాసిమ అలియు మత్తొబ్బ సావుకారస కడియింద తేగేదుకేళ్ళువను. పాప బరువదాదరే ఆ కళ్ళ కాసిమ అలిగి బరువదు. నమగీను ? ఇష్టా మీరి ఇదరల్లి దోష తట్టు త్తిద్దరే పుణ్యావన్నాదరూ నాను బహళ మోడిరువెను. ఏకాదశి తివ-రాత్రి రామనవమిగళల్లి లుపవాస, దక్షిణి దాన ఎల్లవన్నూ మాడు త్తీనే. ఎటింటి ధర్మశాలెగళన్ను కట్టిసిద్దేనే; లిలుఆదల్లి, బాలియల్లి, శీవరావులియల్లి....

అటిల:— లిలుఆద ధర్మశాలెయన్ను ఆశ్ఫలాల తున్ తున్ వాలాను కట్టిసిరువనల్లవే?....

ಗಂಡೇರಿ:— ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದರೆ ಏನಾಯಿತು ? ಹೀಗಾದರೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವನೇ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು ? ಗುತ್ತಿಗೆಗಾರರನ್ನು ಯಾರು ತಂದರು ? ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಯಾರು ತಂದು ಕೊಟ್ಟರು ? — ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಅರ್ಶಿಯು — ನಮ್ಮ ಕಕ್ಕನ ಮಗ — ನಾನು ಹೇಳದೆನೆಂದಲ್ಲವೆ ಅವನು ಗಂಟು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದು !

ಅಟಲ:— ಸರಿ ಸರಿ ! ಗಂಟು ಹಾಕಿದವನು ಅರ್ಶಿಲಾಲನು. ಪುಣ್ಯ ಬಂದದ್ದು ಗಂಡೇರಿಯವರಿಗೆ !

ಗಂಡೇರಿ:— ಅದೇಕೆ ಬರಬಾರದು ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಎರಡೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿತು. ಕೂಡಿಸಿರಿ ಎಷ್ಟು ಆಯಿತು ? ಅದರಮೇಲೆ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ನೂರಕ್ಕೆ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ದಲಾಲಿ ಹಿಡಿಯಿರಿ; ಅಂದರೂ ಎಷ್ಟು ಆಯಿತು ! ನಾನು ಒಂದು ಪೈ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆ. ಅರ್ಶಿಲಾಲನ ಪುಣ್ಯವು ಹದಿನಾರು ಲಕ್ಷದಾದರೆ ನನ್ನದು ಎಂಭತ್ತು ಸಾವಿರದ್ದು ಆಗಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಅಟಲ:— ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಸರಿ. ಪುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ದಲಾಲಿಯೆ ! ನಮ್ಮ ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ ಹಾಗೂ ಗಂಡೇರಿ ಶೇಠರ ಜೋಡಿಯೆಂದರೆ ಬಂಗಾರಕ್ಕೆ ಕುಂದಣವಿಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.

ಗಂಡೇರಿ:— ಅಟಲಬಾಬೂ, ನೀವು ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಇಂಗ್ಲೀಷಿ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ನಮಗೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಲಿಸುವಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಮಂದಿಗೆ ಧರ್ಮ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಮಾಡುವದು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ನೌಕರಿ, ಕೊಡುವದು ಐದು ಬಿಲ್ಲಿಯ ನೈವೇದ್ಯ, ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯು ಗಳಿಸುವದೂ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ, ಪುಣ್ಯ ಮಾಡುವದೂ ಲೆಕ್ಕದಂತೆ. ನಿಮ್ಮ ರವೀಂದ್ರನಾಥರೇ ಎನಂದಿದ್ದಾರೆ.

(ಮಾರವಾಡೀ ಬಂಗಾಲಿ) *

‘ವೈರಾಗ ಸಾಧನ ಮುಕ್ತಿ ಸೋ ಹಮಾರ ನಹ’

ನಾನೀಗ ಹೊರಟೆ, ರೇಸಿಗೆ. ಕೌಂಟೀ ಗೇರಿಲ್ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಎರಡು ಮೂರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೇನೆ.

* ವೈರಾಗ್ಯಸಾಧನದಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮುಕ್ತಿ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಅಟಿಲ:— ನಾನಾದರೂ ಇನ್ನು ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ. ಅರ್ಜಿಗಳಾದ ಮೂವೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನೋಡಿ ಇದಿರಿ. ಪ್ರಾಸ್ಟೆಕ್ಟಸ್ ಅಂತೂ ದಿವ್ಯವಾಗಿದೆ. ತುಸು ಪೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಡೆಗೆ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸುವೆನು. ನಾಡದು ಮತ್ತೆ ಬರುವೆನು. ಸಮಸ್ತಾರ್.

* * * * *

ಬಾಗಬಾಜಾರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಒಣೆಯಲ್ಲಿ ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳ ಮನೆಯಿದೆ. ಪಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರೂ ನಿಮಂತ್ರಿತ ಅತಿಥಿಗಳೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಒಳಗಿನಿಂದ ಊಟದ ಕರೆ ಯಾವಾಗ ಬರುವದೆಂಬುದರ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೊತ್ತೇನೋ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಅವಸರವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ರವಿವಾರ.

ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳ ವಯಸ್ಸು ಸುಮಾರು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷ. ದೇಹ ಕ್ಷೀಣ. ಗಡ್ಡ ಬೋಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೀರ್ಣ ಮೊಸೆಗಳಿಗೆ ತಂಬಾಕದ ಹೊಗೆಯಿಂದ ನಾಸೀವುಡಿ ಬಣ್ಣ ಎರಿದೆ. ಮಾತಾಡುವಾಗ ಅವು ಜೊಂಡಿಂಗದ ಮೊಸೆಗಳಂತೆ ಅಲುಗಾಡುತ್ತವೆ. ದೈವದ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ; ಶ್ಯಾಮಲಾಲರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂದೇಹವಿದೆ. ಕೇವಲ ಲಾಭದ ಆಶೆಯಿಂದ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲುಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಾಲೀಘಾಟದಿಂದ ಇದೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿಬಂದ ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳ ಅಭಿನವ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ತುಸು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳು ಇಂದು ರಕ್ತವರ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕಾವಿಯ ಬಣ್ಣದ ಶೆಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹೊದೆದುಕೊಂಡು, ಕಾಲಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮದ ಮೊಚ್ಚೆಯನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಸಜ್ಜಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಲೆಯ ಮತ್ತು ಗಡ್ಡದ ಕೂದಲುಗಳಿಗೆ ಸವುಳು ಕಾರವನ್ನು ತೊಡೆದಿದ್ದು ಅವು ಹರವಿವೆ. ಹಣೆಯಮೇಲೆ ಸಿಂಧೂರದ ವಿಶಾಲ ವಾದ ತಿಲಕವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ತಂಬಾಕ ಸೇದುತ್ತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: "ನೋಡಿರಿ, ಸ್ವಾಮಾಜಿ, ಲೆಕ್ಕವೇ ಉದ್ಯಮದ ಮೂಲ. ಡಿಬಿಟ್ - ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದು ಬ್ಯಾಲನ್ಸ್‌ನ ಮೇಳವಿದ್ದರೆ ತೀರಿತು, ಆ ಬಿಡುನೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಭಯವಿಲ್ಲ."

ಶ್ಯಾಮ:— ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಬೇಕೆಂದು ನಾವನ್ನವುದು. ಆಗಾಗ ಬಂದು ತಮಗೆ ತುಸು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವೆವು; ಲೆಕ್ಕದ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವೆವು.

ತೀನಕರಿ:— ಛೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯ ಮಾತು ಎಲ್ಲಿಯದರಿ ! ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಡುವೆನು. 'ಮೊಟಂಗ ಮಾತ್ರ ಬೇಗಬೇಗ ಆಗಲಿ. ಡಿರೆಕ್ಟರರ ಫೀ ಬಗ್ಗೆ ತುಸು ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಲಾಭವಿದೆ. ನೋಡಿರಿ, - ಅಡಿಟರ-ಗಿಡಿಟರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ, ತಮ್ಮ ಜಮಾಖರ್ಚು ತಮಗೇ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವೆಂದನೋಲೆ ಒಬ್ಬ ಹೊರಗಿನ ಹುಡುಗ ಬಂದು ಏನು ತಿಳಿಸಿದನು ? ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದೊಂದು ಹೊಸ 'ಬುಕ್ ಕೀಸಂಗ' ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದೇನು ಗೊತ್ತಿ ದೆಯೆ ? ಅದೊಂದು ಕಣಾಕಟ್ಟಿನ ಆಟ. ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆಂಬುದೇ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ. ನನಗಂತೂ ಇಷ್ಟು ಗೊತ್ತು - ಇದ್ದುದೂ ಅಷ್ಟೆ - ದಿನಾಲು ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿ ಬಂದವು, ಎಷ್ಟು ಹೋದವು, ಎಷ್ಟು ಉಳಿದವು. ನಾನು ಆಮರಾಗಾಢಿಯ ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್‌ನ ಟ್ರಿಝುರಿಯ ಚಾರ್ಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಕಾಲೇಜಿನಿಂದ ವಾಸಾದ ಬೋಳುಮೊನೆಯ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಡಿಪ್ಲೀ ಬಂದ, ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಸ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ. ಹುಡುಗನಂತಿದ್ದ. ಏನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿ ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ನೆಬೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ನೋಡಿರಲ್ಲ ಅವನ ಸೊಕ್ಕು ಎಷ್ಟಿದ್ದೀತು, ನನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಯೆ ತವ್ವು ತೆಗೆಯಬೇಕೆ ! ಕೊನೆಗೆ ಕೋಲ್ಡಹ್ಯಾಮ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಬರೆಯಲೇಬೇಕಾಯಿತು - "ಹುಜೂರ, ತಾವು ಬಾದಶಹನ ಜಾತಿಯವರು. ತಾವು ನಾಲ್ಕೇಟು ಹೊಡೆದರೂ ಸಹನವಾಗುವದು; ಆದರೆ ಈ ದೇಶೀ ಕತ್ತೆಯ ಒದಿಕೆಯನ್ನು ಸಹನಮಾಡುವದು ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ." ಆಗ ಸಾಹೇಬರು ಸ್ವತಃ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆದು ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಿತಾಗಿ ಛೀ ಹಾಕಿದರು. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಬೆನ್ನು ಚಪ್ಪರಿಸಿ ನಕ್ಕು ಹೇಳಿದರು: 'ವೆಲ್ ತೀನಕರಿ ಬಾಬೂ, ನೀವಂತೂ ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಸೀನಿಯರ ಆಫೀಸರರು. ಒಬ್ಬ ಯಂಗ್ ಚಾವ್ ನಿಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು

ಎನು ಬಲ್ಲನು ?' ಆನಂತರ ನನ್ನನ್ನು ಸವಗಾರವದ ಎಕ್ಸಾಯಿಜ ಡಿಸಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟಿಗೆ ವರ್ಗಮಾಡಿದರು. ಸರಿ, ಆ ವಷಯ ಬೇರೆಯಾಯಿತು. ಕೇಳಿರಿ, ಅಂಥಂಥವನ್ನಲ್ಲ ನಾನು. ನಾನು ಮಹಾ ನಿಷ್ಕುರ ಮನುಷ್ಯ. 'ಜಬರ್‌ದಸ್ತ ಅಮಲದಾರ'ನೆಂದು ನನ್ನ ಖ್ಯಾತಿಯಿತ್ತು. ಮಂದಿರ-ಗಿಂವಿರ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಒಂದು ಪೈಯನ್ನಾದರೂ ಯಾರರ ನೆಗವ ಹಾಕಿ ಯಾರೇನು ! ರಕ್ತವನ್ನು ನೀರು ಮಾಡಿ ಗಳಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡಿರಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ....

ಶ್ಯಾಮು:— ರಾಯಸಾಹೇಬ, ತಾವೂ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಹಣವು ತಮ್ಮದಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯುವದು. ಮತ್ತೆ ಸೂರ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬಿಳಿಯುವದು. ನೋಡಿರಲ್ಲ, ನಾನು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪಿತೃರ್ಷಿತ ಅಸ್ತಿಯನ್ನು- ಎವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು - ಇದರಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಮಾತು ಬಿಡಿರಿ, ನಾನು ಸರ್ವಸ್ವತ್ಯಾಗೀ ಸನ್ಯಾಸಿ - ಧನಕನಕಾದಿಗಳು ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ - ಬಂದ ಲಾಭವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೇವಿಯ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ಈ ಬಿಸಿನ ಮತ್ತು ಅಟಲರನ್ನು ನೋಡಿರಲ್ಲ, ಇಬ್ಬರೂ ಎವತ್ತು ಎವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡೇರಿಯು ಒಂದು ಲಕ್ಷದ ಶೇಯರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗಿಂತ ಚತುರನಾದ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಯಾವನಿದ್ದಾನೆ ? ಲಾಭವು ನಿಶ್ಚಿತವೆಂದೇ ಅವನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಷ್ಟೆ ?

ತೀನಕರಿ:— ಹೀಗೋ ಹೀಗೋ ? ಕೇಳಿ ಎನೋ ತುಸು ಭರವಸೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಕೋಲ್ಡಹ್ಯಾಮ್ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕನ್ನಲ್ಪ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇಂತಹ ಸಾಹೇಬರು ಅಪರೂಪ, ನೋಡಿರಿ.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಅಡಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆಳು ಬಂದು ಹೇಳಿದ.

"ಎಳಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಮಹಾಶಯ. ಬನ್ನಿರಿ ಅಟಲಬಾಬೂ, ನಡೆಯೋ ಬಿಸಿನ ! " ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಶ್ಯಾಮುಬಾಬುಗಳೆಂದರು. "ಇದೇನು ರಾಯಸಾಹೇಬ, ರಾಜಸೂಯ ಯಜ್ಞವನ್ನೆ ಹೂಡಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವಿರಲ್ಲ ! ಅದೇನು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ? "

ತೀನಕರಿ:— ಈ ಸಂಧಿವಾತವೊಂದಿದೆಯಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಲಿ ? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅನ್ನ ಊಟಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ತುಸು ಸಜ್ಜೆಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ಯಾಮ:— ನಾನು ತಮಗಾಗಿ ಒಂದು ಫೇರ್ವಾರಿಣೀ-ತಂತ್ರೋಕ್ತ ಕವಚವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವೆನು. ಅದನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿ ನೋಡಿರಿ....

ತೀನಕರಿ:— ಹಾಂ, ಸ್ವಾಮೀಜಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಮರೆತಿದ್ದೆ. ನಿಮ್ಮ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ, ಮನುಷ್ಯನ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇನು ?

ಶ್ಯಾಮ:— ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಇದೆ. ಕುಲಾರ್ಣವ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಅಮಾನಿ ನಾಂ ಮಾನದೇನ' ಎಂದಿದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಕುಲಕುಂಡಲಿನಿಯು ಜಾಗೃತಳಾದಳೆಂದರೆ ಮಾನಸಹಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವಳು. ಇದೇಕೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ?

ತೀನಕರಿ:— ಹೇ: ಹೇ: ಏನೋ ಸಹಜವಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ. ಏನು ಹೇಳಿ ಬಿಡಲಿಯಾ ? ನಮ್ಮ ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ ಮಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅನುಕೂಲವಾದ ಕೂಡಲೆ ಗವ್ವರ್ನರ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನನಗೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುವೆವೆಂದು. ತಿರುಗಿ ಮುರುಗಿ ರಿಮಾಯಿಂಡ ಮಾಡುವದು ಅಷ್ಟು ಸೆಟ್ಟಿಗಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನೋ ತಂತ್ರಮಂತ್ರದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ವಿಶೇಷ ವಿಶ್ವಾಸವೇನೂ ಇಲ್ಲ; ಆದರೂ....

ಶ್ಯಾಮ:— ಛೇ ಎಶ್ವಾಸವಿಡಲೇಬೇಕು. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದಾದರೂ ಸುಳ್ಳಾಗುವವೆ ? ತಾವು ನಿಶ್ಚಿಂತರಾಗಿರಿ; ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಿಯೋಜಿಸುವೆನು. ಆದರೆ ಸದ್ಗುರು ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯ ಬೇಕು. ದೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕವರು ಗುರುಗಳಾದರೂ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಖರ್ಚಿನ ವಿಷಯ. ಅದು ಯಥಾಸಾಧ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವದು ನನ್ನನ್ನು ಕೂಡಿತು.

ತೀನಕರಿ:— ಇರಲಿ. ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು. ಒಳ್ಳೇದು, ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟಾಗಬಹುದಲ್ಲವೆ. ಅಂಠ...., ನಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿಯ ತಂಗಿಯ ಮಗನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಬಗ್ಗೆ

ಏನಾದರೂ ಅಷ್ಟು ವ್ಯಸನೈವಾಡಬೇಕೆ. ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲದೆ ಕುಳಿತು ಕೊಂಡು ಅನ್ನಧ್ವಂಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ; - ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಯಲಿಲ್ಲ; - ಕೆಟ್ಟ ಸಂಗತಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಉಡಾಳನಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕೆಲಸ ದೊರೆತರೆ ಬಹಳ ಜೆನ್ನಾಗುವದು. ಹುಡುಗ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜರು ಕಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಶೀಲಸ್ವಭಾವಾದಿಗಳೂ ಜೆನ್ನಾಗಿವೆ.

ಶ್ಯಾಮ:— ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವನನ್ನು ಮಂದಿರದ ಹೆಡ್ ಪೂಜಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಈಗಾಗಲೇ ಹದಿನೈದು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಿವೆ - ಆದರಲ್ಲಿ ಐವರು ಗ್ರಾಂಟುಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಸಮ್ಮತಿ ಆಪ್ತನ - ಕ್ಲೇಮ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ.

ತೀನಕರಿ:— ಇನ್ನೊಂದು ಆಮರೋಧ. ಸಮ್ಮತಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಚಿನ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಝಾರಂಗಟಿಯಿದೆ, - ಸ್ವಲ್ಪ ಸೀಳಿದೆ, ಆದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಕಂಚಿನದು. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಮಂದಿರದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದಲ್ಲ? ಅಗ್ಗು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವೆನು.

ಶ್ಯಾಮ:— ಅವಶ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಬೇಸಸುಗಳು ಈಗ ಬೇಕೆಂದರೂ ಸಿಗುವವೆಲ್ಲಿ?

* * * * *

ಗಂಡೇರಿಯ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯು ಸಫಲವಾಯಿತು. ಮೋಹಕ ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಸುರಿಮಳೆಯಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಷ್ಠಾಪಕರ ಮಹಾ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಶೇಯರುಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಜನರು ಶೇಯರ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ರಫಸದಿಂದ ಕೊಡತೊಗೊಳ್ಳುವದು ಸಡೆದಿದೆ.

ಅಟಲಬಾಬುಗಳೆಂದರು. " ಇನ್ನೇನು ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ, ನಾವು ಸಮ್ಮತಿ ಎಲ್ಲ ಶೇಯರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಬಿಡೋಣ. ಗಂಡೇರಿಯಂತೂ ಬಹಳ ದೂರ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾನೆ! ಇವತ್ತು ಡಬಲ್ ದರ ಇದೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳನಂತರ ಯಾರೂ ಮಾತಾಡಿಸುವದಿಲ್ಲ. "

ಶ್ಯಾಮ:— ಮಾರುವದಿದ್ದರೆ ಮಾರಿಬಿಡಿರಿ. ಆದರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಷ್ಟೆ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಓರೆಕ್ಕರರಾಗಿ ಉಳಿಯುವದೆಂತು?

ಅಟಲ:— ಡಿರೆಕ್ಟರಿಕೆಯನ್ನು ನೀವೇ ಮಾಡಿರಿ. ನಾನನ್ನು ಈ ಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಇರಲಾರೆ. ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಿಯು ಕೃಪೆಯಿಂಸ ಸಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಂತೂ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ಯಾಮ:— ಈಗನ್ನೂ ಆರಂಭ. ಮಂದಿರ, ಅತಿಥಿಶಾಲೆ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಸುವದಿದೆಯಲ್ಲ ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಈಗಲೇ ಜಡುವದು ಹೇಗೆ !

ಅಟಲ:— ಇದ್ದು ಲಾಭವೇನು ? ಮಂದಿ ಆಡಿಕೊಂಡರೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಸಮ್ಮ ಮೈಗೇನೂ ಹತ್ತುವದಿಲ್ಲ. ಈಗಂತೂ ಬ್ರದರ-ಇನ್-ಲಾ ಕಂಪನಿಯ 'ಸಿಡ್ಧುವ' ಇದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೇ ಅವುಗಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ಯಾಮ:— ಎಲ, ಇಷ್ಟೇಕೆ ಗಡಿಬಿಡಿ? ಒಬ್ಬರೇ ಕೋದರೆ ಯಾತ್ರೆಯ ಫಲವು ದೊರಕುವದೆ ? ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬರುವೆನು - ಗಂಡೇರಿರಾಮನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವೆನು.

* * * * *

ಒಂದುವರೆ ವರ್ಷವಾಗಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಎಂಡ ಬ್ರದರ-ಇನ್-ಲಾ ಕಂಪನಿಯ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಡಿರೆಕ್ಟರರ ಸಭೆ ನೆರೆದಿದೆ.

ನ - ನ - ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ ಮೊದಲು

ಸಭಾಪತಿ ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ಮೇಜಿನಮೇಲೆ ಮುಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುದ್ದುತ್ತ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. "ನ - ನ - ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ ಮೊದಲು, ರೂಪಾಯಿಗಳೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದವು ? ನಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವದೇ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದು ನನಗೇ ಗಂಟುಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಾಟ ತಡೆಯದಾಗಿದೆ.

ಇದ್ದಲ್ಲಿಯವನು ಬಂದು ತನ್ನ ಇಪ್ಪತ್ತೈದುಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾನೆ, - ಇಟ್ಟಂಗಿಯವನು ಹನ್ನೆರಡುಸಾವಿರ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ, - ಇನ್ನೂ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿದ್ದಾರೆ, ಶಾರ್ಪರ ಕಂಪನಿಯಿದೆ, ಕುಂಡೂ ಮುಕರ್ಜಿಯಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾರಾರದು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೊಡುವದಿದೆಯೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು? ಎಲ್ಲರೂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂದಿರವು ಯಾವ ಲೋಕದಲ್ಲಿದೆಯೋ ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. - ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾರಿ ಹೋದವೆ? ಆ ಭಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ? 'ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ, ಆಫೀಸಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಅಟಿಲ:— ಮಿ. ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯವರು, ದೇವಿಯು ತಮ್ಮನ್ನು ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದಿರುವಳೆಂದೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ಸಾಹವೂ ದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಇವತ್ತು ಮೊಟಂಗಿಗೆ ಬರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಿಡಿಸೆಂದ. "ಹೀಗೇಕೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುವಿರಿ ಸರ್? ಲೆಕ್ಕದ ವುಸ್ತುಕವಂತೂ ತಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಇದೆ. ನೋಡಿರಲ್ಲ, - ಜಮೀನು ಖರೀದಿ ಖಾತೆ, - ಶೆಯರ ದಲಾಲೀಖಾತೆ, Preliminary expenses, ಇಟ್ಟಂಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದು, establishment, ಬಾಹೀರಾತಿನ ಮಿರ್ಚು, ಆಫೀಸಿನ ಮಿರ್ಚು....

ತೀನಕರಿ:— ಸುಮ್ಮನಿರಲಿ ಪೋಕರಿ! ಓತೀಕಾಟಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಸಾಕ್ಷಿ....!

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ಯಾಮುಬಾಬುಗಳೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರು. "ಎನಿಡು ವಾಗ್ವಾದ?" ಎಂದರು ಅವರು.

ತೀನಕರಿ:— ಎನು; ನಮ್ಮ ತಲೆ! ನನಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಬೇಕು.

ಶ್ಯಾಮು:— ಒಹೋ, ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿರಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದ ಮಾತು ಯಾವುದು? ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಒಂದು ದಿನ ತಾವು ಗೋವಿಂದಪುರಕ್ಕೆ ಸ್ವತಃ ಹೋಗಿ ಎನೇನು ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿರಿ.

ತೀನಕರಿ:— ಧರ್ಮಿ ! ನಾತದಿಂದ ಮೊದಲೇ ಮೈ ಕೈ ಹಿಡಿದಿವೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಆ ಹಾಳು ಗೋವಿಂದಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ಸಾಯುವವ ಇವತ್ತೇ ಸಾಯಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರೇನು ! ಆದಾಗದು. ನನ್ನ ಹಣವನ್ನು ನನಗೆ ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ. ಕಂಪನಿಯಂತೂ ಹಳ್ಳಾ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಶೇಯರ ಹೋಲ್ಡರರು ಕೋಲಾಹಲವನ್ನೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳು ಹಣೆ ಹಣೆ ಘಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ನುಡಿದರು. "ಎಲ್ಲವೂ ಆ ಜಗನ್ಮಾತೆಯ ಇಚ್ಛೆಯು. ಮನುಷ್ಯನು ಬಗೆಯುವದೊಂದು, ಅದು ಆಗುವದೊಂದು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮಂದಿರವು ಮುಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅನೇಕ ಆಚ್ಛಾತವೂರ್ವ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ವೆಚ್ಚವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣದ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಯಿತು; ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧವೇನು ? ಆದರೆ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ತಾನಾಗಿಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಹೋಗುವದು. ಇನ್ನೊಂದು 'call' ದ ಹಣ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಾಲವೂ ಮುಟ್ಟಿಬಿಡುವದು. ಕೆಲ ಸವೂ ಒತ್ತರದಿಂದ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದು "

ಗಂಡೇರಿಶೇಖರಂದರು. " ಇನ್ನು ಯಾರು ರೂಪಾಯಿ ಕೇಡುವರು ? ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವೆಲ್ಲ ಹಾರಿದೆ. "

ಶ್ಯಾಮ:— ವಿಶ್ವಾಸವಿಡದಿದ್ದರೆ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಹೊಣೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದೆ, ಮಾತೆಯು ತನ್ನ ಮನಬಂದಂತೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರನು ಕಾತಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನು.

ತೀನಕರಿ:— ಹಾಗಾದರೆ ಕಂಪನಿಯು ಮುಣುಗಿತೆಂದು ಅನ್ನುತ್ತೀರೇನು ?

ಗಂಡೇರಿ:— ನೂರಾಳು ನೀರಲ್ಲಿ !

ಶ್ಯಾಮ:— ಒಳ್ಳೇದು ತೀನಕ ರಿಬಾಬೂ, ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಜನರ ವಿಶ್ವಾಸವುಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಎಜೆನ್ಸಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವದೇ ನೆಟ್ಟಗೆ. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪತ್ತು ಇದೆ, ಮದ್ದೂಡಿಯಿದೆ, ಜನರೂ ನಂಬಿಕೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದಾರೆ; ತಾವೇ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡಿರೆಕ್ಟರರಾಗಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನೇಕೆ ಸಾಗಿಸಬಾರದು ?

అటెల:— ఇదు మాత్ర ఒడు సూక్ష్మనాద మాత్ర.

తీనకరి:— సరి ! సుమ్మనే నాను అపకీర్తియన్ను
హారలొక ? మనెయ అన్న వన్ను తిందు మందియ దన కాయలొక ?

శ్యామ:— పుక్కుటియొగి ఏకే దుడియుపరి ? నాను ఇదే
మొటింగినల్లి పుస్తాప మాడుత్తేనే—“ రాయసాహేబ శ్రీయుత
బాబూ తీనకరి బ్యానర్షయవరిగే తింగళిగే గంఠం రూపాయుగళంతే
వారిశ్రమకవన్ను కౌట్టు కంపనయన్ను నడెనువ భారవన్ను ఒప్పి
మోణాగబేక. ఇంతకు యోగ్యరూ కాయదక్కురూ అద వ్లక్తి
గళు దుర్లభ. ” ఇదల్లదే నావు ఎనాదరూ తప్పుగళన్ను మాడిద్దా
దరే అదక్కు తావు హేణిగారరాగలారి.

తీనకరి:— ఈ-ఈ-ఈగలే నాను మాతు కౌడువదిల్ల.
జేన్నాగి విజారమాడి నొడవెను.

అటెల:— రాయ సాహేబ, తావు ఇన్ను హేగే హింజాళిమత్త
కూడబేడిరి. తమ్మ మేలీయే ఎల్ల భరవసే.

శ్యామ:— అభయ కౌడువదాదరే ఇన్ను ఒందు అరికేయిదే.
ననగి జేన్నాగి తిళిదే. అథవు అనర్థకారియొగిదే; అధ్యాత్మసాధనే
యల్లి అదేందు బాధక. అద్దరింద నాను నన్న ఎల్ల ఆస్తియన్ను
దానమాడి బిట్టిదేనే; కంపనయ హదినారు నూరు శీయరుగళు
మాత్ర లుళిదవే. అవుగళన్ను నాను సత్పాత్రరిగే అపణి నూడ
బేకేందేదేనే. తావు అవుగళన్ను తేగేదుకొండుబిడిరి. ప్రిమియమ
ఒయసువదిల్ల, కౌండబేలే ౨౨౦ రూపాయుగళన్ను మాత్ర కౌట్టు
బిడిరి.

తీనకరి:— అంతూ జేన్నాగియే నన్న గొణు మురియ
బేకేందు హంబికే మాడిదంతే కాణుత్తిదే.

శ్యామలాలరు కివెయల్లి బొట్టు ఇట్టుకొండు నుడిదరు.
“ తివ తివ ! నాను ఇదన్ను తమ్మ హతకాగియే హేళుత్తిదేనే.

ನಿಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತುಸು ಕಡಿಮೆ ಕೊಡಿರಿ, - ಇಷ್ಟತ್ತುನಾಲ್ಕು ನೂರು....ಎರಡುಸಾವಿರ-ಸಾವಿರ-....

ತೀನಕರಿ:— ಒಂದು ಕಾಸು ಸಹ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ಯಾಮ:— ಕೇಳಿರಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ದಾನ-ಪ್ರತಿಗ್ರಹಗಳು ನಿಷಿದ್ಧ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ತಮ್ಮಂಥ ಮಹಾಸುಭಾವರಿಗೆ ನಾನು ಹಾಗೆಯೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಎಷ್ಟರ ಬೆಲೆ ಹಿಡಿದರೆಂಬಾದರಾಯಿತು. ಎನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿರಿ ಆಯಿತೋ ಇಲ್ಲೋ? Transfer form ಸನ್ಮ ಹತ್ತರ ತಯಾರ ಇದೆ,— ಬಿಪಿಸ ತೋಗೊಂಡು ಬಾ !

ತೀನಕರಿ:— ನಾನು ಎ - ಎ - ಎಂಬತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ !

ಶ್ಯಾಮ:— ತಥಾಸ್ತು. ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಾತೆಯ ಇಚ್ಛೆಯೇ ಹಾಗಿದೆ....

ಗಂಡೇರಿ:— ತೀನಕರಿ ಬಾಬೂ, ಲಾಭ ಬಹಳವಾಯಿತು.

ತೀನಕರಿ ಬಾಬುಗಳು ಕಿಸೆಯೊಳಗಿಂದ ಮನೀಬ್ಯಾಗ್ ತೆಗೆದು ಅದೇ ದೊರೆತ ಪೆನ್‌ಶನ್‌ದ ಹಣದೊಳಗಿಂದ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಂಟು ಸೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎದಾರು ಸಾರೆ ಎಣೆಎಣಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಹೇಳಿದರು. ' ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಿನ್ನು ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣನ ಪೂಜೆಯಿದೆ-ಕಂಪನಿಯ: ಭಾರವು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಂದು ಸಿತ್ತಿತವಾದಂತಾಯಿತು. ಶುಭಮಸ್ತು ಮಾತಾ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಮಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ. '

ಶ್ಯಾಮಲಾಲರು ಹೊರಟುಹೋದಮೇಲೆ ತೀನಕರಿಬಾಬುಗಳು ಸಸು ನಕ್ಕು ನುಡಿದರು: " ಎನೇ ಇರಲಿ. ಶ್ಯಾಮಬಾಬೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯ. ತುಸು ' ಹವಾಬಗ ' ಎಂದು ಕಂಡರೂ ಸ್ವಭಾವ ಉದಾರವಾಗಿದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಭಾರವಂತೂ ಸನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಎಳೆಂಟು ತಿಂಗಳ ಈ ಸಂಧಿವಾತದ ಮೂಲಕ ಮನೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಡಬೇಕಾಯಿತು. ಎನೂ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಂಪನಿಯ ಗತಿಯು ಹೀಗೇಕೆ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು? "

ಆಗಲಿ. ಇನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿರಬೇಕು ನನಗೆ-ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಯಾರ ತಕ್ಕತನವೂ ನಡೆಯದು.

ಗಂಡೇರಿ:— ತಾವು ಇನ್ನು ಏನೂ ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಂಪನಿಯು ಮುಣುಗಿತು. ತಮಗೂ ಇನ್ನು ಆಪ್ತಣೆ.

ತೀನಕರಿ:— ಏನಂದಿರಿ ! ಕಂಪನಿಯು ಮುಣುಗಿತೆ !! ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಪಗಾರ....

ಗಂಡೇರಿ:— ಹಾಃ ಹಾಃ ! ಪಗಾರ ಬೇಕೋ ! ಯಾರು ಕೊಡುವವರು ಪಗಾರ? ತೀನಕರಿ ಬಾಬೂ, ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳ ಯುಕ್ತಿಯು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆ? ತೊಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಪನಿಗೆ ಸಾಲವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಲಿಕ್ವಿಡೇಶನ್ ಆಗುವದು. ಲಿಕ್ವಿಡೇಟರನು ಸೆಕಂಡ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡುವನು. ಆಗ ಸಾಲವು ಮುಟ್ಟುವದು.

ತೀನಕರಿ:— ಆಂ ! ಏನನ್ನುತ್ತೀರಿ ! ನಾನಿನ್ನು ಒಂದು ಪೈ ಸಹ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ಗಂಡೇರಿ:— ಸರಕಾರವು ಕೆಂಪಿ ಹಿಡಿದು ವಸೂಲು ಮಾಡುವದು. ಕಾಯಿದೆಯು ಯಾರಿಗೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ, ತಿಳಿಯಿತೆ ?

ಅಟಲ:— ತಾವು ಒಬ್ಬರೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದೆಂದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಯರಹೋಲ್ಡರನು ತನ್ನ ಒಂದೊಂದು ಶಿಯರಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಎರಡೆರಡರಂತೆ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಈ ನೊಂದಲು ತಮ್ಮವು ೨೦೦ ಶಿಯರುಗಳಿದ್ದವು. ಇವತ್ತು ಶ್ಯಾಮಬಾಬುಗಳ ೧೫೦೦ ಶಿಯರುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಈ ೧೫೦೦ ಶಿಯರುಗಳಿಗಾಗಿ ತಾವು ಮೂವತ್ತಾರುನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು. ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿ, ಲಿಕ್ವಿಡೇಶನ್ ಹರ್ಚ್ ಕಳೆದು ಏನೋ ತುಸು ಹಣ ಉಳಿದರೆ ಅದು ತಿರುಗಿ ಬಂದೀತು.

ತೀನಕರಿ:— ನೀವು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗುವದು ?

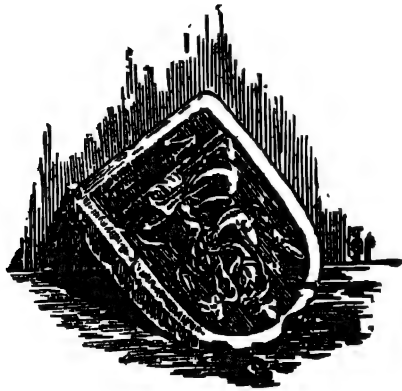
ಗಂಡೇರಿರಾಮನು ಎರಡೂ ಮುಷ್ಟಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿ. " ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ! ಎಲ, ನಮ್ಮ ಇದ್ದುಬಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಶಿಯರುಗಳನ್ನು ಶ್ಯಾಮ ಬಾಬೂ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವುಗಳನ್ನೇ ಇಂದು ನಿಮಗೆ ಮಾರಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ತೀನಕರಿ:— ಕಳ್ಳರು - ಕಳ್ಳರು - ಎಲ್ಲರೂ ಕಳ್ಳರು ! ನಾನು ಈಗಿಂದೀಗಲೇ ಎಲಾಯತಿಗೆ ಕೊಲ್ವಹ್ಯಾವ್ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ.

ಅಟಲ:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾವಿನ್ನು ಹೊರಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಶಿವರು ಗಳಂತೂ ಇಲ್ಲ. ಅರ್ಥಾತ್ ನಾವು ಓರೆಕ್ಕರರೂ ಅಲ್ಲ. ತಾವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಿ. ನಡೆಯಿರಿ ಗಂಡೇರಿಶೇಖರ !

ತೀನಕರಿ:— ಅಂ....

ಗಂಡೇರಿ:— ರಾಮ ರಾಮ !

ಒಪ್ಪೋಲೆ

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮುದ್ರಣದೋಷಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲ ಅಶುದ್ಧ ಶಬ್ದಗಳ ಶುದ್ಧಪಾಠವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಪ್ಪೋಲೆಯು ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗಿ ಓದುಗರಿಗೆ ಬೇಸರವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಮಹತ್ತ್ವದ ದೋಷಗಳನ್ನಷ್ಟು ಆರಿಸಿ ಅವುಗಳ ಶುದ್ಧರೂಪವನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಓದುಗರು ತಾವೇ ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನಹ. ತೊಂದರೆಗಾಗಿ ಕ್ಷಮೆಯಿರಲಿ.

ಪುಟ	ಸಾಲು	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
೧೯	೨೩	ಕಾರ್ಯ	ಶೌರ್ಯ
೨೪	೫	ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ	ಆಧ್ಯತೆ
೪೩	೩	Carabral	Cerebral
,,	೧೩	ಸ್ವಾಗ್ತವೇ	ಸ್ವಾಗ್ತವೇ
೫೫	೮	ಜನಾಬರಿಕೆ	ಜನಾಬರಿಗೆ
೮೫	೨೧	ತೃಪ್ತಳಾಗಿ	ತೃಪ್ತಳಾಗಿ
೮೮	೧೬	ಅಭಿಸಂಧಾತ	ಅಭಿಸಂಪಾತ
೯೧	೧೬	ಅನ್ಯೋನ್ಯ	ಅನ್ಯಾನ್ಯ
೧೦೧	೨೮	ನೋಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ	ನೋಡುತ್ತಿರುವೆಯಲ್ಲ
೧೦೬	೨೫	ಚರಚ್ಚಂದ್ರ	ಶರಚ್ಚಂದ್ರ
೧೧೯	೫	ಜಾತಕಪಕ್ಷಿ	ಜಾತಕಪಕ್ಷಿ
,,	೨೫	ಮಿಸ್	ಮಿಸ್
೧೨೫	೭	ಅದರಲ್ಲಿ	ಅವರಲ್ಲಿ
೧೪೩	೨	ಖಾಸ ಭಾರತ	ಭಾರತ
೧೪೬	೧೩	ಮೇಘವಂಶ	ಮೇಷವಂಶ
೧೫೮	೧೭	ಹಿಸುವವರು	ವಹಿಸುವವರು
೧೬೨	೬	ಶಾಖಾಹಾರಿಗಳು	ಶಾಕಾಹಾರಿಗಳು
೧೬೮	೯	ನಮ್ಮ	ನಿಮ್ಮ
೧೭೪	೧೨	ಕ್ಯಾಸ್	ಕಾಲ್ (call)

' ಎರಂಚಿ ಮಹಾರಾಜ ' ದ ಕೊನೆಯ ಪರಿಚ್ಛೇದದ ಮೊದಲಿನ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಪರಿಚ್ಛೇದದವು.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

ವಿರಿಂಜಿ ಮಹಾರಾಜ

೧ ದುರ್ಗಾಪೂಜೆ— ಬಂಗಾಲದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಬ್ಬ. ಅತ್ತೀಸ ಶು. ಗರಿಂದ ಗರ ವರೆಗೆ ಆಗ ಮನೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಪ್ರತಿಮೆ. ಗಳನ್ನು ಟ್ಟು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತಾ ಮಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜು, ಕೋರ್ಟು, ಕಚೇರಿಗಳೆಲ್ಲ ಆಗ ರಜೆಯಿರುತ್ತದೆ.

೨ ಚಾಬು— ಇದೊಂದು ಮಯಾದೂರ್ಭಕ ಪದ. ಸಮ್ಪಲ್ಲಿ 'ರಾಯರು' ಎಂದಂತೆ. ಇದನ್ನು ದೆಸರಿನ ಹಿಂದೆ ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೇದಬಲನೆಯ ಶಬ್ದದ ಮುಂದೆ ಹಚ್ಚುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

೩ ಐನ್‌ಸ್ವಾಯಿನ್— ಪ್ರಖ್ಯಾತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕನು. ಯಹೂದೀ ಜಾತಿಯವನು. ಈತನ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾದದ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. (ಸನ್ ೧೯೦೫ ರಲ್ಲಿ). ಹಿಟ್ಲರನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಈತನು ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ನಿಯಾತನಾಗಿ ಈಗ ಅಮೇರಿಕೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೆ ಸೋಬೆಲ್ ಪಾರಿತೋಷಕವು ದೊರೆತಿದೆ.

೪ ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜ— ರಾಜಾ ರಾಮಮೋಹನ ರಾಯ ಇವರು ಇದನ್ನು ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮಸಮಾಜದವರು ತಮ್ಮ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರಾಕಾರ ದೇವರ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಭೇದವಿಲ್ಲ. ವಿಧವಾವಿಧಾಹಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸನಾತನಿಗಳಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ಬಗೆ ಹರೆಯದಿರುವದು ಅಶ್ವರ್ಯವಲ್ಲ.

೫ ಟುಟಿನ್ ಪಾಮೆನ್— ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೧೩೫೮ - ೧೩೫೩ರಲ್ಲಿ ಈತನು ಇಜಿಪ್ಟು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇವನ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಆಗೇದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆತವು. ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ ಚಲ-ವಿಚಲವುಂಟಾಯಿತು.

೬ ಹಮೂರಬ್ಬಿ— ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾದ (ಇಂದಿನ ಇರಾಕ) ಆರಸ. ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೨೧೨೩ರಿಂದ ೨೦೮೦ರ ವರೆಗೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಇವನೊಬ್ಬ ಸ್ಮೃತಿ ಕಾರ, (Law giver) ಸ್ವಯಂ ನೂರ್ಯದೇವನು ಇವನಿಗೆ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದಂತೆ. ಜಾಯಿಬಲ್ಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದರ ಕಥೆ ಬರುತ್ತದೆ.

೭ ನೆಬೂ ಚಾಡ ನಾಡಾರ— ಕ್ರಿ. ಪೂ. ೬೦೫-೫೬೨ ವರೆಗೆ ಇವನು ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾದ ಆರಸನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ಮಹಾ ಶೂರನೂ ಚತುರ ಶಿಲ್ಪಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಜಗತ್ತಿನ ಏಳು ಆಶ್ಚರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಬ್ಯಾಬಿಲೋನಿಯಾದ ತೂಗುವ ತೋಟ (Hanging garden) ವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವನು ಇವನು. ಇವನ ಕಥೆಯಾದರೂ ಬಾಯಿಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ.

೮ ಪಿಥೆ ಕಂಥ್ರೋಪಸ್ ಇರೆಕ್ಟಸ್ } ಒಂದೇ ಒಂದು ದೇವಕೋಶ
ಮಿಂಗ್ ಲಂಕ್ } ದಿಂದ ಇಂದು ನಮಗೆ ಅನಂಭ್ಯಾ
ಕವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವೆಂದೂ ಏಕಾಣು ಪ್ರಾಣಿಯಿಂದ ಕ್ರಮಶಃ ಏಕಾಸ ಹೊಂದುತ್ತ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿಯ ಆವಿರ್ಭಾವವಾಯಿತೆಂದೂ ಏಕಾಸವಾದಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದಂತೆ ಮೊದಲು ಆನೇಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದನಂತರ ಕಪಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಅನಂತರ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿ. ಅನೇಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಾಣಿ. ಆದರೆ ಕಪಿ ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯ ಇದರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾಣಿಯ ಸುಳುವು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ಕೊಂಡಿ ಅಥವಾ Missing link ಎಂದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕೆಲವರು ಚಾವಾದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಒಂದು ಅಸ್ಥಿ ಪಂಚರವೇ ಈ ನಡುವಿನ ಪ್ರಾಣಿಯೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪಿಥೆ ಕಂಥ್ರೋಪಸ್ ಇರೆಕ್ಟಸ್ (Pithecanthropus Directus) ಅಥವಾ ನೆಟ್ಟಗೆ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಕಪಿಮಾನವನೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಪಿಮಾನವನು ಏಳು ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.

೯ ನಿಯೋಲಿಥಿಕ್ ಮ್ಯಾನ್— ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯು ಕಾಡು ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತ ಇಂದಿನ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದನು. ಅವನ ಜನನ ದಿಂದ ಇಂದಿನ ವರೆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಯುಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಈ Neolithic age ಅಥವಾ ಸವಶಿಲಾಯುಗ. ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನವು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಯುಗದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಲೋಹಗಳ ಪರಿಚಯವಿತ್ತು. ಪಶುಗಳನ್ನು ಸಾಕಬಲ್ಲವನಾಗಿದ್ದನು. ನೆಯ್ಗೆಯ ಕಲೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿದ್ದನು. ಈ ಮನುಷ್ಯನು ೧೫-೧೬೦೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ.

೧೦ ದರವಾಸ— ಬಾಗಿಲ ಕಾಯುವ ಆಳು.

(ಸೂಚನೆ:— ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬುಡಕಿಯು ಕೆಂಪು ಶೀರೆಯನ್ನುಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಳೆಂದು ಉಲ್ಲೇಖ ಒಂದಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಮ್ಮ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಬಂಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕುಮಾರಿಯರೂ ಸಧನೆಯರೂ ಕೆಂಪು ಶೀರೆ ಉಡುವ ವಾಡಿಕೆಯಿದೆ. ವಿಧವೆಯರು ಬಿಳಿ ಪತ್ರಲ ವನ್ನುಡುತ್ತಾರೆ.)

ಸ್ವಯಂವರಾ

ಅಂಬುವಾಚಿ— ಭೂದೇವಿಯು ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗಿರುವ ದಿನಗಳು. ಆಷಾಢವದ್ಧಿ ಒಂದೆಂದ ಗಿರಿಯ ವರೆಗೆ. ಆಗ ನೆಲ ಆಗಿಯುವದು ನಿಷಿದ್ಧ.

ತಿರುವು ಮುರುವು

ಜಾನ್-ಓ-ಗ್ರೋಟ್ಸ್ (John o' groat's house): ಇದು ಗ್ರೇಟ ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ತುಟ್ಟತುದಿ. ಸನ್‌ಗಿಲಿಂಗೇ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರೋಟ ಎಂಬ ಡಚ್ ಗೃಹಸ್ಥನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಅಯಿಸಿಸ್— ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಜಿಪ್ಟು ದೇಶದ ಜನರು ಪೂಜೆ ಮತ್ತಿದ್ದ ದೇವರಾಜ ಅಸಿರಿಸ್‌ನ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಗೂ ತಂಗಿ. (ವಿಚಿತ್ರವಲ್ಲವೆ!) ಇವಳು ಸಮುದ್ರದ ಅಧಿದೇವತೆ.

ಡಯಾನಾ— ಒಬ್ಬ ರೋಮನ್ ದೇವತೆ. ಗ್ರೀಕ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇವಳಿಗೆ ಆರ್ಟೆಮಿಸ್ ಎಂದು ಹೆಸರು. ಇವಳ ಅಣ್ಣನಾದ ಅಪೊಲೋ ಸೂರ್ಯನೊಡನೆ ಇವಳು ಜಂದ್ರ ಎಂದೂ ಅವರ ಭಾವನೆ. ಇವಳು ಬೀಟಿಯ ಅಧಿದೇವತೆ. ಶರಚಾಪ ಧಾರಿಣಿ.

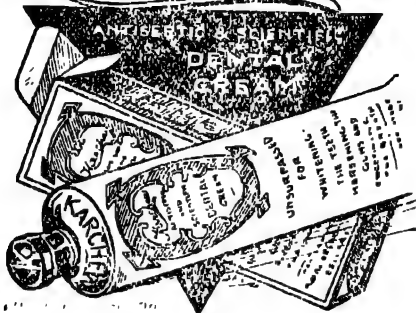
ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧೇಶ್ವರೀ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಕಾರಣಪಾಪ— ಶಾಕ್ತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಾಶನ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಸಾಧನೆಯ ಅಂಗವೆಂದು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮದ್ಯಪಾನಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪಾಪವೆಂದು ಶಾಕ್ತರು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಗುಡ್ ಉಯಿಲ್— (Good will) ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರ ಪತ್ತಿಗೆ ಧನರೂಪದಿಂದ ಬರುವ ಬೆಲೆ.

KARNATAK CHEMICAL WORKS GADAG
 (A 100 PERCENT KARNATAK ENTERPRISE)

Karchew

for Men & Women of Discriminating Taste

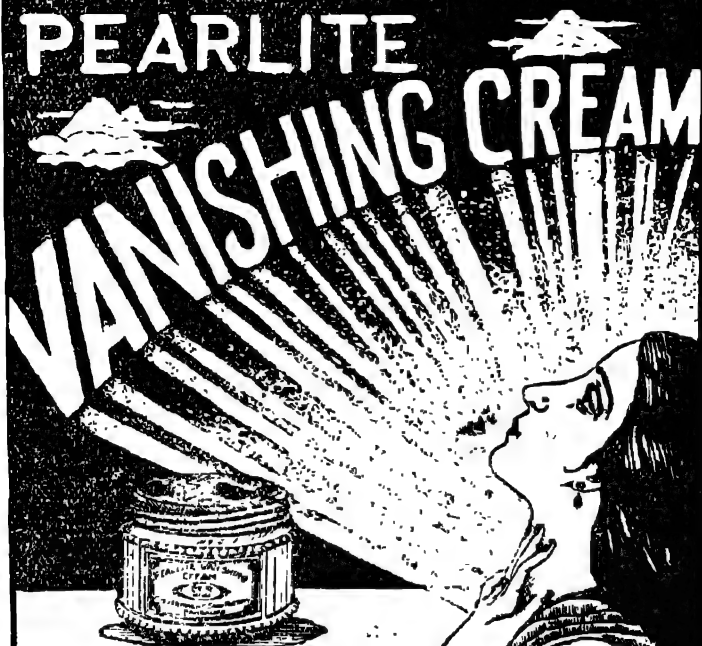
HONGOL

AN IDEAL CURE FOR

Eczema, Ringworm, Itches & Similar Cutaneous Diseases

ಕರ್ನಾಟಕ ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ವರ್ಕ್ಸ್, ಗಡಗ.

*The magic beauty of this
Cream is its invisibility
to the naked-eye and the
Natural line imparted—
to the skin.*

Manufactured by the makers
of the
Famous Mysore Sandal Soap

GOVT. SOAP FACTORY
BANGALORE

ನಮ್ಮ ಸಹಾಯಕರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರು.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಪೋಷಕರಾಗಿಯೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಿಯೂ ಈ ವರ್ಷವೂ ನೆರವು ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಮಹನೀಯರಿಗೆ ನಾವು ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಂತೆ ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಕರಾಗಿಯಾಗಲಿ, ಚಂದಾದಾರರಾಗಿಯಾಗಲಿ ಪೋಷಕರಾಗಿಯಾಗಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡುತ್ತೇವೆ.

ಪೋಷಕರು:—

ಶ್ರೀಮಂತ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬಹದ್ದೂರ

ದೇಸಾಯಿ ಸೊರಟೂರ ೧೦-೦-೦

ಶ್ರೀ. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ಮನಸಬ್ಬಾರ. ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ೧೦-೦-೦

ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಬಿ. ಕೊಣ್ಣೂರ ಎಮ್. ಎ. ಬಿಜಾಪುರ ೧೦-೦-೦

ಸಹಾಯಕರು:—

೧. ಶ್ರೀ ಗುಂಜೀಕರ ಧೀರೇಂದ್ರರಾಯರು ಬಿ. ಕಾಮ್

ಧಾರವಾಡ ೫-೦-೦

೨. ಶ್ರೀ ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ಸೋಮಪ್ಪಾ ಗುಂಜಾಳ ಧಾರವಾಡ ೫-೦-೦

೩. ,, ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಕ್ರಿ ಬಿ. ಎ. ಬಾಗಿಲುಕೋಟೆ ೫-೦-೦

೪. ,, ಆರ್. ಜಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಂ. ಎ. ಇನ್‌ಕಮ್

ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಆಫೀಸರ ಸಾತಾರಾ ೫-೦-೦

೫. ,, ಆಶ್ವಥರಾವ ಮಹಿಷಿ ವಕೀಲರು ಶಿರಹಟ್ಟಿ ೫-೦-೦

೬. ,, ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ರಿತ್ತಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ನರಗುಂದ ೫-೦-೦

೭. ,, ಮನೋಹರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಬಿ. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.

ಅಥಣಿ ೫-೦-೦

೮. ಪ್ರೊ. ರಂಗನಾಥ ಮುಗುಳಿ ಎಮ್. ಎ. ಬಿ. ಟಿ.

ಸಾಂಗ್ಲಿ ೫-೦-೦

೯. ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಜಿ. ಚಮ್ಮಲಿಗಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ೫-೦-೦

೧೦. ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಬಿ. ಆಭ್ಯಂಕರ ಬಿ. ಎ. ಎಲೆಲ್.ಬಿ. ಮಿರಜಿ ೫-೦-೦

೧೧. ,, ವಿ. ಎನ್. ಅಡವಿ ಅಸಿಷ್ಠಂಟ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್

ಜನರಲ್ ಮುಂಬಯಿ ೫-೦-೦

౧౨. ,, గురురావ జోరావూర బి. ఎ. ఎల్‌లో బి.

బాగిలుకొలెటి ౫-౦-౦

౧౩. ,, బి. డి. ఆక్కి బి. ఎ. ఎల్‌లో బి. వకేలరు

బిజావూర ౫-౦-౦

౧౪. గ. బా. సిరితాబాయి పవర్తెకర బాగిలుకొలెటి ౫-౦-౦

౧౫. శ్రీ గురురాజ భి. జోతి బి. ఎ. బి.టి. గదగ ౫-౦-౦

౧౬. శ్రీ. ఎల్. జే. బిజావూర వర్తకరు బాగిలుకొలెటి ౫-౦-౦

౧౭. ,, ఎస్ బి. సాసనూర బి. ఎ. ఎల్‌ఎల్ బి.

వకేలరు బాగిలుకొలెటి ౫-౦-౦

౧౮. ,, నారాయణరావ జోతి బి.ఎ. ఎల్‌లో బి.

బేళగాంవి ౫-౦-౦

౧౯. ,, వడవడిగి వేంకటరాయరు బాగిలుకొలెటి ౫-౦-౦

౨౦. ,, సి. కే. వేంకటరామయ్య ఎం. ఎ. బి. ఎల్

బేంగళూర ౫-౦-౦

౨౧. ,, బేవనదాస దేవిదాస పుణేకర

హత్తికాళ వ్యాపారస్థులు గదగ ౫-౦-౦

౨౨. ,, వోలెనరావ కరికట్టి బి. ఎ.

సబ్ రజిష్ట్రారు కారవార ౫-౦-౦

౨౩. శ్రీమంత సరదార బాళాసాక్షేబ భిమప్ప గిరియప్ప

దేసాయి కొజుగి ౫-౦-౦

౨౪. శ్రీ. సి. సి. అబకార వర్తకరు బనహట్టి ౫-౦-౦

౨౫. ,, జి. ఎ. బేవూరు ఆయ. సి. ఎస్ డాయరేక్టర

జనరల్ ఆఫ్ ఫోల్స్ డిల్లి ౫-౦-౦

౨౬. డా. ఆర్. ఎస్. గుడి ఎల్. సి. పి. ఎస్.

బిజావూర ౫-౦-౦

౨౭. శ్రీ. ఎస్. ఎస్. రామచంద్రరాయరు కొడగు ౫-౦-౦

౨౮. ,, వేరభద్రప్ప బళ్ళారి గౌ. కా. కనాటక

వణిక సంఘ గదగ ౫-౦-౦

౨౯. ,, శీతామాధవాచార్య డంబళ పేన్సన్

మాస్తూర గదగ ౫-౦-౦

ಹೊಸ ಯೋಜನೆ!

ಹೊಸ ಆಡಳಿತ !!

ಯುನೈಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟ ಇನ್ಸುರನ್ಸ್
ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಲಯ:- ಧಾರವಾಡ

ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ
ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯ ವಿಮಾಸಂಘವೆಂದರೆ ಇದೇ !!

ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ
ಕನ್ನಡಿಗನು ತನ್ನ
ಜೆಂಡು ಹೆಮ್ಮೆ ಸಹ
ಬಹುದಾದ ಈ ಸಂಘ
ದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಮೆ
ಇಳಿಸಿರಿ !!

ವಿಮಾಕಂಠುಗಳ
ಮೂಲಕ ಹೊಸ
ನಾಡಿಗೆ ಹರಿದು
ಹೋಗುವ ಹೊನ್ನಿನ
ಹೊಳೆಗೆ ತಡೆಹಾಕಿರಿ

ಸುಲಭವಾದ ವಿಮಾಕಂಠುಗಳು !

ಸರ್ವ ಸೌಕರ್ಯವುಳ್ಳ ಕರಾರುಗಳು !!

ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಕುಶಲ ಏಜಂಟರು ಬೇಕು.

ವಿಶೇಷ ವಿವರಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಬರೆಯುವದು.

ಕೆ. ಎಲ್. ಹುಯಿಲಗೋಳ

ಎಲ್. ಎಲ್. ಬಿ.

ಸೆಕ್ರೆಟರಿ

